

**UCHWAŁA NR XX/168/17
RADY GMINY RACZKI**

z dnia 28 marca 2017 r.

**w sprawie zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
Raczki”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U. z 2016 r. poz. 446, poz. 1529, poz. 1948) oraz art. 12 ust. 1 i art. 27 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 778, poz. 904, poz. 961, poz. 1250, poz. 1579), w związku z wykonaniem Uchwały Nr IX/54/15 Rady Gminy Raczki z dnia 24 listopada 2015 r. ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr X/103/15 z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raczki – Rada Gminy Raczki uchwala, co następuje:

§ 1. 1. W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raczki”, zatwierdzonym Uchwałą Nr XVII/108/2000 Rady Gminy Raczki z dnia 19 czerwca 2000r. ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr XVII/81/08 z dnia 1 lipca 2008 r. oraz Uchwałą Nr XXVII/166/13 z dnia 25 września 2013 r., wprowadza się zmiany w brzmieniu określonym w:

- 1) Załączniku nr 1 – UWARUNKOWANIA - tekst ujednolicony;
- 2) Załączniku nr 2 – KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY – tekst ujednolicony;
- 3) Załączniku nr 3 – POLITYKA PRZESTRZENNA - rysunek ujednolicony.

2. Do „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raczki” dodaje się załącznik nr 4 - Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki”.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Raczki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Lech Ludwig

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XX/168/17
Rady Gminy Raczki
z dnia 28 marca 2017 r.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

GMINY RACZKI

UWARUNKOWANIA

Uchwała nr XVII/108/2000 Rady Gminy Raczki z dnia 19 czerwca 2000r.

z m i a n y:

Uchwała Nr XVII/81/08 Rady Gminy Raczki z dnia 01 lipca 2008r.

Uchwała Nr XXVII/166/13 Rady Gminy Raczki z dnia 25 września 2013 r.

Tekst ujednolicony

zmiany w tekście zostały wprowadzone kursywą w kolorze zielonym

Raczki – marzec 2017r.

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP

1. Podstawa formalno – prawna
2. Cel i zadania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy
3. Materiały wyjściowe do opracowania studium
4. Uwarunkowania europejsko - regionalne

II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA

PRZESTRZENNEGO GMINY RACZKI	7
1. Uwarunkowania europejsko – regionalne	7
2. Uwarunkowania przyrodnicze	9
3. Wartości kulturowe	15
4. Uwarunkowania prawno – administracyjne, przyrodnicze i przestrzenno – krajobrazowe oraz gospodarcze	24
5. Główne mechanizmy gospodarcze i ich związki ze środowiskiem przyrodniczym i przestrzenią zagospodarowania wnioski dla kierunków	25
6. Ochrona przed nadmierną antropopresją	26
7. Uwarunkowania infrastrukturalne	28
8. Uwarunkowania komunikacyjne i wnioski dla kierunków rozwoju komunikacji	32
9. Analiza dochodów i wydatków gminy	35
10. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców	37
10.1. Ludność	37
10.2. Ruch wędrowny i naturalny	38
10.3. Rynek pracy i bezrobocie	38
10.4. Problem ubóstwa i pomocy społecznej w gminie	39
10.4. Oświata i kultura	40

III. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CEŁÓW PUBLICZNYCH

41

Rozdział 1.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENÓW

Załącznik graficzny nr 1 – tabela

Rozdział 2.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Rozdział 3.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

Załącznik graficzny nr 1

Rozdział 4.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU KRAJOBRAZU KULTUROWEGO, DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Załącznik graficzny nr 2

Załącznik graficzny nr 3

Załącznik graficzny nr 4

Rozdział 5.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM

Rozdział 6.
**UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW
I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA
w latach 2002 - 2006**

Rozdział 7.
**UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW
I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA
w latach 2010 - 2016**

Rozdział 8.
UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Rozdział 9.
UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

Rozdział 10.
UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW

Rozdział 11.
**UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH
NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH**

Rozdział 12.
UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA:

- **NATURALNYCH I ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH;**
- **UDOKUMENTOWANYCH ZŁOŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ
UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA
DWUTLENKU WĘGLA;**
- **TERENÓW GÓRNICZYCH WYZANCZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW
ODRĘBNYCH**

Załącznik graficzny nr 1

Rozdział 13.
UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI
Załącznik graficzny nr 5

Rozdział 14.
**UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W
TYM STOPNIA UPZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ
GOSPODARKI ODPADAMI**

Rozdział 15.
**UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH
CELÓW PUBLICZNYCH**

Rozdział 16.
UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Rozdział 17.
**UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW PROBLEMOWYCH W GMINIE
RACZKI I W JEJ SĄSIEDZTWIE**

I. WSTĘP

1. Podstawa formalno – prawna

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zwane dalej Studium, jest elementem systemu planowania przestrzennego, ustalonego przepisami ustawy z dnia 7.07.1994r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89 poz. 415, tekst jedn. 1999 r. Dz. U. Nr 15, poz.139) oraz ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (*j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 778, z późn. zm.*)

Studium - obligatoryjne opracowanie planistyczne, dotyczące gminy w granicach administracyjnych, sporządzane jest na podstawie uchwały Rady Gminy Raczki podjętej w 1997 roku. *Kolejne zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raczki” były sporządzane na podstawie uchwał intencyjnych:*

Nr IV/21/07 Rady Gminy Raczki z dnia 29 stycznia 2007r.

Nr XVI/89/12 Rady Gminy Raczki z dnia 15 maja 2012r.

Nr IX/54/15 Rady Gminy Raczki z dnia 24 listopada 2015r.

ze zmianami wprowadzonymi uchwałą Nr X/103/15 z dnia 29 grudnia 2015r.

Opracowanie *pierwszej edycji projektu* studium odbyło się na podstawie umowy o dzieło z dnia 16 maja 1997roku, zawartej pomiędzy Zarządem Gminy w Raczkach, a Instytutem Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej w Warszawie. W umowie ustalono m.in., że opracowanie odpowiadać będzie wymaganiom ustalonym w ustawie o zagospodarowaniu przestrzennym, a zakres merytoryczny studium obejmie zagadnienia wymienione w art. 6 tej ustawy.

Pierwsza zmiana Studium nastąpiła na podstawie umowy pomiędzy Wójtem Gminy Raczki a Zakładem Projektowo-Wykonawczym „Tewa” w Suwałkach.

Druga zmiana Studium nastąpiła na podstawie umowy pomiędzy Wójtem Gminy Raczki a Panią Anną Dudziuk-Dudzik prowadzącą firmę ”Urbicom” we Wrocławiu.

Trzecia zmiana Studium nastąpiła na podstawie umowy pomiędzy Wójtem Gminy Raczki a Pracownią Projektową ARCHI- PLAN mgr inż.arch. Jolanta T.Niemiec - Górnik

2. Cel i zadania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Podstawowym założeniem ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest to, że zagospodarowanie przestrzeni, niezależnie od rodzaju, znaczenia i rozmiaru inwestycji lub przedsięwzięcia jak również ich realizatora, odbywa się zawsze na obszarze gminy.

Oczywiście realizacja tych przedsięwzięć jest możliwa jedynie na terenach przeznaczonych na ten cel bowiem, zgodnie z przepisami Kodeksu Cywilnego, właściciel może korzystać z nieruchomości zgodnie z jej społeczno – gospodarczym przeznaczeniem. Tak więc w przepisach prawnych ustalono kompetencje w zakresie decydowania o przeznaczeniu terenów. Stosownie do przepisów ustawy o samorządzie gminnym jak i ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, kompetencje w zakresie kształtowania ładu przestrzennego przez określenie przeznaczenia terenów oraz sposobu ich zabudowy i zagospodarowania, powierzono gminom.

- To tylko rada gminy przez uchwalenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego stanowi o społeczno - gospodarczym przeznaczeniu terenów, które wraz z innymi przepisami prawa kształtują sposób wykonywania prawa własności.
- To dopiero po ustaleniu przeznaczenia terenów i warunków ich zabudowy i zagospodarowania mogą być realizowane przedsięwzięcia planowane przez poszczególnych inwestorów.

Przedsięwzięcia takie planowane są, oczywiście, w różnym czasie i na różnych, często odległych od siebie terenach. Tak więc dla ich realizacji niezbędnym będzie wyprzedzające sporządzenie odpowiednich miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Wychodząc z założenia, że zagospodarowanie terenów odbywać się może w oparciu o wiele miejscowych planów zagospodarowania oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, należało w ustawie znaleźć rozwiązanie problemu koordynacji wszystkich planów, decyzji i przedsięwzięć realizacyjnych.

Opracowaniem, które pełni rolę koordynacyjną a zarazem określa politykę gminy w zakresie gospodarki przestrzennej jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Na uwagę zasługuje fakt, że jest to opracowane obligatoryjnie i często będzie ono jednym opracowaniem planistycznym obejmującym obszar całej gminy.

Podkreślić jednak należy, że nie jest to opracowanie, które zastępuje uprzednio sporządzone założenia do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które często przybierały formę koncepcji tych planów. Studium nie jest także surogatem planu, który przedstawiał docelowe zagospodarowanie wszystkich obiektów.

W studium, stosownie do nazwy opracowania, należy:

- rozpoznać i zarejestrować wszystkie, występujące na obszarze gminy a często i poza nią, warunkowania rozwoju zagospodarowania przestrzennego,
- określić zależne od uwarunkowań, a także zgodne z celami gospodarki przestrzennej kierunki rozwoju zagospodarowania obszaru gminy,
- określić politykę gminy w zakresie realizacji założonych kierunków rozwoju zagospodarowania przestrzennego.

Wszystkie wymienione wyżej zagadnienia stają się przedmiotem studium. ~~a uchwaleniu przez radę gminy podlega polityka przestrzenna gminy.~~

Obowiązek uchwalenia studium sprawia, że studium to, choć nie stanowi bezpośredniej podstawy decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach, staje się aktem o dużym *znaczeniu* dla dalszego postępowania organów gminy.

Zatem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest podstawą dla:

- podejmowania uchwał o przystąpieniu do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- planowania i realizacji zadań własnych gminy związanych z zagospodarowaniem przestrzennym,
- wewnętrznej kontroli uchwał o miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego pod kątem ich spójności z polityką zawartą w uchwalonym studium,
- ofertowej działalności organów gminy,
- posługiwanie się przepisami ustaw szczególnych, które mając swój aspekt przestrzenny na obszarze gminy wpływają na ustalenie studium i wiążą organy gminy w postępowaniu administracyjnym,
- gospodarki gruntami w gminie,
- podejmowanie działań związanych obejmowaniem ochroną najbardziej cennych i wartościowych obszarów w gminie,
- wykonywanie prognoz wpływu ustaleń planów miejscowych na środowisko,
- ocen oddziaływania inwestycji na środowisko,
- planowanie prac kartograficznych umożliwiających sprawną działalność planistyczną i administracyjną.

Opracowanie to pozwoli na prawidłowe uwarunkowanie fizyczną wartością przestrzeni oraz przepisami prawa, działania gminy związane z podejmowaniem prac planistycznych. ~~jak i postępowaniem w sprawie warunków zabudowy i zagospodarowania terenów.~~

Posiadając kompleksowo i starannie sporządzone studium władze gminy mogą odpowiedzialnie podchodzić do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz postępowania związanego z ustaleniem warunków zabudowy i zagospodarowania terenów, które w konsekwencji wpływają na kształt przestrzeni tej gminy.

3. Materiały wyjściowe do opracowania studium

Wstępnym etapem prac nad sporządzeniem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy była analiza następujących materiałów wyjściowych:

1. Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki uchwalony uchwałą Nr XXV/ 111 /93 Rady Gminy w Raczkach z dnia 31.05.1993, ogłoszoną w Dzienniku Urzędowym Województwa Suwalskiego Nr 19, poz. 128.
2. Opracowanie pt. „Masterplan Ekorozwoju Gmin Doliny Rospudy”, wykonane w 1996 roku.
3. Inwentaryzacja przyrodnicza obszaru gminy Raczki wykonana przez zespół pod kierunkiem W. Jankowskiego w ramach „Masterplan Ekorozwoju Gmin Doliny Rospudy”
4. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego województwa suwalskiego”, WBPP w Suwałkach 1997r.
5. Założenia do Szczegółowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego i Rewaloryzacji Zespołu Staromiejskiego, opracowane przez Pracownię Konserwacji Zabytków w Białymstoku w latach 1984 – 1986,
6. Informacja ze „Studium zagospodarowania przestrzennego województwa suwalskiego” do Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy WBPP w Suwałkach 1997r.
7. Studium Diagnostyczne Obszaru Funkcjonalnego Zielone Płuca Polski, Praca zbiorowa pod kierunkiem mgr inż. arch. Ewy Piekarskiej, 1998.
8. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Obszaru Funkcjonalnego Zielone Płuca Polski, Praca zbiorowa pod kierunkiem prof. E. Wysockiej, 1999.
9. Strategia Rozwoju Województwa Suwalskiego w 1997- 2002 r. Wojewoda Suwalski 1998 r.
10. Sprawozdanie Zarządu Gminy z realizacji uchwał Rady i działalności gospodarczej za lata 1994 - 1998 r.
11. Rejestr wydanych decyzji o zabudowie i o zagospodarowaniu przestrzennym, Urząd Rejonowy w Suwałkach.
12. Rejestr gruntów komunalnych na terenie gminy
13. Rejestr gruntów skarbu państwa na terenie gminy
14. Wojewódzki biuletyn statystyczny - Urząd Statystyczny w Suwałkach.
Dane ze spisu rolnego 1997 r.
15. Mapy topograficzne obejmujące teren gminy Raczki w skali 1: 25 000.
16. Mapy glebowo - rolnicze dla terenu gminy Raczki w skali 1: 5 000.
17. Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi: Rudniki, Sidory, Bolesty, Wierciochy, Ludwinowo, Małe Raczki uchwalony Uchwałą Rady Gminy Raczki Nr IV/19/11 z dnia 27 stycznia 2011r. opublikowano w Dz.Urz. Woj. Podlaskiego 2011.59.706 z dnia 1 marca 2011r.
18. Opracowanie Ekofizjograficzne Gminy Raczki wykonane w 2012 r. przez dr. Grzegorz Synowca i mgr Marię Młodzianowską-Synowiec
19. *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podlaskiego zatwierdzony Uchwałą Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa podlaskiego z dnia 27 czerwca 2003r. (Dz.Urz. Woj. Podlaskiego Nr 108, poz. 2026) z późn.zm.*
20. *Strategia Rozwoju Gminy Raczki na lata 2016 -2022*

Jako materiał wyjściowy przeanalizowano również wnioski właścicieli nieruchomości gruntowych do sporządzanego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

W trakcie prac analitycznych oraz ustaleniach studium uwzględniono zapisy aktualnych ustaw związanych z niniejszym opracowaniem jak :

1. Ustawa z 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
(j.t.Dz. U. z 2016 r. poz. 778, z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne
(j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 469, z późn. zm.).
3. Ustawa z 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska
(j.t.Dz. U. z 2016r. poz.672, z późn. zm.).
4. Ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych
(j.t. Dz. U. z 2015r.poz. 909, z późn. zm.).
5. Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
(j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 z późn.zm.).
6. Ustawa z 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze
(j.t. Dz. U. z 2015r. poz.196 z późn. zm.).
7. Ustawa z 28 września 1991 r. o lasach
(j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 2100 z późn. zm.).
8. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.).
9. Ustawa z 21 marca 1985r. o drogach publicznych
(j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 1440 z późn.zm.).
10. Ustawa z 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
(j.t.Dz. U. z 2014r. poz. 1446 z późn. zm.).
11. Ustawa z 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami
(t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 1774 z późn. zm.).
12. *Ustawa z dnia 23 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (j.t. Dz.U. z 2016r. poz.353 z późn.zm.).*
13. *Ustawa z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015r. poz. 1777 z późn.zm.).*
14. *Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. z 2015r. poz. 774 z późn.zm.).*
15. *Ustawa z dnia 20 maja 2016r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz.U. z 2016r. poz. 961 z późn.zm.)*

W projekcie zmian do Studium uwzględniono ustalenia:

1. Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Podlaskiego uchwalonego Uchwałą Nr IX/80/03 Sejmiku Województwa Podlaskiego (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 108, poz. 2026).
2. Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020, uchwalonego uchwałą Nr XXXV/438/06 z dnia 30 stycznia 2006r.
3. Strategii Rozwoju Ekologicznego Stowarzyszenia Gmin Rospuda na lata 2000 - 2015.
4. Programu ochrony środowiska dla Gminy Raczki z dnia 27.09.2004r.
5. Rozporządzenie Nr 17/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” ze zm. rozporządzenie Nr 60/05 (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego Nr 54, poz. 730 i Nr 180, poz. 2095)

Uchwała Nr XII/90/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 22.06.2015r. poz. 2118).

6. Analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym Gminy Raczki – opracowanie z kwietnia 2006r.
7. Obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.
8. Gminna ewidencja Zabytków ~~sporządzona dnia 1.02.2005r.~~
9. Wniosków do Studium oraz planów zagospodarowania przestrzennego zgłoszone przez instytucje i osoby prywatne.
10. Wnioski, postulaty i propozycje zgłaszane do projektu studium w trakcie jego uzgadniania i udostępnienia do wglądu.

4. Uwarunkowania europejsko - regionalne

Położenie Gminy Raczki w bliskiej odległości od strefy przygranicznej, lokalny węzeł komunikacyjny w kierunku: Bakałarzewo – Raczki – Augustów oraz Suwałki – Raczki – Olecko; stwarza doskonale warunki wzmocnienia potencjału turystycznego gminy jako obszaru położonego na trasie łączącej uzdrowisko i centrum turystyczne Augustów z Suwalskim Parkiem Krajobrazowym oraz Parkiem Krajobrazowym Puszczy Rominckiej.

Trasa ta składa się z kilku szlaków przebiegających w obszarze chronionego krajobrazu: kajakowego – Doliny Rospudy, rowerowego oraz drogi kołowej Raczki – Bakałarzewo – Filipów – Przerośl, o charakterze turystycznym. Szczególnie miejscowość gminna ma szanse rozwoju jako lokalne centrum turystyczne, informacyjne, oświatowe, kulturalne i gospodarcze. Jako jedyna miejscowość gminna w przyszłym powiecie suwalskim posiada już wykształconą zabudowę o charakterze zdecydowanie miejskim, pod ochroną konserwatorską. Fakt wchodzenia Polski do Unii Europejskiej wzmacnia szanse kreowania miejscowości gminnej jako centrum zarządzania zrównoważonym rozwojem. Poruszone w opracowaniu J. Saruła.

Uwarunkowania i kierunki europejsko – regionalne wynikają z przyczyn bezpośrednio związanych z gminą takich jak wymienione niżej zasoby i sposoby ich wykorzystania:

- położenie na szlaku transgranicznym ku granicy z Litwą i Rosją,
- lokalny węzeł komunikacyjny,
- dobre drogi,
- linia kolejowa Ełk – Suwałki obecnie nie obsługująca ruchu pasażerskiego,
- unikalne walory krajobrazowe , położenie pomiędzy Puszczą Augustowską i atrakcyjnymi turystycznie obszarami przygranicza polsko – litewskiego,
- czyste i naturalne środowisko,
- lokalne wartości kulturowe, ~~Festiwal Celtycki,~~
- zasoby umożliwiające przygotowanie atrakcyjnej, oryginalnej oferty agroturystycznej, która skutecznie uruchomi „mechanizm pobierania opłat za korzystanie z krajobrazu”, ~~zabytkowa bryła kościoła w Raczkach, wsie na szlaku Rospudy,~~
- oferta wolnych terenów,
- infrastruktura o dobrym standardzie,
- usługi podstawowe o dobrym standardzie,
- niski współczynnik urbanizacji,
- warunki dla przygotowania atrakcyjnej, oryginalnej oferty spędzania wolnego czasu, sploty kajakowe, wędkarstwo, myślistwo, kuligi, szkoły przetrwania, ~~również uruchamiających „mechanizm pobierania opłat za korzystanie z krajobrazu”,~~
- bezpieczeństwo.

Występuje również grupa czynników mających swoje źródło w zewnętrznych uwarunkowaniach, są to:

- strategia Unii Europejskiej w zakresie rozwoju wsi, wspierająca rozwój wielofunkcyjny wsi a w nim agroturystykę, uwzględnianie zaleceń Agendy 21,

- zasada zrównoważonego rozwoju i Agenda 21, w myśl których wieś i rolnictwo, w szczególności ekologiczne są naturalnymi strażnikami biosfery i jej różnorodności,
- znużenie mieszkańców miast monotonią życia w silnie zurbanizowanym środowisku,
- chęć odnowy biologicznej w zdrowym, naturalnym środowisku, lepiej usuwającym zmęczenie niż modne kurorty,
- popyt na żywność czystą ekologicznie w miastach,
- popyt na naturalny krajobraz, na rytm życia wiejskiego.

Z powyższych uwarunkowań i ogólnych kierunków wynikają wnioski dla kierunków zmian zagospodarowania mające związek z *wejściem* Polski do Unii Europejskiej, są to:

- przygotowanie programów rozwoju mieszkalnictwa, rekreacji i usług turystycznych,
- przygotowanie oferty terenów budowlanych,
- przygotowanie programu rozwoju infrastruktury technicznej,
- przygotowanie programu rozwoju infrastruktury społecznej, szczególnie w zakresie kultury i informacji,
- program oświatowy dla rolników i wymiana gospodarcza z zagranicą w zakresie ekorolnictwa,
- uwzględnienie wymiany zagranicznej zarówno w skali europejskiej jak lokalnej wymiany przygranicznej w zakresie usług turystycznych.

~~II. UWARUNKOWANIA ROZWOJU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACZKI~~

Rozdział 1.**UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO PRZEZNACZENIA, ZAGOSPODAROWANIA I UZBROJENIA TERENÓW****1. Użytkowanie terenów wynikające z ewidencji gruntów**

Struktura użytkowania gruntów na terenie gminy Raczki				
rodzaje gruntu		powierzchnia ewidencyjna (ha)	udział w powierzchni gminy (%)	
Użytki rolne	grunty orne		8043,4529	56,56 %
	sady		39,7001	0,27 %
	łąki trwałe		385,2818	2,71 %
	pastwiska trwałe		1430,0068	10,06 %
	grunty rolne zabudowane		299,4899	2,10 %
	grunty pod stawami		0,8075	0,01 %
	grunty pod rowami		75,6989	0,53 %
	razem		10 274,4379	72,25 %
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	lasy		2781,2766	19,56 %
	grunty zadrzewione i zakrzewione		77,7581	0,55 %
	razem		2 859,0347	20,11 %
Grunty zabudowane i zurbanizowane	tereny mieszkaniowe		39,6348	0,28 %
	tereny przemysłowe		3,8553	0,03 %
	inne tereny zabudowane		26,7022	0,19 %
	zurbanizowane tereny niezabudowane		4,1727	0,03 %
	tereny rekreacyjno - wypoczynkowe		8,9515	0,06 %
	tereny komunikacyjne	drogi	508,6513	3,57 %
		tereny kolejowe	48,2269	0,34 %
		inne	-	-
	użytki kopalne		1,1591	0,01 %
razem		641,3538	4,51 %	
Grunty pod wodami	powierzchniowymi stojącymi		5,3973	0,04 %
	powierzchniowymi płynącymi		180,4418	1,27 %
	razem		185,8391	1,31 %
Użytki ekologiczne		-	-	
Nie użytki		260,6580	1,83 %	
Tereny różne		-	-	
Powierzchnia gminy Raczki		14 221,3235	100 %	

źródło: opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Suwałkach z 2016r.

Gmina Raczki jest obszarem głównie rolniczym. Grunty rolne zajmują 72,25 % jej powierzchni, w tym grunty rolne zabudowane stanowią 2,10 %.

Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione zajmują 20,11% powierzchni gminy.

Grunty pod wodami zajmują 1,31% powierzchni gminy.

Grunty zabudowane i zurbanizowane stanowią 4,51 %, w tym 3,91 % to tereny komunikacyjne. Znikomy odsetek stanowią tereny zabudowane nierolnicze – 0,50 %.

**Zestawienie powierzchni terenów zabudowanych,
wynikające z ewidencji gruntów**

Źródło: Starostwo Powiatowe w Suwałkach, stan na czerwiec 2106r.

GMINA RACZKI nazwa obrębu	Powierz- chnia ogólna obrębu ha	Grunty rolne zabudowane	Tereny mieszkalniowe	Tereny przemysłowe	Tereny inne zabudowane	Tereny zurbanizowane niezabudowane	Tereny rekreacyjno- wypoczynkowe	Razem tereny zabudowane ha	drogi
BAKANIUK	394,7885	12,7592	0,6229	0,1458	0,1521	0	0,1016	13,7816	6,1786
BOLESTY	431,9201	3,9012	0,8101	0	0,5880	0	0	5,2993	6,1521
CHODŹKI	542,1509	11,6687	0	0	0	0	0,1060	11,7747	9,4784
DOWSPUDA	344,6767	4,3022	1,6036	0	7,6602	0	1,6183	15,1843	24,9129
FRANCISZKOWO	102,0730	2,6982	0,2602	0,0716	0	0	0	3,0300	11,7784
JANKIELÓWKA	240,9404	5,2431	0	0	0	0	0	5,2431	5,6015
JAŚKI	366,3547	13,3955	0,3358	0	0,7457	0	0	14,4770	8,5833
JÓZEFOWO	539,2994	12,8158	0,1466	0	0,6661	0	0,1097	13,7382	36,4392
KONIEC BÓR	543,1103	10,8166	0	0	0,2631	0	0	11,0797	54,1861
KORYTKI	122,5238	3,4166	0	0	0	0	0	3,4166	3,0662
KRUKÓWEK	1364,0256	5,8894	0,8517	0	0	0	0	6,7411	19,8735
KURIANKI	789,9492	17,5462	0,0700	0	0,4392	0	0	18,0554	13,9587
LIPOWO	293,4643	7,7529	0	0	0	0	0	7,7529	5,8869
LIPÓWKA	445,8447	12,2515	0	0	0	0	0	12,2515	8,3360
LUDWINOWO	207,2194	6,1327	0,2424	0	0	0	0	6,3751	6,3639
MAŁE RACZKI	339,8199	10,5840	0,3752	0	0	0	0	10,9592	6,1477
MOCZYDŁY	256,1702	10,8711	0,6060	0	0	0	2,6602	14,1373	7,7581
PLANTA	298,3662	5,1675	0	0	0	0	0	5,1675	5,8317
PODWYSOKIE	260,3023	7,5865	0,0468	0	0,1231	0	0	7,7564	5,2456
RABALINA	254,3074	3,8991	0	0	0	0	0	3,8991	2,7840
RACZKI	456,1894	14,5480	32,6760	1,4254	13,2561	4,1727	3,2743	69,3525	27,7538
RUDNIKI	534,8724	12,4330	0,3083	0	0,5982	0	0	13,3395	38,8348
SIDORY	436,8552	7,3943	0	0	0,3046	0	1,0814	8,7803	7,3468
SŁOBODA	177,9056	4,6833	0	0	0	0	0	4,6833	17,8065
STOKI	256,0731	6,8297	0	0	0,0631	0	0	6,8928	3,7583
SUCHA WIEŚ	449,8324	10,6659	0	0	0,1584	0	0	10,8243	33,5526
SZCZODRUCHY	289,0678	7,0920	0	0	0	0	0	7,0920	3,4332
SZKOCJA	348,6873	9,1275	0	2,1289	0	0	0	11,2564	63,8521
WASILÓWKA	1516,8611	11,3546	0,4957	0	0,0727	0	0	11,9230	7,7857
WIERCIOCHY	421,4642	10,8688	0	0,0836	0,2838	0	0	11,2362	6,9944
WITÓWKA	146,5673	6,7670	0	0	0,1290	0	0	6,8960	3,2183
WRONOWO	360,3476	10,9560	0	0	0,1104	0	0	11,0664	31,2075
WYSOKIE	206,1307	6,1873	0,0614	0	0,0769	0	0	6,3256	4,5990
ZIÓŁKOWO	243,0232	6,3145	0,1221	0	0,5783	0	0	7,0149	5,7790
ŻUBRYNEK	240,1392	5,5700	0	0	0,4332	0	0	6,0032	4,1665
	14221,3235	299,4899	39,6348	3,8553	26,7022	4,1727	8,9515	382,8064	508,6513
								382,8064	
Udział % w powierzchni gruntów zabudowanych		78,24%	10,35%	1,01%	6,98%	1,09%	2,34%	100%	-
Udział % powierzchni gruntów zabudowanych i dróg w powierzchni gminy					2,69%				3,58%

2. Przeznaczenie i zagospodarowanie terenów

Gmina obejmuje 35 obrębów geodezyjnych, wymienionych poniżej wg porządku alfabetycznego:

BAKANIUK, BOLESTY, CHODŹKI, DOWSPUDA, FRANCISZKOWO, JANKIELÓWKA, JAŚKI, JÓZEFOWO, KONIECBÓR, KORYTKI, KRUKÓWEK, KURIANKI, LIPÓWKA, LIPOWO, LUDWINOWO, MAŁE RACZKI, MOCZYDŁY, PLANTA, PODWYSOKIE, RABALINA, RACZKI, RUDNIKI, SIDORY, SŁOBODA, STOKI, SUCHA WIEŚ, SZCZODRUCHY, SZKOCJA, WASIŁÓWKA, WIERCIOCHY, WITÓWKA, WRONOWO, WYSOKIE, ZIÓŁKOWO, ŻUBRYNEK.

RACZKI są ośrodkiem administracyjnym i usługowym gminy, miejscowością najlepiej rozwiniętą urbanistycznie, najbardziej zaludnioną, o w pełni wykształconej, zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej. Występuje również rozproszona zabudowa związana z rolniczym wykorzystaniem terenu.

Przez centrum Raczek przebiega droga wojewódzka nr 655.

Na obrzeżach Raczek znajduje się węzeł „Raczki”, w którym krzyżują się droga krajowa DK8 i droga ekspresowa nr S61.

W miejscowości gminnej występują takie usługi podstawowe jak: Urząd Gminy, zespół szkolny, gminny ośrodek kultury, muzeum etnograficzne, biblioteka publiczna, gminny ośrodek pomocy społecznej, remiza strażacka, kościół, cmentarz, stacja paliw, ośrodek zdrowia, kilka sklepów spożywczo – przemysłowych, usługi dla rolnictwa, usługi rzemieślnicze, usługi transportowe, bank, działalność gospodarcza osób fizycznych, boiska, itp.

W miejscowości Raczki znajduje się zabudowa produkcyjno – magazynowa, (GS „Samopomoc Chłopska”, Przedsiębiorstwo Handlowe „RABA”, tartak, Śnieżka itp.)

W miejscowości Raczki zamieszkuje 2303 osoby, co stanowi 37,6 % liczebności gminy.

W miejscowości gminnej występuje: zabudowa zagrodowa, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna.

Ilość mieszkań w zabudowie wielorodzinnej – 198.

W zabudowie wielorodzinnej zamieszkuje $198 \times 2,5$ osoby = 495 osób , co stanowi 21,5% ludności zameldowanej w miejscowości Raczki.

Ilość mieszkań w zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej – 470 .

W zabudowie jednorodzinnej i zagrodowej zamieszkuje $470 \times 3,85$ osoby = 1808 osób , co stanowi 78,5% ludności zameldowanej w miejscowości Raczki.

(1808 osób). co stanowi 21,5% ludności zameldowanej w Raczkach.

Pozostałe wsie mają charakter rolniczy. Zabudowa rolnicza rozlokowana jest na ogół przy drogach publicznych, lecz ma charakter rozproszony. Miejscami występują niewielkie skupiska zabudowy zagrodowej, które nie stanowią w pełni wykształconych, zwartych struktur funkcjonalno – przestrzennych.

Największe wsie pod względem ilości mieszkańców to: Józefowo (191), Bakaniuk (190), Rudniki (189), Dowspuda (169).

Najmniejsze wsie pod względem ilości mieszkańców to: Ludwinowo (31), Korytki (39), Bolesty (41).

Na terenie gminy, poza miejscowością Raczki występuje niski stopień nasycenia usługami. Pojedyncze usługi występują w następujących wsiach:

BAKANIUK – działalność gospodarcza osób fizycznych
DOWSPUDA – Zespół Szkół, usługi turystyczne
JAŚKI – działalność gospodarcza osób fizycznych
KRUKÓWEK – działalność gospodarcza osób fizycznych
KURIANKI – Szkoła Podstawowa, działalność gospodarcza osób fizycznych
KONIECZÓR – działalność gospodarcza osób fizycznych
LIPÓWKA – świetlica wiejska, działalność gospodarcza osób fizycznych
MAŁE RACZKI – działalność gospodarcza osób fizycznych
*MOCZYDŁY – baza administracyjno - magazynowa GDDKiA),
działalność gospodarcza osób fizycznych*
FRANCISZKOWO – działalność gospodarcza osób fizycznych
PLANTA – działalność gospodarcza osób fizycznych
RUDNIKI – stacja paliw
SIDORY – Ochotnicza Staż Pożarna
STOKI – Ochotnicza Staż Pożarna, działalność gospodarcza osób fizycznych
SUCHA WIEŚ – Ochotnicza Staż Pożarna, działalność gospodarcza osób fizycznych
*SZKOCJA – Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe „Meliores”, działalność
gospodarcza osób fizycznych*
WASILÓWKA – świetlica wiejska
WIERCIOCHY – Ochotnicza Staż Pożarna, działalność gospodarcza osób fizycznych.

3. Komunikacja publiczna

Głównymi drogami na terenie gminy Raczki są:

- droga ekspresowa S61 (zrealizowana na odcinku Raczki – Suwałki),*
- droga krajowa DK8 (zrealizowana na odcinku Raczki – Augustów),*
- droga wojewódzka nr 655 Suwałki – Raczki – Olecko,*

Przez gminę przebiega 12 dróg powiatowych.

Układ komunikacyjny uzupełnia 48 dróg gminnych o randze dróg publicznych.

Dojazd do kolonijnie usytuowanej zabudowy oraz do obsługi terenów użytkowanych rolniczo zapewniają nieurządzone gminne drogi wewnętrzne.

4. Uzbrojenie terenów

Zaopatrzenie w wodę

Gminną sieć wodociągową na obszarze gminy Raczki zasilają komunalne ujęcia wody w Raczkach, Wierciochach i Podwysokim. Sieć wodociągowa jest dobrze rozwinięta i obejmuje prawie całą gminę Raczki. Wg stanu na koniec 2015r. sieć wodociągowa obejmuje łącznie 160 km sieci rozdzielczej i 1109 przyłączy wodociągowych. Możliwe jest zaopatrzenie w wodę wszystkich mieszkańców oraz obiektów usługowych. Gospodarstwa położone kolonijnie obsługiwane są z własnych ujęć wody.

Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków

Na miejscowości Dowspuda pod Raczkami znajduje się gminna oczyszczalnia ścieków, która obsługuje jedynie miejscowość Raczki, Raczki Małe i część miejscowości Dowspuda. Wg stanu na koniec 2015r. sieć kanalizacyjna obejmuje łącznie 18,2 km sieci i 500 przyłączy kanalizacyjnych. Na terenie gminy funkcjonuje 464 przydomowe oczyszczalnie ścieków administrowane przez Gminę Raczki.

Pozostałe gospodarstwa domowe i obiekty usługowe posiada własne urządzenia do gromadzenia ścieków (zbiorniki ścieków sanitarnych) lub przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Gospodarka odpadami komunalnymi

Na obszarze gminy Raczki nie występują obiekty związane z utylizacją odpadów komunalnych. W Dowszudzie znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych.

Zaopatrzenie w gaz

Na obszarze gminy Raczki nie występuje sieć gazownicza.

Elektroenergetyka

Na obszarze gminy Raczki występuje linia 110kV.

Gmina zaopatrzona jest w energię elektryczną za pomocą sieci elektroenergetycznej średniego napięcia. Do wszystkich gospodarstw domowych i usług dociera sieć niskiego napięcia.

Nie występują urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW.

Łączność i telekomunikacja

Głównym operatorem przewodowej sieci telekomunikacyjnej jest Orange Polska S.A. Sieć jest dobrze rozwinięta i obsługuje całą gminę Raczki.

Przez teren gminy (od granicy z gminą Augustów do granicy z gminą Suwałki) przebiega światłowód o długości ok. 4 kilometrów z przyłączami, o łącznej długości ok. 15 kilometrów.

Ciepłownictwo

Na obszarze gminy Raczki nie występuje sieć ciepłownicza.

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, jest zaopatrywana z własnej kotłowni.

Gospodarstwa domowe są zaopatrywane są z własnych instalacji .

5. Wnioski

Gmina Raczki ma charakter rolniczy (72,25 %) z niewielkim udziałem lasów (20,11%) i wód powierzchniowych (1,31%). W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki” z 2013r. dominuje rolnicze przeznaczenie terenów ze wskazaniem stref funkcjonalno – przestrzennych, w których obok funkcji rolniczej mogą występować inne funkcje mogące mieć wpływ na rozwój gospodarczy gminy.

Wieś gminną Raczki uznaje się za szczególnie predysponowaną do dalszego wielofunkcyjnego rozwoju jako gminnego ośrodka usługowego, oraz miejsca zamieszkiwania i pracy ludności rolniczej i nierolniczej. Prognozuje się rozwój ośrodka gminnego w kierunku ponadlokalnym, w zakresie lokalizacji usług ponadlokalnych i zakładów produkcyjnych, w związku z dokonaną rozbudową krajowej sieci komunikacyjnej, przebiegającej przez gminę Raczki.

Za wsie predysponowane do koncentracji zabudowy i zagospodarowania turystycznego uznaje się jedynie wieś Raczki.

Część terytorium gminy objęta jest formami ochrony przyrody. Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” jest szczególnie predysponowany do rozwoju funkcji turystycznej w różnych formach, z jednoczesnym obowiązkiem zachowania walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Istniejący układ dróg publicznych jest wystarczający do obsługi gminy.

Przy wyznaczaniu terenów budowlanych należy wziąć pod uwagę w szczególności:

- ✓ rozmieszczenie i charakter istniejących układów osadniczych,
- ✓ rozmieszczenie i rangę obszarów chronionych,
- ✓ zakazy i ograniczenia w zagospodarowaniu terenów prawnie chronionych,
- ✓ możliwość obsługi zabudowy przez istniejący układ dróg publicznych,
- ✓ przebieg istniejącego kolektora kanalizacji sanitarnej i możliwości jego rozbudowy,

- ✓ potrzeby rozwojowe w zakresie wskazania terenów produkcyjnych i produkcyjno – usługowych o charakterze ponadlokalnym,
- ✓ bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.

Rozdział 2.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGÓW JEGO OCHRONY

Wymóg ochrony ładu przestrzennego wynika wprost z przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2016r. poz.778 z późn.zm.). Przez „ład przestrzenny” należy rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (j.t. Dz.U z 2013r. poz.627 z późn.zm.) przez „walory krajobrazowe” rozumie się wartości ekologiczne, estetyczne lub kulturowe obszaru oraz związane z nim rzeźbę terenu, twory i składniki przyrody, ukształtowane przez siły przyrody lub działalność człowieka. Ochronę krajobrazową realizuje się przez zachowanie cech charakterystycznych danego krajobrazu.

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (j.t. Dz.U. z 2014 r. poz. 1446 z późn.zm) przez „krajobraz kulturowy” rozumie się przestrzeń historycznie ukształtowaną w wyniku działalności człowieka, zawierającą wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze.

Na aktualny stan ładu przestrzennego w gminie Raczki, który wyraża się w postrzeganym krajobrazie kulturowym, składają się:

- krajobraz wynikający z istniejącej urbanistyki i architektury;
- walory krajobrazowe rolniczej przestrzeni produkcyjnej;
- walory krajobrazowe mozaiki terenów leśnych;
- naturalne ukształtowanie terenu, jeziora, rzeki;
- krajobraz kulturowy wynikający z dawnych tradycji budowlanych;
- szczególne walory krajobrazowe terenów chronionych;
- elementy industrializacji takie jak: napowietrzne linie elektroenergetyczne WN, SN, NN, maszty przekątnikowe, drogi krajowe i ekspresowe.

Na obecny stan ładu przestrzennego w gminie Raczki znaczący wpływ mają tereny prawnie chronione na podstawie przepisów o ochronie przyrody, a w szczególności Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” ustanowiony w 1998r. obejmujący znaczną część gminy.

Ład przestrzenny kreuje się w następujących dokumentach planistycznych:

1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego GMINY RACZKI

zatwierdzone Uchwałą nr XVII/108/2000 Rady Gminy Raczki z dnia 19.06.2000r. ze zmianami wprowadzonymi:
Uchwałą Nr XVII/81/08 z dnia 01.07.2008r.
Uchwałą Nr XXVII/166/13 z dnia 25.09.2013r.

2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi RACZKI

zatwierdzony Uchwałą Nr XXII/143/01 Rady Gminy Raczki z dnia 19 stycznia 2001r.

Plan obejmuje obszar o powierzchni ok. 18 ha, położony na gruntach wsi Raczki, którego granice wyznaczają:

- od strony północno - wschodniej ulica 1 Maja,
- od strony północno-zachodniej ulica Jana Matejki,
- od strony południowo – zachodniej ulica Zielona wraz z terenem istniejącej i projektowanej zabudowy jednorodzinnej,
- od strony zachodniej – droga polna bez nazwy.

Celem regulacji jest zmiana przeznaczenia terenów zabudowy wielorodzinnej na tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oraz uszczegółowienie zasad podziału terenów na działki budowlane w sposób eliminujący konflikty funkcjonalne i przestrzenne.

3) **Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi RACZKI**

zatwierdzony Uchwałą Nr XV/76/04 Rady Gminy Raczki z dnia 16 marca 2004r.

ze zmianami wprowadzonymi

Uchwałą XVI/88/12 Rady Gminy Raczki z dnia 15 maja 2012r.

Plan (po zmianach) obejmuje obszar o powierzchni ok. 9,45 ha, położony na gruntach wsi Raczki, którego granice wyznaczają:

- od strony północno -wschodniej skarpa z terenami pól uprawnych,
- od strony południowo-wschodniej rów melioracyjny,
- od strony południowo-zachodniej ulica 1 Maja,
- od strony północno-zachodniej ulica Raczkowska.

Celem regulacji jest wyznaczenie terenów pod budownictwo mieszkaniowe jednorodzinne, ustalenie szczegółowych zasad podziału na działki budowlane, ustalenie zasad zabudowy i zagospodarowania minimalizujących konflikty funkcjonalne i przestrzenne.

4) **Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi RUDNIKI, SIDORY, BOLESTY, WIERCIOCHY, LUDWINOWO, MAŁE RACZKI,**

zatwierdzony Uchwałą Nr IV/19/11 Rady Gminy Raczki z dnia 27 stycznia 2011r.

Plan obejmuje sześć niezależnie położonych obszarów, o łącznej powierzchni ok. 231 ha położonych w obrębach:

Rudniki – między drogą wojewódzką nr 655, drogą powiatową nr 1120B, linią kolejową i linią brzegową rzeki Rospudy;

Sidory - między drogą powiatową nr 1120B i linią brzegową jeziora Bolesty;

Bolesty - obszar położony wzdłuż drogi gminnej nr 102382B i nr 102418B i linią brzegową jeziora Bolesty;

Wierciochy – obszar położony między drogą gminną nr 102382B i linią brzegową jeziora Bolesty;

Ludwinowo – obszar położony wzdłuż drogi gminnej nr 102382B ,w kierunku do linii brzegowej jeziora Bolesty;

Małe Raczki – obszar położony między drogą gminną nr 102382B i linią brzegową rzeki Rospudy;

Celem regulacji prawnych zawartych w ustaleniach planu jest:

- ✓ uwzględnienie tendencji rozwojowych gminy wynikających ze złożonych wniosków do planu;
- ✓ ustalenie przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów oraz form ochrony z zachowaniem warunków określonych przepisami odrębnymi;
- ✓ kształtowanie harmonijnego krajobrazu przyrodniczego i kulturowego.

5) **Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi RACZKI „NAD ROSPUDA”**

zatwierdzony Uchwałą XVI/88/12 Rady Gminy Raczki z dnia 15 maja 2012r.

Plan obejmuje obszar o powierzchni ok. **5,55 ha**, położony na gruntach wsi Raczki, którego granice wyznaczają:

- od strony północno -wschodniej rzeka Rospuda,
- od strony południowo-zachodniej skarpa Doliny Rospudy i ulica Kazimierza Wielkiego,
- od strony zachodniej ulica Raczkowska.

Celem regulacji prawnych zawartych w ustaleniach planu jest:

- ✓ dokonanie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Raczki, uchwalonego Uchwałą Nr XV/76/04 Rady Gminy Raczki z dnia 16 marca 2004r.
- ✓ uwzględnienie tendencji rozwojowych gminy wynikających ze złożonych wniosków do planu;
- ✓ ustalenie przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów oraz form ochrony z zachowaniem warunków określonych przepisami odrębnymi;
- ✓ kształtowanie harmonijnego krajobrazu przyrodniczego i kulturowego;
- ✓ ograniczenie konfliktów przestrzennych.

6) **Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru gminy Raczki obejmującego tereny położone w obrębach RACZKI i DOWSPUDA**

zatwierdzony Uchwałą VI/40/15 Rady Gminy Raczki z dnia 28 lipca 2015r.

Plan obejmuje obszar o powierzchni ok. **94 ha**, położony w obrębach:

Raczki – w północnej części wsi, między torami kolejowymi, drogą powiatową nr 1123.B i drogą gminną nr 102382B

Raczki i Dowspuda - w południowej części wsi, między drogą ekspresową S61, rzeką Rospuda a istniejącymi osiedlami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,

Celem regulacji prawnych zawartych w ustaleniach planu jest ustalenie przeznaczenia i zasad zagospodarowania terenów z zachowaniem warunków określonych przepisami odrębnymi.

Rozdział 3.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU ŚRODOWISKA, W TYM STANU ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ, WIELKOŚCI I JAKOŚCI ZASOBÓW WODNYCH ORAZ WYMOGÓW OCHRONY ŚRODOWISKA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

*Załącznik graficzny nr 1 UWARUNKOWANIA wynikające ze stanu ŚRODOWISKA
rozmieszczenie obszarów i obiektów chronionych oraz złóż naturalnych*

1. Uwarunkowania przyrodnicze

Ukształtowanie terenu

Gmina Raczki leży na pograniczu dwóch makroregionów: Pojezierza Litewskiego i Pojezierza Mazurskiego. Granica między tymi makroregionami pokrywa się z przebiegiem rynny i sandru rzeki Rospudy z kierunku północnozachodniego na południowy - wschód. Teren gminy obejmuje na zachodzie: północny fragment mikroregionu zwanego Wyniesieniem Bargłowsko - Milewskim oraz na wschodzie: część zachodnią mikroregionu zwanego Pagórkami Augustowskimi. Obszar gminy jest bardzo urozmaicony pod względem geomorfologicznym. Wyodrębnić można trzy zasadnicze tereny:

Pagórkowatą wysoczyznę morenową z licznymi formami wytopiskowymi po byłych „martwego lodu” w części zachodniej: poziom sandrowy z rynną rzeki Rospudy - w części centralnej: pagórkowatą wysoczyznę morenową z wykształconymi pojedynczymi formami moren czołowych i rozciętą meandrującą doliną rzeki Szeszupki- *Szczeberki* – na wschodzie.

W zachodniej i południowej części występują charakterystyczne zagłębienia wytopiskowe obecnie wypełnione torfem i osadami torfiastymi ze stagnującą wodą. Najwyższe wzniesienie w tej części gminy zlokalizowane jest w okolicy miejscowości *Ziółkowo* – 181,7 m n.p.m. Najniżej położony teren znajduje się we wsi Wronowo – 154,1 m n.p.m. Deniwelacje osiągają tu wartość około 25 m. Średnia wysokość terenu waha się w granicach 160-170m n.p.m.

W części środkowej gminy silnie meandrując płynie rzeka Rospuda. Krawędzie rynny osiągają wysokości względne ok.25 m i są mocno zerodowane. W okolicy Dowspudy dolina rzeki jest silnie zabagniona.

W części wschodniej gminy najwyższe wzniesienie znajduje się we wsi Podwysokie i osiąga wartość 190,0 m n.p.m. Najniżej położony teren znajduje się w okolicy *Kurianek* i posiada wysokość bezwzględną 140,6 m n.p.m.

Średnie wysokości wahają się w granicach 150 – 177,5 m n.p.m.

Różnice wysokości na terenie gminy osiągają 50 m.

Geomorfologia – złoża

Na całym obszarze gminy występują utwory neopleistocenijskie zlodowacenia bałtyckiego. Wykształciły się one w postaci glin zwałowych oraz utworów fluwioglacjalnych-piasków, piasków ze żwirem i żwirów. W dolinie rzeki Rospudy występują utwory holocenijskie reprezentowane przez torfy i utwory torfiaste bez znaczenia gospodarczego.

Najważniejszymi surowcami użytecznymi eksploatowanymi na terenie gminy Raczki są piaski i pospółka. Wydobywanie kruszyw ma charakter okresowy. Surowce przeznaczone są do użytku lokalnego. Większość złóż znajduje się w rękach prywatnych użytkowników.

Na terenie gminy znajduje się 16 eksploatowanych złóż pospółki. Złoża udokumentowane kruszywa naturalnego na obszarze gminy Raczki: „Chodźki” (w obrębie działek nr 63/1, nr 66/1, nr 69/1, nr 72/1 i nr 75/1), „Dowspuda 2” (w obrębie części działki nr 69/2), „Dowspuda III” (w obrębie działek nr 60 i nr 62/1), „Dowspuda IV” (w obrębie działki nr 59), „Dowspuda V” (w obrębie działki nr 61 oraz pasy sąsiednich działek: nr 59, nr 60 i nr 62/1), „Rudniki” (w obrębie działek nr 132 i nr 133), „Rudniki II” (w obrębie działek nr 68, nr 70 i nr 71), „Sucha Wieś” (w obrębie działek nr 246/2, nr 249/2, nr 252, nr 255, nr 258/2 i nr 261/2), „Szkocja II” (w obrębie działek nr 8 i nr 10), „Szkocja III”

(w obrębie działek nr 9 i nr 11/1), „Szkocja IV” (w obrębie działek m 6 i nr 7), „Szkocja V” (w obrębie działek nr 37 i nr 38), „Szkocja”, „Kuriarki I”, „Ludwinowo”. We wsi Chodorki znajduje się nieudokumentowane złożo piasku.

Na terenie gminy znajdują się udokumentowane złoża kruszywa naturalnego, o których mowa w rozdziale 12, wskazane w załączniku graficznym nr 1.

Gleby

Gmina Raczki charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem pokrywy glebowej. Najważniejszymi utworami powierzchniowymi z których powstały gleby na terenie gminy są: gliny zwałowe pochodzące ze zlodowacenia i utwory fluwioglacjalne sandru rzeki Rospudy: piaski, żwiry. Występują też torfy i namuły torfiaste.

W obrębie moren czołowych i dennych w zachodniej i wschodniej części gminy, z glin zwałowych wytworzyły się gleby brunatne właściwe i wyługowane oraz gleby bielicowe.

W południowej części gminy w obrębie sandru Rospudy z piasków powstały gleby rdzawe właściwe.

Torfy i utwory torfiaste występują na niektórych odcinkach rzeki Rospudy i Szczeberki, a także w bezodpływowych zagłębieniach ze stagnującą wodą.

Wytworzone na tych obszarach gleby określa się jako gleby torfowe.

Ze względu na właściwości agrochemiczne gleb, na terenie gminy można wyróżnić następujące kompleksy glebowo – rolnicze.

W obrębie sandru Rospudy, na obszarze stanowiącym około 20% powierzchni gminy występują gleby rdzawe i częściowo bielicowe zaliczane do kompleksu żyniego słabego i żyniego bardzo słabego. Należą do V i VI klasy bonitacji, są ubogie w składniki odżywcze ale nie wymagają regulacji odczynu pH.

W części północno-zachodniej i północno-wschodniej, na obszarze stanowiącym około 40% powierzchni gminy występują gleby brunatne i bielicowe zaliczane do kompleksu żyniego bardzo słabego. Gleby te wymagają regulacji odczynu pH.

W części południowej, na obszarze stanowiącym około 40% powierzchni gminy występują gleby brunatne zaliczane do kompleksu pszennego dobrego (IIIa, IIIb, IV klasa bonitacji).

Wody powierzchniowe

Zlewnia rzeki Rospudy zajmuje znaczną część powierzchni gminy. Rzeka płynie z północnego-zachodu na południowy - wschód głęboką doliną, silnie meandrując. Rzeka przepływa przez jezioro Bolesty. Podzielono ją na pomniejsze zlewnie: wąska i głęboka dolina obejmująca J. Bolesty, odcinek z dopływem zwanym Kanałem Rynie lub Czerwonka gdzie na terenie zlewni występują zmeliorowane torfowiska; odcinek od wodowskazu Raczki do ujścia rzeki Głębokiej; rzeka Głęboka i odcinek do ujścia rzeki Szczeberki, drugiej co do wielkości rzeki gminy. Szczeberka to ciek silnie meandrujący wśród obszarów zabagnionych łąk porastających dno doliny.

Rzeka Rospuda charakteryzuje się ustrojem wodnym umiarkowanym z wezbraniem wiosennym i zimowym oraz zasilaniem gruntowo - deszczowo - śnieżnym.

Na obszarze gminy Raczki występuje tylko jedno jezioro Bolesty. Jest jednym z najdłuższych na szlaku Rospudy (5,8 km). Maksymalna głębokość wynosi 16,2m. Linia brzegowa słabo rozwinięta, brzegi piaszczysto - żwirowe. Stoki rynny jeziora strome, wysokie o bogatym urzeźbieniu spowodowanym erozją, jezioro ubogie w roślinność wodną ale bogate w ryby.

Wody podziemne

Użytkowy poziom wodonośny występuje w gminie Raczki w utworach czwartorzędowych. Poziom ten jest w całości izolowany od powierzchni utworami nieprzepuszczalnymi w części południowo – zachodniej i słabo przepuszczalnymi w części środkowej i północnej. Głębokość poziomu zalegania szacuje się w części zachodniej na około 40-80 m p.p.t. W części wschodniej 30-60 m p.p.t. Na obszarze sandru Rospudy 20-40 m p.p.t.

Mięszczość w rejonie sandru Rospudy ponad 40 m, wody występujące na tym terenie wymagają prostego uzdatniania z uwagi na ponadnormatywną zawartość związków żelaza. Nie występują tu samowypływy lub obszary źródliskowe wód podziemnych.

Klimat

Gmina Raczki usytuowana jest w obrębie jednej z najzimniejszych dzielnic klimatycznych Polski. Specyfikę surowych warunków klimatycznych stanowią dni mroźne i dni gorące. Dni mroźne (poniżej -10°C) pojawiają się już w październiku, zanikają w kwietniu. Średnio jest ich 66 roku. Podobnie kształtuje się rozkład najwyższych temperatur (powyżej 25°C). Dni o najwyższych temperaturach jest około 25 w roku i przypadają na lipiec i sierpień. Przymrozki występują w tym regionie około 137 dni w roku, okres wegetacyjny trwa tu około 200 dni. Wiatry głównie zachodnie i południowo - zachodnie, silne. Opady atmosferyczne mieszczą się w przedziale średnich wieloletnich dla Polski (500- 600 mm na rok) przy czym największe sumy notuje się w lipcu, sierpniu, wrześniu, najniższe zaś w styczniu, lutym, marcu wydłużony okres zimowy oraz niskie temperatury przyczyniają się do wydłużonego zalegania pokrywy śnieżnej. Śnieg utrzymuje się tu średnio przez około 100 dni w roku przy maksymalnej grubości 30cm. Ponad to, w wyniku zróżnicowanego ukształtowania terenu tworzą się tu liczne mikroklimaty. Szczególnie specyficzne warunki klimatyczne kształtują się w obrębie zbiorników wodnych i na obszarach bagiennych.

Szata roślinna

Pod względem fitogeograficznym obszar gminy Raczki znajduje się w obrębie działu Północnego, krainy Suwalsko – Augustowskiej, okręgu suwalskim.

Charakterystyczną cechą jest tu duży udział świerka w drzewostanach oraz duża rola gatunków borealnych. W rejonie moren czołowych, w obrębie wierzchowin o szybkim spływie powierzchniowym występują suche murawy. Żyzniejsze siedliska gliniaste ze żwirkiem wapiennym pokrywają kseromorficzne łąki z dużym udziałem roślin motylkowych określane jako suche łąki pienińskie. Niżej położone tereny zajmują łąki rajgrasowe. Słabsze siedliska w tym rejonie moren zajmują zespoły pastwiskowe życicy i grzebienicy. Ugory na wzniesieniach morenowych porastają ciepłolubne zbiorowiska synantropijne. Z zespołów leśnych w obrębie moren można wyróżnić grądy i lasy mieszane. W miejscach wsięku wód tworzą się torfowiska.

W strefie dolin występują wilgotne łąki torfowe oraz świeże i suche murawy na zboczach. Leśnym stanowiskiem są tu olsy lub grądy. Brzegi wód porastają zbiorowiska roślinności wodnej i wodno - błotnej oraz szuwały. Na miejscach w sąsiedztwie zabagnień występują zbiorowiska turzyc kępkowych lub rozłogowych przechodzące dalej w wilgotne łąki trzęslicowe. Podnóża zboczy dolin zasiedlają murawy łąkowe przechodzące w łągi lub grądy. Strefa równin sandrowych zasilana jest przez suche murawy przechodzące w suche murawy ziołowe i bory chrobotkowi, czernicowe oraz bory mieszane świeże.

Formy ochrony przyrody

Ochrona przyrody zajmuje się podstawami ochrony tworów przyrody i jej zasobów, są to wszelkie działania społeczne zmierzające do zachowania, restytuowania i zapewnienia trwałości użytkowania tworów i zasobów przyrody.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych. Na terenie gminy znajduje się fragment Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” zajmującego obszar około 50% powierzchni gminy Raczki.

Dla Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” obowiązuje Uchwała Nr XII/90/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 22.06.2015r. poz. 2118).

Dolina Rospudy odznacza się wysokim stopniem naturalności i należy do najcenniejszych obiektów przyrodniczych w kraju. Występuje tutaj duże zróżnicowanie szaty roślinnej (40 zespołów roślinnych) oraz świata zwierząt.

Można spotkać tu szereg rzadkich zbiorowisk torfowiskowych, bagiennych i źródłiskowych oraz wiele gatunków objętych ochroną prawną. *Występuje również dzika inwazyjna roślinność i właściwościach toksycznych – tzw. barszcz Sosnowskiego, stanowiący zagrożenie dla ludzi, zwierząt i upraw. Roślina ta nie należy do gatunków chronionych.*

Obszar chronionego krajobrazu „Dolina Rospudy” powstał w 1998 roku na mocy rozporządzenia Wojewody Suwalskiego.

Na terenie gminy występują dwa pomniki przyrody. Pomnikiem przyrody jest obiekt chroniony prawnie stanowiący twór przyrody żywej (pomnik przyrody ożywionej) lub nieożywionej (pomnik przyrody nieożywionej), bądź ich zespoły, charakteryzujące się niepowtarzalnymi wartościami naukowymi, krajobrazowymi, historyczno - pamiątkowymi, kulturowymi lub estetycznymi. Pierwszy pomnik przyrody zlokalizowany jest w miejscowości Jaški i reprezentuje przyrodę nieożywioną. Jest to pojedynczy głaz narzutowy położony nad rzeką Rospudą. Głaz jest z granitu różowego, gruboziarnistego częściowo zanurzony w wodzie.

Drugi pomnik przyrody zlokalizowany jest w miejscowości Dowspuda i reprezentuje przyrodę ożywioną. Jest to aleja drzew z lipy drobnolistnej i grabu o długości około 500 m, będąca pozostałością zespołu pałacowego Paca - pochodzi z ok. 1820 roku. Aleja stanowiła główną oś założeń zabudowy pałacowej i gospodarczej, a jej pierwotna długość wynosiła 2 km.

Tabela Nr 1. Pomniki przyrody występujące na terenie gminy Raczki (stan na 31.12.2003)

Nr pomnika	92 S	263 S
Obiekt	Głaz narzutowy	Drzewostan mieszany z przewagą lipy drobnolistnej i grabu pospolitego
Przedmiot ochrony	Pojedynczy głaz	Aleja drzew
Miejscowość	Jaški	Dowspuda
Lokalizacja	ok. 1 km na północny-wschód od wsi, na brzegu rzeki Rospuda, częściowo zanurzony w wodzie	Wieś Dowspuda, na terenie ZSR, aleja prowadząca do Pałacu Paca
Cechy	Granit różowy, gruboziarnisty	Zabytkowa aleja z pozostałości zespołu pałacowego Paca.
Obwód	7,7 m	
Wysokość	1,2 m	
Rok powołania	1971	1980
Podstawa prawna	Decyzja Rlop-410b/9/3/71 Wydz. Rol. I Leśnictwa Prezydium WRN w Białymstoku z 16.06.1971 r., Dz. Urz. WRN w Białymst. z 1971 r. Nr 9, poz. 105	Zarz. Nr 12/80 Wojew. Suw. Z 12.03.1980 r., Dz. Urz. WRN w Suwałkach Nr 2, poz. 10

Wnioski dla kierunków: proponuje się objąć ochroną następujące obiekty: jako użytki ekologiczne: Jankielowski Gaj we wsi Jankielówka – fragment lasu wilgotnego, olsu i boru bagiennego: Bagno Biała Biel – torfowisko przejściowe zarastające dawne jezioro; śródpolne „leśne oczko” we wsi Planta; oczko wodne otoczone szuwarem i olsem. Jako zespół przyrodniczo – krajobrazowy proponuje się chronić zespół dolinowo – bagienny –

leśny rz. Szczeberki w obrębie lasu Podwysoczańskiego oraz zabytkowy park w Dowspudzie wraz z przyległym pasem rzeki Rospudy. Proponuje się chronić jako pomniki przyrody: dąb szypułkowy we wsi Koniecbór, lipę drobnolistną we wsi Witówka, modrzew europejski we wsi Koniecbór.

Sieć ekologiczna – Natura 2000

Obecnie, w związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej, trwają *wykonano* prace nad ostatecznym wytypowaniem obszarów spełniających kryteria włączenia ich do europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Jest ona najbardziej kompleksową i spójną oraz najlepiej legislacyjnie przygotowaną europejską siecią ekologiczną, mającą na celu zapewnienie trwałej egzystencji ekosystemom. Do jej utworzenia zobligowane są wszystkie kraje Wspólnoty oraz wszystkie kraje akcesyjne w okresie przygotowawczym, przed przystąpieniem do Unii Europejskiej. Koncepcja sieci opiera się na tradycyjnych metodach ochrony przyrody gatunkowej i obszarowej, a celem jej jest zwiększenie skuteczności działań ochronnych poprzez utworzenie kompletnej i spójnej metodycznie i funkcjonalnie sieci obszarów wraz z procedurą weryfikacji wyboru poszczególnych elementów sieci.

W skład sieci Natura 2000 wchodzi:

- obszary specjalnej ochrony (OSO) - (Special Protection Areas - SPA) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikich ptaków, tzw. "Ptasiej", dla gatunków ptaków wymienionych w załączniku I do Dyrektywy W załączniku wymieniono 180 gatunków, dla których należy ustanowić tzw. obszary specjalnej ochrony, a o ich wytypowaniu decyduje liczebność ptaków, które przebywają tam w czasie lęgów, żerowania czy przelotów.
- specjalne obszary ochrony (SOO) - (Special Areas of Conservation - SAC) wyznaczone na podstawie Dyrektywy Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. "Siedliskowej", dla siedlisk przyrodniczych, oraz siedlisk gatunków zwierząt i roślin. Dyrektywa "siedliskowa" nakazuje ochronę 198 typów siedlisk przyrodniczych, z czego 68 występuje w naszym kraju. Wymienia się również ponad 400 gatunków zwierząt i 222 roślin, których siedliska też trzeba chronić.

Obszary Natura 2000 na terenie gminy Raczek:

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Puszcza Augustowska”(PLB200002) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 roku w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. Nr 25, poz 133 ze zm.);
- projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Dolina Górnej Rospudy” (PLH200022), zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 10 stycznia 2011 roku; *dla którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku Nr 24/2013 z 9.12.2013 r. ws. ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Dolina Górnej Rospudy (Dz. U. Woj. Podl. z 2013 poz. 4472);*
- projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoja Augustowska” (PLH200005), zatwierdzony przez Komisję Europejską decyzją z dnia 10 stycznia 2011 roku, *dla którego obowiązuje Zarządzenie nr 27/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 31 grudnia 2013r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Ostoja Augustowska (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 10 stycznia 2014r, poz. 137).*

2. Uwarunkowania prawno – administracyjne, przyrodnicze i przestrzenno – krajobrazowe oraz gospodarcze.

Przedstawione na mapach uwarunkowań i w komputerowych bazach danych zabezpieczenia prawne w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego traktowane są jako jedna całość systemowa ze środowiskiem społecznym i gospodarczym. Razem bowiem z postanowieniami planów miejscowych tworzą system prawny silnie oddziałujący na organizm bio-społeczny gminy, którego sprawne funkcjonowanie umożliwi poprawę jakości życia mieszkańców gminy.

Przyjmuje się bowiem, że najbardziej wartościowe przyrodniczo tereny, chronione prawem z ograniczeniami w zakresie inwestowania, są jednocześnie źródłem wzrostu wartości terenów sąsiednich o mniejszych ograniczeniach. Zaprojektowane strefy funkcjonalne wraz z systemem planów miejscowych tworzą ramy praktyczne funkcjonowania prawa dla trwałego rozwoju gminy.

Dlatego wyznaczone obszary dla których sporządzanie planów miejscowych jest obowiązkowe obejmują zarówno strefę przyrodniczą chronioną prawem jak też strefę inwestowania.

Najważniejsze z czynników wpływających na mechanizmy zrównoważonego rozwoju gminy, to:

- określenie granic obszarów chronionych oraz uwzględnienie ich przy określaniu przeznaczenia terenów, zgodnie z rozporządzeniem Nr 17/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 25 lutego 2005r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” oraz Rozporządzenie nr 60/05 Wojewody Podlaskiego z dnia 21 lipca 2005 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”; *Uchwałą Nr XII/90/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”(Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 22.06.2015r. poz. 2118).*
- uwzględnienie postanowień Planu Ochrony Konserwatorskiej (rejestr zabytków);
- *utworzenie i wykorzystanie gminnego programu opieki nad zabytkami;*
- określenie obszarów zwartej zabudowy wsi;
- określenie funkcji wsi;
- określenie zasad przeznaczenia terenów, jako elementów polityki gminy.

Ponieważ obszary lasów, jezior i innych ekosystemów, a także jednostek krajobrazowych nie respektują granic gmin, konieczne jest zespolenie wysiłków samorządów gmin dla sprawnego zarządzania środowiskiem, ochroną zasobów i ich wykorzystywaniem dla dobra mieszkańców dzisiaj i jutro, zgodnie z zaleceniami Agendy 21.

Efektywne sprzężanie działań dla ochrony przyrody i rozwoju gospodarki jest podstawą metody zastosowanej w Studium.

Sporządzona w 1995r. inwentaryzacja przyrodnicza i Masterplan ekorozwoju Gminy Raczki wykorzystywana w Studium stanowi podstawę merytoryczną wspomagającą sporządzenia warstw informacyjnych map komputerowych. Wykorzystano również materiały planów miejscowych, materiały Planu Zagospodarowania Przestrzennego i Rewaloryzacji Zespołu Staromiejskiego opracowane przez Pracownię Konserwacji Zabytków w Białymstoku w roku 1985r. Starano się uwzględnić nowe możliwości wynikające z przepisów i funduszy UE wspomagających proekologiczny rozwój wsi (opracowanie J.Sarula).

3. Główne mechanizmy gospodarcze i ich związki ze środowiskiem przyrodniczym i przestrzenią zagospodarowania – wnioski dla kierunków

Rolnicza przestrzeń produkcyjna do niedawna podstawowy zasób działalności gospodarczej gminy – zyskuje na wartości w powiązaniu z czynnikiem uwarunkowań przyrodniczych. Gleby warte ochrony stanowią większość areалу. Przeważa ekstensywny sposób uprawy. W powiązaniu z walorami przyrodniczymi takimi jak czystość gleby, wód i powietrza, bogactwo flory i fauny oraz mikroorganizmów i duże powierzchnie stref funkcjonalnych, wspierających w sposób naturalny funkcjonowanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej (doliny rzeczne, bagna, ekosystem jeziora Bolesty, lasy i zadrzewienia, ekosystemy trawiaste o charakterze zbliżonym do naturalnego, jary i strome zbocza), istniejąca rolnicza przestrzeń produkcyjna staje się wartościowym zasobem dla eko - rolnictwa, pod warunkiem uruchomienia całości systemu produkcji żywności czystej ekologicznie. Dodatkowym czynnikiem jest powiązanie eko - rolnictwa z rozwojem agro- i ekoturystyki oraz turystyki kwalifikowanej. Ważną okolicznością jest możliwość współdziałania z gminami sąsiednimi, gdyż wspólnie tworzą obszar wielkości powiatu, wystarczająco duży dla uruchomienia efektywnych ekonomicznie procesów przekształceniowych. Działając bowiem w skali powiatu, gminy są w stanie podjąć zadaniom wytworzenia odpowiedniej infrastruktury organizacyjnej w zakresie szkolenia rolników, badania rynku oraz skupu i sprzedaży. Organizacja ta powinna być dostosowana do aktualnych i przyszłych wymagań Wspólnoty Europejskiej, jej koszty będą mogły być w dużej części pokryte ze środków pomocowych. Szczegółowe omówienie tych zagadnień oraz lista funduszy pomocowych współpracy z UE autorstwa J.Sarula. Gmina Raczki położona w większości swojego obszaru na dobrych glebach, jest predysponowana do pełnienia roli wiodącej w przedsięwzięciach związanych z ich wykorzystywaniem w powiązaniu z zasobami czystego środowiska. Rolnictwo powinno dążyć do uzyskania znaku firmowego Puszcza Augustowska-Raczki lub Dolina Rospudy – Raczki dla swoich produktów ekologicznych. Również działania na rzecz wykształcenia jednostek turystycznych powinny być realizowane we współpracy ponad gminnej zwłaszcza w zakresie tworzenia infrastruktury turystycznej na szlaku Doliny Rospudy.

Realizacja programu mieszkalnictwa (opracowanie J. Żyłki) jest również przykładem powiązania procesów ochrony przyrody z procesem zmiany przeznaczenia gruntów i pozyskiwania inwestorów oraz poprawy struktury demograficznej gminy. Wyznaczenie obszernych terenów dla rozwoju mieszkalnictwa i rekreacji wiąże się z budową domów na dużych działkach >1500m² oraz tak zwanych ekologicznych – wielkości ~ 3 000 m², także rezydencji w dużych ogrodach o charakterze parkowym. W ten sposób realizuje się jednocześnie program zadrzewiania i mieszkalnictwa bez zbytecznego zagęszczania zabudowy, stosownie do tradycji suwalskiego krajobrazu kulturowego. To co gmina może oferować to nie tylko tereny budowlane, to także sposób życia w czystym środowisku przyrodniczym i sprzyjającym człowiekowi ładzie społecznym.

4. Ochrona przed nadmierną antropopresją

Główne zagrożenia, w gminie Raczki, wynikające z działalności człowieka są następujące:

- zanieczyszczenia wód gruntowych na skutek braku kanalizacji zbiorczej we wsiach zwodociągowanych, szczególnie we wsiach z dużą liczbą domków letniskowych, powinno to być brane pod uwagę przy podejmowaniu decyzji o charakterze zabudowy i formowaniu warunków wykorzystania terenu;

- nadmierna zabudowa brzegów jeziora Bolesty dla celów rekreacyjnych;
- nadmierna penetracja atrakcyjnych turystycznie i wartościowych przyrodniczo miejsc, przez turystów nie posiadających kultury i oświaty ekologicznej (Dolina Rospudy);
- brak kanalizacji w miejscowościach o przewidywanym nasileniu ruchu turystycznego (Rabalina, Bolesty),
- brak kanalizacji ~~ulic bocznych poniżej skarpy w dolinie rzeki Rospudy w Raczkach oraz~~ na drugim brzegu rzeki w Rudnikach (wyraźnie widoczny jest trend wzrostu zagęszczenia zabudowy).

Należy objąć planem oba brzegi rzeki na wysokości Raczek ~~ze względu na plany budowy obwodnicy, trend do zagęszczenia zabudowy będzie się nasilał.~~ W planie należy uwzględnić warunki ochrony doliny rzeki, a rozwój zabudowy powinien być podporządkowany temu celowi.

Ważniejsze sposoby przeciwdziałania zagrożeniom:

W zakresie wód:

- budowa kolektorów i oczyszczalni zbiorowych we wsiach zwodociągowanych o zwartej zabudowie, łączenie działań inwestycyjnych zarządu gminy z inwestycjami prywatnych inwestorów w zakresie mieszkalnictwa, rekreacji i usług turystycznych,
- budowa oczyszczalni zagrodowych we wsiach zwodociągowanych o zabudowie rozproszonej,
- stosowanie szczelnych zbiorników i wywóz nieczystości,
- stosowanie oczyszczalni zbiorczych w osiedlach domów rekreacyjnych.

W zakresie nadmiernej penetracji cennych ekosystemów przez turystów:

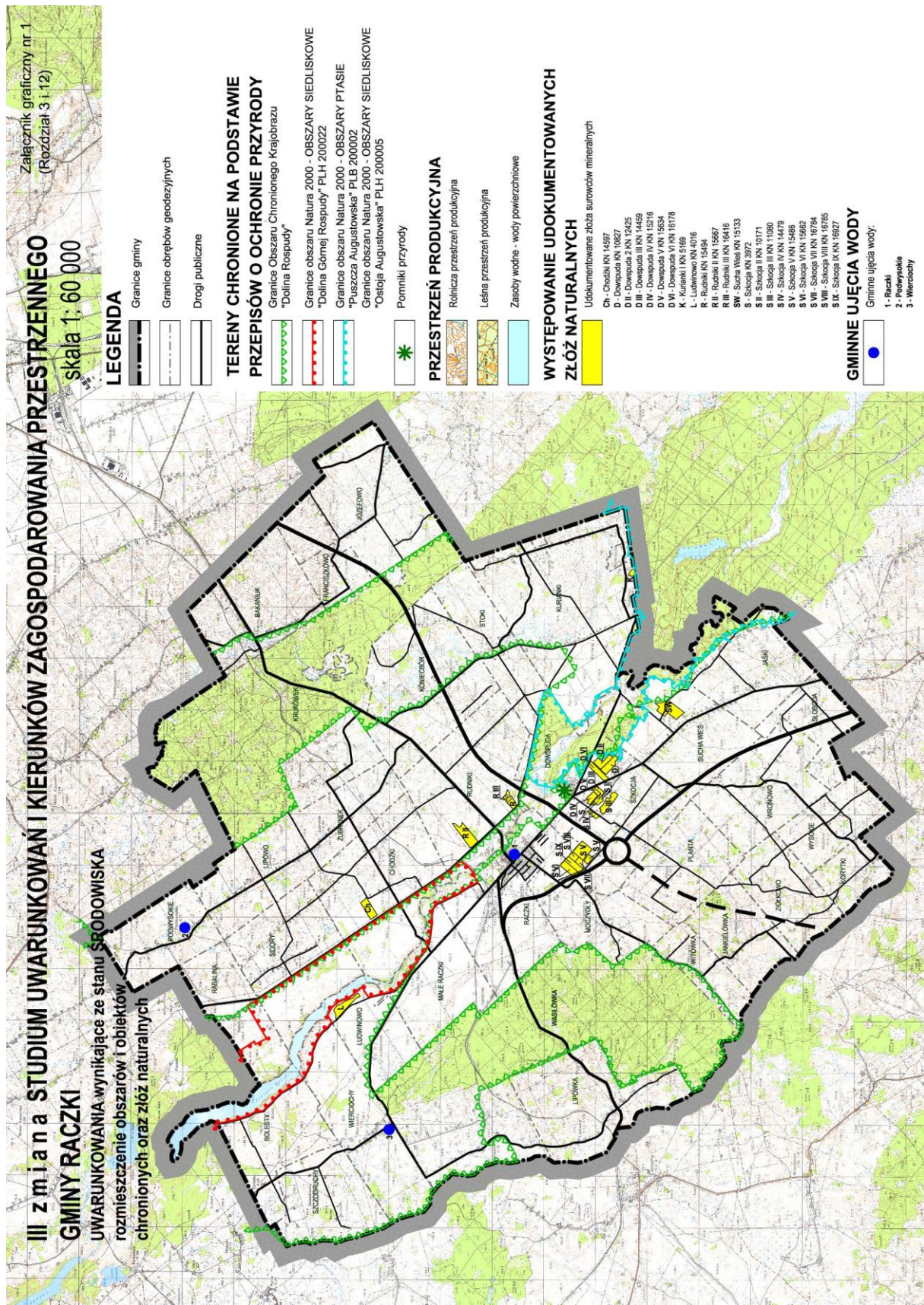
- utworzenie systemu korzystania ze środowiska w jego masowym wydaniu poprzez skierowanie największych strumieni turystów do miejsc wyposażonych w odpowiednią infrastrukturę zabezpieczającą i z natury swojej, dostatecznie odpornych. Atrakcyjne punkty widokowe przy głównych drogach, powinny być powiązane z infrastrukturą w postaci tarasów widokowych, kawiarni, restauracji i pensjonatów w celu obciążenia wnętrza stref szczególnie wartościowych: bezpośredniej strefy brzegowej i innych podobnych miejsc (np. tereny na północno-wschodnim brzegu J.Bolesty w Rabalinie i na zachodnim brzegu jeziora Bolesty, Dolina Rospudy w Raczkach, Rudnikach oraz Dowspudzie).
- przygotowanie się na wpływ budowy obwodnicy,
- miejsca najbardziej wartościowe przyrodniczo należy udostępniać jedynie turystom pieszym oraz wodniakom,
- alternatywnie, dla turystów zmotoryzowanych i innych „wygodnych”, należy przygotować pola biwakowe, małe hotele, apartamenty turystyczne, korty tenisowe, pola golfowe, baseny, sale koncertowe i amfiteatry oferujące wypoczynek na łonie natury ale wśród ludzi i rozrywek, dające szansę przejęcia części turystów miejscowościom mniej szczerze wyposażonym przez naturę, ale chcącym podjąć wysiłek inwestycyjny. ~~Należy przewidzieć rozwój Festiwalu Celtyckiego.~~

W zakresie nadmiernej urbanizacji:

- brzegi jeziora Bolesty i rzeki Rospudy, zgodnie z wymogiem ustawowym powinny być bezwzględnie chronione przed zabudową, jako cenny zasób naturalny przyciągający turystów, z wyjątkiem miejsc przeznaczonych na ogólnie dostępną infrastrukturę turystyczną o odpowiednim zabezpieczeniu w zakresie oddziaływania na środowisko. W szczególności system przystani kajakowych i stanic wodnych: Bolesty, Raczki, Dowspuda, *Jaški*, Chodorki. Infrastruktura ta powinna być projektowana przez architektów wyłonionych w drodze konkursu. Przykładem możliwych w przyszłości realizacji może być zagospodarowanie turystyczne w

Rabalinie i Dowspudzie, ~~rozbudowa GOK w Raczkach na nowoczesne Centrum Lokalne~~, poprawa wizerunku miejscowości gminnej.

- obszary rozwojowe w zakresie zagospodarowania turystycznego i rekreacyjnego powinny być projektowane całościowo tzn. strefa chroniona i strefa zabudowy jako elementy zrównoważonego systemu, którego strukturę wyznaczają uwarunkowania przyrodnicze i przepisy prawa, oraz potrzeby funkcji, strefa zabudowy rekreacyjnej w obszarze poza strefą ochronną wód służy ochronie strefy brzegowej zapobiegając samowolom budowlanym i dzikim biwakowiskom,
- rozproszona zabudowa kolonijna i samotnicza, dostosowana do warunków terenowych, jest jedną z cech krajobrazu lokalnego i powinna być chroniona, jako cecha jego osobowości i atrakcyjności,
- należy w miarę możliwości odtwarzać starą zabudowę drewnianą, jako element naturalnego krajobrazu kulturowego,
- należy dążyć do poprawy wizerunku wsi poprzez działania na rzecz ładu przestrzennego i studia w tym kierunku (konkursy architektoniczno - urbanistyczne).

Rozdział 4.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU KRAJOBRAZU KULTUROWEGO, DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Załącznik graficzny nr 2 UWARUNKOWANIA wynikające ze stanu DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ rozmieszczenie zabytków i stanowisk archeologicznych

Załącznik graficzny nr 3 UWARUNKOWANIA wynikające ze stanu DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ rozmieszczenie zabytków w Raczkach

Załącznik graficzny nr 4 UWARUNKOWANIA wynikające ze stanu DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ rozmieszczenie zabytków w Dowspuźnie

1. Krajobraz kulturowy

Zakres i obowiązki ochrony zabytków oraz opieki nad nimi określa ustawa z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania zabytki nieruchome, a w szczególności:

- krajobraz kulturowy,
- zespoły budowlane oraz dzieła architektury i budownictwa,
- parki, ogrody i inne formy zaprojektowanej zieleni,
- miejsca upamiętnione wydarzeniami historycznymi, bądź działalnością wybitnych postaci historycznych.

Obecny krajobraz kulturowy Gminy Raczki można określić jako mieszany, składający się zarówno z elementów zabytkowych, jak i współczesnych. ~~Zachowały się tutaj układy pól (niwowe i blokowe).~~ Lokalizacja wsi, kolonii i siedlisk nie uległa większym zmianom. Pomimo dominującego w krajobrazie współczesnego budownictwa przetrwały jeszcze w niektórych miejscowościach dawne budynki mieszkalne i gospodarcze.

Generalnie obecny krajobraz kulturowy Gminy Raczki cechuje:

- występowanie przekształconych wsi typu rzędowego,
- zachowanie tradycyjnych rozłogów pól,
- lasy historyczne oraz znaczny udział młodych lasów na niektórych obszarach,
- rozległe widoki na przedpola wsi,
- znaczny udział elementów krajobrazu naturalnego (geomorfologia i wody).

Na terenie gminy zachowało niewiele pamiątek przeszłości, jednak pomimo tzw. zmian cywilizacyjnych krajobraz kulturowy gminy zachował swoją odrębność w porównaniu do pobliskich Mazur.

Wpływ człowieka na współczesny krajobraz omawianego obszaru można doszukiwać się w zamierchłej historii tej ziemi. Ślady pobytu człowieka w dolinie Rospudy sięgają starszego paleolitu. Świadczą o tym skupiska odłupków krzemiennych, będących rezultatem obrabiania surowca krzemienego na narzędzia, odnalezione między innymi na terenie gminy, nad rzeką Rospudą w rejonie Raczek i wsi Chodorki.

Dzisiejsze Raczki to największa wieś gminna. Z dawnych czasów zachował się tylko układ przestrzenny, kilka parterowych domów. Echa dawnej świetności odnaleźć można jeszcze w architekturze i wystroju neoklasycystycznego kościoła zaprojektowanego przez Henryka

Marconiego. W niedalekiej Dowspudzie zachowały się pozostałości zespołu parkowo – pałacowego Hrabiego Paca (portyk, wieża, kordegarda).

2. Zabytki

W gminnej ewidencji zabytków figuruje 6 obiektów wpisanych do rejestru zabytków:

- *Kościół p.w. Trójcy Przenajświętszej w Raczkach*
- *Pozostałości zespołu pałacowego w Dowspudzie wraz z obiektami*
- *Park dworski w Koniechorze*
- *Zabytkowy układ przestrzenny miasta Raczki*
- *2 cmentarze (Moczydły, Raczki)*

Pozostałe 48 zabytków nieruchomych ujętych w gminnej ewidencji zabytków to:

- *dwór w Koniechorze*
- *4 cmentarze (Bakaniuk, Dowspuda, Franciszkowo, Józefowo)*
- *mogiła żołnierska w Stokach*
- *fabryka chusteczek w Raczkach*
- *szkoła w Sidorach*
- *10 budynków mieszkalno – usługowych w Raczkach*
- *8 budynków mieszkalnych w Raczkach (plebania, obiekt administracyjny)*
- *12 zabytków nieruchomych architektury militarnej*
- *inne obiekty (domy, chlewy, obory, stodoły, kurniki, spichlerze).*

Na terenie gminy Raczki znajdują się następujące obiekty wpisane do rejestru zabytków:

I. Zabytki architektury i budownictwa i urbanistyki wpisane do rejestru zabytków:

-w Dowspudzie:

Pozostałości zespołu *pałacowego* Ludwika Paca w *Dowspudzie*, proj. arch. Henryk Marconii nr rej.⁴⁵ *A-230* decyzja nr KL.WKZ 534/45/d/79 z dnia 25.05.1979r.

- a) portyk *pałacu*, mur. 1820-1823,
- b) *wieżyczka flankująca pn-zach. narożnik dawnego pałacu*, mur. 1820-1823,
- c) ~~stajnia- ok.1825, przebudowana~~ *zarys murów pałacu*,
- d) piwnice, mur. 1820-1824,
- e) ~~park,~~ *ogród romantyczny*, proj. John Heiton, I ćw, XIX w. *w tym:*
 - ✓ *aleja dojazdowa ze starodrzewem prowadząca do portyku pałacu*,
 - ✓ *pozostała część ogrodu*,
- f) kordegarda *wraz z otoczeniem szerokości 20 m wokół budynku*, murowana 1820-1827 r. *w stylu neogotyckim*, nr rej.A-963, decyzja WKZ 534/963/d/93 z dnia 28.06.1993r.

Zabytkowy układ przestrzenny miasta Raczki, wpisany do rejestru zabytków pod Nr 986, decyzją Wojewódzkiego Konserwatora zabytków w Suwałkach, znak: KL WKZ 534/986/d/94 z dnia 23 marca 1994 roku,

Kościół p.w. Trójcy Przenajświętszej w Raczkach, wpisany do rejestru zabytków pod Nr 507, decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Suwałkach, znak: KL WKZ 534/507/d/86 z dnia 23 czerwca 1986 roku.

Park dworski w Koniechorze *wraz z przyległym terenem zabudowy mieszkalnej i gospodarczej* wł. S.Putra, XIX w., nr rej. A-854, decyzja nr WKZ 534/854/d/91 z dnia 14.10.1991r.

II. Cmentarze wpisane do rejestru zabytków

Moczydły

Cmentarz żydowski, XVII/XIX w. nr rej. A-883, decyzja WKZ 534/883/d/91 z dnia 25.11.1991r.

Raczk

Cmentarz Parafii Rzymskokatolickiej, XIX w., nr rej. A-493, decyzja nr KL.WKZ 534/493/d/86 z dnia 15.05.1986r.

Zabytki ruchome wpisane do rejestru zabytków

Zespół zabytków sztuki sakralnej stanowiący wystrój i wyposażenie kościoła parafialnego p.w. Trójcy Świętej, nr rej. B-10, decyzja z dnia 27.06.1984r.

- a) płaskorzeźba alegoryczna z aniołem — I poł. XIX w.;
- b) płaskorzeźba alegoryczna z kobietą — I poł. XIX w.;
- c) nastawa ołtarzowa — z II ćw. XIX w.;
- d) rzeźba św. Jana Nepomucena;
- e) krzyż ołtarzowy — z II poł. XIX w.;
- f) krzyż ołtarzowy — neogotycki z II poł. XIX w.;
- g) cztery lichtarze odlane z mosiądzu, posrebrzane — z II poł. XIX w.;
- h) rzeźba przedstawiająca króla Dawida;
- i) rzeźba przedstawiająca św. Cecylię;
- j) rzeźba przedstawiająca putto, obecnie na zwieńczeniu ołtarza p. w. św. Stanisława Kostki
- k) Dzwon

III. Wykaz obiektów posiadających karty ewidencyjne zabytku architektury i budownictwa:

Bakaniuk

Dom mieszkalny nr 13, drewn., 1920 r. – nr karty 77;
Dom mieszkalny nr 15, drewn., 1920 r. - nr karty 78;
Spichlerz nr 24, drewn., 1890-1900 r. – nr karty 79;
Dom mieszkalny nr 29, drewn., 1910-1920 r. - nr karty 80;
Dom mieszkalny nr 36, drewn., ok.1928r. – nr karty 81;
Kurnik nr 38, drewn., 1930- 1935 r. – nr karty 82;
Obora nr 40, drewn., 1930—1940 r. - nr karty 83;
Dom mieszkalny nr 41, drewn., ok. 1850r.- nr karty 84;
Dom mieszkalny, chlew nr 41, drewn., ok.1850 r. – nr karty 85.

Dowspuda

Zespół pałacowo-parkowy, mur. 1822-1827; 1929-1935r.; poł lat 90 – nr karty 154.

Franciszkowo

Dom mieszkalny nr 5, drewn., ok.1910r. – nr kart 170;
Obora nr 5, drewn. – nr karty 171;
Stodoła nr 5
Dom mieszkalny nr 7, drewn., 1905-1910, - nr karty 172;
Dom mieszkalny nr 8, drewn., 2 poł. XIX w. — nr kart 173;
Stodoła nr 8, drewn. I ćw. XX w. — nr kart 174;
Obora nr 8, drewn. I ćw. XX w. — nr kart 175;

Koniecór

Zespół dworsko-folwarczno-ogrodowy, II poł. XIX w., pocz. XX w., lata 20-te i 30-te XX w. park — nr rej. zab. A-854 z dnia 14.10.1991r.;

Dom mieszkalny nr 32, drewn. 1920 r — nr karty 286;

Dwór (obecnie nieużytkowany) w zespole dworsko-folwarczno-ogrodowym nr 32, drewniany, 1928 , - nr karty 287.

Raczki

Ul. Browarna:

- Dom nr 1, mur., XIX/XX w. – nr karty .630
- Dom mieszkalny nr 6, drewn. 1910-1920 – nr karty .631
- Dom nr 7, drewn., XIX/XX w. – nr karty .632
- Dom nr 12, drewn., XIX/XX w. – nr karty .633
- Dom mieszkalny nr 18, drewn., ok. 1920 – nr karty .634

Ul. Kościelna:

- Dom mieszkalny, plebania nr 17, mur., 1959-1960r – nr karty 635

Pl. Kościuszki:

- Dom nr 1, mur., XIX/XX w. – nr karty .636
- Dom nr 2, mur., XIX/XX w. – nr karty .637
- Dom mieszk. ze sklepem nr 3, mur., XIX/XX w. – nr karty .638
- Dom mieszk. ze sklepem nr 4, mur., pocz. XX w. – nr karty .639
- Dom nr 5 i nr 6, mur., XIX/XX w. – nr karty .640
- Dom nr 7, mur., 3 ćw. XIX w. – nr karty .641
- Dom nr 8 i nr 9, mur. 3 ćw. XIX w. – nr karty .642
- Dom nr 10, mur., XIX/XX w. – nr karty .643
- Dom mieszk., budynek administracyjny nr 14, mur., XIX/XX w. – nr karty 644
- Fabryka chusteczek, poprzednio przedszkole nr 15, mur. 1920r- nr kart 645
- Dom mieszk. nr 16/17, mur., 2 poł. XIX w. – nr karty .646
- Dom mieszk. ob. budynek użyteczności publicznej nr 18, drewn. 1920r., – nr karty .647

Ul. Suwalska:

- Dom mieszk. nr 1, mur. kon. XIX – nr karty 648.
- Budynek dworca kolejowego posadowego w Kolonii Raczki 1, Nr 1667;(SZN.5140.9.2011.ST).

Sidory

- Budynek dawnej szkoły – nr karty 761.

IV. Wykaz cmentarzy posiadających karty cmentarza

- Stoki - mogiła żołnierska z I wojny światowej, 1914r., pow.27m², 7 żołnierzy armii rosyjskiej – nr karty 158 (*obręb Dowspada*);
- Józefowo – *cmentarz* ewangelicki, 1902r. 0,28 ha – nr karty 197
- Franciszkowo – cmentarz ewangelicki (rodzinny), pow. 0,056 ha.-nr karty 41
- Dowspada - cmentarz wojenny z I wojny światowej, 1914r., pow.0,02 ha, 59 żołnierzy niemieckich oraz 119 żołnierzy rosyjskich – nr karty 34
- Bakaniuk – cmentarz wiejski, 1899r., pow. 14,4m²– nr karty 11.

Wykaz zabytków ruchomych posiadających karty ewidencyjne.

- Kościół Parafii Rzymskokatolickiej p.w. Przenajświętszej Trójcy w Raczkach
- 1. Rzeźba – putta, styl barokowy, drewno malowane, XVII w., – nr karty 103;
- 2. Rzeźba – putta, styl barokowy, drewno malowane, XVII w., – nr karty 104;
- 3. Dzwon, mosiądz, 1834r. – nr karty 106 i 574;
- 4. Krzyż – ołtarzowy, styl neogotycki, XIX., brąz złocony – nr karty 105;
- 5. Rzeźba – alegoryczna postać kobieca, styl klasyczny, biały marmur, XIX w. – nr karty 98;
- 6. Rzeźba – alegoryczna postać uskrzydłona, styl klasyczny, biały marmur, XIX w. – nr karty 97;
- 7. Ołtarz – boczny, styl klasycystyczny, drewno pozłacane, pocz. XIX w. – nr karty 96.
- Cmentarz parafialny w Raczkach
- 8. Pomnik nagrobny A. Waszkiewicz, żeliwo, odlew,(klasycyzm)1877r. – nr karty 575;
- 9. Pomnik nagrobny, żeliwo, odlew, 1876r., napis w języku rosyjskim – nr karty 576.

V. Wykaz zabytków nieruchomych architektury militarnej posiadających karty ewidencyjne zabytków nieruchomych włączone do gminnej ewidencji zabytków, zgodnie z art. 22 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku „o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami”.

1. Schron bojowo-bierny położony w Małych Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, 520m na pñ.-zach. od mostu kolejowego w Raczkach – nr karty 27;
2. Schron bierny położony w Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, 110 m na pñd. od mostu kolejowego w Raczkach – nr karty 28;
3. Schron bojowy położony w Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, ul. Kościelna 29 -nr karty 29;
4. Schron bierny położony w Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, 370 m na pñd.-wsch. od mostu kolejowego w Raczkach – nr karty 30;
5. Schron bierny położony w Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, przy murowanym ogrodzeniu kościoła, od strony pñn.(plebanii) – nr karty 31;
6. Schron bierny położony w Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, 170m na zach. od mostu drogowego w Raczkach, ul. Browarna 17 – nr karty 32;
7. Schron bojowo-bierny położony w Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, 150m na pñd. od mostu drogowego w Raczkach, ul. Raczkowska 14, nr karty 33;
8. Schron bierny położony w Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, ul. Raczkowska 11 – nr karty 34;
9. Stanowisko obserwacyjne położone w Raczkach na Zach. brzegu rzeki Rospudy, 200 m na pñd.-wsch. od mostu drogowego w Raczkach – nr karty 35;
10. Schron bojowy położony w Raczkach na zach. brzegu rzeki Rospudy, ul. Wiśniowa 14 – nr karty 36;
11. Schron bierny położony w Raczkach na pñd.-wsch. w ćwiartce skrzyżowania ulic 1-go Maja i Wiśniowej, ul. 1-go Maja 31– nr karty 37;
12. Schron bierny położony w Raczkach na gruntach uprawnych między ul. J. Matejki, budynkiem nowej Szkoły Podstawowej a piekarnią – nr kart 38.

VI. Wykaz odkrytych stanowisk archeologicznych

Wykaz stanowisk archeologicznych na terenie gminy Raczki			
Lokalizacja Obręb		Rodzaj stanowiska archeologicznego	Lokalizacja wg dokumentacji Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białymstoku Nr arkusza nr ewidencyjny
Bakaniuk	1	śląd osadnictwa - epoka kamienia, późne średniowiecze - okres nowożytny	Arkusz 18-83 nr 2
Chodźki	1	śląd osadnictwa - epoka kamienia	Arkusz 19-82 nr 1
	2	obozowisko - epoka kamienia	Arkusz 19-82 nr 2
	3	jama - epoka nieokreślona	Arkusz 19-82 nr 3
	4	śląd osadnictwa - epoka kamienia	Arkusz 19-82 nr 15
	5	obozowisko – późny paleolit	Arkusz 19-82 nr 16
	6	jama - epoka kamienia	Arkusz 19-82 nr 18
	7	śląd osadnictwa – okres wpływów rzymskich – okres wędrówek ludów, osada – wczesne średniowiecze	Arkusz 19-83 nr 10
	8	śląd osadnictwa - epoka kamienia	Arkusz 19-83 nr 19
	9	śląd osadnictwa - epoka kamienia	Arkusz 19-83 nr 20

Dowspuda	1	śląd osadnictwa - epoka kamienia, okres wpływów rzymskich – okres wędrówek ludów	Arkusz 19-83 nr 5
	2	grodzisko – epoka nieokreślona	Arkusz 19-83 nr 6
	3	śląd osadnictwa – wczesne średniowiecze	Arkusz 19-83 nr 28
	4	śląd osadnictwa – późne średniowiecze	Arkusz 20-83 nr 14
	5	osada - późne średniowiecze – okres nowożytny	Arkusz 20-83 nr 20
Jankielówka	1	śląd osadnictwa – mezolit, osada - późne średniowiecze - okres nowożytny	Arkusz 20-82 nr 15
Jaški	1	osada - późne średniowiecze - okres nowożytny	Arkusz 20-83 nr 7
	2	śląd osadnictwa – mezolit – epoka żelaza, osada - późne średniowiecze - okres nowożytny	Arkusz 20-83 nr 10
	3	osada - późne średniowiecze - okres nowożytny	Arkusz 20-83 nr 11
Korytki	1	śląd osadnictwa - epoka kamienia	Arkusz 20-83 nr 15
Krukówek	1	cmentarzysko – wczesne średniowiecze	Arkusz 19-83 nr 29
Kurianki Pierwsze	1	śląd osadnictwa - epoka kamienia, późne średniowiecze	Arkusz 19-83 nr 9
	2	osada - późne średniowiecze - okres nowożytny	Arkusz 19-83 nr 12
	3	osada – okres wpływów rzymskich – okres wędrówek ludów, późne średniowiecze	Arkusz 19-83 nr 13
	4	śląd osadnictwa - epoka nieokreślona - okres nowożytny	Arkusz 19-83 nr 14
	5	osada - późne średniowiecze - okres nowożytny	Arkusz 19-83 nr 15
	6	śląd osadnictwa – okres wpływów rzymskich – okres wędrówek ludów	Arkusz 19-83 nr 16
	7	śląd osadnictwa - epoka kamienia – epoka żelaza, osada - późne średniowiecze - okres nowożytny	Arkusz 20-83 nr 12
	8	obozowisko – późny paleolit - mezolit, śląd osadnictwa – mezolit – epoka żelaza, osada - późne średniowiecze - okres nowożytny	Arkusz 20-83 nr 13
	9	śląd osadnictwa – okres rzymski – okres wędrówek ludów, późne średniowiecze - okres nowożytny	Arkusz 20-83 nr 24
	10	osada - późne średniowiecze - okres nowożytny	Arkusz 20-83 nr 25
	11	śląd osadnictwa – mezolit – epoka żelaza,	Arkusz 20-83 nr 26
	12	śląd osadnictwa - epoka kamienia	Arkusz 20-83 nr 27
	13	śląd osadnictwa - epoka kamienia	Arkusz 20-83 nr 29
Kurianki Drugie	1	osada - okres nowożytny	Arkusz 20-84 nr 56
	2	śląd osadnictwa - okres nowożytny	Arkusz 20-84 nr 57
	3	śląd osadnictwa - okres nowożytny	Arkusz 20-84 nr 58
Ludwinowo	1	śląd osadnictwa - późne średniowiecze - okres nowożytny	Arkusz 19-82 nr 8
Małe Raczki	1	śląd osadnictwa – mezolit – epoka żelaza	Arkusz 19-82 nr 7
	2	śląd osadnictwa – epoka kamienia	Arkusz 19-82 nr 10
	3	śląd osadnictwa – wczesne średniowiecze – okres nowożytny, osada – późne średniowiecze, cmentarzysko – epoka nieokreślona	Arkusz 19-83 nr 1
	4	śląd osadnictwa – epoka kamienia	Arkusz 19-83 nr 7
	5	śląd osadnictwa – wczesna epoka żelaza – okres wędrówek ludów, wczesne średniowiecze, osada – późne średniowiecze – okres nowożytny	Arkusz 19-83 nr 11
	6	śląd osadnictwa – okres wpływów rzymskich – okres wędrówek ludów, wczesne średniowiecze, osada - późne średniowiecze – okres nowożytny	Arkusz 19-83 nr 17

	7	<i>osada - wczesne średniowiecze, późne średniowiecze – okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 19-83 nr 18</i>
Moczydły	1	<i>śląd osadnictwa – okres wpływów rzymskich, osada - późne średniowiecze – okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 20-82 nr 16</i>
	2	<i>śląd osadnictwa – mezolit – wczesna epoka brązu, późne średniowiecze</i>	<i>Arkusz 20-83 nr 23</i>
Raczki	1	<i>osada - późne średniowiecze - okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 19-82 nr 5</i>
	2	<i>osada - późne średniowiecze - okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 19-82 nr 9</i>
	3	<i>śląd osadnictwa – okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 19-82 nr 11</i>
	4	<i>osada - okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 19-83 nr 3</i>
	5	<i>śląd osadnictwa - epoka kamienia</i>	<i>Arkusz 19-83 nr 4 Dowspuda</i>
	6	<i>śląd osadnictwa – epoka kamienia, wczesne średniowiecze, osada - późne średniowiecze - okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 19-83 nr 8</i>
	7	<i>osada - późne średniowiecze - okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 19-83 nr 27</i>
Rudniki	1	<i>śląd osadnictwa - epoka kamienia</i>	<i>Arkusz 19-83 nr 21</i>
	2	<i>osada - późne średniowiecze - okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 19-83 nr 22</i>
	3	<i>śląd osadnictwa – wczesne średniowiecze, osada - późne średniowiecze - okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 19-83 nr 23</i>
	4	<i>osada - późne średniowiecze - okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 19-83 nr 26</i>
Sidory	1	<i>śląd osadnictwa - wczesne średniowiecze, późne średniowiecze - okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 19-82 nr 4</i>
	2	<i>śląd osadnictwa - wczesne średniowiecze</i>	<i>Arkusz 19-82 nr 17</i>
Sucha Wieś	1	<i>śląd osadnictwa – późny paleolit, mezolit – epoka żelaza, neolit, osada - wczesne średniowiecze, późne średniowiecze - okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 20-83 nr 1</i>
	2	<i>obozowisko – mezolit, obozowisko/osada – neolit, śląd osadnictwa - wczesne średniowiecze, osada - późne średniowiecze - okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 20-83 nr 2</i>
	3	<i>śląd osadnictwa – późny paleolit</i>	<i>Arkusz 20-83 nr 3</i>
	4	<i>śląd osadnictwa – mezolit, osada - okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 20-83 nr 8</i>
	5	<i>śląd osadnictwa – epoka kamienia</i>	<i>Arkusz 20-83 nr 9</i>
	6	<i>śląd osadnictwa – mezolit, wczesne średniowiecze osada - późne średniowiecze - okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 20-83 nr 17</i>
	7	<i>śląd osadnictwa – późny paleolit - mezolit</i>	<i>Arkusz 20-83 nr 18</i>
	8	<i>śląd osadnictwa – epoka kamienia, późne średniowiecze</i>	<i>Arkusz 20-83 nr 19</i>
	9	<i>obozowisko – epoka kamienia,</i>	<i>Arkusz 20-83 nr 21</i>
	10	<i>śląd osadnictwa – epoka kamienia, osada - późne średniowiecze - okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 20-83 nr 22</i>
	11	<i>śląd osadnictwa – okres rzymski – okres wędrówek ludów</i>	<i>Arkusz 20-83 nr 28</i>
Szczodruchy	1	<i>śląd osadnictwa – okres rzymski – okres wędrówek ludów, późne średniowiecze - okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 19-82 nr 6</i>
Szkocja	1	<i>osada - późne średniowiecze - okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 19-83 nr 24</i>
	2	<i>śląd osadnictwa - epoka kamienia</i>	<i>Arkusz 19-83 nr 25</i>
	3	<i>śląd osadnictwa – epoka kamienia – epoka żelaza, okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 20-83 nr 4</i>
	4	<i>śląd osadnictwa – epoka kamienia, okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 20-83 nr 5</i>
	5	<i>śląd osadnictwa – epoka kamienia</i>	<i>Arkusz 20-83 nr 6</i>
	6	<i>osada - późne średniowiecze - okres nowożytny</i>	<i>Arkusz 20-83 nr 16</i>

VIII. Dobra kultury współczesnej.

Uwarunkowania wynikające ze stanu współczesnej ingerencji w krajobraz kulturowy.

Współczesne wytwory cywilizacji mające wpływ na postrzeganie krajobrazu kulturowego to:

- *nowe budynki mieszkalne, nowe duże budynki gospodarcze, nowe duże budynki inwentarskie, które uzupełniają starą wiejską strukturę osadniczą oraz tworzą nowe zespoły zabudowy zagrodowej i nowe siedliska;*
- *budowle technologiczne w gospodarstwach rolnych takie jak: silosy zbożowe, silosy na paszę, płyty obornikowe itp.*
- *osadnictwo ludności nierolniczej, wyrażającej się w powstawaniu zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o różnorodnych stylach architektonicznych, często obcych tutejszym, historycznym tradycjom budowlanym;*
- *wypieranie starej drewnianej wiejskiej zabudowy przez nowe obiekty wzniesione z wykorzystaniem współczesnych technologii budowlanych i współczesnej mody w budownictwie;*
- *zmiany w kolorystyce zabudowy poprzez:*
 - *zastąpienie szarych i brunatnych pokryć dachowych ze strzechy, gontu, wióru, eternitu i blachy ocynkowanej przez kolorowe blachy powlekane imitujące dachówkę,*
 - *wypieranie drewnianych budynków o naturalnej, brunatnej barwie starego, niekonserwowanego drewna, w miejsce których powstają najczęściej murowane, tynkowane budynki, malowane na różnorodne kolory, historycznie niespotykane;*
 - *różnorodną kolorystykę nowych budynków drewnianych, wzniesionych z wykorzystaniem współczesnych technologii konserwacji drewna;*
- *budownictwo drogowe, wyrażające się w:*
 - *stosowaniu parametrów dróg do wymogów technicznych i użytkowych,*
 - *wyprofilowaniu przekrojów poprzecznych i podłużnych dróg ingerujących w naturalne ukształtowanie terenu,*
 - *utwardzeniu nawierzchni dróg asfaltem,*
 - *utwardzeniu nawierzchni chodników i placów kostką betonową;*
- *pajęczyna napowietrznych sieci elektroenergetycznych średniego i niskiego napięcia oplatająca całą gminę*
- *wieże stacji bazowych telefonii komórkowej;*
- *nowo wybudowana droga krajowa DK8;*
- *nowo wybudowana droga ekspresowa S61.*

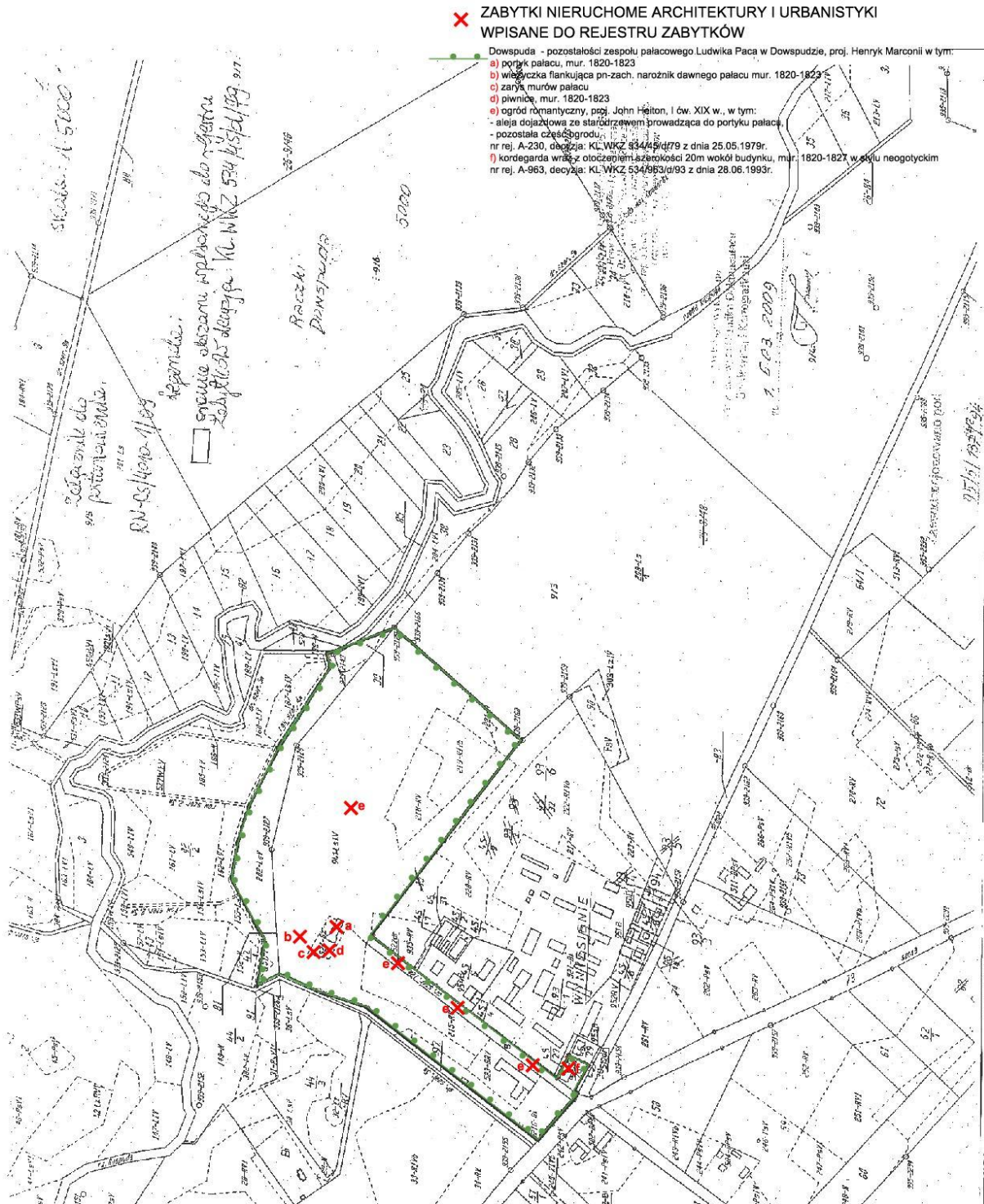
Rozdział 5.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z REKOMENDACJI I WNIOSKÓW ZAWARTYCH W AUDYCIE KRAJOBRAZOWYM

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. z 2015r. poz.774) wprowadziła obowiązek sporządzania, nie rzadziej niż raz na 20 lat , audytu krajobrazowego dla obszaru województwa. Obowiązek ten spoczywa na zarządzie województwa. W chwili sporządzania niniejszego dokumentu, województwo podlaskie nie posiada audytu krajobrazowego.

III z m i a n a STUDIUM UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACZKI

UWARUNKOWANIA wynikające ze stanu DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ
rozmieszczenie zabytków w Dowszpudzie

Rozdział 6.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA w latach 2002 - 2006

1. Analiza dochodów i wydatków gminy

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym Gmina Raczki prowadzi gospodarkę finansową na podstawie uchwalonego corocznie budżetu gminy. Jest on rocznym planem finansowym obejmującym dochody i wydatki oraz wskazującym pokrycia niedoboru lub kierunki rozdysponowania nadwyżki. Wydatki budżetowe są ściśle związane z wysokością osiąganych dochodów oraz realizowanym zakresem zadań. Głównymi dochodami budżetu gminy są subwencje i dochody własne.

Budżet gminy jest rocznym planem jej dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów gminy, a także przychodów i wydatków zakładów budżetowych oraz funduszy celowych gminy. Budżet jest uchwalany w formie uchwały na rok budżetowy. Uchwalenie budżetu należy do wyłącznej kompetencji rady gminy, a opracowanie projektu budżetu – do wyłącznej kompetencji wójta.

Projekt budżetu zawiera również sporządzone przez wójta objaśnienia do projektu oraz informację o stanie mienia komunalnego.

Podstawowe zasady i terminy obowiązujące na etapie projektowania i uchwalania budżetu uregulowane zostały w ustawie o samorządzie gminnym i ustawie o finansach publicznych, natomiast procedurę uchwalania budżetu oraz szczegółowość materiałów towarzyszących projektowi budżetu określa rada.

Dochody i wydatki budżetu Gminy Raczki w latach 2002 – 2010 przedstawiały się następująco:

Tabela Nr 4 Dochody i wydatki budżetu Gminy Raczki

	G m i n a R a c z k i						Woj. Podl.
	2002r.	2003r.	2004r.	2005r.	2006r.	2010r.	2006r.
Dochody ogółem	7.979.200	9.452.385	9.525.732	11.082.622	11.082.622	16.397.300	132.687.480
w tym:							
własne	1.958.186	3.193.673	2.715.320	2.257.906	2.775.363	4.129.200	
na 1 mieszkańca ogółem:	1.278,31	1.529,02	1.534,92	1799,42	1.750,53	269.870	
Wydatki ogółem	8.578.051	9.766.393	10.185.147	10.156.544	12.989.618	16.940.500	159.422.657
w tym:							
na 1 mieszkańca	1390,28	1.579,81	1.641,18	1649,05	2.051,75	278.810	
Wynik budżetu	- 598.851	-314.008	-659.415	-73.922	-406.770	-543.200	
+,-							

Źródło – Urząd Gminy Raczki

Tab. Nr 5 Struktura dochodów i wydatków Gminy Raczki w latach 2002 – 2006.

Wyszczególnienie	2002r.	2003r.	2004r.	2005r.	2006r.
Dochody ogółem	7.979.200	9.452.385	9.525.732	11.082.622	12.582.848
Dochody własne	1.958.186	3.193.673	2.715.320	2.257.906	2.775.363
w tym:					
udziały w podat. doch. od osób fizycznych	455.112	399.794	600.915	791.924	922.827
udziały w podatku od osób prawnych	3.823	5.346	5.230	6.250	4.667
podatek rolny	297.053	307.807	278.232	329.231	305.884
podatek od nieruchomości	594.055	551.512	576.550	571.568	579.187
podatek leśny	74.035	48.899	48.385	54.675	59.516
podatek od środków transportowych	58.431	63.030	72.328	59.148	64.271
opłata skarbową	17.356	26.737	20.254	22.970	26.307
dochody z majątku gminy	137.864	83.839	8.6984	812.258	165.968
opłata targowa	6.690	5.840	5.770	5.990	4.990
podatek od spadków i darowizn	14.071	3.178	3.822	2.526	18.114
podatek od działalności gospod. na zasadzie karty podatkowej	2.675	2.808	3.000	1.018	1.496
Podatek od czynności cywilno-prawnych			50.716	46.803	64.345
inne dochody	297.021	1.694.883	964.974	284.464	579.791
Dotacje celowe	821.488	767.766	972.764	2.581.673	3.389.120
w tym:					
na zadania administracji rządowej	629.861	630.027	794.313	1.348.287	2.805.468
na zadania własne	291.627	137.739	178.451	1.233.386	583.652
Subwencje ogólne:	5.099.526	5.490.946	5.837.648	6.243.043	6.418.365
w tym:					
część podstawowa	1.337.306	1.433.241	1.956.915	2.274.780	2.370.908
część oświatowa	3.463.366	3.760.744	3.837.617	3.968.263	4.030.416
część rekompensująca	297.854	296.961	43.116	-	17.041
Wydatki ogółem	8.578.051	9.766.393	10.185.147	10.156.544	12.989.618
w tym:					
inwestycyjne	1.987.426	3.037.133	2.458.065	1.218.236	2.168.492
bieżące	6.633.089	6.729.260	7.727.082	8.938.308	10.821.126
w tym:					
wynagrodzenia osobowe	2.790.404	3.089.369	3.255.762	3.492.525	3.953.095
poходne od płac	628.981	699.174	734.550	790.437	815.097
pozostałe wydatki	3.213.704	2.940.717	3.736.770	4.655.346	6.052.934

Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Gminy w Raczkach

1. Dochody

W porównaniu z 2002r. dochody Gminy Raczki wzrosły o ok. 36,5%, natomiast wydatki o ok. 34%. W strukturze dochodów gminy dochody własne w 2002r. stanowiły 24,5%, natomiast w 2006r - ok.22%. Nie jest to korzystna struktura dochodów, bowiem gmina uzależniona jest w wielkim stopniu od wpływów i dotacji z zewnątrz. Osiąganie przez nią wysokich relatywnie dochodów 1.750,53 zł/mieszkańca wynika z wielkiej aktywności gminy i jej mieszkańców oraz wysokiego poziomu zarządzania. Głównymi składnikami dochodów własnych są podatki: od nieruchomości, leśny, rolny, od środków transportowych.

Tab. Nr 6 Realizacja wykonania budżetu gminy roku 2006

	Wyszczególnienie	Plan po zmianach	Wykonanie	Wykonanie planu w %
I	Dochody ogółem, w tym:	12.759.922	12.582.848	98,61
	a) Dotacje z budżetu państwa na zadania zlecane	2.995.276	2.805.468	93,66
	b) Dotacje z budżetu państwa na zadania własne	641.680	583.652	90,97
	c) Subwencje z Ministerstwa Finansów dla jst	6.490.847	6.490.847	100,00
	d) Dochody z mienia gminy	179.881	165.968	92,26
	e) Inne dochody	2.452.238	2.536.913	103,46
II	Wydatki ogółem, w tym:	13.399.866	12.989.618	96,94
	1. Wydatki majątkowe	2.175.813	2.168.492	99,66
	2. Wydatki bieżące:	11.224.053	10.821.126	96,41
	a) płace	3.977.990	3.953.095	99,4
	b) pochodne od płac	833.040	815.097	97,9
	c) udzielone dotacje	414.546	414.546	100,00
	d) wydatki na obsługę długu	59.400	55.114	92,78
	e) pozostałe wydatki	5.939.077	5.583.274	94,00

2. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców.

Ludność

Liczba ludności wynosiła według stanu na dzień 31.12.2006r. 6331 mieszkańców. W porównaniu z 2002 rokiem liczba mieszkańców zwiększyła się o 161 osób. Pod względem największej liczby ludności gmina Raczki jest na drugim miejscu w powiecie suwalskim. Gmina zajmująca powierzchnię 14225 km² ma jeden z najniższych wskaźników gęstości zaludnienia, który wynosi 44,5 osoby na 1km² przy wskaźniku 59 osoby/km² w województwie podlaskim.

Tendencja wzrostowa w 2006r. liczby mieszkańców gminy nie pokrywa się z prognozą ludności dla całego powiatu suwalskiego, zawartą w Programie Ochrony Środowiska Powiatu Suwalskiego. Stwierdza ona, że ludność powiatu ulegnie zmniejszeniu o około 5,8% do 2015 roku.

Tab. Nr 7. Liczba ludności w gminie w latach 2002 -2006r.

	2002 r.	2003r.	2004r.	2005r.	2006r.
Ogółem:	6170	6182	6206	6159	6331
- mężczyźni	3148	3158	3164	3139	3214
- kobiety	3022	3024	3042	3020	3117
Osób na 1km ²	43	44	44	43	44,5

Struktura ludności wg płci cechuje się przewagą mężczyzn – na 100 mężczyzn przypada 96 kobiet. Jest to zauważalna tendencja dla obszarów wiejskich jak i porównywalna dla całego powiatu suwalskiego (97 kobiet na 100 mężczyzn).

Struktura ludności wg grup wiekowych w ostatnich 5 latach charakteryzuje się:

- zwiększeniem udziału grupy w wieku przedprodukcyjnym (dzieci i młodzież do 19 lat) w ogólnej liczbie ludności z 28,6 % w 2003 r. do 29,08% w 2006 r.,
- niewielkim wzrostem udziału grupy w wieku produkcyjnym(K-20-60 lat, M-20-65lat) z 55,2% w 2003 r. do 55,74% w 2006 r.,
- zmniejszeniem udziału grupy w wieku poprodukcyjnym(K-pow.60 lat, M-pow. 65 lat) z 16,2% w 2003 r. do 15,18% w 2006 r.

Ruch wędrowny i naturalny

Na stan liczebny mieszkańców gminy oddziałuje szereg czynników. Zasadnicze znaczenie odgrywa: przyrost naturalny, długość życia i saldo migracji.

Przyrost naturalny – największy dodatni przyrost roczny w ostatnich 5 latach zanotowano w 2004r. natomiast od roku 2005 notuje się ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego (ubytki) – 0,6 ‰. w 2005r.

Przeciętna długość trwania życia w województwie jak i gminie sukcesywnie wzrasta. Podlaskie zalicza się do województw o najlepszej sytuacji zdrowotnej ludności i najniższym poziomie umieralności.

Migracje – w gminie Raczki występuje niestety duży odpływ ludności oraz mały napływ co związane jest z tendencją do przesiedlania się mieszkańców wsi do miast oraz problemami z zatrudnieniem.

Nr 8 – Migracje w Gminie Raczki

Napływ	Zameldowanie na pobyt stały ogółem	74
	W ruchu wewnętrznym	74
	Z zagranicy	0
Odpływ	Wymeldowania z pobytu stałego ogółem	67
	W ruchu wewnętrznym	58
	Za granicę	9
Saldo migracji na pobyt stały		7

Rynek pracy i bezrobocie

Na terenie gminy obserwuje się duże bezrobocie. Nie zawsze statystyki pokazują problem, gdyż często ludzie posiadają małe gospodarstwa i według prawa nie są już bezrobotnymi (posiadają gospodarstwa – choć możliwy dochód do osiągnięcia jest poniżej granicy ubóstwa). Zjawisko bezrobocia dotyczy obu

płci, jednak zagrożenie utratą pracy i trudności w jej podjęciu są znacznie większe w przypadku mężczyzn. Ciągły brak ofert pracy wywołuje zniechęcenie wśród szukających pracy, spowodowane koniecznością systematycznej rejestracji w urzędzie pracy i dojazdów. Sytuację poprawiło wejście Polski do Unii Europejskiej i większa możliwość pracy za granicą.

Nr 9 – Pracujący w Gminie Raczki w latach 2004 – 2005

Wyszczególnienie	Liczba pracujących w 2003r.	Liczba pracujących w 2004r.	Liczba pracujących w 2005r.
Pracujący ogółem:	378	310	322
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybołówstwo	4	12	-
Przemysł i budownictwo	40	26	-
Usługi rynkowe	149	126	123
Usługi nierynkowe	185	146	166

Wg. Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach na koniec 2006r. w Gminie Raczki zarejestrowanych było 327 bezrobotnych. Bez pracy pozostawało 5,17% ogółu mieszkańców gminy.

Problem ubóstwa i pomoc społeczna w gminie.

Strefą pomocy społecznej w gminie zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Świadczenia dla osób i rodzin potrzebujących pomocy finansowane są na zadania zlecone – z budżetu centralnego i na zadania własne gminy – z budżetu gminy.

1. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenia zdrowotne,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłęską żywiołową lub ekologiczną.

2. Zasiłki fakultatywne:

- udzielanie schronienia, zapewnienia posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych i celowych w różnych postaciach,
- opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe,
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne w miejscu zamieszkania, z wyjątkiem świadczonych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi,
- prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych wsparcia dziennego i mieszkań chronionych,
- dożywianie dzieci,
- sprawienie pogrzebu,
- ponoszenie opłatności za pobyt mieszkańca gminy w domu pomocy społecznej.

3. Zadania własne gminy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- pomoc na ekonomiczne usamodzielnienie się,
- prowadzenie domów pomocy społecznej i ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym.

Nr 10. Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych oraz zasiłków okresowych

Zadania	Liczba osób którym decyzją. przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Wskaźnik realizacji w %
Zasiłki celowe	87	139	26.538	78,05
w tym specjalne zasiłki celowe	5	7	1.565	x
Zasiłki okresowe	89	407	64.500	98,54
w tym przyznane z powodu :				
- bezrobocia	43	241	38.415	x
- długotrwałej choroby	28	107	15.433	x
- niepełnosprawności	16	49	6.493	x
- innych	2	10	4.159	x
RAZEM:	176	546	91.038	93,31

Oświata i kultura

Samorząd terytorialny gminy Raczki prowadzi 5 szkół podstawowych o stopniu organizacyjnym I-VI: w Raczkach, Żubryнку, Kuriankach, Wronowie i Wierciochach oraz 1 gimnazjum w Raczkach. Ogólnie do ww. szkół w roku szkolnym 2006/2007 uczęszczało 885 uczniów. Przy szkole podstawowej w Raczkach działa 2- oddziałowe przedszkolne, do którego uczęszcza 45 dzieci.

Szkoły podstawowe i gimnazja finansowane są z subwencji oświatowej. Na samorządzie gminnym spoczywa ciężar sfinansowania dowozu uczniów do szkół oraz obsługi klas zerowych.

Jednostką organizacyjną gminy Raczki jest Biuro Obsługi Szkół. Biuro prowadzi obsługę szkół prowadzonych przez gminę Raczki oraz organizuje dowożenia dzieci do szkół. Łącznie z terenu gminy dowozi się do szkół 244 uczniów oraz troje dzieci niepełnosprawnych do Szkoły Specjalnej w Olecku.

Łącznie w gminnych placówkach oświatowych pracuje 88 pedagogów. Samorząd gminny zatrudnia 26 nauczycieli dyplomowanych, 51 mianowanych, 5 kontraktowych oraz 6 stażystów. Istotny jest fakt, iż większość z nich stale podnosi swoje kwalifikacje kontynuując naukę na studiach podyplomowych oraz dążąc do osiągnięcia kolejnych etapów awansu zawodowego.

Ponadto na terenie gminy funkcjonuje Zespół Szkół Rolniczych w Dowspudzie skupiający wokół siebie różne typy szkół zawodowych oraz liceum ekonomiczne.

W Raczkach dobrze działa Gminny Ośrodek Kultury proponujący dzieciom zajęcia plastyczne i muzyczne. Działają przy nim młodzieżowe zespoły muzyczne i orkiestra celtycka. Corocznie GOK organizuje w Raczkach Festiwal Celtycki, którego znaczenie i popularność rosną.

Raczki posiadają też bibliotekę publiczną dwie filie na terenie gminy.

Księgozbiór liczy 31,1 tys. woluminów. Biblioteka oferuje użytkownikom bezpłatny dostęp do Internetu w ramach programu „Ikonka”, z którego w 2004r. skorzystało 2794 internautów.

Rozdział 7.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WARUNKÓW I JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW W TYM OCHRONY ICH ZDROWIA w latach 2010 - 2016

1. Budżet gminy

Źródło: UG Raczki, *Strategia Rozwoju Gminy Raczki na lata 2016 - 2022*

Budżet jest finansowym wyrazem i instrumentem polityki gospodarczej gminy oraz najważniejszym narzędziem do jej realizacji. Stanowi on roczny plan dochodów i wydatków uchwalany w formie uchwały budżetowej stanowiący podstawę gospodarki finansowej gminy. Jest uchwalany corocznie przez Radę Gminy i opiniowany przez Regionalną Izbę Obrachunkową. Oprócz ustalanych i realizowanych corocznie planów budżetowych gmina posiada również Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Raczki na lata 2015-2022, obowiązującą na podstawie uchwały Rady Gminy Raczki nr IX/60/15 z dnia 24 listopada 2015r.

Zarządzanie gminą oraz funduszami publicznymi wymaga wypracowania rozwiązań ciągłego podnoszenie efektywności i racjonalności gospodarowania majątkiem i funduszami publicznymi. Możliwe jest to do osiągnięcia dzięki właściwym decyzjom zarządzających wynikających bezpośrednio z narzędzi/dokumentów o charakterze strategicznym. Dlatego też tak ważna jest symulacja rozwoju gminy w ujęciu wielopłaszczyznowym i perspektywicznym. Długookresowa polityka finansowa gminy powinna zakładać tworzenie optymalnych warunków dla rozwoju społeczno-gospodarczego.

Pomocne mogą w tym być dokumenty takie jak: strategia rozwoju gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, czy wieloletnia prognoza finansowa. Podstawowym warunkiem optymalnej realizacji długookresowej polityki finansowej gminy jest zapewnienie bieżącego finansowania zaplanowanych działań.

Struktura dochodów gminy Raczki w latach 2010-2014					
	2010	2011	2012	2013	2014
Dochody ogółem zł	16 397 272	17 657 920	23 640 200	24 947 415	18 617 582
<i>bieżące</i>	14 473 104	15 011 781	16 186 999	18 661 648	17 131 239
<i>majątkowe</i>	1 924 168	2 646 139	7 453 201	6 285 766	1 486 343

Struktura wydatków gminy Raczki w latach 2010-2014					
	2010	2011	2012	2013	2014
Wydatki ogółem zł	16 940 498	18 252 834	20 065 773	27 026 246	19 546 413
<i>bieżące</i>	13 445 506	14 172 715	14 400 077	14 494 745	15 059 632
<i>majątkowe</i>	3 494 992	4 080 119	5 665 696	12 531 500	4 486 781

Źródło: UG Raczki, *Strategia Rozwoju Gminy Raczki na lata 2016 - 2022*

Struktura budżetu jednostki samorządu terytorialnego charakteryzuje się podziałem dochodów według kwalifikacji budżetowej na dochody bieżące i dochody majątkowe według ich źródeł. Dochody bieżące to dochody o charakterze stałym, powtarzalnym, które wiążą się z bieżącą działalnością jednostki. Dochody majątkowe mają charakter jednorazowy. Do dochodów majątkowych zalicza się: dotacje i środki przeznaczone na inwestycje; dochody ze

sprzedaży majątku; dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Struktura budżetu jednostki samorządu terytorialnego charakteryzuje się podziałem dochodów według kwalifikacji budżetowej na dochody bieżące i dochody majątkowe według ich źródeł. Dochody bieżące to dochody o charakterze stałym, powtarzalnym, które wiążą się z bieżącą działalnością jednostki. Dochody majątkowe mają charakter jednorazowy. Do dochodów majątkowych zalicza się: dotacje i środki przeznaczone na inwestycje; dochody ze sprzedaży majątku; dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Analiza dochodów Gminy Raczki w latach 2010 - 2014 wskazuje na wzrost dochodów ogółem o wartość 2 220 310 zł., w ujęciu procentowym stanowi to wzrost o 11,93 %.

Dochody gminy w latach 2010-2013 systematycznie rosły, natomiast w 2014 roku wartość dochodów w stosunku do 2013 r., spadła o 6 329 832 zł (34 %).

Dochody majątkowe tj. wpływy ze sprzedaży nieruchomości (lokale mieszkalne, użytkowe, budowle i budynki, grunty), z przekształcenia prawa użytkowania wieczystego gruntów w prawo własności oraz dotacje celowe na zadania inwestycyjne i środki inwestycje pozyskane z innych źródeł] zmalały w stosunku do roku 2010 o 437 824 (22,75 %). Największy wzrost dochodów majątkowych nastąpił w 2012 r., kiedy to osiągnął pułap 7 453 201 zł. Wzrost ten wynikał z pozyskania środków z dotacji oraz środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na zadania inwestycyjne.

Inaczej wygląda sytuacja w przypadku dochodów bieżących, w których to nastąpił wzrost ich wartości o 18,38 %. W badanym okresie z wartości 14 473 104 w 2010 roku wzrosły do poziomu 17 131 239 zł w 2014 r.

Struktura dochodów rozróżnia również: dochody własne, dochody pochodzące z realizacji programów operacyjnych ze środków UE (pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi oraz środki na współfinansowanie programów realizowanych z udziałem środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi), dotacje celowe, subwencje itp. Kategoria dochody własne obejmuje grupę dochodów pochodzących z podatków i opłat, dochody z udziałów w podatkach państwowych [udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) i podatku dochodowego od osób prawnych (CIT)], dochody z majątku gminy oraz pozostałe dochody. Służą one finansowaniu wszelkich zadań, które określa się jako zadania własne (między innymi z zakresu: oświaty, pomocy społecznej, kultury, gminnych dróg, utrzymania czystości i porządku, gospodarki nieruchomościami i innych).

Ogólna struktura dochodów gminy Raczki w latach 2010-2014					
	2010	2011	2012	2013	2014
Dochody ogółem zł	16 397 272	17 657 920	23 640 200	24 947 415	18 617 582
<i>dochody własne zł</i>	<i>129 172</i>	<i>3 273 722</i>	<i>10 872 558</i>	<i>11 939 125</i>	<i>5 467 120</i>
<i>dotacje ogółem zł</i>	<i>3 847 233</i>	<i>5 778 231</i>	<i>3 659 156</i>	<i>3 593 473</i>	<i>4 344 138</i>
<i>subwencje ogólne zł</i>	<i>8 420 866</i>	<i>8 605 966</i>	<i>9 108 486</i>	<i>9 414 817</i>	<i>8 806 324</i>
Dochody ogółem	100%	100%	100%	100%	100%
<i>dochody własne</i>	<i>25,18%</i>	<i>18,54%</i>	<i>45,99%</i>	<i>47,86%</i>	<i>29,37%</i>
<i>dotacje ogółem</i>	<i>23,46%</i>	<i>32,72%</i>	<i>15,48%</i>	<i>14,40%</i>	<i>23,33%</i>
<i>subwencje ogólne</i>	<i>51,36%</i>	<i>48,74%</i>	<i>38,53%</i>	<i>37,74%</i>	<i>47,30%</i>

Źródło: UG Raczki, Strategia Rozwoju Gminy Raczki na lata 2016 - 2022

Struktura dochodów kształtuje się różnie w zależności od roku. Największy udział w ogólnych dochodach gminy, w pierwszych 2 latach analizy, miały subwencje, które kształtowały się poziomem 51,36 % i 48,74 %. Poziom ten w kolejnych dwóch latach spadł do poziomu 38,53 % i 37,74 % w 2013r. Dopiero w 2014 roku wartość subwencji wzrosła do poziomu 47,30 % w ogólnej strukturze dochodów gminy. Wpływy z subwencji, która jest świadczeniem pieniężnym Skarbu Państwa na rzecz samorządu o charakterze bezzwrotnym i ogólnym (kierowana jest na finansowanie ogółu zadań własnych gminy). W 2014 roku wpływy z subwencji wyniosły 8 806 324,00 zł, z czego 5 354 958,00 zł, tj. 60,81 % stanowiła subwencja na cele oświatowe.

Duże wahania kształtowały się również w dochodach własnych, które w 2010 i 2011 roku kształtowały się odpowiednio na poziomie 25,18 % i 18,54 %. W kolejnych dwóch latach wartości te znacząco wzrosły i osiągnęły pułap 45,99 % w 2012 roku oraz 47,86% w 2013 roku. Spadek natomiast odnotowano w 2014 roku – 29,37 %.

Zróznicowany jest również poziom dotacji, który kształtuje się na poziomie 18,54 % dochodów ogółem w 2011, poprzez 25,18 % (2010 r.), 29,37 % (2014 r), aż po 45,99 % w 2012 r. i 47,86 % w 2013 r. Pozycja ta zawiera m.in. dotacje celowe, które są środkami przekazywanymi gminie z budżetu państwa za pośrednictwem wojewody, ministerstw lub innych instytucji państwowych i służą finansowaniu zadań zleconych i niektórych zadań własnych gminy, np.: zadań zleconych gminie w zakresie administracji rządowej (wydawanie dowodów osobistych), zadań związanych z pomocą społeczną (świadczenia rodzinne, zasiłki), oraz środki na dofinansowanie programów, projektów i zadań realizowanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej oraz między jednostkami samorządu terytorialnego.

Pozytywnym zjawiskiem jest wzrost dochodów gminy ogółem na jednego mieszkańca, które wyniosły w roku 2010 – 2665 zł, natomiast w roku 2014 – 3082 zł. Oznacza to wzrost o 15,63 % na przestrzeni pięciu lat, należy przy tym zauważyć, że nie był to najwyższy wzrost. Dochód ogółem na 1 mieszkańca najwyższą wartość osiągnął 4126 zł, co oznacza wzrost w stosunku do 2010 roku o 54,79 %.

Budżet jednostki samorządu terytorialnego obok wpływów /dochodów składa się z wydatków. Wydatki te można podzielić na bieżące i majątkowe. Do wydatków majątkowych zalicza się wydatki inwestycyjne oraz dotacje celowe na dofinansowanie inwestycji, które powinny być finansowane w oparciu o dochody majątkowe samorządu gminnego (dotacje na inwestycje, dochody ze sprzedaży majątku i inne). Wydatki bieżące to wydatki związane z utrzymaniem gminy, funkcjonowaniem szkół, przedszkoli, bibliotek, centrum kultury, wydatki na energię i gaz w budynkach publicznych, oświetlenie uliczne i inne niebędące wydatkami majątkowymi. Powinny one być finansowane z dochodów bieżących gminy (podatki i opłaty lokalne, udziały w podatkach, subwencje, dotacje na zadania bieżące).

Struktura wydatków gminy Raczki w latach 2010-2014 wskazuje na wzrost na poziomie 15,38%. Wydatki ogółem w roku 2010 wyraziły się w budżecie w kwocie 16 940 498 zł, natomiast w ostatnim analizowanym roku 19 546 413 zł. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż dynamiczny wzrost wydatków kształtował się w badanym okresie do 2013 r., kiedy to osiągnął poziom 27 026 246 zł (wzrost o 59,54 %). W 2014 roku odnotowano spadek w stosunku do 2013 r. o 27,68 %.

Struktura wydatków, a dokładniej korelacja wydatków majątkowych do wydatków bieżących wskazuje na stopień ukierunkowania budżetu gminy na realizację zadań inwestycyjnych lub zadań bieżących/doraźnych. Analiza wydatków gminy Raczki wskazuje, że w 2014 r. 22,96 % ogólnych wydatków gminy to wydatki na inwestycje. W badanym okresie wydatki majątkowe mają charakter

wzrostowy, zwiększyły się o 28,38 % w odniesieniu do 2010 roku. Wynika to z prowadzonych na terenie gminy inwestycji przy udziale również środków zewnętrznych. Wydatki inwestycyjne odgrywają kluczową rolę w rozwoju społeczno – gospodarczym i przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz ogólnego wizerunku gminy. Największy

wzrost wydatków w badanym okresie odnotowano w 2013 r., kiedy to wzrosły o 258,55 %. Wielkość ta wynika z realizowanych inwestycji w różnych obszarach, również tych współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych.

Wydatki gminy ogółem w przeliczeniu na jednego mieszkańca wyniosły w roku 2010 – 2754 zł, w roku 2014 – 3236 zł, co stanowi wzrost 17,5 %.

Jednocześnie należy podkreślić fakt, iż przy dynamicznie prowadzonych działaniach inwestycyjnych poziom zadłużenia gminy jest bezpieczny i wynosi 23,03 %.

2. Ludność

Zestawienie ludności gminy Raczki z podziałem na obręby											
<i>Źródło: UG Raczki USC, stan na 29 czerwca 2016 r.</i>											
<i>lata</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	30.05 2016	<i>saldo</i>
BAKANIUK	180	180	178	179	187	190	182	190	189	190	+ 10
BOLESTY	39	42	39	39	40	39	39	39	40	41	+ 2
CHODŹKI	140	142	143	140	143	141	138	136	150	149	+ 9
DOWSPUDA	171	172	169	171	178	172	172	172	167	169	- 2
FRANCISZKOWO	46	44	45	46	51	50	51	49	47	51	+ 5
JANKIELÓWKA	79	78	80	78	77	77	79	79	82	76	- 3
JĄSKI	125	119	116	121	121	121	121	120	119	118	- 7
JÓZEFOWO	178	185	182	187	184	187	192	194	192	191	+ 13
KONIECBÓR	160	162	165	164	158	154	158	157	157	158	- 2
KORYTKI	47	45	44	43	43	42	39	38	39	39	- 8
KRUKÓWEK	92	92	92	94	89	87	89	88	88	88	- 4
KURIANKI PIERWSZE	147	145	144	146	143	138	125	124	122	121	- 26
KURIANKI DRUGIE	151	150	149	151	151	153	150	147	136	134	- 17
LIPOWO	111	111	112	111	109	111	110	111	109	112	+ 1
LIPÓWKA	150	154	156	153	139	137	133	132	125	125	- 25
LUDWINOWO	27	27	29	30	30	30	30	30	31	31	+ 4
MAŁE RACZKI	162	161	157	157	155	156	158	161	160	160	- 2
MOCZYDŁY	118	116	117	114	117	117	116	122	121	122	+ 4
PLANTA	63	60	61	61	66	66	68	70	70	66	+ 3
PODWYSOKIE	80	77	74	73	77	79	82	84	83	82	+ 2
RABALINA	60	64	64	58	59	60	56	57	58	58	- 2
RACZKI	2341	2345	2341	2367	2369	2371	2373	2343	2312	2303	- 38
RUDNIKI	199	201	197	197	191	192	188	188	188	189	- 10
SIDORY	133	129	130	128	127	129	130	130	126	127	- 6
SŁOBODA	73	74	72	72	72	71	72	75	73	74	+ 1
STOKI	111	112	108	110	108	101	100	98	99	98	- 13
SUCHA WIEŚ	168	165	162	159	153	154	156	152	151	150	- 18
SZCZODRUCHY	68	64	64	64	64	62	60	59	61	64	- 4
SZKOCJA	116	117	114	117	117	116	111	106	112	112	- 4
WASIŁÓWKA	133	131	128	128	125	129	132	132	130	131	- 2
WIERCIOCHY	119	118	112	106	105	110	111	113	1-7	110	- 9
WITÓWKA	82	79	78	82	81	81	79	79	79	79	- 3
WRONOWO	137	138	136	131	132	130	121	125	125	126	- 11
WYSOKIE	124	124	122	117	119	114	112	106	105	105	- 19
ZIÓLKOWO	90	84	92	95	96	92	86	90	88	88	- 2
ZUBRYNEK	106	105	101	98	99	94	90	90	88	88	- 18
<i>razem</i>	6326	6312	6273	6287	6275	6253	6209	6186	6129	6125	- 201

Zestawienie ludności gminy Raczki z podziałem na grupy wiekowe											
<i>Źródło: UG Raczki USC, stan na 29 czerwca 2016 r.</i>											
<i>lata</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	30.05 2016	<i>saldo</i>
<i>nieletni</i>	1575	1509	1460	1440	1409	1373	1328	1303	1272	1272	- 303
<i>dorośli</i>	4751	4803	4813	4847	4866	4880	4881	4883	4857	4853	+ 102
<i>w wieku produkcyjnym K: 20-60 lat M: 20-65 lat</i>	3671	3735	3782	3807	3829	3835	3810	3806	3769	3758	+ 87
<i>w wieku poprodukcyjnym K: powyżej 60 lat M: powyżej 65 lat</i>	957	944	924	934	944	956	967	993	1010	1021	+ 64
ilość ludności zameldowanej na stałe	6326	6312	6273	6287	6275	6253	6209	6186	6129	6125	- 201
<i>zameldowania czasowe</i>	122	147	132	114	130	112	113	113	84	81	- 41
<i>łącznie liczba ludności</i>	6448	6459	6405	6401	6405	6365	6322	6299	6213	6206	- 242

Przyrost naturalny					
<i>Źródło: UG Raczki USC, stan na 29 czerwca 2016</i>					
	2010	2011	2012	2013	2014
<i>przyrost naturalny</i>	38	10	-2	8	7
<i>zgony</i>	53	52	57	62	56
<i>urodzenia żywe</i>	91	62	55	70	63
<i>małżeństwa zawarte</i>	32	36	32	30	37

W latach 2007 – 2016 przyrost ludności zameldowanej na stałe kształtował się od 6326 do 6125 osób.

W latach 2007 – 2016 liczba ludności zmaląła o 201 osób.

Największy spadek ilości mieszkańców zanotowano w obrębach: RACZKI (-38), Kurianki Pierwsze (-26), Lipówka (-25), Wysokie (-19), Sucha Wieś (-18), Żubrynek (-18), Kuriamki Drugie (-17), Stoki (-13), Wronowo (-11), Rudniki (-10).

Największy przyrost ilości mieszkańców zanotowano w obrębach: Józefowo (+13), Bakaniuk (+10), Chodźki (+9), Franciszkowo (+5).

Średni roczny ubytek ludności w ciągu ostatnich 10 lat wynosi 20 osób rocznie.

Główną przyczyną systematycznego ubytku liczby ludności jest spadek ilości dzieci.

W latach 2007 – 2016 liczba nieletnich zmaląła o 303 osoby.

W latach 2007 – 2016 liczba dorosłych wzrosła o 102 osoby.

W latach 2007 – 2016 liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 64 osoby.

W latach 2007 – 2016 liczba ludności w wieku produkcyjnym wzrosła o 87 osób.

Mając na uwadze duży spadek ilości nieletnich, oraz wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym i spadający przyrost naturalny należy zauważyć, iż mimo wzrostu liczby ludności w wieku produkcyjnym, występuje powolny proces starzenia się społeczeństwa gminy.

Pod względem gęstości zaludnienia na km² gmina Raczki ma ostatnią pozycję w powiecie ziemskim Suwałki – 31 osób /km².

Zakłada się dalszy spadek ludności ,lecz w wolniejszym tempie niż obserwowane w latach 2007-2016

Bezrobocie

W latach 2004 – 2006 udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zarejestrowanych w gminie Raczki był bardzo wysoki i kształtował się: 16,2%, 14,7%, 12,8%.

W kolejnych latach 2007 -2009 wskaźnik ten spadał do: 6,9%, 6,0%, 7,7%.

W kolejnych latach 2009 -2013 wskaźnik ten wzrósł do: 9,4%, 8,2%, 9,7%, 10,2%.

W 2014 r zanotowano gwałtowny spadek bezrobocia do 5,9%, przy czym dla mężczyzn wynosił 5,4%, a dla kobiet 6,4%.

Dla kolejnych lat brak danych o stanie bezrobocia.

Obserwuje się proces pozytywny.

Migracje										
<i>Źródło: UG Raczki USC, stan na 29 czerwca 2016</i>										
<i>lata</i>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	30.05 2016
Ilość ludności zameldowanej na stałe	6326	6312	6273	6287	6275	6253	6209	6186	6129	6125
<i>z rodzajem karty S</i>										
Liczba kart C, z jednoczesnym zameldowaniem na pobyt stały	18	12	19	15	10	13	4	7	2	3
Liczba osób wymeldowanych BW	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	1514
Liczba osób, które wyemigrowały BE	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	43
Liczba osób wymeldowanych z urzędu BA	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	14
Liczba osób w kartotece przejściowej P	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	58
Liczba osób z przeterminowanym zameldowaniem czasowym BT	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	<i>brak danych</i>	620
Liczba osób zmarłych	1281	1334 (53)	1400 (66)	1457 (57)	1509 (52)	1571 (62)	1636 (65)	1694 (58)	1754 (60)	1784 (30)
Liczba osób zameldowanych czasowo z innych gmin	104	135	113	99	120	99	107	106	82	78
Łącznie zameldowania czasowe	122	147	132	114	130	112	113	113	84	81
Łącznie liczba ludności	6448	6459	6405	6401	6405	6365	6322	6299	6213	6206

W latach 2007 – 2016 saldo migracji ludności na pobyt stały było na ogół ujemne. Obserwuje się proces negatywny.

Ludność:

W latach 2007 – 2016 przyrost ludności zameldowanej na stałe kształtował się od 6326 do 6125 osób.

W latach 2007 – 2016 liczba ludności zmaląła o 201 osób.

Największy spadek ilości mieszkańców zanotowano w obrębach: RACZKI (-38), Kurianki Pierwsze (-26), Lipówka (-25), Wysokie (-19), Sucha Wieś (-18), Żubrynek (-18), Kurianki Drugie (-17), Stoki (-13), Wronowo (-11), Rudniki (-10).

Największy przyrost ilości mieszkańców zanotowano w obrębach: Józefowo (+13), Bakaniuk (+10), Chodźki (+9), Franciszkowo (+5).

Średni roczny ubytek ludności w ciągu ostatnich 10 lat wynosi 20 osób rocznie.

Główną przyczyną systematycznego ubytku liczby ludności jest spadek ilości dzieci.

W latach 2007 – 2016 liczba nieletnich zmaląła o 303 osoby.

W latach 2007 – 2016 liczba dorosłych wzrosła o 102 osoby.

W latach 2007 – 2016 liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wzrosła o 64 osoby.

W latach 2007 – 2016 liczba ludności w wieku produkcyjnym wzrosła o 87 osób.

Mając na uwadze duży spadek ilości nieletnich, oraz wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym i spadający przyrost naturalny należy zauważyć, iż mimo znaczącego wzrostu liczby osób w wieku produkcyjnym, występuje powolny proces starzenia się społeczeństwa gminy.

Pod względem gęstości zaludnienia na km² gmina Raczki ma ostatnią pozycję w powiecie ziemskim Suwałki – 31 osób /km².

Bezrobocie:

W latach 2004 – 2006 udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zarejestrowanych w gminie Raczki był bardzo wysoki i kształtował się: 16,2%, 14,7%, 12,8%.

W kolejnych latach 2007 -2009 wskaźnik ten spadał do: 6,9%, 6,0%, 7,7%.

W kolejnych latach 2009 -2013 wskaźnik ten wzrósł do: 9,4%, 8,2%, 9,7%, 10,2%.

W 2014 r zanotowano gwałtowny spadek bezrobocia do 5,9%, przy czym dla mężczyzn wynosił 5,4%, a dla kobiet 6,4%.

Dla kolejnych lat brak danych o stanie bezrobocia.

Obserwuje się proces pozytywny.

Migracje:

W latach 2007 – 2016 saldo migracji ludności na pobyt stały było na ogół ujemne.

Obserwuje się proces negatywny.

3. Mieszkania

Wskaźniki dotyczące zabudowy mieszkaniowej:

Dane powierzchni terenów zabudowanych przyjęto na podstawie danych z ewidencji gruntów i budynków Starostwa Powiatowego w Suwałkach:

- grunty rolne zabudowane – 299,4899 ha
- tereny mieszkaniowe – 39,6348 ha

Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej występują głównie w Raczkach (ok. 3,40 ha) oraz w Dowspuźnie (ok. 0,77 ha) – razem ok. 4,17 ha.

Zatem tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej zajmują powierzchnię:
 $39,6348 \text{ ha} - 4,17 \text{ ha} = 35,4648 \text{ ha}$

Wg danych UG Raczki, na obszarze gminy znajduje się 1029 gospodarstw rolnych.

Przeciętna powierzchnia terenu zajętego pod jedno siedlisko rolnicze:

$299,4899 \text{ ha} : 1029 = 0,2910 \text{ ha}$

Powierzchnia ta stanowi uśrednioną powierzchnię gruntu rolnego zabudowanego, wynikającą z danych ewidencji gruntów i budynków. Powierzchni tej nie należy utożsamiać z wielkością działki budowlanej, wyznaczonej geodezyjnie granicami, która zwykle jest dużo większa, zawierając w swej powierzchni również użytki rolne.

Przyjmuje się szacunkowy wskaźnik ilości domów mieszkalnych w gospodarstwie rolnym – 1,1
 Zatem szacuje się, że:

✓ w zabudowie zagrodowej znajduje się $1029 \times 1,1 = 1132$ domy;

✓ w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej znajduje się $1362 - 1132 = 230$ domów.

Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna występuje głównie w miejscowości gminnej Raczki.

Przeciętna powierzchnia terenu zajętego pod jeden budynek mieszkalny jednorodzinny:

$35,4648 \text{ ha} : 230 = 0,1542 \text{ ha}$

Powierzchnia ta stanowi uśrednioną powierzchnię terenów mieszkaniowych B, wynikającą z danych ewidencji gruntów i budynków.

Łączna ilość domów mieszkalnych w zabudowie zagrodowej, jednorodzinnej, letniskowej:

$1362 + 4 = 1366$ domów

Łączna powierzchnia użytkowa w budynkach mieszkalnych:

$151\,028,18 + 189,99 = 151\,218,17 \text{ m}^2$

Łączna ilość mieszkańców w zabudowie zagrodowej, jednorodzinnej, letniskowej:

$6206 - 632 = 5574$ osoby

Przeciętnie jeden dom zamieszkuje:

$5574 : 1366 = 4,1$ osoby

Średnia powierzchnia domu na osobę wynosi:

$(151\,028,10 \text{ m}^2 + 189,99 \text{ m}^2) : 5574 = 27 \text{ m}^2 / \text{osobę}$

Zestawienie nieruchomości wg rodzajów:

budynki mieszkalne wielorodzinne i mieszkalnia czynszowe

(zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna)

Źródło:

Spółdzielnia Mieszkaniowa w Raczkach - stan na 29 czerwca 2016 r.

Wspólnota Mieszkaniowa w Raczkach - stan na 29 czerwca 2016 r.

Wspólnota Mieszkaniowa w Rospuźnie - stan na 7 lipca 2016 r.

UG Raczki PODATKI stan na 29 czerwca 2016 r.

GMINA RACZKI Nazwa jednostki osadniczej, Administrator, właściciel	Ilość mieszkań w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych szt.	Powierzchnia użytkowa zgłoszona do opodatkowania m ²		Ilość mieszkańców	
				szk.	szk.
Spółdzielnia Mieszkaniowa w Raczkach mieszkania spółdzielcze, własnościowe prawo do lokalu spółdzielczego	62	3 219,35	7 050,50	272	345

<i>Spółdzielnia Mieszkaniowa w Raczkach</i> <i>mieszkania własnościowe</i>	74	3 831,15	73
<i>Wspólnota Mieszkaniowa w Raczkach</i> <i>mieszkania własnościowe</i>	58	3 220,25	146
<i>Wspólnota Mieszkaniowa w Dowspudzie</i> <i>mieszkania własnościowe</i>	35	1 801,60	86
<i>Parafia Rzymsko – Katolicka w Raczkach - plebania</i>	1	200,00	4
<i>PKP Oddział Gospodarki Nieruchomościami Raczki</i>	oszacowano 4	207,83	10
<i>Bank Spółdzielczy w Raczkach</i>	1	75,50	4
<i>Nadleśnictwo Szczebra</i> <i>Moczydły</i> <i>Franciszkowo</i> <i>Kurianki</i>	oszacowano 13	864,64	37
<i>Gmina Raczki</i> <i>mieszkania komunalne</i> <i>Bakaniuk</i> <i>Jaški</i> <i>Wierciochy</i>	2 1 3	90,61 57,80 186,06	18
<i>razem</i>	254	13 510,93	650
uwaga	<p><u>Mieszkania własnościowe</u> (74 + 58 + 35 = 167 mieszkań) o łącznej pow. użytkowej 3831,15 + 3220,25 + 1801,60 = 8853,00 m², figurują w zgłoszonych obiektach do opodatkowania przez osoby fizyczne.</p> <p><u>Mieszkalnia spółdzielcze i własnościowe</u> prawo do lokalu spółdzielczego (62 mieszkalnia) oraz inne mieszkania na wynajem (ok. 19 mieszkań), o łącznej powierzchni użytkowej 4567,32 m² figurują w zgłoszonych obiektach do opodatkowania przez osoby prawne.</p> <p><u>Mieszkania komunalne</u> na wynajem (6 mieszkań), o łącznej powierzchni użytkowej 324,47 m²</p>		
<p>Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w budynku mieszkalnym wielorodzinnym w SM: 13 420 m² : 248 mieszkań = 54 m²</p> <p>Przeciętnie jedno mieszkanie zajmuje: 632 : 248 = 2,5 osoby</p> <p>Średnia powierzchnia mieszkania na osobę wynosi: 13 420,32 m² : 632 = 21 m²</p>			

Zestawienie nieruchomości wg rodzajów:

budynki mieszkalne jednorodzinne, mieszkalnia własnościowe,

budynki letniskowe

(zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa zagrodowa,

zabudowa mieszkaniowa wielorodzinnna)

Źródło: UG Raczki PODATKI stan na 29 czerwca 2016

	budynki mieszkalne jednorodzinne, własnościowe lokale mieszkalne		budynki letniskowe	
GMINA RACZKI Nazwa jednostki osadniczej	Ilość istniejących budynków (mieszkań)	powierzchnia użytkowa zgłoszona do opodatkowania	Ilość istniejących budynków	powierzchnia użytkowa zgłoszona do opodatkowania
	szt.	m ²	szt.	m ²
BAKANIUK	51	5 973,22		
BOLESTY	12	1 277,05	1	90,00
CHODŹKI	34	3,653,22		

<i>DOWSPUDA</i>	35	1 801,60		
<i>mieszkania</i>				
<i>własnościowe</i>				
<i>FRANCISZKOWO</i>	12	1 616,76		
<i>JANKIELÓWKA</i>	14	1 417,00		
<i>JAŚKI</i>	37	4 383,66	1	49,90
<i>JÓZEFOWO</i>	39	4 498,72		
<i>KONIEC BÓR</i>	38	4 330,60		
<i>KORYTKI</i>	11	1 395,00		
<i>KRUKÓWEK</i>	17	2 069,05		
<i>KURIANKI PIERWSZE</i>	33	3 203,72		
<i>KURIANKI DRUGIE</i>	28	2 848,29		
	1	96,00		
<i>LIPOWO</i>	24	2 975,40		
<i>LIPÓWKA</i>	35	3 331,39		
<i>LUDWINOWO</i>	8	590,00		
<i>MAŁE RACZKI</i>	32	3 913,24		
	10	1 118,27		
<i>MOCZYDŁY</i>	30	2 902,62		
<i>PLANTA</i>	17	1 675,32		
<i>PODWYSOKIE</i>	23	2 281,10		
<i>RABALINA</i>	13	1 322,00		
<i>RACZKI</i>	470	55 790,44	1	23,09
<i>RACZKI</i>	132	7051,40		
<i>mieszkania</i>				
<i>własnościowe</i>				
<i>RUDNIKI</i>	39	4 680,71		
<i>SIDORY</i>	25	2 446,84		
<i>SŁOBODA</i>	13	1 129,87		
<i>STOKI</i>	21	2 353,08		
<i>SUCHA WIEŚ</i>	34	3 623,87		
<i>SZCZODRUCHY</i>	12	1 259,74		
<i>SZKOCJA</i>	74	6 640,44	1	27,00
<i>WASILÓWKA</i>	32	2 918,40		
<i>WIERCIOCHY</i>	28	3 148,15		
<i>WITÓWKA</i>	16	1 676,90		
<i>WRONOWO</i>	25	3 063,50		
<i>WYSOKIE</i>	18	1 995,60		
<i>ZIÓŁKOWO</i>	20	1 753,01		
<i>ŻUBRYNEK</i>	16	1 676,00		
	1 661	159 881,18	4	189,99
	- 132	- 7 051,40		
	- 35	- 1 801,60		
<i>razem</i>	-----	-----		
	1 362	151 028,18		

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych:

$$151\,028,18\text{ m}^2 : 1\,362\text{ budynki} = \underline{111\text{ m}^2}$$

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania własnościowego w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych:

$$8853,00\text{ m}^2 : 167\text{ mieszkań} = \underline{53\text{ m}^2}$$

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w budynkach letniskowych:

$$189,99\text{ m}^2 : 4\text{ budynki} = \underline{47,5\text{ m}^2}$$

Wskaźniki ustalono na podstawie danych budynków mieszkalnych jednorodzinnych zgłoszonych do opodatkowania.

Łączna ilość domów mieszkalnych w zabudowie zagrodowej, jednorodzinnej, letniskowej:

$$1362 + 4 = \underline{1366\text{ domów}}$$

Łączna powierzchnia użytkowa w budynkach mieszkalnych:

$$151\,028,18 + 189,99 = \underline{151\,218,17\text{ m}^2}$$

Łączna ilość mieszkańców w zabudowie zagrodowej, jednorodzinnej, letniskowej:

$$6206 - 632 = \underline{5574\text{ osoby}}$$

Przeciętnie jeden dom zamieszkuje:

$$5574 : 1366 = \underline{4,1\text{ osoby}}$$

Średnia powierzchnia domu na osobę wynosi:

$$(151\,028,10\text{ m}^2 + 189,99\text{ m}^2) : 5574 = \underline{27\text{ m}^2/\text{osoba}}$$

Wg danych UG Raczki, na obszarze gminy znajduje się 1029 gospodarstw rolnych.

Przyjmuje się szacunkowy wskaźnik ilości domów mieszkalnych w gospodarstwie rolnym – 1,1

Zatem szacuje się, że:

✓ w zabudowie zagrodowej znajduje się $1029 \times 1,1 = 1132$ domy;

✓ w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej znajduje się $1362 - 1132 = 230$ domów.

Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna występuje głównie w miejscowości gminnej Raczki.

Mieszkania oddane do użytkowania w latach 2011 - 2016

Źródło: UG Raczki, (nadanie adresu) stan na 29 czerwca 2016

	2011	2012	2013	2014	2015	30.06.2016	razem
BAKANIUK	1		2	2	3	1	9
BOLESTY				1		1	2
CHODŹKI			1	2	2	1	6
DOWSPUDA	1	1	1				3
FRANCISZKOWO	1			2			3
JANKIELÓWKA							
JAŚKI	2	1	1	1			5
JÓZEFOWO	1	1		1	2		5
KONIECBÓR	1						1
KORYTKI							
KRUKÓWEK		1					1
KURIANKI PIERWSZE				1	1		2
KURIANKI DRUGIE							
LIPOWO	1			1	1		3
LIPÓWKA				1			1
LUDWINOWO			1				1

MAŁE RACZKI	1	1		1	1		4
MOCZYDŁY	1			1	1		3
PLANTA			1				1
PODWYSOKIE	1						1
RABALINA							
RACZKI	5	4	3	6	2	1	21
RUDNIKI	1			2	1		4
SIDORY			1				1
SŁOBODA							
STOKI							
SUCHA WIEŚ							
SZCZODRUCHY						1	1
SZKOCJA		1	1	1	1		4
WASIŁÓWKA							
WIERCIOCHY							
WITÓWKA				1			1
WRONOWO				1			1
WYSOKIE		1					1
ZIÓŁKOWO							
ŻUBRYNEK							
razem	17	11	12	23	15	5	83

Mieszkania oddane do użytkowania:

W latach od 2011 do połowy roku 2016 oddano do użytkowania 83 domy mieszkalne. Nowe domy powstały głównie w miejscowości Raczki (21 szt.) i Bakaniuk (9 szt.) w ramach uzupełniania zwartej zabudowy wsi. Pozostałe domy powstały w rozproszeniu na terenie całej gminy, w różnych obrębach.

Średnio rocznie oddawano do użytkowania 13 domów.

To stosunkowo wysokie tempo wzrostu nowych domów mieszkalnych nie znajduje wytłumaczenia w obserwacjach demograficznych. Od 10 lat występuje bowiem systematyczny spadek liczby ludności w gminie. Od 2007r. na terenie gminy ubyłoby 201 osób.

Zainteresowanie budową nowych domów nie wiąże się zatem ze wzrostem liczby mieszkańców.

Powodów wzrostu liczby domów należy upatrywać w:

- chęci wymiany starej substancji mieszkaniowej w zabudowie zagrodowej,
- chęci zapewnienia nowego mieszkania dla następców prawnych (dorosłych dzieci),
- chęci zatrzymania dorosłych dzieci w pobliżu rodziców np. w Raczkach,
- chęci zamieszkania ludności nierolniczej na wsi, w pobliżu miasta Suwałki,
- chęci posiadania domu mieszkalnego w atrakcyjnym miejscu (w pobliżu rzeki Rospudy lub jeziora Bolesty) w celu wykorzystywania na potrzeby rekreacyjne.

Należy również zauważyć, że nowe domy powstały na ogół poza obszarami objętymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

Tempo wzrostu liczby domów - 13 rocznie – w przeliczeniu na potencjalną liczbę ludności, która w nich zamieszka wyniesie:

13 domów x 4,1 osoby/dom = 53 osoby rocznie.

Należy przypuszczać, iż część ludności zamieszkując lub „pomieszkując” w gminie Raczki ma inne zameldowanie niż gmina Raczki. Zatem dane z ewidencji ludności, którymi dysponuje UG Raczki nie odzwierciedla w pełni rzeczywistości. Faktem jest, że istnieje od lat zainteresowanie inwestorów budową domów mieszkalnych. Tendencja ta utrzymuje się od kilku lat.

4. Usługi, działalność gospodarcza

Zestawienie nieruchomości wg rodzajów:					
<u>budynki i budowle związane z działalnością gospodarczą</u>					
(zabudowa usługowa, infrastruktura techniczna)					
osoby prawne					
<i>Źródło: UG Raczki PODATKI stan na 29 czerwca 2016 r.</i>					
GMINA RACZKI Nazwa jednostki osadniczej działka nr	Podmioty gospodarcze osoby prawne	budynki związane z działalnością gospodarczą powierzchnia użytkowa zgłoszona do opodatkowania	budynki pozostałe powierzchnia użytkowa zgłoszona do opodatkowania	budowle związane z działalnością gospodarczą	grunty związane z działalnością gospodarczą + grunty pozostałe powierzchnia zgłoszona do opodatkowania
		<i>m²</i>	<i>m²</i>		<i>ha</i>
RACZKI	Parafia Rzymsko – Katolicka 16-420 Raczki, ul.Kościelna 17		400,00	brak danych	0,3992 1,1563
	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A 15-397 Białystok,ul.Kopernika58	49,00	-	urządzenia kolejowe	0,9590
	Przedsiębiorstwo Handlowe „RABA” 16-420 Raczki, ul.Kolejowa 10	765,00		urządzenia	0,4474
	Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” 16-420 Raczki, ul.Kościuszki 36	4 059,00 192,00	-	urządzenia	3,9625
	Polskie Koleje Państwowe S.A 00-973 Warszawa, ul. Szczęśliwicka 62	836,34	76,00	urządzenia kolejowe	0,8669
	Bank Spółdzielczy 16-420 Raczki, ul. Kościelna 3	150,60	-	-	0,1177
	Spółdzielnia Mieszaniowa 16-420 Raczki, ul.Kościelna 30/17	323,90	148,51	urządzenia	0,1158 0,8700 0,0359
	Orange Polska S.A. 01-230 Warszawa, ul.Skierniewicza 10A	72,03	-	antena	0,0453
	PHU „ANKARA” Strękowska i Wspólnicy 16-420 Raczki, ul.Wiśniowa 5	39,00	-	urządzenia	0,2370
	Polski Koncern Naftowy ORLEN 09-411 Płock, ul.Chemików 7	479,98		stacja paliw	3,5700
	Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad 15-703 Białystok, ul.Zwycięstwa 2	-	3 640, 91	-	-
	PGE Dystrybucja S.A. 15-950 Białystok, ul. Elektryczna 13	-	-	Sieć elektro - energetyczna	0,0277
	Polkomtel S.A. 02-673 Warszawa, ul. Konstruktorska 4	-	-	antena	0,0192

	TPINVEST Sp.z o.o. 00-739 Warszawa, Ul.Steipińska 39	-	-	urządzenia	-
	PKP Energetyka S.A. Zakład Wschodni 15-727 Białystok, ul.Hetmańska 103	-	-	Sieć elektro- energetyczna	-
	HAWA TELEKOM Sp.z o.o. 59-220 Legnica, ul.Działkowa 38	-	-	urządzenia	-
	Wytwórnia Klejów i Zapraw „ATLAS” 91-222 Łódź, ul. Św.Teresy 105	-	-	urządzenia	-
razem w Raczkach		6966,85	4265,42		12,8299
		11 232,27			
DOWSPUDA	„Kordegarda” usługi turystyczne		518,12	urządzenia terenowe	zabudowane Bi: 6,8303 wypoczynkowe Bz: 1,6183 rolne: 8,1878 leśne: 9,7099 nieużytki: 0,0223
	Internat		3 265,70		
	Zespół Szkół im.Gen. Ludwika Michała Paca Raczkki, Dowspuda		2 050,80 64,00	urządzenia sportowe	
	Kotłownia	-	222,82		
	Zespół budyn. gospodarskich szkolenia praktycznego		5 020,00		
	T-Mobile Polska S.A. 02-674 W- wa, ul.Młynarskiego 12	8,00	-	antena	
FRANCISZKOWO KURIANKI MOCZYDŁY	Nadleśnictwo SZCZEBRA 16-304 Nowinka, Szczebra 58	-	657,09	-	0,2226
STOKI	Spółdzielnia Mleczarska „MLEKPOL” 19-203 Grajewo, ul. Elewatorska 13	75,00	-	-	brak danych
SZKOCJA	Przedsiębiorstwo Produkcyjno – Handlowe „Meliorex” 16-420 Raczkki, ul. Kolejowa 12	394,50	-	-	3,2608 2,1289
razem poza Raczkami		477,50	11 798,53		32,0009
razem w GMINIE RACZKI		23 508,30 m²		44,8308 ha	

Zestawienie nieruchomości wg rodzajów:**budynki związane z działalnością gospodarczą (zabudowa usługowa)****osoby fizyczne**

Źródło: UG Raczki PODATKI stan na 29 czerwca 2016 r.

GMINA RACZKI Nazwa jednostki osadniczej	liczba podmiotów gospodarczych osoby fizyczne	budynki związane z działalnością gospodarczą, powierzchnia użytkowa zgłoszona do opodatkowania	grunty związane z działalnością gospodarczą
		m ²	ha
BAKANIUK	1	19,50	
FRANCISZKOWO	1	4,00	
JĄSKI	1	20,00	
KONIECBÓR	2	201,00	
KRUKÓWEK	1	130,00	
KURIANKI PIERWSZE	1	8,00	
LIPÓWKA	1	35,00	
MAŁE RACZKI	1	70,00	
MOCZYDŁY	1	475,00	
PLANTA	2	100,00	
RACZKI	35	4 507,60	
STOKI	2	122,00	
SUCHA WIEŚ	3	115,00	
SZKOCJA	1	25,00	
WIERCIOCHY	1	60,00	
razem	54	5 892,10 m²	

Przeciętna powierzchnia użytkowa budynków związanych z działalnością gospodarczą, znajdujących się na terenie gminy: $5\,892,10\text{ m}^2 : 54 = \underline{109\text{ m}^2}$
Przeciętna powierzchnia użytkowa budynków związanych z działalnością gospodarczą znajdujących się w Raczkach: $4507,60\text{ m}^2 : 35 = \underline{129\text{ m}^2}$

5. Usługi publiczne**Zestawienie nieruchomości wg rodzajów:****budynki i budowle Mienia Komunalnego****(zabudowa usługowa, infrastruktura techniczna)**

Źródło: UG Raczki, Starostwo Powiatowe w Siwałkach - stan na 29 czerwca 2016 r. .

Nazwa obiektu	Powierzchnia użytkowa budynków m ²	Nazwa jednostki osadniczej, działka nr	Powierzchnia terenu ha
Urząd Gminy Raczki + budynek gospodarczy Raczki, Pl. Kościuszki 14	390,45 140,00	RACZKI 1029/2	0,0823
Gminny Ośrodek Kultury Raczki, Pl. Kościuszki 15	354,00	RACZKI 528	0,4169
Szkoła Podstawowa, Gimnazjum, hala sportowa) Raczki	8 104,40	RACZKI 936/1 937/1	1,2675 1,2646
Ośrodek Zdrowia + budynek gospodarczy 16-420 Raczki, Nowe Osiedle 4	164,20 68,55	RACZKI 779/1	0,2731
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Raczki, Nowe Osiedle 2	87,00	RACZKI 607/17	0,0452

<i>Biuro Obsługi Szkół Raczki, Nowe Osiedle 2</i>	86,00		
<i>OSP Raczki Raczki, Pl.Kościuszki 37</i>	589,00	<i>RACZKI</i> 567/2	0,3990
<i>Gminna Biblioteka Publiczna Raczki, Pl.Kościuszki 37</i>	115,00		
<i>Policja Raczki, ul.1 Maja 41</i>	196,20	<i>RACZKI</i> 987	0,0701
<i>Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Raczki, ul. Kolejowa 4</i>	674,00	<i>RACZKI</i> 103/11	0,2446
<i>Pompownia ścieków</i>	-	<i>RACZKI</i> 644/5	0,3562
<i>razem w Raczkach</i>	10 968,80		4,4195
<i>Gminna oczyszczalnia ścieków</i>	150,00	<i>DOWSPUDA</i> 44/10 73 74	3,9725 4,0065 5,0354
<i>była Szkoła Podstawowa Jaśki 1 lokal mieszkalny 57,80 m² pozostała część - nieużytkowana</i>	300,00	<i>JAŚKI</i> 474	0,7457
<i>była Szkoła Podstawowa Bakaniuk 2 lokale mieszkalne</i>	90,61	<i>BAKANIUK</i> 101/1 90	0,4490 0,0516
<i>Szkoła Podstawowa Kurianki Pierwsze</i>	650,00	<i>KURIANKI PIERWSZE</i> 369/2	0,4339
<i>była Szkoła Podstawowa Wierciochy 3 lokale mieszkalne</i>	186,06	<i>WIERCIOCHY</i> 73 74	0,2354 0,0815
<i>OSP Wierciochy</i>	201,00	<i>WIERCIOCHY</i>	<i>działka prywatna</i>
<i>Szkoła Podstawowa Wronowo</i>	1 327,87	<i>WRONOWO</i> 97/2 <i>ZIÓŁKOWO</i> 192/2	8,1844 0,5783
<i>OSP Sidory</i>	230,00	<i>SIDORY</i> 58/4	0,2437
<i>OSP Stoki</i>	93,00	<i>STOKI</i> 108	0,0631
<i>OSP Sucha Wieś</i>	156,06	<i>SUCHA WIEŚ</i>	<i>działka prywatna</i>
<i>Świetlica wiejska</i>	75,00	<i>LIPÓWKA</i> 97/2	0,0647
<i>Hydrofornia</i>	-	<i>PODWYSOKIE</i> 90	0,1231
<i>Świetlica wiejska</i>	75,00	<i>WASILÓWKA</i> 74	0,3024
<i>razem poza Raczkami</i>	3 534,60		24,5712
<i>razem w GMINIE RACZKI</i>	14 503,40 m²		28,9907 ha

Oświata

Oświata to jedna z kluczowych dziedzin zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, jak i lokalnym. Im bardziej wykształcone społeczeństwo, tym szybciej i lepiej potrafi się przystosować do realiów dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej i społecznej.

W Gminie funkcjonuje Biuro Obsługi Szkół w Raczkach. Prowadzi ono obsługę szkół prowadzonych przez Gminę Raczki oraz organizuje dowożenie uczniów do szkół. Do zadań Biura należy w szczególności:

- prowadzenie scentralizowanej obsługi finansowo-księgowej, organizowanie wypłat
- wynagrodzeń oraz ewidencjonowanie danych o zatrudnieniu i wynagrodzeniach,
- sporządzanie sprawozdań, prowadzenie ewidencji w zakresie wydatków osobowych,
- opracowywanie planów dochodów i wydatków budżetowych,
- opracowywanie zbiorczych projektów, planów i analiz ekonomicznych oraz
- sprawozdań i informacji z zakresu oświaty i wychowania,
- sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem dyscypliny budżetowej przez szkoły,
- prowadzenie spraw kadrowych,
- prowadzenie spraw administracyjno-gospodarczych i zaopatrzeniowych oraz
- remontów bieżących szkół,
- organizowanie dowożenia dzieci do szkół, zapewnianie opieki w czasie dowozu,
- dokonywanie inwentaryzacji składników majątkowych stanowiących mienie szkół,
- archiwizowanie dokumentacji,
- wykonywanie innych zadań zleconych przez Wójta Gminy.

Biuro prowadzi obsługę szkół, w ramach określonych planem finansowym środków finansowych, nie naruszając uprawnień dyrektorów do dysponowania środkami określonymi w planach finansowych poszczególnych szkół.

Dane jednostek oświatowych					
dla których organem prowadzącym jest gmina Raczki w roku szkolnym 2015/2016.					
	szkoła		przedszkole		Liczba nauczycieli
	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba dzieci	Liczba oddziałów	
<i>Szkoła Podstawowa w Raczkach</i>	390	19	64	3	38
<i>Szkoła Podstawowa w Raczkach, Oddział w Kuriankach</i>	11	2	6	1	3
<i>Gimnazjum w Raczkach</i>	194	10	-	-	24
<i>razem</i>	595	31	70	4	65

Na terenie gminy brak jest przedszkoli, funkcjonują natomiast 4 oddziały wychowania przedszkolnego przy szkołach podstawowych. Brak jest również żłobków i klubów dziecięcych.

Na przestrzeni ostatnich lat dane w zakresie edukacji w gminie Raczki przedstawiały się następująco:

Wykaz placówek oświatowych i ilości uczniów w Gminie Raczki w latach 2012-2015			
	2012/13	2013/14	2014/15
Placówki wychowania przedszkolnego	6	6	6
<i>ilość dzieci</i>	149	166	157
Szkoły podstawowe	4	4	4
<i>ilość dzieci</i>	401	365	401
Szkoły gimnazjalne	1	1	1
<i>ilość dzieci</i>	222	229	194
razem ilość dzieci	623	760	752

W placówkach oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Gmina Raczki w roku szkolnym 2014/2015 uczęszczało łącznie 752 osoby, z czego 157 stanowiły dzieci z oddziałów wychowania przedszkolnego. W kolejnym roku tj. 2015/2016 ogólna liczba dzieci zmniejszyła się o 11,57 % i wynosiła 665 osób, z czego do oddziałów przedszkolnych uczęszczało 70 dzieci (spadek aż o 55,41 %).

Szkoły podstawowe podporządkowane samorządowi gminnemu i funkcjonują w oparciu o podział terenu gminy na rejony szkolne, co łączy się z organizacją dowozu uczniów z odległych miejscowości.

W szkołach podstawowych i gimnazjum w Raczkach funkcjonuje łącznie 35 oddziałów.

Na terenie Gminy Raczki funkcjonuje również Zespół Szkół im. gen. Ludwika Michała Paca w Dowspudzie, dla którego jednostką prowadzącą jest Starostwo Powiatowe w Suwałkach. W ramach Zespołu Szkół funkcjonuje:

Czteroletnie technikum kształcące w zawodach:

- ✓ technik weterynarii
- ✓ technik hodowca koni
- ✓ technik rolnik
- ✓ technik ekonomista
- ✓ technik hotelarstwa
- ✓ technik obsługi turystycznej
- ✓ technik agrobiznesu

Policealna szkoła dla dorosłych, kształcąca:

- ✓ w zawodzie technik weterynarii oraz
- ✓ organizująca kursy kwalifikacyjne w zawodach:
 - technik rolnik (prowadzenie produkcji rolniczej, organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej rolnik),
 - technik hodowca koni (organizowanie chowu i hodowli koni, szkolenie i użytkowanie koni), technik ekonomista (planowanie i prowadzenie działalności w organizacji, prowadzenie rachunkowości),
 - technik hotelarstwa (planowanie i realizacja usług w recepcji, obsługa gości w obiekcie świadczącym usługi hotelarskie).

Podobnie jak w szkołach prowadzonych przez samorząd tak również w Zespole Szkół w Dowspudzie zauważalny jest spadek liczby uczniów.

Liczba uczniów w Zespole Szkół w Dowspudzie		
	Stan na 30.09.2016	Stan na 30.09.2015
Technikum	188	170
Szkoła policealna	53	43
Kursy kwalifikacyjne	80	100
Razem liczba uczniów	321	313
Liczba nauczycieli	36	37

Sport

Sport oraz szeroko pojmowana kultura fizyczna na terenie gminy rozwijana jest przede wszystkim poprzez klub piłkarski „Polonia Raczki”. Klub posiada również cztery drużyny młodzieżowe, liczące ok. 80 osób, a także drużynę seniorów liczącą ok. 20 osób.

Na terenie gminy odbywają się cykliczne imprezy sportowe, w 2015 roku odbyły się:

- ✓ Gimnazjada Sportów Zespołowych – III edycja,
- ✓ Szkolna Olimpiada Sportowa – IV edycja,
- ✓ Dni Sportu – III edycja,

- ✓ *Halowa Liga Piłki Nożnej o Puchar Wójta Gminy Raczki – XII edycja,*
- ✓ *Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Wójta Gminy Raczki – VIII edycja,*
- ✓ *Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej o puchar Przewodniczącego Rady Gminy Raczki – IV edycja*

Infrastrukturę sportową w gminie tworzą dwa stadiony sportowe w Raczkach i Dowspudzie oraz boiska przyszkolne:

- ✓ *boisko wielofunkcyjne przy Gimnazjum w Raczkach,*
- ✓ *boisko osiedlowe.*

Gmina posiada nowoczesną halę sportową wybudowaną na terenie Szkoły Podstawnej i Gimnazjum w Raczkach. Mieszkańcy mogą również korzystać z dwóch siłowni zewnętrznych tzw. „pod chmurką”.

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Ochronę zdrowia na terenie Gminy Raczki zabezpieczają 2 przychodnie. Funkcjonuje również 1 prywatny gabinet stomatologiczny. W Gminie działa tylko jedna apteka zlokalizowana w miejscowości Raczki. Najbliższy szpital znajduje się w odległych o 15 km Suwałkach – jest to Szpital Wojewódzki im. dr. Ludwika Rydygiera w Suwałkach. To właśnie tam mieszkańcy gminy mogą korzystać ze specjalistycznego poradnictwa oraz badań.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raczkach – jednostka organizacyjna Gminy. W ramach swej działalności Ośrodek realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej zlecone gminie oraz zadania własne gminy, określone w ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. Nr 64, poz.593).

*Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, **długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie**, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.*

Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- ✓ *przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń,*
- ✓ *pracy socjalnej,*
- ✓ *prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej,*
- ✓ *analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,*
- ✓ *realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych,*
- ✓ *rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w zakresie ustalonym ustawą.*

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Raczkach wynika, iż panuje tendencja malejąca osób uprawnionych do świadczeń pomocy społecznej. Wynika to bezpośrednio z niezmiennego od kilku lat kryterium dochodowego przy jednoczesnym stałym wzroście płacy minimalnej. Głównymi czynnikami korzystania z pomocy społecznej jest:

- ✓ *ubóstwo (tendencja malejąca)*
- ✓ *bezrobocie (malejące),*
- ✓ *niepełnosprawność i długotrwała choroba (stały poziom),*
- ✓ *bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa, domowego.*

Dane o korzystających z pomocy i wsparcia mieszkańców Gminy Raczki w latach 2012- 2014			
	2012	2013	2014
Liczba osób korzystających z pomocy	237	238	192
<i>w tym kobiety</i>	105	112	99
<i>w tym osoby długotrwale korzystające</i>	85	86	69
Liczba rodzin	133	134	114

Kultura

Gminny Ośrodek Kultury w Raczkach jest instytucją kultury działającą na zasadach przewidzianych ustawą o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Na czele ośrodka stoi dyrektor, który zarządza całokształtem działalności i jest za nią odpowiedzialny. Zadania ośrodka określa Statut oraz Regulamin Organizacyjny. Szczegółowe zadania realizowane są na podstawie planu pracy oraz bieżącego zapotrzebowania. Placówka działa zgodnie z planem opracowanym do projektu na każdy, kolejny rok kalendarzowy. zaakceptowanym przez Wójta Gminy Raczki oraz w oparciu o dotację z budżetu gminy oraz środki pozyskane z dotacji zewnętrznych. Gospodarkę finansową prowadzi się na zasadach obowiązujących instytucje kultury, podlega się przepisom o finansach publicznych. W 2015 roku Gminny Ośrodek Kultury zrealizował wydatki zgodnie ze statutem swojej działalności i nie posiada zobowiązań finansowych za rok 2015 wobec innych firm i instytucji oraz osób prywatnych.

Terenem działania Gminnego Ośrodka Kultury jest gmina Raczki. Ośrodek prowadzi swoją działalność we własnych pomieszczeniach oraz poza nimi w oparciu o zapisy zawarte w Statucie placówki oraz rozpoznane potrzeby kulturalne społeczeństwa gminy, przy uwzględnieniu możliwości finansowych, kadrowych, lokalowych oraz stanu wyposażenia w odpowiedni sprzęt.

Misją Gminnego Ośrodka Kultury w Raczkach jest pomnażanie podstawowego społecznego zasobu jakim jest kultura, którą realizuje się poprzez wielokierunkową działalność kulturalną, edukacyjną i społeczną. Ośrodek kultury umożliwia mieszkańcom gminy korzystanie z różnych form życia kulturalnego i rekreacji, poprzez proponowanie działań interdyscyplinarnych, które sprzyjają integracji społeczeństwa.

Do podstawowych zadań Gminnego Ośrodka Kultury należy rozpoznawanie i rozbudzanie zainteresowań oraz potrzeb kulturalnych, przygotowywanie do odbioru i tworzenia wartości kulturalnych, kształtowanie wzorów aktywnego uczestnictwa w kulturze, organizowanie przedsięwzięć propagujących i prezentujących dorobek kulturalny w gminie, kraju i za granicą, organizowanie różnorodnych form edukacji artystycznej, kulturalnej, społecznej i naukowej kierowanej do odbiorców wszystkich grup wiekowych, popularyzowanie i promowanie twórczości artystycznej z różnych dziedzin sztuki, podejmowanie działań integracyjnych w sferze kultury. Działania Gminnego Ośrodka Kultury w Raczkach aktywizują odbiorców przede wszystkim do czynnego udziału w życiu kulturalnym i artystycznym. Propozycje kierowane są zarówno do szerokiego, jak i bardziej wyrafinowanego kręgu odbiorców. Dlatego też nasza oferta obejmuje zarówno duże imprezy, jak i ambitne, kameralne dla mniejszej widowni.

Zgodnie z zapisami o działalności statutowej Gminnego Ośrodka Kultury przedsięwzięcia kulturalne organizujemy cyklicznie, bądź okolicznościowo. Uczestnicy mogą wziąć udział w uroczystościach, konkursach, festynach, wystawach, koncertach, prelekcjach, wieczorkach tanecznych, mogą również prezentować swoje prace i umiejętności twórcze, a także mogą uczestniczyć w różnorodnych formach zajęć stałych i warsztatowych. Ich istotą jest dobrowolna nauka i praca w grupach, której celem jest pogłębianie zbiorowych przeżyć,

przyczynianie się do zdobywania nowych doświadczeń, umiejętności i sprawności oraz wpływanie na rozwój osobowości uczestników poprzez własną inwencję i zaangażowanie. Poza tym zajęcia pozwalają miło i pożytecznie spędzać czas oraz wdrażają do nawyku organizowania sobie bezpiecznego odpoczynku.

Gminny Ośrodek Kultury w Raczkach tworzy warunki do działalności amatorskiego ruchu artystycznego, kół zainteresowań, klubów i stowarzyszeń. W strukturze działają:

- Zespół śpiewaczy Gozdawa,*
- Zespół wokalny- instrumentalny Raczkowiacy,*
- Zespół Ludowy Zorniczeńka,*
- Orkiestra Dęta OSP w Raczkach,*
- Zespół taneczny Lilt- starsze mażoretki,*
- Zespół taneczny Lilki- młodsze mażoretki,*
- Młodzieżowy zespół instrumentalno- wokalny,*
- Koło Młodych Przyjaciół Ziemi Raczkowskiej,*
- Raczkowski Klub Seniora;*
- Koło Gospodyń Raczkowskich,*
- Koło PZW Rak Raczki;*

W 2015 roku w GOKu zorganizowano następujące zajęcia, według proponowanego harmonogramu jesień- zima, wiosna- lato:

- 1) nauka gry na gitarze,*
- 2) nauka gry na pianinie,*
- 3) nauka gry na instrumentach dętych,*
- 4) zajęcia wokalne,*
- 5) zajęcia plastyczne,*
- 6) zajęcia taneczne,*
- 7) zajęcia rytmiczne,*
- 8) zajęcia ogólnorozwojowe,*
- 9) zajęcia fitness,*
- 10) zajęcia ruchowe,*
- 11) zajęcia edukacji regionalnej,*
- 12) zajęcia teatralne,*
- 13) zajęcia nauki języków obcych,*
- 14) zajęcia multimedialne,*
- 15) zajęcia świetlicowe,*
- 16) warsztaty kulinarne;*

Oprócz zajęć realizowanych w ramach sześciodniowego tygodnia pracy w ośrodku kultury, ważnym elementem działalności jest podtrzymywanie regionalnego dziedzictwa kulturowego, w ramach organizacji wystaw w Galerii nad Rospudą, prowadzenia ekspozycji stałej w muzeum etnograficznym, czyli Raczkowskim Domu Regionalnym, a także realizacji szeregu autorskich prac promocyjno- edytorskich, w tym:

- otrzymano dwie rekomendacje Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo: Raczkowski Dom Regionalny oraz Galeria nad Rospudą;*
- zrealizowano film dokumentalny „Fotograficzna pamięć. Historia Raczek z rodzinnych albumów”;*
- zrealizowano wydawnictwa książkowe- albumy „Fotograficzna pamięć. Historia Raczek z rodzinnych albumów” oraz „Wpisani w Rospudę”;*
- rozwinięto działalność lokalnego archiwum cyfrowego- Raczkowskie Archiwalia, co przełożyło się na organizację paneli dyskusyjnych, prezentacji, wystaw, filmów, nagrań audio, instalacji historycznych oraz publikacji książkowych i cyfrowych. Raczkowskie*

Archiwalia zostały zarejestrowane na portalu archiwa.org, który jest największym centrum polskiej archiwistyki społecznej.

- w ramach Raczkowskich Archiwaliów zrealizowano m.in.: spotkania historyczne wraz z panelem dyskusyjnym tj. „Wielka Wojna Dowspuda i okolica w kadrze pruskiego fotoreportera. Spotkanie ze stuletnim albumem fotograficznym.” (marzec 2015 r.) Spotkanie historyczno- rekonstrukcyjne „Raczkowianki- wczoraj i dziś” (marzec 2015 r.), podczas którego panie z Raczek oraz zaproszeni goście z GRH Garnizon Suwałki zaprezentowały modę międzywojnia, zorganizowano wystawę historyczną „Wielka Wojna. Dowspuda i okolica 100 lat temu” (maj 2015 r.) Przeprowadzono plenerowe pokazy filmowe, m.in. w ramach tzw. „Pacowej Akademii Culture” w Dowspudzie (sierpień 2015 r.) oraz objazd studyjny, w formie wycieczkowej, tj. objazd wzdłuż gmin leżących w dolinie rzeki Rospudy (sierpień 2015 r.). Staraniem Raczkowskich Archiwaliów i miejscowej ludności wzniesiono, i poświęcono pamiątkowy krzyż na starym cmentarzu w Raczkach (listopad 2015 r.). Formą atrakcji i edukacji są zorganizowane widowiska historyczne tj. „Rozbrojenie Niemców- listopad 1918” (listopad 2015 r.) oraz wystawy plenerowe tj. „Nowe zniewolenie. Obława Augustowska. Lipiec 1945” (listopad 2015 r.) ; W roku sprawozdawczym 2015 zorganizowano 71 przedsięwzięć artystyczno- kulturalnych oraz działań o tematyce edukacyjnej, zaś w ramach pozyskanych środków z dotacji zewnętrznych wykonano:

1) Produkcję filmu dokumentalnego pt. „Fotograficzna pamięć. Historia Raczek z rodzinnych albumów”;

Film zrealizowany był w ramach projektu „Zwiększenie i utrzymanie atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa poprzez zagospodarowanie miejsca wypoczynku nad jeziorem Bolesły” realizowanego w ramach Środka „4.1. Rozwój obszarów zależnych od rybactwa z wyłączeniem realizacji operacji polegających na funkcjonowaniu lokalnej grupy rybackiej (LGR) oraz nabywaniu umiejętności i aktywizacji lokalnych społeczności”.

2) Wystawę historyczną- „Wielka Wojna. Dowspuda i okolica 100 lat temu”;

Wystawa współfinansowana była przez Unię Europejską ze środków finansowych Europejskiego Funduszu Rybackiego zapewniającą inwestycje w zrównoważone rybołówstwo.

3) Splawikowe zawody wędkarskie nad jeziorem Bolesły;

Zawody zrealizowane były w ramach projektu „Zwiększenie i utrzymanie atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa poprzez zagospodarowanie miejsca wypoczynku nad jeziorem Bolesły” realizowanego w ramach Środka „4.1. Rozwój obszarów zależnych od rybactwa z wyłączeniem realizacji operacji polegających na funkcjonowaniu lokalnej grupy rybackiej (LGR) oraz nabywaniu umiejętności i aktywizacji lokalnych społeczności”.

4) Wydanie albumu historyczno- fotograficznego pt. „Fotograficzna pamięć. Historia Raczek z rodzinnych albumów”;

Wydanie albumu realizowane było w ramach projektu „Zwiększenie i utrzymanie atrakcyjności obszarów zależnych od rybactwa poprzez zagospodarowanie miejsca wypoczynku nad jeziorem Bolesły” realizowanego w ramach Środka „4.1. Rozwój obszarów zależnych od rybactwa z wyłączeniem realizacji operacji polegających na funkcjonowaniu lokalnej grupy rybackiej (LGR) oraz nabywaniu umiejętności i aktywizacji lokalnych społeczności”.

5) Wydanie albumu fotograficznego „Wpisani w Rospudę”;

Wydanie albumu sfinansowano ze środków krajowych Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Białymstoku w ramach projektu „W Dolinie Rospudy- edukacja ekologiczna w Gminie Raczki”.

W 2015 roku Gminny Ośrodek Kultury w Raczkach współpracował z następującymi podmiotami: Urzędem Gminy , Radą Gminy w Raczkach, Biurem Obsługi Szkół w Raczkach, Biblioteką Publiczną w Raczkach, Szkołami Podstawowymi w Raczkach, Jaskach, Wronowie,

Kuriankach, Janówce, Bakalarzewie, Filipowie, Wieliczkach, Gimnazjum w Raczkach , Bakalarzewie, Filipowie, Janówce, Wieliczkach, ZS w Dowspudzie, Kołem Gospodyń Raczkowskich, Raczkowskim Klubem Seniora, Kołem Wędkarskim PZW Rak Raczki, Świetlicą Profilaktyczną w Raczkach, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Raczkach, Ochotniczą Strażą Pożarną w Raczkach, Przedsiębiorstwem Turystycznym Rospuda Urzędem Marszałkowskim w Białymstoku. Instytutem Pamięci Narodowej w Białymstoku, Oddziałem Terenowym Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Białymstoku, Starostwem Powiatowym w Suwałkach, Urzędem Gminy w Bakalarzewie, Lokalną Grupą Rybacką Pojezierze Suwalsko- Augustowskie, Parafią p.w. Trójcy Przenajświętszej w Raczkach, Akcją Katolicką i Radą Parafialną przy parafii p.w. Trójcy Przenajświętszej w Raczkach, Suwalskim Ośrodkiem Kultury, Archiwum Państwowym w Suwałkach, Muzeum Okręgowym w Suwałkach, Muzeum im. Marii Konopnickiej w Suwałkach, Grupą Rekonstrukcji Historycznej Garnizon Suwałki, Suwalskim Ośrodkiem Poradnictwa Prawno-Obywatelskiego- Pryzmat w Suwałkach , Stowarzyszeniem Integracja w Suwałkach, Aresztem Śledczym w Suwałkach, Kinem Cinema Lumiere w Suwałkach, Muzeum Historii Żydów Polskich Polin w Warszawie, Muzeum Powstania Warszawskiego w Warszawie, Jodisk Museum w Oslo, Augustowskimi Placówkami Kultury, Dyskusyjnym Klubem Filmowym-Kinochłon w Augustowie, Kinem Iskra w Augustowie, Muzeum Ziemi Augustowskiej w Augustowie, Stowarzyszeniem Krusznia, Jamińskim Zespołem Indeksacyjnym w Jaminach, Studium Małych Form Teatralnych w Krakowie, Teatrem Maska w Krakowie, Państwową Szkołą Muzyczną I stopnia w Augustowie, Państwową Szkołą Muzyczną II stopnia w Białymstoku, Biblioteką Publiczną w Bakalarzewie, GOKiSem w Przerośli,, Polskim Związkiem Wędkarskim w Suwałkach, sołectwem w Raczkach i Małych Raczkach, mediami w zakresie promocji działań kulturalnych, osobami fizycznymi;

W roku 2015 w realizacji oraz wdrażaniu statutu Gminnego Ośrodka Kultury w Raczkach przyjęto i zrealizowano zadanie naczelne- pracę na rzecz edukacji kulturalnej mieszkańców gminy, dzięki której kształci się potencjalnych twórców i odbiorców kultury. Cel ten osiągniany jest poprzez oferowanie zajęć w kołach zainteresowań, ugrupowaniach artystycznych, warsztatach edukacyjnych, lecz również poprzez udostępnienie sprzętu, materiałów i narzędzi, a także pomieszczeń. Ośrodek kultury jest inicjatorem wielu uroczystości i imprez o interdyscyplinarnym charakterze, mających przede wszystkim za zadanie integrację i aktywizację mieszkańców, poznawanie różnorodności kulturowej, promocję gminy. Organizowanym imprezom towarzyszą elementy rozrywki, ale nie jest ona głównym celem wydarzeń kulturalnych. W minionym roku Gminny Ośrodek Kultury był organizatorem (lub współorganizatorem) 71 wydarzeń kulturalnych, czyli średnio każdego miesiąca zrealizowano około 6 przedsięwzięć, które mają swoją wyrobioną i wierną publiczność. Obrazuje to bogatą działalność ośrodka i wielką aktywność mieszkańców. W stałych zajęciach systematyczne brało udział około 270 osób (dzieci, młodzież, dorośli). Ilość uczestników jest rotacyjna i uzależniona od poszczególnych okresów w roku. Realizacja programowa, szereg działań dodatkowych oraz zaangażowanie w przedsięwzięcia o charakterze społecznym wyróżnia naszą instytucję spośród ośrodków kultury w regionie.

Rozdział 8.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

Bezpieczeństwo publiczne jest stanem w społeczeństwie, który umożliwia jego sprawne funkcjonowanie. Poczucie bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz niski stopień przestępczości są jednym z czynników świadczących o rozwoju i atrakcyjności gminy, dlatego każdy mieszkaniec gminy musi mieć zapewnione bezpieczeństwo mienia i życia. Nad bezpieczeństwem mieszkańców gminy Raczki czuwa Policja oraz Ochotnicza Straż Pożarna. W Raczkach zlokalizowany jest rewir dzielnicowy (Rejon Dzielnicowych II Wydziału Prewencji KMP Suwałki).

Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej zlokalizowane są w miejscowościach: Raczki (jednostka w KSRG), Sidory, Sucha Wieś, Stoki, Wierciochy.

OSP prężnie prowadzą działalność zapobiegającą pożarom oraz interwencje w wyniku ich powstania, biorą czynny udział w akcjach ratowniczych. Ponadto stanowią centrum aktywności obywatelskich w swoich miejscowościach – organizują wydarzenia na rzecz integracji i aktywizacji lokalnej społeczności, aktywnie współpracują z instytucjami i innymi stowarzyszeniami, reprezentują OSP w innych organach samorządowych.

W 2015r. strażacy interweniowali 79 razy, z czego ok. 70% stanowią miejscowe zagrożenia (wypadki, kolizje itp.), a 30% pożary. Średnio od 3 do 5 alarmów to alarmy fałszywe.

Dodatkowo Gmina sama podejmuje działania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego – finansuje oświetlenie dróg na swoim terenie. W gminie funkcjonuje 631 opraw oświetlenia ulicznego.

W 2016-2018 roku planuje się utworzenie Gminnego Centrum Bezpieczeństwa i Zarządzania kryzysowego, w skład którego wchodzić będzie: policja, straż pożarna oraz karetka pogotowia.

Rozdział 9.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z POTRZEB I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

ANALIZY EKONOMICZNE, ŚRODOWISKOWE I SPOŁECZNE

zawarto w Rozdziałach 1, 3, 6, 7

Czynniki mające wpływ na rozwój gminy – walory ekonomiczne przestrzeni:

Ze względu na zrealizowane na terenie gminy Raczki w 2015r. inwestycje drogowe o znaczeniu krajowym i międzynarodowym obejmujące:

- *odcinek drogi ekspresowej S61, od węzła „Szkocja” pod Raczkami, do węzła „Lotnisko” pod Suwałkami;*
- *odcinek drogi krajowej DK8 od węzła „Szkocja” w kierunku Augustowa (zwany potocznie „obwodnicą Augustowa”) i od węzła „Szkocja” do połączenia z drogą wojewódzką nr 655 (obwodnica Raczek);*

oraz planowany odcinek drogi ekspresowej S61, od węzła „Szkocja” w kierunku Elku, należy założyć, iż nastąpi aktywizacja ekonomiczna gminy spowodowana znacząco ułatwionym dostępem komunikacyjnym.

W Studium z 2013r., w okolicy węzła „Szkocja” wskazano tereny rozwojowe rzemiosło i usługi. Tereny rozwojowe rzemiosło i usługi są dobrze skomunikowane z układem zewnętrznym.

Przez gminę przebiega linia kolejowa Suwałki – Olecko, która obecnie nie obsługuje przewozów pasażerskich. Wskazuje się jednak na możliwość modernizacji i rozwoju linii kolejowej. Przez teren gminy ma przebiegać linia kolejowa „Rail Baltica” łącząca Warszawę z Helsinkami.

Na terenie gminy Raczki planowany jest odcinek międzysystemowego gazaociągu, stanowiącego połączenie systemów przesyłowych Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Litewskiej wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi na terenie województw: mazowieckiego, podlaskiego i warmińsko – mazurskiego. Projektowana inwestycja jest objęta ustawą z dnia 24 kwietnia 2009r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu – Dz.U. z 2009r. Nr 84, poz.700 wraz z późn.zm. Inwestorem jest Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ – SYSTEM S.A.

Zaplanowanie gazowej sieci dystrybucyjnej i ustalenie źródła jej zasilania na potrzeby gminy Raczki, będzie możliwe jeżeli przeprowadzone prace analityczne obejmujące: badania rynku odbiorców, analizę warunków ekonomicznych, rozważenie alternatywnych rozwiązań zasilania i dystrybucji oraz opracowanie warunków technicznych budowy sieci, wypadną pomyślnie dla realizacji przedsięwzięcia.

Powyższe ustalenia i realizacje w zakresie komunikacji krajowej i międzynarodowej, oraz perspektywa gazyfikacji gminy, sprzyjają przyciągnięciu inwestorów i potencjalnych mieszkańców, którzy znajdą zatrudnienie przy budowach a następnie w powstałych przedsiębiorstwach handlowych, usługowych, produkcyjnych, magazynowych itp.

Zachodzi zatem potrzeba zaprognozowania terenów rozwojowych w zakresie zabudowy usługowej, rzemieślniczej oraz produkcyjno – magazynowej i obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² w obrębie Raczki, Dowspuda i Szkocja. Jednocześnie nie ma potrzeby wyznaczania nowych terenów budowlanych lecz jedynie rozszerzenie funkcjonalności terenów rozwojowych wyznaczonych w Studium z 2013r.

Gmina Raczki posiada również naturalny potencjał terenów atrakcyjnych pod względem turystycznym i wypoczynkowym jakim jest „Dolina Rospudy” wraz rzeką Rospudą i jeziorem Bolesty. Rzeka i jezioro stanowią ok. 30 km odcinek szlaku kajakowego przebiegającego przez

gminy: Filipów, Bakalarzewo, Raczki i Augustów. W Studium z 2013r. tereny rozwojowe w zakresie usługi turystyki występują tylko w Raczkach. Brak takich terenów nad jeziorem Bolesty. Turystyka kajakowa wymaga wyposażenia szlaku w miejsca biwakowania, przenocowania i rekreacji, gdzie zostanie zapewnione bezpieczeństwo turystów oraz usługi mające wpływ na komfort wypoczynku.

Zachodzi zatem potrzeba zaprognozowania terenów rozwojowych w zakresie usług turystyki nad jeziorem Bolesty, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb turystów na szlaku wodnym.

PROGNOZA DEMOGRAFICZNA:

Mając na uwadze przyrost liczby ludności niezameldowanej w UG Raczki, wynikający z aktywności budowy nowych domów, zakłada się, iż perspektywie kolejnych 10 lat, liczebność ludności przestanie spadać i ustabilizuje się na stałym poziomie ok. 6200 osób.

W perspektywie dalszych 10 - 20 lat liczebność ludności może wzrastać, jeżeli nastąpi prognozowana aktywizacja ekonomiczna gminy. Do 2046r. zakłada się wzrost liczby ludności na poziomie: 20 osób rocznie x 20 lat = 400 osób.

BILANS TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZBUDOWE

1. Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej, w podziale na funkcje zabudowy.

Malejąca liczba ludności, duży spadek liczby dzieci, starzejące się społeczeństwo, świadczy o tym, iż zapotrzebowanie na tereny budowlane jest znikome.

W Studium z 2013 r. zostały wyznaczone tereny rozwojowe zarówno w zakresie mieszkalnictwa i usług podstawowych ze znacznym przerostem w stosunku do bieżącego zapotrzebowania. Ponadto sporządzono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które zabezpieczają tereny budowlane na przyszłe 30 lat, a nawet dużo więcej.

Nie zachodzi potrzeba wyznaczania dalszych terenów rozwojowych w zakresie mieszkalnictwa i usług podstawowych.

Zakłada się proces rozwojowy gminy w zakresie zabudowy rzemiosła, usług, produkcji, magazynów oraz obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Rozwój tego typu zabudowy wynika z chęci aktywizacji ekonomicznej gminy w związku z dogodnymi połączeniami komunikacyjnymi z krajem i zagranicą, których jeszcze rok temu nie było. Stały się faktem w 2015r.

Możliwość gazyfikacji gminy będzie dodatkowym walorem ekonomicznym przestrzeni.

Przygotowanie terenów dla zewnętrznych inwestorów jest nieodzownym warunkiem przyszłego rozwoju i wykorzystaniem nowej szansy, którą stwarzają realne inwestycje komunikacyjne i infrastrukturalne.

Mając na uwadze wymagania zawarte w art. 1 ust.3 i 4 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U z 2016. poz. 778 z późn.zm.) dotyczące zasad ustalania przeznaczenia terenów oraz sytuowania nowej zabudowy, uwzględniające wymagania ład przestrzennego, efektywnego gospodarowania przestrzenią oraz walorów ekonomicznych przestrzeni, dokonano analizy „**Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki**” z 2013r.

Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę wynikający z ustaleń Studium z 2013r. w zestawieniu ze stanem faktycznym wynikającym z ewidencji gruntów i budynków, prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w Suwałkach przedstawiono w poniższych tabelach:

- ✓ Zestawienie powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę w ośrodku gminnym.
- ✓ Zestawienie powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę w gminie Raczki.

Zestawienie powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę w ośrodku gminnym wynikające z ustaleń STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACZKI z 2013r.			
RACZKI – DOWSPUDA – SZKOCJA - MOCZYDŁY		Powierzchnia ha	Powierzchnia razem ha
Razem grunty zabudowane - stan ewidencyjny		RACZKI 69,3525 DOWSPUDA 15,1843 SZKOCJA 11,2564 MOCZYDŁY 14,1373	
<i>Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wskazane w STUDIUM z 2013r.</i>	MW	2,79	93,70
<i>Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wskazane w STUDIUM z 2013r.</i>	MN	67,43	
<i>Tereny zabudowy usługowej wskazane w STUDIUM w 2013r.</i>	U, US, UT	15,25	
<i>Tereny obiektów produkcyjnych, składy i magazyny w STUDIUM w 2013r.</i>	P	8,23	
Obszary rozwojowe wskazane w STUDIUM z 2013r.	Zwarta zabudowa wsi i mieszkaniowe	30,78	94,26
	Mieszkaniowo - usługowe	44,01	
	Rzemiosło i usługi	15,90	
	Zabudowy lotniskowej	0,00	
	Usług turystyki	3,57	
			187,96

Istniejące zagospodarowanie ośrodka gminnego Raczki mieści się w obrębie geodezyjnym Raczki.

Ustalenia Studium z 2013r. wskazują rozwój ośrodka gminnego Raczki na sąsiednich obrębach geodezyjnych: Dowspuda, Szkocja i Moczydły, w oparciu o granice, jakie stwarza układ drogi krajowej nr DK8 i drogi ekspresowej nr S61, krzyżującej się w węźle „Szkocja”.

Z analizy powyższego zestawienia powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę w ośrodku gminnym wynika, iż tereny z określonym użytkowaniem (MW + MN + U + US + UT + P = 93,70 ha), zajmują powierzchnię 93,70 ha, a obok wskazano tereny rozwojowe o powierzchni 94,26 ha.

Tereny rozwojowe stanowią więc powierzchnię o 100% większą niż tereny z określonym użytkowaniem. Przy czym, wg stanu wynikającego z ewidencji gruntów, w obrębie Raczki jest 69,3525 ha gruntów zabudowanych, co stanowi 74 % terenów z określonym użytkowaniem. Wynika z tego, że wśród terenów z określonym użytkowaniem są jeszcze rezerwy terenów budowlanych. Wskazane tereny rozwojowe należy zatem rozumieć jako rezerwę terenów budowlanych na daleką perspektywę.

Zestawienie powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę w gminie Raczki
wynikające z ustaleń
STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY RACZKI z 2013r.

GMINA RACZKI Nazwa obrębu Jednostka osadnicza	Razem grunty zabudowane stan ewidencyjny ha	Obszary zwartej zabudowy wsi wskazane w STUDIUM z 2013r. RM, MN, MW, ML ha	Treny zabudowy usługowej wskazane w STUDIUM w 2013r. U, US, UT, UO ha	Treny obiektów produkcyj- nych, składy, magazyny wskazane w STUDIUM w 2013r. P ha	Obszary rozwojowe wskazane w STUDIUM z 2013r.				
					zwarta zabudowa wsi i mieszkania we ha	mieszka- ni- owo – usługowe ha	rzemiosło i usługi ha	zabudowy letniskowej ha	usługi turystyki
BAKANIUK	13,7816	37,58	0,13		36,94				
BOLESTY	5,2993	43,04	0,31						
CHODŹKI	11,7747	62,07							
DOWSPUDA	15,1843		1,50		21,12		11,65	2,44	
FRANCISZKOWO	3,0300	13,74			17,03				
JANKIELÓWKA	5,2431	14,08							
JAŚKI	14,4770	53,67	0,63		17,35			22,74	
JÓZEFOWO	13,7382	30,07	0,86						
KONIECBÓR	11,0797	9,34							
KORYTKI	3,4166	2,44							
KRUKÓWEK	6,7411	12,58							
KURIANKI	18,0554	81,67	0,44						
LIPÓWKA	12,2515	30,64							
LIPOWA	7,7529	15,81							
LUDWINOWO	6,3751	6,49							
MAŁE RACZKI	10,9592	23,76							
MOCZYDŁY	14,1373	9,58						15,14	
PLANTA	5,1675								
PODWYSOKIE	7,7564	35,74							
RABALINA	308991	12,51						11,31	
RACZKI	69,3525	70,22	15,25	8,23	30,78	44,01	15,90	0,00	3,57
RUDNIKI	13,3395	49,73							
SIDORY	8,7803	59,49	1,1						
SŁOBODA	4,6833								
STOKI	6,8928	24,04							
SUCHA WIEŚ	10,8243	49,13							
SZCZODRUCHY	7,0920								
SZKOCJA	11,2564	2,11					45,35		
WASILÓWKA	11,9230	51,53							
WIERCIOCHY	11,2362	28,29	30,19					3,77	
WITÓWKA	6,8960	29,32	0,13						
WRONOWO	11,0664	32,38							
WYSOKIE	6,3256	11,09							
ZIÓŁKOWO	7,0149	11,73							

ŻUBRYNEK	6,0032	22,90	0,46						
Razem	382,8064	938,67	20,81	8,23	123,22	44,01	72,90	55,40	3,57
		967,71			300,90				
		1 268,61							

Z analizy powyższego zbiorczego zestawienia powierzchni terenów przeznaczonych pod zabudowę na terenie całej gminy Raczki wynika, iż tereny z określonym użytkowaniem (MW + MN + U + US + UT + P 967,71 ha) zajmują powierzchnię 967,71 ha, tj. 2,5 razy większą niż wg stanu wynikającego z ewidencji gruntów (382,8064 ha). Stan taki należy tłumaczyć następującymi przyczynami:

- ✓ Stan ewidencyjny terenów zabudowanych odpowiada rzeczywistej powierzchni terenów zabudowanych (Br, B, Bi, Bz, Bz), nie obejmując rzeczywistego zagospodarowania lub możliwego zagospodarowania jako kontynuacja funkcji występującej w sąsiedztwie, w procesie rozwojowym, jakim jest naturalne uzupełnianie wykształconych układów urbanistycznych;
 - ✓ Niewłaściwie wskazano wiele obszarów zwartej zabudowy wsi, choć w rzeczywistości takimi nie są w rozumieniu legalnych definicji „zwartej zabudowy” i „obszaru zwartej zabudowy”, zawartych w ustawie z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (j.t. Dz.U. z 2015r. poz. 909 z późn.zm.); Dotyczy to powierzchni ok. 874 ha.
 - ✓ Wskazano tereny przeznaczone pod zabudowę, wynikające z ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:
 - z 2001r. o powierzchni 18 ha:
 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w 30% zrealizowana,
 - zabudowa usługowa w 50% zrealizowana
 - z 2004r. o powierzchni 9,45 ha:
 - zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w 50% zrealizowana,
 - zabudowa usługowa - brak realizacji
 - z 2011r., o powierzchni 231 ha – brak realizacji
 - z 2012r., o powierzchni 5,55 ha – brak realizacji.
 - ✓ Wskazano tereny rozwojowe w Raczkach i w Dowspudzie, na podstawie których sporządzono i uchwalono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego:
 - z 2015r. o powierzchni 94 ha – brak realizacji.
- Łączna powierzchnia niezrealizowanych planów z 2011r., 2012r., 2015r. wynosi **ok. 330 ha**. Wielkość ta odpowiada w przybliżeniu powierzchni terenów rozwojowych (300,90 ha).

Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej, w podziale na funkcje zabudowy.

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna:

Na terenie gminy Raczki nie występuje zapotrzebowanie na nowe tereny mieszkaniowe oraz nowe tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Zakłada się w perspektywie 30 lat wzrost liczby budynków mieszkalnych jednorodzinnych dla 400 osób:

$$400 \times 27 \text{ m}^2/\text{osobę} = 10\,800 \text{ m}^2$$

Szacowane zapotrzebowanie powierzchni użytkowej w budynkach mieszkalnych: do 10800 m²

Zabudowa mieszkaniowo – usługowa:

Na terenie gminy Raczki nie występuje zapotrzebowanie na nowe tereny mieszkaniowo – usługowe oraz nową zabudowę mieszkaniowo – usługową.

Zabudowa usługowa:

Zachodzi potrzeba dopuszczenia na terenie U, znajdującym się w Raczkach wśród istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej przy ul. 1 Maja, realizacji obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Szacowane zapotrzebowanie powierzchni użytkowej usług – do 2000 m²

Na obszarach rozwojowych – rzemiosło i usługi wyznaczonych w Studium z 2013r., zachodzi potrzeba rozszerzenia ich funkcjonalności o możliwość realizacji zabudowy produkcyjno – magazynowej i obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Szacowane zapotrzebowanie powierzchni użytkowej usług – do 3600 m²

Zabudowa produkcyjno – magazynowa:

Na obszarach rozwojowych – rzemiosło i usługi wyznaczonych w Studium z 2013r., zachodzi potrzeba rozszerzenia ich funkcjonalności o możliwość realizacji zabudowy produkcyjno – magazynowej.

Szacowane zapotrzebowanie powierzchni użytkowej budynków produkcyjnych i magazynowych – do 11 000 m²

Zabudowa usługowa turystyczna:

Zachodzi potrzeba zaprognozowania terenów rozwojowych w zakresie usług turystyki nad jeziorem Bolesty, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb turystów na szlaku wodnym.

Powierzchnia terenu przeznaczona pod usługi turystyczne z lokalizacją w obrębie

Ludwinowo nad jez. Bolesty – 16,24 ha w tym:

- ✓ Lasy i tereny chronione na wodą – 10,00 ha
- ✓ Ogólnodostępna przystań wodna, plaża i kąpielisko – 1,00 ha,
w tym budynek usługowy o powierzchni użytkowej do 100 m²
- ✓ Pole biwakowe do 100 osób – 2,00 ha,
w tym budynki usługowe i wiaty o powierzchni użytkowej do 200 m²
- ✓ Stacja wodna do 100 osób,
w tym budynek hotelowo – gastronomiczny o powierzchni użytkowej do 500 m²
- ✓ Zabudowa letniskowa – do 2,50 ha,
w tym do 15 domków letniskowych o powierzchni użytkowej 15 x 80 m² = do 1200 m²
- ✓ Komunikacja – 0,74 ha

Szacowane zapotrzebowanie powierzchni użytkowej usług turystycznych – do 2000 m²

2. Szacowana chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy

Zgodnie z definicjami zawartymi w ustawie z dnia 29 sierpnia 2003 r. o urzędowych nazwach miejscowości i obiektów fizjograficznych (Dz. U. z dnia 22 września 2003 r.),

- jednostka osadnicza – to wyodrębniony przestrzennie obszar zabudowy mieszkaniowej wraz z obiektami infrastruktury technicznej zamieszkały przez ludzi;
- wieś - to jednostka osadnicza o zwartej lub rozproszonej zabudowie i istniejących funkcjach rolniczych lub związanych z nimi usługowych lub turystycznych

nieposiadającą praw miejskich lub statusu miasta.

➤ ***jednostki osadnicze to również: kolonia, osada, wieś***

Gmina Raczki podzielona jest na 36 jednostek osadniczych w rozumieniu art. 1 pkt 1 ww. ustawy, stanowiące 36 wsi odróżniających się nazwą. Nazwy wsi pokrywają się z nazwami poszczególnych obrębów geodezyjnych.

Gmina charakteryzuje się rozproszoną zabudową zagrodową, która najczęściej układa się wzdłuż dróg publicznych, rozciągając się na wielu kilometrach. Występuje również rozproszona zabudowa zagrodowa, dostępna z dróg wewnętrznych. Często w rozproszeniu występuje również zabudowa nierolnicza (mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa letniskowa, zabudowa usługowa).

*Zgodnie z definicjami zawartymi w ustawie z dnia z dnia 3 lutego 1995 r. o **ochronie gruntów rolnych i leśnych** (j.t. Dz.U. z 2015r. poz. 909 z późn.zm.)*

- ***zwarta zabudowa** to zgrupowanie nie mniej niż 5 budynków, za wyjątkiem budynków o funkcji wyłącznie gospodarczej, pomiędzy którymi największa odległość sąsiadujących ze sobą budynków nie przekracza 100 m;*
- ***obszar zwartej zabudowy** to obszar wyznaczony przez obwiednię prowadzoną w odległości 50 m od zewnętrznych krawędzi skrajnych budynków tworzących zwartą zabudowę lub po zewnętrznych granicach działek, na których położone są te budynki, jeśli ich odległość od tych granic jest mniejsza niż 50 m.*

Obszary zwartej zabudowy wsi wskazane w Studium z 2013r., w większości przypadków nie spełniają wymogów definicji prawnej przytoczonej powyżej. Obszary zwartej zabudowy spełniające wymogi definicji występują na części obrębów: Małe Raczki, Bakaniuk, Józefowo, Stoki, Sucha Wieś, Wierciochy. W obszarach tych nie występują usługi ani inne funkcje centrotwórcze. Zatem wymienione obszary nie posiadają w pełni wykształconej zwartej struktury funkcjonalno- przestrzennej, w granicach jednostki osadniczej, o jakich mowa w art. 10 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2013r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2016r. poz. 778 z późn.zm.)

Za obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej można uznać jedynie miejscowość RACZKI

Wykształcona struktura funkcjonalno – przestrzenna wsi Raczki ma charakter powierzchniowy, obsługiwany przez system dróg publicznych, na który składają się drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne, uzupełnione gminnymi drogami wewnętrznymi. Raczki znajdują się na trasie drogi ekspresowej S61 i drogi krajowej DK8. W Raczkach znajduje się stacja kolejowa. Miejscowość wyposażona jest w pełen zakres usług podstawowych na potrzeby mieszkańców Raczek i gminy Raczki.

*Przepisy obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ustalają możliwość ukształtowania się nowych zwartych struktur funkcjonalno – przestrzennych w części jednostek osadniczych: **Raczki, Dowspuda, Rudniki, Sidory, Bolesty, Wierciochy, Ludwinowo i Małe Raczki**. Struktury te jeszcze nie powstały.*

<p style="text-align: center;">Szacowana chłonność obszarów <u>o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej</u> w granicach jednostki osadniczej, rozumiana jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, <u>wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy</u></p>					
GMINA RACZKI nazwa jednostki osadniczej	Ilość istniejących budynków mieszkalnych na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej	Szacowana ilość planowanych budynków mieszkalnych na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej	Szacowana chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej		
			Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna w tym budynki: mieszkalne, mieszkalne z usługami towarzyszącymi, rekreacji indywidualnej 111 m ² / 1 budynek	Zabudowa usługowa w tym budynki usługowe, usługowo - mieszkalne	Zabudowa produkcyjna w tym budynki produkcyjne, magazynowe, administracyjne, obiekty infrastruktury technicznej, urządzenia techniczne i inne fun.pomocnicze
	szt.	szt.	pow. użytkowa m ²	pow. użytkowa m ²	pow. użytkowa m ²
	338	46	5 106	8 000	12 000
RACZKI	Szacowaną chłonność obszarów ustalono również w granicach obowiązującego miejscowego planu				
<i>razem</i>	338	46	5 106	8 000	12 000

3. Szacowana chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy

<i>Szacowana chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, wyrażona w <u>powierzchni użytkowej zabudowy</u> w podziale na funkcje zabudowy</i>					
<i>Nazwa planu</i>	<i>Powierzchnia planu</i>	<i>Nazwa obrębu</i>	<i>Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej</i>	<i>Tereny zabudowy usługowej</i>	
				<i>oświata</i>	<i>inne</i>
	<i>ha</i>		<i>ha</i>	<i>ha</i>	
<i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi RACZKI zatwierdzony Uchwałą Nr XXII/143/01 Rady Gminy Raczki z dnia 19 stycznia 2001r.</i>	18 ha	RACZKI	9,32	2,08	2,16
<i>Powierzchnia terenów przeznaczonych pod nową zabudowę w tym:</i>		<i>ha</i>	9,32	2,08	2,16
<i>tereny zabudowane</i>		<i>ha</i>	2,94	2,08	0,50
<i>tereny niezabudowane</i>		<i>ha</i>	6,38	0	1,66
<i>Szacowana ilość działek budowanych w tym:</i>		<i>szt.</i>	92	1	1
<i>ilość działek budowanych</i>		<i>szt.</i>	30	1	1
<i>szacowana ilość nowych działek pod zabudowę</i>		<i>szt.</i>	62	0	0
<i>Szacowana powierzchnia użytkowa głównego budynku m²</i>			111		1000
<i>Łączna szacowana powierzchnia użytkowa zabudowy w tym:</i>		<i>m²</i>	10212		
<i>w istniejącej zabudowie</i>		<i>m²</i>	330		100
<i>w planowanej zabudowie</i>		<i>m²</i>	3885		1000

<i>Szacowana chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy</i>				
<i>Nazwa planu</i>	<i>Powierzchnia planu</i>	<i>Nazwa obrębu</i>	<i>Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej</i>	<i>Tereny zabudowy usługowej</i>
				<i>turystrycznych</i>
	<i>ha</i>		<i>ha</i>	<i>ha</i>
<i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi RACZKI zatwierdzony Uchwałą Nr XV/76/04 Rady Gminy Raczki z dnia 16 marca 2004r. ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą XVI/88/12 Rady Gminy Raczki z dnia 15 maja 2012r.</i>	<i>9,45 ha</i>	<i>RACZKI</i>	<i>3,59</i>	<i>3,30</i>
<i>Powierzchnia terenów przeznaczonych pod nową zabudowę</i>		<i>ha</i>	<i>3,59</i>	<i>3,30</i>
<i>w tym:</i>				
<i>tereny zabudowane</i>		<i>ha</i>	<i>2,01</i>	<i>0</i>
<i>tereny niezabudowane</i>		<i>ha</i>	<i>1,58</i>	<i>3,30</i>
<i>Szacowana ilość działek budowanych</i>		<i>szt.</i>	<i>41</i>	<i>1</i>
<i>w tym:</i>				
<i>ilość działek zabudowanych</i>		<i>szt.</i>	<i>19</i>	<i>0</i>
<i>szacowana ilość nowych działek pod zabudowę</i>		<i>szt.</i>	<i>22</i>	<i>1</i>
<i>Szacowana powierzchnia użytkowa głównego budynku</i>			<i>111</i>	<i>500</i>
<i>Łączna szacowana powierzchnia użytkowa zabudowy</i>		<i>m²</i>	<i>4551</i>	<i>500</i>
<i>w tym:</i>				
<i>w istniejącej zabudowie</i>		<i>m²</i>	<i>2109</i>	<i>0</i>
<i>w planowanej zabudowie</i>		<i>m²</i>	<i>2442</i>	<i>500</i>

<i>Szacowana chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy</i>						
<i>Nazwa planu</i>	<i>Powierzchnia planu</i>	<i>Nazwa obrębu</i>	<i>Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej</i>	<i>Tereny zabudowy letniskowej</i>	<i>Tereny zabudowy zagrodowej</i>	<i>Tereny zabudowy usługowej</i>
						<i>Sportu i rekreacji</i>
	<i>ha</i>		<i>ha</i>	<i>ha</i>	<i>ha</i>	<i>ha</i>
<i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi RUDNIKI, SIDORY, BOLESTY, WIERCIOCHY, LUDWINOWO, MAŁE RACZKI, zatwierdzony Uchwałą Nr IV/19/11 Rady Gminy Raczek z dnia 27 stycznia 2011r. (Dz.Urz.Woj.Podlaskiego z 2011r.Nr 59 poz.706)</i>	<i>231 ha</i>	<i>RUDNIKI</i>	<i>12,65</i>		<i>3,48</i>	
		<i>SIDORY</i>		<i>13,64</i>		<i>1,10</i>
		<i>BOLESTY</i>		<i>31,20</i>	<i>2,09</i>	<i>0,31</i>
		<i>WIERCIOCHY</i>		<i>1,90</i>		
		<i>LUDWINOWO</i>	<i>6,35</i>			
		<i>MAŁE RACZKI</i>	<i>6,09</i>			
		<i>razem</i>	<i>25,09</i>	<i>46,74</i>	<i>5,57</i>	<i>1,41</i>
<i>Powierzchnia terenów przeznaczonych pod nową zabudowę ha w tym:</i>			<i>25,09</i>	<i>46,76</i>	<i>5,87</i>	<i>1,41</i>
<i>tereny zabudowane ha</i>			<i>0,96</i>	<i>0,75</i>	<i>4,71</i>	<i>0</i>
<i>tereny niezabudowane ha</i>			<i>24,16</i>	<i>46,01</i>	<i>0,86</i>	<i>1,41</i>
<i>Szacowana ilość działek budowanych szt.</i>			<i>97</i>	<i>233</i>	<i>14</i>	<i>2</i>
<i>w tym:</i>						
<i>ilość działek zabudowanych szt.</i>			<i>3</i>	<i>5</i>	<i>12</i>	<i>0</i>
<i>szacowana ilość nowych działek pod zabudowę szt.</i>			<i>94</i>	<i>228</i>	<i>2</i>	<i>2</i>
<i>Szacowana powierzchnia użytkowa głównego budynku m²</i>			<i>111</i>	<i>47,5</i>	<i>111</i>	<i>Brak danych</i>
<i>Łączna szacowana powierzchnia użytkowa zabudowy m²</i>			<i>10767</i>	<i>11068</i>	<i>1554</i>	<i>-</i>
<i>w tym:</i>						
<i>w istniejącej zabudowie m²</i>			<i>333</i>	<i>238</i>	<i>1332</i>	<i>-</i>
<i>w planowanej zabudowie m²</i>			<i>10434</i>	<i>13680</i>	<i>222</i>	<i>-</i>
<i>w planowanej zabudowie m²</i>			<i>24 336</i>			

Szacowana chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy								
Nazwa planu	Powierzchnia planu	Nazwa obrębu	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	Tereny zabudowy letniskowej	Tereny zabudowy zagrodowej	Tereny zabudowy usługowej		
						wystycznych	Sportu i rekreacji	inne
	ha		ha	ha	ha	ha		
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi RACZKI „NAD ROSPUDĄ” zatwierdzony Uchwałą XVI/88/12 Rady Gminy Raczek z dnia 15 maja 2012r. (Dz.Urz.Woj.Podlaskiego z 2012r. poz.1686)	5,55 ha	RACZKI	0,33	0,31	0,30	0,68	0,62	0,27
Powierzchnia terenów przeznaczonych pod nową zabudowę ha			0,33	0,31	0,30	0,68	0,62	0,27
w tym:								
tereny zabudowane ha			0,07	0	0	0	0	0
tereny niezabudowane ha			0,26	0,31	0,30	0,68	0,62	0,27
Szacowana ilość działek budowanych w tym:			4	1	3	2	1	3
ilość działek zabudowanych			0	1	0	0	0	3
szacowana ilość nowych działek pod zabudowę			4	0	3	2	1	0
Szacowana powierzchnia użytkowa głównego budynku m ²			111	47,5	111	220	70	Brak danych
Łączna szacowana powierzchnia użytkowa zabudowy m²			444	47,5	333			-
w tym:								
w istniejącej zabudowie m ²			0	47,5	0	0	0	-
w planowanej zabudowie m ²			444	0	333	220	70	-
w planowanej zabudowie m²			777			290		

<i>Szacowana chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy w podziale na funkcje zabudowy</i>						
<i>Nazwa planu</i>	<i>Powierzchnia planu</i>	<i>Nazwa obrębu</i>	<i>Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej</i>	<i>Tereny zabudowy produkcyjnej, składy i magazyny</i>	<i>Tereny zabudowy usługowej</i>	
					<i>Sportu i rekreacji</i>	<i>inne</i>
	<i>ha</i>		<i>ha</i>	<i>ha</i>	<i>ha</i>	
<i>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru gminy Raczki obejmującego tereny położone w obrębach RACZKI i DOWSPUDA</i> <i>zatwierdzony</i> <i>Uchwałą VI/40/15 Rady Gminy Raczki</i> <i>z dnia 28 lipca 2015r.</i>	<i>04 ha</i>	<i>RACZKI</i>	<i>30,78</i>	<i>4,65</i>	<i>3,57</i>	<i>3,98</i>
		<i>DOWSPUDA</i>	<i>14,04</i>			<i>3,84</i>
		<i>razem</i>	<i>44,82</i>	<i>4,65</i>	<i>3,57</i>	<i>7,82</i>
<i>Powierzchnia terenów przeznaczonych pod nową zabudowę ha</i>			<i>44,82</i>	<i>4,65</i>	<i>3,57</i>	<i>7,82</i>
<i>w tym:</i>						
<i>tereny zabudowane</i>		<i>ha</i>	<i>1,26</i>	<i>0</i>	<i>0,05</i>	<i>0</i>
<i>tereny niezabudowane</i>		<i>ha</i>	<i>43,56</i>	<i>4,65</i>	<i>3,52</i>	<i>7,82</i>
<i>Szacowana ilość działek budowanych</i>			<i>367</i>	<i>10</i>	<i>1</i>	<i>34</i>
<i>w tym:</i>						
<i>ilość działek zabudowanych</i>		<i>szt.</i>	<i>5</i>	<i>3</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
<i>szacowana ilość nowych działek pod zabudowę</i>		<i>szt.</i>	<i>362</i>	<i>4</i>	<i>0</i>	<i>34</i>
<i>Szacowana powierzchnia użytkowa głównego budynku</i>			<i>111</i>	<i>425</i>	<i>Brak danych</i>	<i>Brak danych</i>
<i>m²</i>						
<i>Łączna szacowana powierzchnia użytkowa zabudowy</i>			<i>40737</i>	<i>2975</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>m²</i>						
<i>w tym:</i>						
<i>w istniejącej zabudowie</i>		<i>m²</i>	<i>555</i>	<i>1275</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>w planowanej zabudowie</i>		<i>m²</i>	<i>40182</i>	<i>1700</i>	<i>-</i>	<i>-</i>

**Szacowana chłonność obszarów
przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę,
wyrażona w powierzchni użytkowej zabudowy
w podziale na funkcje zabudowy
zestawienie planów**

Nazwa planu	Powierzchnia planu	Nazwa obrębu	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	Tereny zabudowy letniskowej	Tereny zabudowy zagrodowej	Tereny zabudowy produkcyjnej, składowe i magazynowe	Tereny zabudowy usługowej				
							rekreacyjnych	Sportu i rekreacji	oświata	inne	
	ha		ha	ha	ha	ha	ha				
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi RACZKI Uchwała Nr XXII/143/01 RG Raczki z dnia 19 stycznia 2001r.	18 ha	RACZKI	9,32							2,08	2,16
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi RACZKI Uchwała Nr XV/76/04 RG Raczki z dnia 16 marca 2004r. ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą XVI/88/12 Rady Gminy Raczki z dnia 15 maja 2012r.	9,45 ha	RACZKI	3,59				3,30				
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi RUDNIKI, SIDORY, BOLESTY, WIERCIOCHY, LUDWINOWO, MAŁE RACZKI, Uchwała Nr IV/19/11 RG Raczki z dnia 27 stycznia 2011r.	231 ha	RUDNIKI	12,65		3,48						
		SIDORY		13,64				1,10			
		BOLESTY		31,20	2,09			0,31			
		WIERCIOCHY		1,90							
		LUDWINOWO	6,35								
		MAŁE RACZKI	6,09								
		razem	25,09	46,74	5,57			1,41			
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi RACZKI „NAD ROSPUDĄ” Uchwała XVI/88/12 RG Raczki z dnia 15 maja 2012r.	5,55 ha	RACZKI	0,33	0,31	0,30		0,68	0,62		0,27	
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru gminy Raczki, obejmującego tereny położone w obrębach RACZKI i DOWSPUDA Uchwała VI/40/15 RG Raczki	94 ha	RACZKI	30,78			4,65				3,98	
		DOWSPUDA	14,04					3,57		3,84	
		razem	44,82			4,65		3,57		7,82	

z dnia 28 lipca 2015r.									
Powierzch. terenów przeznaczonych pod nową zabudowę ha		83,15	47,05	5,87	4,65	3,98	5,06	2,08	10,25
w tym:									
tereny zabudowane ha		19,86	0,75	5,02	4,65	3,98	0,05	2,08	0,5
tereny niezabudowane ha		63,29	46,30	0,85	0	0	5,01	0	9,75
Szacowana ilość działek budowanych szt.		601	236	13	7	2	5	1	38
w tym:									
ilość działek zabudowanych szt.		57	5	11	3	0	2	1	4
szacowana ilość nowych działek pod zabudowę szt.		544	231	2	4	2	3	0	34
Szacowana powierzchnia użytkowa głównego budynku m ²		111	47,5	111	425	720	70		1000
Łączna szacowana powierzchnia użytkowa zabudowy m ²		66711	11210	1443	2975	720	70		1100
w tym:		6 327	237	122 1	1275	0	0		100
w istniejącej zabudowie m ²		60	10	222	1700	720	70		1000
w planowanej zabudowie m ²		384	973						
w planowanej zabudowie m ²		71 579			3 490				

4. Podsumowanie chłonności obszarów przeznaczonych pod zabudowę

<i>Istniejąca powierzchnia użytkowa, w podziale na funkcje zabudowy</i>				
	<i>funkcje zabudowy</i>			
	<i>Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna</i>	<i>Budynki mieszkalne w zabudowie zagrodowej i mieszkaniowej jednorodzinnej, zabudowa letniskowa</i>	<i>Zabudowa usługowa</i> <i>Mienie Komunalne, osoby prawne, osoby fizyczne</i>	<i>Zabudowa produkcyjna</i> <i>osoby prawne</i>
<i>Istniejąca powierzchnia użytkowa m²</i>	13 510,93	151 028,18 189,99	14 503,40 18 022,90 5 892,10	5 485,50
<i>razem m²</i>	13 510,93 29,4%	151 218,17 70,6%	43 903,90 20,4%	5 485,50 2,6%
	164 729,10 - 77%		49 389,40 - 23%	
	214 118,5 - 100%			

Z analizy stanu istniejącego wynikają następujące wnioski:

- 1) Budynki mieszkalne stanowią 77% ogólnej powierzchni użytkowej w gminie Raczki;
- 2) Budynki w zabudowie usługowej stanowią 20,4% ogólnej powierzchni użytkowej w gminie Raczki;
- 3) Budynki w zabudowie produkcyjnej stanowią 2,6% ogólnej powierzchni użytkowej w gminie Raczki;

- 4) Prognoza rozwojowa winna wskazywać głównie zapotrzebowanie na zabudowę produkcyjną, która może pobudzić zapotrzebowanie w mieszkalnictwie i usługach. Zakłada się proces rozwojowy gminy w zakresie zabudowy rzemiosła, usług, produkcji, magazynów oraz obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Rozwój tego typu zabudowy wynika z chęci aktywizacji ekonomicznej gminy w związku z dogodnymi połączeniami komunikacyjnymi z krajem i zagranicą, które stały się faktem w 2015r. Możliwość gazyfikacji gminy będzie dodatkowym walorem ekonomicznym przestrzeni. Przygotowanie terenów dla zewnętrznych inwestorów jest nieodzownym warunkiem przyszłego rozwoju i wykorzystaniem nowej szansy, którą stwarzają realne inwestycje komunikacyjne i infrastrukturalne.
- 5) W gminie występuje niedobór usług turystycznych na szlaku wodnym, rowerowym, samochodowym i pieszym wzdłuż rzeki Rospudy i jeziora Bolesty.

<u>Porównanie maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę z szacowaną chłonnością obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej oraz przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, wyrażoną w powierzchni użytkowej zabudowy, w podziale na funkcje zabudowy</u>			
	Funkcje zabudowy		
	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna, letniskowa w tym budynki: mieszkalne, mieszkalne z usługami towarzyszącymi stanowiącymi do 30% pu., rekreacji indywidualnej	Zabudowa usługowa w tym budynki usługowe, usługowo - mieszkalne	Zabudowa produkcyjna w tym budynki produkcyjne, magazynowe, administracyjne, obiekty infrastruktury technicznej, urządzenia techniczne i inne funkcje pomocnicze
	<i>pow. użytkowa m²</i>	<i>pow. użytkowa m²</i>	<i>pow. użytkowa m²</i>
Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę	10 800	7 600	11 000
Szacowana chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno - przestrzennej	5106	8 000	12 000
Szacowana chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę	71 579	1 790	1 700
Szacowana chłonność obszarów łącznie	76 685	9 790	13 700

Z analizy powyższego porównania wynikają następujące wnioski:

- 1) Szacowana chłonność obszarów wyznaczonych w Studium z 2013r. przewyższa szacowane zapotrzebowanie na nową zabudowę w pespektywie 30 lat;
- 2) W zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej występuje rażący – siedmiokrotny przerost szacowanej chłonności obszarów w stosunku do zapotrzebowania; W zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej szacowana chłonność obszarów jest o 710%

- wyższa od zapotrzebowania: $10\ 800 \times 7,1 = 76\ 680$;
- 3) W zabudowie usługowej szacowana chłonność obszarów jest o 30% wyższa od zapotrzebowania: $7\ 600 \times 1,30 = 9\ 880$;
 - 4) W zabudowie produkcyjnej szacowana chłonność obszarów jest o 25% wyższa od zapotrzebowania: $11\ 000 \times 1,25 = 13\ 750$;
 - 5) Z uwagi na niepewność procesów rozwojowych, dopuszczalna jest możliwość zwiększenia zapotrzebowania w stosunku do wyników analiz, do 30% (art. 10 ust.7 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym j.t. Dz.U. z 2016r. poz. 778 z późn.zm.). Zatem chłonność obszarów zabudowy usługowej i zabudowy produkcyjnej, wyznaczonych w Studium z 2013r., jest odpowiednia w stosunku do szacowanego zapotrzebowania.

5. Wnioski wynikające bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę, wskazanych w Studium z 2013r.

- 1) *Mając na uwadze wymagania zawarte w art. 1 ust.3 i 4 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U z 2016. poz. 778 z późn.zm.) dotyczące zasad ustalania przeznaczenia terenów oraz sytuowania nowej zabudowy, uwzględniające wymagania ładu przestrzennego, efektywnego gospodarowania przestrzenią oraz walorów ekonomicznych przestrzeni, dokonano analizy „**Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki**” z 2013r. sporządzając bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w art. 10 ust.2 pkt 1 ww. ustawy.*
- 2) *Analiza ustaleń „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki” z 2013r. w zakresie kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów wskazuje, że ustalenia Studium z 2013r. w sposób ewidentny nie odpowiadają aktualnym wymaganiom prawnym, wynikającym z art. 1 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 27 marca 2013r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2016r. poz. 778 z późn.zm.). Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, winne uwzględniać bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę. Obowiązek ten powstał dnia 18 listopada 2015r. na skutek zmian do ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ogłoszonym w Dz.U. z 2015r, poz. 1777.*
- 3) Zachodzi potrzeba zaprognozowania terenów rozwojowych w zakresie zabudowy usługowej oraz produkcyjno – magazynowej i obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² w obrębie Raczki, Dowspuda i Szkocja. Jednocześnie nie ma potrzeby wyznaczania nowych terenów budowlanych lecz jedynie rozszerzenie funkcjonalności terenów rozwojowych już wyznaczonych w Studium z 2013r.
Zakłada się proces rozwojowy gminy w zakresie zabudowy usługowej, zabudowy produkcyjno – magazynowej, oraz obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Rozwój tego typu zabudowy wynika z chęci aktywizacji ekonomicznej gminy w związku z dogodnymi połączeniami komunikacyjnymi z krajem i zagranicą, które stały się faktem w 2015r. Możliwość gazyfikacji gminy będzie dodatkowym walorem ekonomicznym przestrzeni. Przygotowanie terenów dla zewnętrznych inwestorów jest nieodzownym warunkiem przyszłego rozwoju i wykorzystaniem nowej szansy, którą stwarzają realne inwestycje komunikacyjne i infrastrukturalne.

- 4) Zachodzi potrzeba zaprognozowania terenów rozwojowych w zakresie usług turystyki nad jeziorem Bolesty, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb turystów na szlaku wodnym, rowerowym, samochodowym i pieszym.
W Studium z 2013r. tereny rozwojowe w zakresie usług turystyki występują tylko w Raczkach nad rzeką Rospudą. Brak takich terenów nad jeziorem Bolesty. Turystyka kajakowa wymaga wyposażenia szlaku w miejsca biwakowania, przenocowania i rekreacji, gdzie zostanie zapewnione bezpieczeństwo turystów oraz usługi mające wpływ na komfort wypoczynku.
- 5) Nie zachodzi potrzeba wyznaczania dalszych terenów rozwojowych w zakresie mieszkalnictwa i usług podstawowych.
W Studium z 2013 r. zostały wyznaczone tereny rozwojowe zarówno w zakresie mieszkalnictwa i usług podstawowych ze znacznym przerostem w stosunku do bieżącego zapotrzebowania. Ponadto sporządzono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które zabezpieczają tereny budowlane mieszkaniowe na przyszłe 30 lat, a nawet dużo więcej. Przepisy obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ustalają możliwość ukształtowania się nowych zwartych struktur funkcjonalno – przestrzennych w części jednostek osadniczych: **Raczki, Dowspuda, Rudniki, Sidory, Bolesty, Wierciochy, Ludwinowo i Małe Raczki**. Struktury te jeszcze nie powstały.
- 6) Za obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej uznano jedynie miejscowość RACZKI.
Obszary zwartej zabudowy wsi wskazane w Studium z 2013r., w większości przypadków nie spełniają wymogów definicji prawnej, określonej w ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (j.t. Dz.U. z 2015r. poz. 909 z późn.zm.). Obszary zwartej zabudowy spełniające wymogi definicji występują na części obrębów: Małe Raczki, Bakaniuk, Józefowo, Stoki, Sucha Wieś, Wierciochy. W obszarach tych nie występują usługi ani inne funkcje centrotwórcze. Zatem wymienione obszary nie posiadają w pełni wykształconej zwartej struktury funkcjonalno- przestrzennej, w granicach jednostki osadniczej, o jakich mowa w art. 10 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2013r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2016r. poz. 778 z późn.zm.).
- 7) Zachodzi potrzeba drastycznej weryfikacji struktury osadniczej gminy, w oparciu o bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, wynikający z analizy obowiązującego Studium z 2013r., a w szczególności:
- ✓ weryfikacji obszarów zwartej zabudowy wsi,
 - ✓ weryfikacji terenów rozwojowych mieszkaniowych,
 - ✓ weryfikacji terenów rozwojowych mieszkaniowo - usługowych .
- Występuje znaczący przerost powierzchni terenów rozwojowych, nie odpowiadający rzeczywistemu zapotrzebowaniu na tereny budowlane.
Weryfikacja struktury osadniczej gminy nie jest ujęta w zakresie „Zmiany Studium” określonym w Uchwale intencyjnej Nr IX/54/15 Rady Gminy Raczki z dnia 24 listopada 2015r. ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr X/103/15 z dnia 29 grudnia 2015r.

MOŻLIWOŚCI FINANSOWANIA PRZEZ GMINĘ
WYKONANIA SIECI KOMUNIKACYJNEJ I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ
A TAKŻE INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ,
SŁUŻĄCYCH REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH GMINY

<i>Określenie potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych w latach 2016 - 2024</i>		
<i>Źródło: UG Raczki - Projekt inwestycji proponowanych do realizacji w latach 2016 - 2024</i>		
<i>Branża</i>	<i>Nazwa inwestycji</i>	<i>Koszt budowy zł</i>
drogi	<i>Rewitalizacja Staromiejskiego Zespołu w Raczkach odtworzenie substancji istniejącego zespołu urbanistycznego, nadanie mu blasku – zwiększenie atrakcyjności miejscowości</i>	<i>2 560 000</i>
	<i>Budowa ulic: Górskiego, Kaczorowskiego i Balukiewiczza w Raczkach (ciągi piesze, kanalizacja deszczowa, oświetlenie)</i>	<i>1 500 000</i>
	<i>Przebudowa dróg gminnych w Gminie Raczki „Rudniki – Kurianki Pierwsze, Rudniki – Stoki”</i>	<i>900 000</i>
	<i>Budowa ciągu pieszego i parkingów w ul. Zielonej w Raczkach</i>	<i>80 000</i>
	<i>Przebudowa ulicy Nowe Osiedle w Raczkach 0,50 km</i>	<i>180 000</i>
	<i>Przebudowa drogi gminnej nr 102382B w Raczkach i Małych Raczkach</i>	<i>1 260 000</i>
	<i>Przebudowa drogi Wysokie – Słoboda 0,72 km</i>	<i>210 000</i>
	<i>Przebudowa drogi Jaśki – Święte Miejsce</i>	<i>140 000</i>
	<i>Przebudowa drogi Kurianki Pierwsze – Kurianki Drugie</i>	<i>193 000</i>
	<i>Przebudowa drogi Kolonia Raczki – Wasilówka 1,26 km</i>	<i>907 290</i>
	<i>Przebudowa drogi w Sidorach 1,99 km</i>	<i>590 000</i>
	<i>Przebudowa drogi w Wysokich 1,96 km</i>	<i>580 000</i>
	<i>Przebudowa drogi w Wierciochach 1,60 km</i>	<i>480 000</i>
	<i>Przebudowa drogi w Wronowo – Słoboda 1,60 km</i>	<i>660 000</i>
	<i>Przebudowa drogi Moczydły – Szkocja 0,86 km</i>	<i>250 000</i>
	<i>Przebudowa drogi Józefowo – Poddubówek 0,82 km</i>	<i>333 000</i>
	<i>Przebudowa drogi Stoki – Kurianki Pierwsze 0,74 km</i>	<i>303 000</i>
<i>Przebudowa drogi w Plancie 1,68 km</i>	<i>504 000</i>	

	Razem inwestycje drogowe	11 630 290
wodociągi	<i>Budowa studni głębinowej w Raczkach (dz. nr 528)</i>	220 698
	<i>Budowa wodociągu w Raczkach (przy stacji PKP)</i>	<i>podano poniżej</i>
	<i>Budowa wodociągu w Raczkach (teren przy ul. Balukiewicza, do stadionu)</i>	<i>podano poniżej</i>
kanalizacja sanitarna	<i>Budowa osadnika wtórnego i pompowni w oczyszczalni ścieków w Dowspudzie (dz. nr 44/10)</i>	1 255 453
	<i>Kanalizacja Etap „E” i budowa wodociągu w Raczkach (przy stacji PKP)</i>	776 258
	<i>Kanalizacja Etap „F” i budowa wodociągu w Raczkach (teren przy ul. Balukiewicza, do stadionu)</i>	900 000
	Razem inwestycje wodociągowe i kanalizacyjne	3 152 409
obiekty infrastruktury społecznej	<i>Zmiana sposobu użytkowania i termomodernizacja budynku po byłym Posterunku Policji w Raczkach (wraz z wymianą pokrycia dachowego i instalacji grzewczej)</i>	513 208
	<i>Rozbudowa budynku Urzędu Gminy Raczki (w tym budowa Sali widowiskowej i biblioteki) w Raczkach</i>	5 800 000
	<i>Budowa boiska do gry w piłkę siatkową i do gry w tenisa oraz bieżni sportowej i skoczni do skoku w dal przy Szkole Podstawowej w Raczkach</i>	350 000
	<i>Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej w Kuriankach (wraz z wymianą pokrycia dachowego i instalacji grzewczej)</i>	550 000
	<i>Termomodernizacja budynku po byłej Szkole Podstawowej w Wierciochach</i>	150 000
	<i>Remont budynku po byłej Szkole Podstawowej w Bakaniuku</i>	250 000
		Razem inwestycje w obiektach infrastruktury społecznej
	Razem w Raczkach zł	13 790 164
	Razem poza Raczkami zł	5 150 290
	Łącznie na terenie GMINY RACZKI zł	18 940 454

Określenie potrzeb inwestycyjnych gminy, wynikających z konieczności realizacji zadań własnych związanych z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach obowiązujących mpzp

źródło: UG Raczki, PROGNOZY SKUTKÓW FINANSOWYCH UCHWALENIA MPZP

Nazwa planu	Powierzchnia planu	Nazwa obrębu	Jednostkowy koszt budowy drogi	Jednostkowy koszt budowy wodociągu	Jednostkowy koszt budowy kanalizacji sanitarnej	Jednostkowy koszt budowy przydomowej oczyszczalni ścieków	Jednostkowy koszt budowy obiektu	Razem koszt budowy
			1000.000 zł / 1 km	500.000 zł / 1 km	700.000 zł / 1 km	15.000 zł / 1szt.	4 000 zł / m ²	
			Długość drogi	Długość sieci wodociągowej	Długość sieci kanalizacji sanitarnej,	Ilość oczyszczalni	Obiekty infrastruktury społecznej	
	ha		km	km	km	szt	Powierzchnia użytkowa m ²	zł
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi RACZKI Uchwała Nr XXII/143/01 RG Raczki z dnia 19 stycznia 2001r.	18 ha	RACZKI	brak PROGNOZY SKUTKÓW FINANSOWYCH UCHWALENIA MPZP					0,00
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi RACZKI Uchwała Nr XV/76/04 RG Raczki z dnia 16 marca 2004r. ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą XVI/88/12 Rady Gminy Raczki z dnia 15 maja 2012r.	9,45 ha	RACZKI	Brak PROGNOZY SKUTKÓW FINANSOWYCH UCHWALENIA MPZP					0,00
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi RUDNIKI, SIDORY, BOLESTY, WIERCIOCHY, LUDWINOWO, MAŁE RACZKI, Uchwała Nr IV/19/11 RG Raczki z dnia 27 stycznia 2011r.	231 ha	RUDNIKI SIDORY BOLESTY WIERCIOCHY LUDWINOWO MAŁE RACZKI	0,3 km	2,0 km	2,0 km	Nie przewiduje się	50 m ²	2 900 000
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego części wsi RACZKI „NAD ROSPUDĄ” Uchwała XVI/88/12 RG Raczki z dnia 15 maja 2012r.	5,55 ha	RACZKI	Istniejące drogi	Istniejące drogi	Nie przewiduje się	Nie przewiduje się	Nie przewiduje się	0,00
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru gminy Raczki, obejmującego tereny położone w obrębach RACZKI i DOWSPUDA Uchwała VI/40/15 RG Raczki z dnia 28 lipca 2015r.	94 ha	RACZKI DOWSPUDA	3,0 km	6,0 km	6,0 km	Nie przewiduje się	Nie przewiduje się	10 200 000
razem			3,3 km	8,0 km	8,0 km		50 m ²	13 100 000

**Określenie potrzeb inwestycyjnych gminy wynikających z konieczności realizacji zadań własnych związanych z lokalizacją nowej zabudowy
- tereny rozwojowe na terenie ośrodka gminnego
(poza obszarami objętymi mpzp)**

Źródło: UG Raczki - Projekt inwestycji proponowanych do realizacji w latach 2016 - 2024

GMINA RACZKI	Jednostkowy koszt budowy drogi	Jednostkowy koszt budowy wodociągu	Jednostkowy koszt budowy kanalizacji sanitarnej	Jednostkowy koszt budowy przydomowej oczyszczalni ścieków	Jednostkowy koszt budowy obiektu	Razem koszt budowy
	1000.000 zł / 1 km	500.000 zł / 1 km	700.000 zł / 1 km	15.000 zł / 1szt.	4 000 zł / m ²	
<i>nazwa jednostki osadniczej</i>	<i>Długość drogi</i>	<i>Długość sieci wodociągowej</i>	<i>Długość sieci kanalizacji sanitarnej,</i>	<i>Ilość oczyszczalni</i>	<i>obiekty infrastruktury społecznej</i>	
	<i>km</i>	<i>km</i>	<i>km</i>	<i>szt.</i>	<i>pow.użytkowa m²</i>	<i>zł</i>
RACZKI	2,2	2,2 + 0,3	2,2 + 0,3	5 200 000
DOWSPUDA	<i>mpzp</i>	<i>mpzp</i>	<i>mpzp</i>	<i>mpzp</i>	<i>mpzp</i>	10 200 000
SZKOCJA	1,6	1,6	1,6	3 520 000
MOCZYDŁY	0,6	0,6	0,6	1 320 000
<i>Razem długość (km)</i>	4,4	4,7	4,7	
<i>Razem koszt budowy (zł)</i>	4 400 000	2 350 000	3 290 000	20 240 000

**Określenie możliwości finansowania przez gminę
wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej,
służących realizacji zadań własnych gminy**

GMINA RACZKI nazwa jednostki osadniczej	drogi	wodociągi	kanalizacja sanitarna	oczyszczaln ie ścieków	Obiekty infrastruktury społecznej nazwa obiektu	Razem koszt budowy	Harmonogram budowy
	zł	zł	zł	zł	zł	zł	lata
BAKANIUK					była szkoła 250 000	250 000	2016 - 2024
BOLESTY						---	
CHODŹKI						---	
DOWSPUDA			1 255 453			1 255 453	2016 - 2024
FRANCISZKOWO						---	
JANKIELÓWKA						---	
JAŚKI	140 000					140 000	2016 - 2024
JÓZEFOWO	333 000					333 000	2016 - 2024
KONIECBÓR						---	
KORYTKI						---	
KRUKÓWEK						---	
KURIANKI	193 000				szkoła 550 000	743 000	2016 - 2024
LIPOWO						---	
LIPÓWKA						---	
LUDWINOWO prognozowane tereny rozwojowe	750 000					750 000	2024 - 2046
MAŁE RACZKI	1 260 000					1 260 000	2016 - 2024
MOCZYDŁY	250 000					250 000	2016 - 2024
MOCZYDŁY tereny rozwojowe	600 000	300 000	420 000			1 320 000	2024 - 2032
PLANTA	504 000					504 000	2016 - 2024
PODWYSOKIE						---	
RABALINA						---	
RACZKI	2 560 00 0 1 500 000 180 000 80 000	220 698	1 676 258		rozbudowa UG, 5 800 000 boisko szkolne, 350 000 budynek policji 513 208	13 790 164	2016 - 2024
RACZKI DOWSPUDA mpzp	3 000 000	3 000 000	4 200 000			10 200 000	2030 - 2046
RACZKI tereny rozwojowe	2 200 000	1 250 000	1 750 000			5 200 000	2024 - 2032
RUDNIKI	90 000					90 000	2016 - 2024

SIDORY	590 000					590 000	2016 - 2024
SŁOBODA	210 000					210 000	2016 - 2024
STOKI	303 000					303 000	2016 - 2024
SUCHA WIEŚ						---	
SZCZODRUCHY						---	
SZKOCJA tereny rozwojowe	1 600 000	800 000	1 120 000			3 520 000	2024 - 2032
WASILÓWKA	907 290					907 290	2016 - 2024
WIERCIOCHY	480 000				była szkoła 150 000	630 000	2016 - 2024
WITÓWKA						---	
WRONOWO	660 000					660 000	2016 - 2024
WYSOKIE	580 000					580 000	2016 - 2024
ZIÓLKOWO						---	
ŻUBRYNEK						---	
RUDNIKI, SIDORY, BOLESTY, WIERCIOCHY, LUDWINOWO, MAŁE RACZKI mpzp	300 000	1 000 000	1 400 000			2 900 000	2030-2046
Razem koszt budowy w latach 2016 – 2024	11 630 290	220 698	2 931 711	---	7 613 208	22 395 907	
Razem koszt budowy na terenach mpzp w latach 2030 – 2046	3 300 000	4 000 000	5 600 000	---	---	12 900 000	
Razem koszt budowy na terenach rozwojowych w latach 2024 – 2032	4 400 000	2 350 000	3 290 000	---	---	10 040 000	
Razem koszt budowy na prognozowanych terenach rozwojowych w latach 2024 – 2046	750 000	---	---	---	---	750 000	
Łącznie	20 080 290	6 570 698	11 821 711	---	7 613 208	46 085 907	

Po analizie „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki” z 2013r. uznano, iż określa ono zapotrzebowanie na nowe tereny budowlane na okres co najmniej 30 lat. Potrzebne jest uzupełnienie i poprawa funkcjonalności terenów rozwojowych w zakresie zabudowy usługowej i produkcyjno – magazynowej.

Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, rozpisano na perspektywę do 30 lat tj do 2046r.

Bieżące potrzeby inwestycyjne gminy przewidywane do realizacji w latach 2016 - 2024 wg projektu inwestycji proponowanego przez Urząd Gminy Raczki, zostały ocenione na kwotę 22 395 907 zł.

Środki te zostaną pozyskane z:

- bieżących dochodów gminy 50 %
- kredytów 25 %
- środków pomocowych UE 25 %

Realizacja obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie zadań własnych gminy wymaga nakładów 12 900 000 zł. Kwota ta została oszacowana w „Prognozach skutków finansowych” sporządzonych do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Plany zatwierdzone w latach 2001 i 2004 nie posiadają „Prognoz skutków finansowych”. Przygotowanie terenów budowlanych ustalonych w obowiązujących planach, powinno być przesunięte do realizacji po 2030r, gdyż aktualnie nie występuje zapotrzebowanie na te tereny. W perspektywie najbliższych 15 lat, realizacja zadań własnych gminy jest nierealna i niecelowa na obszarach objętych:

- 1) Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części wsi RUDNIKI, SIDORY, BOLESTY, WIERCIOCHY, LUDWINOWO, MAŁE RACZKI, o powierzchni 231 ha (Uchwała Nr IV/19/11 RG Raczki z dnia 27 stycznia 2011r.)
- 2) Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru gminy Raczki, obejmującego tereny położone w obrębach RACZKI i DOWSPUDA o powierzchni 94 ha (Uchwała VI/40/15 RG Raczki z dnia 28 lipca 2015r.)

Aktywizacja ekonomiczna gminy w oparciu o tereny rozwojowe wyznaczone w Studium z 2013r. może przyczynić się do wzrostu zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe, które zaprojektowano w ww. planach. Sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego na terenach rozwojowych, a w szczególności na terenach rzemiosło – usługi, wzbogaconych o zabudowę produkcyjno – magazynową oraz wielkopowierzchniowe obiekty handlowe (powyżej 2000m²) winno być startem do aktywizacji ekonomicznej gminy. Wykup pasów drogowych, budowa dróg i uzbrojenia technicznego winno być kolejnym etapem, zaplanowanym do sukcesywnej realizacji po 2020r.

Razem koszt budowy sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej służących realizacji zadań własnych gminy, na terenach rozwojowych, w latach 2024 – 2032 oszacowano na sumę 10 790 000 zł. Około połowa tej kwoty potrzebna jest na aktywizację terenów rozwojowych rzemiosło, usługi, produkcja, handel. Wydatkowanie kwoty 5 – 6 mln zł powinno być możliwe dopiero w latach 2024 – 2028. Środki te zostaną pozyskane z:

- bieżących dochodów gminy 50 %
- kredytów 25 %
- środków pomocowych UE 25 %

Jeżeli na terenach rozwojowych nastąpi spodziewana aktywizacja w postaci budowy np. zakładów produkcyjnych, hurtowni, magazynów, usług, handlu wielkopowierzchniowego o skali wielkości ponadlokalnej, to w pierwszej kolejności należałoby przygotować tereny mieszkaniowe objęte „Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części obszaru gminy Raczki, obejmującego tereny położone w obrębach RACZKI i DOWSPUDA” o powierzchni 94 ha. Możliwości budowy sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej służących realizacji zadań własnych gminy na obszarze ww. planu powstaną w latach 2030 – 2046r.

Niepewność procesów rozwojowych nie pozwala na dalsze prognozowanie realizacji osiedli objętych „Miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części wsi RUDNIKI, SIDORY, BOLESTY, WIERCIOCHY, LUDWINOWO, MAŁE RACZKI”, o powierzchni 231 ha. Prawdopodobnie będą one realizowane fragmentarycznie przez zainteresowanych inwestorów, w miarę możliwości bez udziału funduszy gminnych.

Rozdział 10.**UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU PRAWNEGO GRUNTÓW**

Struktura władania gruntów na obszarze gminy Raczki	
<i>Nazwa grup i podgrup rejestrowych</i>	<i>Powierzchnia ha</i>
<i>Grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarbu Państwa</i>	15
<i>Grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe</i>	2 378
<i>Grunty w trwałym zarządzie państwowych jedn. organizacyjnych z wyłączeniem gruntów PGL</i>	443
<i>Grunty wchodzące w skład zasobu nieruchomości Skarbu Państwa z wyłączeniem gr. przekazanych w trwały zarząd</i>	10
<i>Grunty Skarbu Państwa przekazane do zagospodarowania Agencji Mienia Wojskowego</i>	0
<i>Grunty Skarbu Państwa przekazane do zagospodarowania Wojskowej Agencji Mieszk.</i>	0
<i>Pozostałe grunty SP spośród gruntów zaliczanych do 1 grupy</i>	0
Grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	2 846
<i>Grunty SP w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych</i>	1
<i>Grunty SP w użytkowaniu wieczystym państwowych os. prawnych</i>	54
<i>Grunty SP w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych</i>	0
<i>Grunty SP w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób</i>	2
Grunty SP przekazane w użytkowanie wieczyste	57
Grunty spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych	0
<i>Grunty wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości z wyłączeniem gr. przekazanych w trwały zarząd</i>	146
<i>Grunty gmin i związków międzygminnych przekazanych w trwały zarząd gminnym jednostkom organizacyjnym</i>	3
<i>Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczanych do 4 grupy</i>	23
Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	172
<i>Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych</i>	0
<i>Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym gminnych osób prawnych</i>	0
<i>Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych</i>	0
<i>Grunty gmin i ich związków w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób</i>	1
Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste	1
<i>Grunty, które są wł. gm. osób prawnych, oraz grunty, których wł. są nieznanymi</i>	0
<i>Grunty, które są wł. powiat. osób prawnych, oraz grunty, których wł. są nieznanymi</i>	0
<i>Grunty, które są wł. woj. osób prawnych, oraz grunty, których wł. są nieznanymi</i>	0

Grunty, które są własnością samorządowych os. prawnych oraz gr., których właściciele są nieznanymi	0
<i>Grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych</i>	<i>10 666</i>
<i>Grunty osób fizycznych nie wchodzące w skład gospodarstw rolnych</i>	<i>174</i>
Grunty osób fizycznych	10 840
<i>Grunty, które są wł. roln. spółdz. produk. i ich zw. oraz grunty, których wł. nie są znani</i>	<i>0</i>
<i>Grunty, które są wł. roln. spółdz. mieszk. i ich zw. oraz grunty, których wł. nie są znani</i>	<i>1</i>
<i>Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczanych do 8 grupy</i>	<i>1</i>
Grunty spółdzielni	2
Grunty kościołów i związków wyznaniowych	14
Grunty wspólnot gruntowych	16
<i>Grunty wchodzące w skład powiatowego zasobu nieruchomości</i>	<i>8</i>
<i>Grunty powiatów przekazane w trwały zarząd oraz grunty, których wł. nie są znani</i>	<i>216</i>
<i>Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczanych do 11 grupy</i>	<i>0</i>
Grunty powiatów i związków powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	224
<i>Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych</i>	<i>0</i>
<i>Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym powiatowych osób prawnych</i>	<i>0</i>
<i>Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych</i>	<i>0</i>
<i>Grunty powiatów w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób</i>	<i>0</i>
Grunty powiatów przekazane w użytkowanie wieczyste	0
<i>Grunty wchodzące w skład wojewódzkiego zasobu nieruchomości</i>	<i>1</i>
<i>Grunty wojew. przekazane w trwały zarząd oraz grunty, których wł. nie są znani</i>	<i>40</i>
<i>Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczanych do 13 grupy</i>	<i>0</i>
Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie	41
<i>Grunty województw w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych</i>	<i>0</i>
<i>Grunty województw w użytkowaniu wieczystym osób prawnych</i>	<i>0</i>
<i>Grunty województw w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych</i>	<i>0</i>
<i>Grunty województw w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób</i>	<i>0</i>
Grunty województw przekazane w użytkowanie wieczyste	0
<i>Grunty spółek prawa handlowego</i>	<i>8</i>
<i>Grunty partii politycznych i stowarzyszeń</i>	<i>0</i>
<i>Pozostałe grunty spośród gruntów zaliczanych do grupy 15</i>	<i>0</i>

Grunty będące przedmiotem własności i władania osób niewymienionych w pkt. 1-14	8
Powierzchnia ewidencyjna gminy Raczki (ha)	14 221
<i>Powierzchnia wyrównawcza (ha)</i>	<i>3</i>
<i>Powierzchnia geodezyjna (ha)</i>	<i>14 224</i>

Źródło: Starostwo Powiatowe w Suwałkach. Stan aktualny na dzień 12.12.2016r.

Ogólne zestawienie form władania gruntów na obszarze gminy Raczki		
<i>Nazwa grup i podgrup rejestrowych</i>	<i>Powierzchnia ha</i>	<i>Udział % w pow. gminy</i>
Grunty Skarbu Państwa <i>z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste</i>	2 846	20,01 %
<i>Grunty SP przekazane w użytkowanie wieczyste</i>	<i>57</i>	<i>0,40 %</i>
<i>Grunty spółek Skarbu Państwa, przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych osób prawnych</i>	<i>0</i>	
<i>Grunty gmin i związków międzygminnych z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie</i>	<i>172</i>	<i>1,21 %</i>
<i>Grunty gmin i związków międzygminnych przekazane w użytkowanie wieczyste</i>	<i>1</i>	<i>0,01 %</i>
<i>Grunty, które są własnością samorządowych os. prawnych oraz gr., których właściciele są nieznanymi</i>	<i>0</i>	
Grunty osób fizycznych	10 840	76,23 %
<i>Grunty spółdzielni</i>	<i>2</i>	<i>0,01 %</i>
<i>Grunty kościołów i związków wyznaniowych</i>	<i>14</i>	<i>0,10 %</i>
<i>Grunty wspólnot gruntowych</i>	<i>16</i>	<i>0,11 %</i>
<i>Grunty powiatów i związków powiatów z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie</i>	<i>224</i>	<i>1,57 %</i>
<i>Grunty powiatów przekazane w użytkowanie wieczyste</i>	<i>0</i>	
<i>Grunty województw z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie</i>	<i>41</i>	<i>0,29 %</i>
<i>Grunty województw przekazane w użytkowanie wieczyste</i>	<i>0</i>	
<i>Grunty będące przedmiotem własności i władania osób niewymienionych w pkt. 1-14</i>	<i>8</i>	<i>0,06 %</i>
Powierzchnia ewidencyjna gminy Raczki (ha)	14 221	100 %

Źródło: Starostwo Powiatowe w Suwałkach. Stan aktualny na dzień 12.12.2016r. Opracowanie własne

Rozdział 11.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBIEKTÓW I TERENÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Obszary i obiekty objęte ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2003r. o ochronie przyrody (j.t. Dz.U. z 2015r. poz. 1651 z późn.zm.)

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Pojezierze Dolina Rospudy”
- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków Natura 2000 „Puszcza Augustowska”(PLB200002)
- projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Dolina Górnej Rospudy” (PLH200022),
- projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Natura 2000 „Ostoja Augustowska” (PLH200005),
- 2 pomniki przyrody .

Obszary i obiekty objęte ochroną prawną na podstawie ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (j.t. Dz.U. z 2014r. poz.1446 z późn.zm.)

W gminnej ewidencji zabytków figuruje 6 obiektów wpisanych do rejestru zabytków:

- obiekt sakralny w Raczkach
- pozostałości zespołu pałacowego Ludwika Paca, park i kordegarda w Dowspudzie
- park dworski w Koniechorze
- zabytkowy układ przestrzenny miasta Raczki
- 2 cmentarze (Moczydły, Raczki)

Pozostałe 48 zabytków nieruchomości ujętych w gminnej ewidencji zabytków to:

- dwór w Koniechorze
- 4 cmentarze (Bakaniuk, Dowspuda, Franciszkowo, Józefowo)
- mogiła żołnierska w Stokach
- spichlerz w Bakaniuku
- kurnik w Bakaniuku
- fabryka chusteczek w Raczkach
- szkoła w Sidorach
- 10 budynków mieszkalno – usługowych w Raczkach
- 8 budynków mieszkalnych w Raczkach (plebania, obiekt administracyjny)
- 12 obiektów architektury militarnej
- inne obiekty (domy, chlewy, obory, stodoły).

W granicach gminy ujawniono **78 stanowisk archeologicznych** zaewidencjonowane aktualnie w dokumentacji konserwatorskiej – Archeologiczne Zdjęcie Polski (AZP).

Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 2005 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (j.t. Dz.U. z 2015r. poz. 909 z późn.zm.)

Na obszarze gminy Raczki występują na ogół grunty rolne klas niechronionych. W niewielkich ilościach występują grunty rolne klas III podlegających ochronie prawnej. Nie występują grunty rolne klas I i II.

Lasy objęte są ochroną prawną. Na terenie gminy nie występują lasy ochronne.

Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (j.t. Dz.U. z 2015r. poz.196 z późn.zm.)

Zestawienie udokumentowanych złóż na obszarze gminy Raczki zawarto w Rozdziale 13. Na terenie gminy znajdują się złoża kruszywa naturalnego.

Obszary i obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o granicach uzdrowiskowych (j.t. Dz.U. z 2012r. poz.651 z późn.zm.)

Gmina Raczki nie jest objęta ochroną uzdrowiskową.

Obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 7 maja 1999r. o ochronie byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz.U. nr 41, poz.412 z późn.zm.)

Na obszarze gminy Raczki nie występują były hitlerowskie obozy zagłady.

W granicach gminy Raczki nie występują obszary pomników zagłady wraz ze strefami ochronnymi.

Obiekty chronione na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 1967r.

o powszechnym obowiązku obrony (j.t. Dz.U. z 2004r. Nr 241, poz.2416 z późn.zm.)

Na obszarze gminy Raczki nie występują obiekty związane z obronnością.

Rozdział 12.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA:

- **NATURALNYCH I ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH;**
- **UDOKUMENTOWANYCH ZŁÓŻ KOPALIN, ZASOBÓW WÓD PODZIEMNYCH ORAZ UDOKUMENTOWANYCH KOMPLEKSÓW PODZIEMNEGO SKŁADOWANIA DWUTLENKU WĘGLA;**
- **TERENÓW GÓRNICZYCH WYZANCZONYCH NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH**

Załącznik graficzny nr 1

UWARUNKOWANIA wynikające ze stanu ŚRODOWISKA

rozmieszczenie obszarów i obiektów chronionych oraz złóż naturalnych

1. Naturalne zagrożenia geologiczne

Na obszarze gminy Raczki nie występują obszary naturalnych zagrożeń geologicznych. Występują nieliczne tereny o naturalnych predyspozycjach do powstawania ruchów osuwiskowych, na terenach wskazanych na rysunku POLITYKA PRZESTRZENNA. Tereny osuwiskowe występują wzdłuż brzegów jeziora Bolesty i rzeki Rospudy. Ingerencja antropogeniczna doprowadziła do zachowania stabilności terenów o większych spadkach – poprzez zalesienie czy utrwalenie roślinnością, która stabilizuje je pod względem morfogenetycznym.

2. Udokumentowane złoża kopalin

Wykaz udokumentowanych złóż kruszywa naturalnego na terenie gminy Raczki					
Stan na dzień 24 sierpnia 2016r.					
<i>Nazwa złoża</i>	<i>Symbol złoża</i>	<i>Powierzchnia</i>	<i>Ustanowienie obszaru górniczego</i>	<i>Ustanowienie filara ochronnego</i>	<i>Informacje dodatkowe</i>
Chodźki	KN 14597	<i>powyżej 2 ha</i>			<i>działki nr 63/1, 66/1, 69/1, 72/1, 75/1, zakończono eksploatację, skreślono z bilansu</i>
Dowspuda	KN 10827	<i>powyżej 2 ha</i>			<i>skreślono z bilansu</i>
Dowspuda 2	KN 12425	<i>powyżej 2 ha</i>			<i>działka nr 69/2</i>
Dowspuda III	KN 14459		<i>tak</i>	<i>tak</i>	<i>działki nr 60, 62/1, brak informacji</i>
Dowspuda IV	KN 15216	<i>powyżej 2 ha</i>			<i>zakończono eksploatację, skreślono z bilansu, teren zrekultywowany</i>
Dowspuda V	KN 15634		<i>tak</i>	<i>tak</i>	<i>działki nr 61, 59, 60, 62/1</i> <i>brak informacji</i>
Dowspuda VI	KN 16178	<i>powyżej 2 ha</i>			<i>działka nr 72/2</i> <i>niezagospodarowane</i>
Kurianki I	KN 5169				<i>brak informacji</i>
Ludwinowo	KN 4016	<i>powyżej 2 ha</i>			<i>brak informacji</i>
Rudniki	KN 15494				<i>działki nr 132, 133</i> <i>zakończono eksploatację</i>
Rudniki II	KN 15667	<i>powyżej 2 ha</i>	<i>tak</i>	<i>tak</i>	<i>działki nr 68, 70, 71</i> <i>brak informacji</i>
Rudniki III	KN 16416				<i>działki nr 133/3, 132/3</i> <i>zakończono eksploatację</i>

<i>Sucha Wieś</i>	<i>KN 15133</i>	<i>powyżej 2 ha</i>	<i>tak</i>	<i>tak</i>	<i>działki nr 246/2, 249/2, 252, 255, 258/2, 261/2, eksploatacja chwilowo wstrzymana</i>
<i>Szkocja</i>	<i>KN 3972</i>				<i>zakończono eksploatację</i>
<i>Szkocja II</i>	<i>KN 10171</i>		<i>tak</i>		<i>działki nr 8, 10, zakończono eksploatację</i>
<i>Szkocja III</i>	<i>KN 11080</i>	<i>powyżej 2 ha</i>	<i>tak</i>		<i>działki nr 9, 11/1, rozpoczęto eksploatację</i>
<i>Szkocja IV</i>	<i>KN 14479</i>		<i>tak</i>		<i>działki nr 6, 7, niezagospodarowane</i>
<i>Szkocja V</i>	<i>KN 15486</i>	<i>powyżej 2 ha</i>	<i>tak</i>		<i>działki nr 37, 38, nie rozpoczęto eksploatacji</i>
<i>Szkocja VI</i>	<i>KN 15662</i>	<i>powyżej 2 ha</i>			<i>działki nr 42, 43, eksploatacja</i>
<i>Szkocja VII</i>	<i>KN 16784</i>				<i>zakończono eksploatację, skreślono z bilansu</i>
<i>Szkocja VIII</i>	<i>KN 16785</i>		<i>tak</i>		<i>eksploatacja</i>
<i>Szkocja IX</i>	<i>KN 16927</i>	<i>powyżej 2 ha</i>			<i>eksploatacja</i>

Lokalizację złóż wskazano w Załączniku graficznym nr 1 UWARUNKOWANIA wynikające ze stanu ŚRODOWISKA rozmieszczenie obszarów i obiektów chronionych oraz złóż naturalnych.

Eksploatacja złoża jest możliwa zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (j.t. Dz.U. z 2015r. poz. 196 z późn.zm.).

Przeznaczenie terenów pod powierzchniową eksploatację kruszywa wymaga sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (o ile przepisy prawa geologicznego i górniczego nie stanowią inaczej), w których należy określić:

- warunki zachowania bezpieczeństwa powszechnego, spełnienia wymogów dotyczących ochrony środowiska, w tym ochrony złoża i obiektów budowlanych (zagrożenia wodne, zagrożenia pożarami i wybuchami, prowadzenie eksploatacji według zasad optymalnego wykorzystania udokumentowanych zasobów złoża, opis i oznaczenie na mapie ustanowionych filarów ochronnych);*
- uwarunkowania zagospodarowania terenów górniczych oraz ograniczenia w ich użytkowaniu;*
- położenie pasów ochronnych dla terenów sąsiednich nie objętych eksploatacją oraz opis warunków i zasad ochrony sąsiednich gruntów rolnych i leśnych;*
- zasady prowadzenia gospodarki odpadami poeksploatacyjnymi;*
- sposób rekultywacji terenu po wyeksploatowaniu kruszyw w oparciu o ustalony kierunek i opracowany projekt rekultywacji.*

3. Udokumentowane zasoby wód podziemnych

Gmina Raczki położona jest w obrębie jednej jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) o kodzie europejskim: PLGW820034 (nr 34) – region wodny Środkowej Wisły, obszar dorzecza Wisły, w zarządzie RZGW w Warszawie.

Oceny: stan ilościowy –dobry, stan chemiczny – dobry, ryzyko – niezagrażona, derogacje nie występują.

Na terenie gminy funkcjonują następujące ujęcia wody:

➤ **Raczki, na działce nr 528:**

*Studnia Nr 1 o głębokości 62,0 m – wskazana do likwidacji
(decyzja nr OŚR.6341.11.2016.MB Starosty Suwalskiego z dnia 25.05.2016r.)*

Studnia Nr 2 o głębokości 60,8 m, o wydajności 44 m/h, przy depresji 1,4 m;

Studnia Nr 3 o głębokości 67,0 m, o wydajności 60 m/h, przy depresji 2,0 m;

➤ **Wierciochy, na działce nr 76 i 77:**

Studnie Nr 1 i Nr 2 o wydajności 15 m³/h;

Studnia Nr 1 o głębokości 32,5 m,

Studnia Nr 2 o głębokości 32,5 m.

➤ **Podwysokie, na działce nr 90:**

Studnie Nr 1 i Nr 2 o wydajności 42 m³/h;

Studnia Nr 1 o głębokości 66,0 m,

Studnia Nr 2 o głębokości 76,0 m.

Brak informacji o strefach ochronnych czynnych ujęć wody.

4. Udokumentowane kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla

Na terenie gminy Raczki brak udokumentowanych kompleksów składowania dwutlenku węgla.

Rozdział 13.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

Załącznik graficzny nr 5

UWARUNKOWANIA wynikające ze stanu SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

Głównymi drogami na terenie gminy Raczki są: *dwie drogi wojewódzkie:*

- **droga krajowa DK nr 8**, klasy GP (główna ruchu przyspieszonego) o przebiegu: Granica Państwa - Kudowa Zdrój – Kłodzko - Ząbkowice Śląskie – Wrocław – Oleśnica – Syców - Kępno – Złoczew – Sieradz – droga 1 („węzeł Rozgów”) – Piotrków Trybunalski – Rawa Mazowiecka – Warszawa – Radzymin – Wyszaków – Ostrów Mazowiecka – Zambrów – Białystok – Korycin – Augustów – Raczki – Suwałki – Budzisko – Granica Państwa;
na terenie gminy Raczki zrealizowano odcinek DK8 o długości 7,65 km;
- **odcinek drogi krajowej DK nr 8**, od „węzła Raczki” do drogi wojewódzkiej nr 655, znajdujący się w trakcie realizacji;
- **droga ekspresowa S61** o przebiegu „S8 (Ostrów Mazowiecka – Łomża – Stawiski – Szczuczyn – Elk – Raczki – Suwałki – Budzisko- Granica Państwa (Kowno))”;
na terenie gminy Raczki zrealizowano odcinek S61 o długości 10,05 km;
- **droga wojewódzka nr 655** granica województwa – Raczki - Suwałki – Rutka Tartak, o długości 12,67 km

Dnia 12 listopada 2016r. weszła w życie Uchwała Nr XXIX/266/16 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 24 października 2016r. w sprawie pozbawienia kategorii drogi wojewódzkiej odcinków drogi wojewódzkiej Nr 664 na terenie powiatu suwalskiego i powiatu augustowskiego (Dz.Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 28 października 2016r. poz. 4004). Z dniem 12 listopada 2016r. odcinek dawnej drogi wojewódzkiej nr 664, na terenie gminy Raczki stała się drogą powiatową, którą aktualnie administruje Zarząd Dróg Powiatowych w Suwałkach. W chwili redagowania niniejszej informacji drodze tej nie nadano numeru i klasy technicznej.

Drogi krajowe mają charakter tranzytowy. Odcinki dróg S61 i DK8 krzyżujące się w węzle „Raczki” pod Raczkami, stanowią elementy krajowego systemu komunikacyjnego będącego w trakcie realizacji.

Układ podstawowy na obszarze gminy pozostaje oparty o drogę wojewódzką nr 655 i drogi powiatowe.

Drogi gminne stanowią układ uzupełniający i pełnią funkcje dojazdowe do wiejskich jednostek osadniczych.

Drogi te po remontach, których wymagały znajdują się obecnie w dobrym stanie technicznym. Minusem jest niestety brak jakiegokolwiek środków uspokojenia ruchu w miejscowościach przez które przebiegają. Dotyczy to zwłaszcza Raczek jak również wsi: Jabłońskie, Jaśki, Dowspuda. Konieczna więc wydaje się budowa obejścia Raczek: w I etapie od strony wschodniej (połączenie dróg nr 664 i 655) i południowej — częściowo według *nieobowiązującego* planu miejscowego gminy. Do prawdopodobnie dość odległego czasu realizacji obejścia należy zastosować środki uspokojenia ruchu. W Raczkach należy zbudować małe rondo na skrzyżowaniu dróg 664 i 655 oraz ograniczyć prędkość ruchu do 30 km/h poprzez zawężenie przekroju jezdni, przede wszystkim na przejściach dla pieszych. W momencie wykonania całego obejścia wskazane byłoby wykonanie garbów na ulicach.

Sieć dróg gminy Raczki uzupełniają drogi powiatowe, których wykaz zamieszczono w tabeli poniżej. Sieć ta jest dobrze rozwinięta, a zwłaszcza na kierunku północ — południe. Drogi te jednak w zdecydowanej większości są nieutwardzone, o nawierzchni żwirowej i dość niskich parametrach technicznych.

Na obszarze gminy Raczki znajduje się 12 dróg powiatowych o łącznej długości 72,655 km., z czego 47,782 km (ok. 65,8%) ma nawierzchnię bitumiczną.

Tabela Nr 2– Wykaz dróg publicznych powiatowych

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi	Długość drogi km	Nawierzchnia	Średnia szerokość jezdni m	Klasa techniczna
1.	1183 B	Małe Raczki-Krukówek <i>do drogi 655</i>	5,670	<i>bitumiczna 0,286 inna 5,384</i>	6,00	L
2.	1184 B	Żubrynek-Kurianki- Juryzdyka	5,780	<i>bitumiczna 2,794 inna 2,986</i>	-	L
3.	1185 B	Dowspuda-Kurianki	7,680	<i>bitumiczna 0,409 inna 7,271</i>	-	L
4.	1189 B	Sucha Wieś - Chomontowo – Pruska Mała - Mazurki	5,555	<i>bitumiczna</i>	5,50	L
5.	1190 B	Raczki – Moczydły - Jankielówka – <i>granica województwa</i>	6,345	<i>bitumiczna 5,595 inna 0,750</i>	5,50	Z
6.	1119 B	<i>Orłowo-Podwysokie- Żubrynek – do dr. 655</i>	7,500	<i>bitumiczna</i>		Z
7.	1120 B	Bakałarzewo - Raczki	6,750	<i>bitumiczna</i>	5,80	Z
8.	1123 B	Karasiewo-Nieszki- Szcodruchy-Wierciochy <i>- Małe Raczki - Raczki</i>	6,970	<i>bitumiczna</i>	5,00	Z
9.	1125 B	<i>granica województwa - Wierciochy</i>	5,620	<i>bitumiczna 1,67 inna 3,95</i>	4,00	L
10.	<i>1146 B</i>	<i>Przebród – Wychodne - Zielone Pierwsze – Poddubówek – do dr.1184B</i>	1,375	<i>inna</i>		Z
11.	1147 B	<i>Od dr. 653 - Białe – Niemcowizna - Bakaniuk - Józefowo</i>	6,230	<i>bitumiczna 0,793 inna 5,437</i>		L
12.	Brak nr	<i>dawna droga wojewódzka nr 664 na odcinku Raczki – Augustów</i>	7,18	<i>bitumiczna 9,12</i>	6,00	
<i>Razem długość km</i>			72,655	<i>bitumiczna 47,782 km inna 24,873 km</i>		

Źródło: Zarząd Dróg Powiatowych – stan na dzień 15.11.2016r.

Brak nawierzchni bitumicznej na większości dróg powiatowych stanowi dość dużą barierę rozwoju gminy, zwłaszcza rozwoju turystyki, w tym rowerowej.

Na obszarze gminy Raczki znajduje się 48 dróg gminnych, o łącznej długości 84,680 km., z czego 26,377 km (31,15 %) ma nawierzchnię bitumiczną.

Tabela Nr 3 – Wykaz dróg gminnych

Lp	Numer drogi	Nazwa drogi	Nawierzchnia	Długość m	Szerokość jezdni m
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	102381	Kurianki Pierwsze - Kurianki Drugie	bitumiczno- żwirowa	2190+790 = 2980	10
2.	102382 B	Raczki-Bolesty	żwirowo - gruntowa	3240+4750 = 7990	4-6
3.	102383 B	Lipówka - Witówka	bitumiczna	1300	10
4.	102384 B	Chodźki – Żubrynek - Płociczno	gruntowa	4541	5-6
5.	102385 B	przez wieś Bakaniuk	żwirowa	840	5
6.	102386 B	przez wieś Sidory	gruntowa	1650	4-5
7.	102387 B	Rudniki-Sidory	bitumiczna	4310	9-10
8.	102388 B	przez wieś Józefowo	żwirowa	1067	5
9.	102389 B	przez wieś Koniecbór	żwirowa	1317	6
10.	102390 B	przez wieś Cynowo	żwirowa	1225	4
11.	102391 B	Rudniki-Stoki	żwirowa	3870	5-9
12.	102393 B	Sucha Wieś -Chodorki	żwirowa	1333	6-8
13.	102394 B	Jaśki - Sucha Wieś - Dowspuda	bitumiczno- żwirowa	1570+1330 = 2900	4-5
14.	102395 B	Moczydły - Lipówka	żwirowa	850	4
15.	102396 B	przez wieś Planta	żwirowa	1320	6
16.	102397 B	przez wieś Kurianki Drugie	gruntowa	1170	
17.	102398 B	Jankielówka- Witówka	gruntowa	750	10
18.	102399 B	przez wieś Wronowo	bitumiczna	2850	5
19.	102401 B	przez wieś Wysokie	żwirowa	1450	5
20.	102402 B	przez wieś Słodacka Słoboda	żwirowa	1250	8
21.	102403 B	Jaśki - Święte Miejsce	bitumiczna	1018	5-10
22.	102404 B	Moczydły – Szkocja - Wronowo	żwirowa	2610	4-6
23.	102405 B	Dowspuda- Ziółkowo- Wysokie - Janówka	bitumiczno- żwirowa	3788+3112 = 7000	10-6
24.	102406 B	Ziółkowo-Jankielówka - Milewo	bitumiczna	1880	10
25.	102407 B	Witówka - Wierzbowo	bitumiczno- żwirowa	323 +1027=1350	8-10
26.	102408 B	Jankielówka – Korytki - Pruska Mała	bitumiczna	2450	10
27.	102409 B	Stoki – Kurianki Pierwsze	bitumiczno- żwirowa	1880+720=2600	10
28.	102410 B	Rudniki – Kurianki Pierwsze	żwirowa	3880	6

29.	102412 B	przez wieś Podbrzuzówka	gruntowa	1200	8
30.	102413 B	Józefowo - Stoki	żwirowa	1780	6
31.	102414 B	Sidory - Lipowo-Płociczno	bitumiczno-żwirowa	2140+810 = 2950	4-6
32.	102416 B	Słoboda - Wronowo-Ziółkowo	żwirowa	2180	4-6
33.	102417 B	przez wieś Józefowo	gruntowa	1020	5
34.	102418 B	Bolesty-Bolesty Stare	żwirowa	2240	10
35.	102420 B	Wierciochy - Szczodruchy	żwirowa	1580	10
		RACZKI:			
36.	109750 B	ul. Gospodarska	bitumiczna	425	7-9
37.	109751 B	ul. Nowe Osiedle	bitumiczna	849	12
38.	109752 B	ul. Jana Matejki	bitumiczna	404	10
39.	109753 B	ul. Stanisława Moniuszki	bitumiczna	105	8
40.	109754 B	ul. Ludwika Michała Paca	bitumiczna	186	8
41.	109755 B	ul. Szkolna	bitumiczna	331	6-8
42.	109756 B	ul. Wita Stwosza	bitumiczna	189	10
43.	109757 B	ul. Stodolna	bitumiczna	265	6-8
44.	109758 B	ul. Spokojna	bitumiczna	415	10
45.	109759 B	ul. Słoneczna	bitumiczna	362	12
46.	109760 B	ul. Michała Górskiego	gruntowa	152	12
47.	109761 B	ul. Kazimierza Kaczorowskiego	gruntowa	152	12
48.	109762 B	ul. Witolda Balukiewicza	gruntowa	152	12

Źródło: Urząd Gminy Raczki – stan na dzień 23.08.2016r.

Wnioski do kierunków

W celu usprawnienia obsługi komunikacyjnej gminy i poprawienia jej dostępności oraz w celu zminimalizowania uciążliwości ruchu samochodowego dla mieszkańców, określa się następujące zasady i kierunki działania:

- *zakłada się utrzymanie parametrów drogi wojewódzkiej nr 655 w klasie nie niższej niż Z – zbiorczej;*
- *drogi powiatowe wymagają remontów, przebudowy i budowy w celu dostosowania do parametrów technicznych i użytkowych w klasie nie niższej niż L – lokalnej;*
- *drogi gminne wymagają remontów, przebudowy i budowy w dostosowaniu do parametrów technicznych i użytkowych w klasie nie niższej niż D – dojazdowej. Należy dążyć do zapewnienia docelowo drogom gminnym kasy L – lokalnej.*

Wymagane parametry dróg publicznych, w porozumieniu z ich zarządcami, należy zapewnić w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

*Wydaje się konieczne **Potrzebne jest** wykonanie nawierzchni bitumicznej na ~~większości dróg~~ **drogach gminnych i powiatowych**, ~~po uprzednim zmniejszeniu ich ilości.~~ Zbudowanie dobrej nawierzchni umożliwi właściwą dostępność komunikacyjną dla mieszkańców oraz eksplorację turystyczną gminy i regionu.*

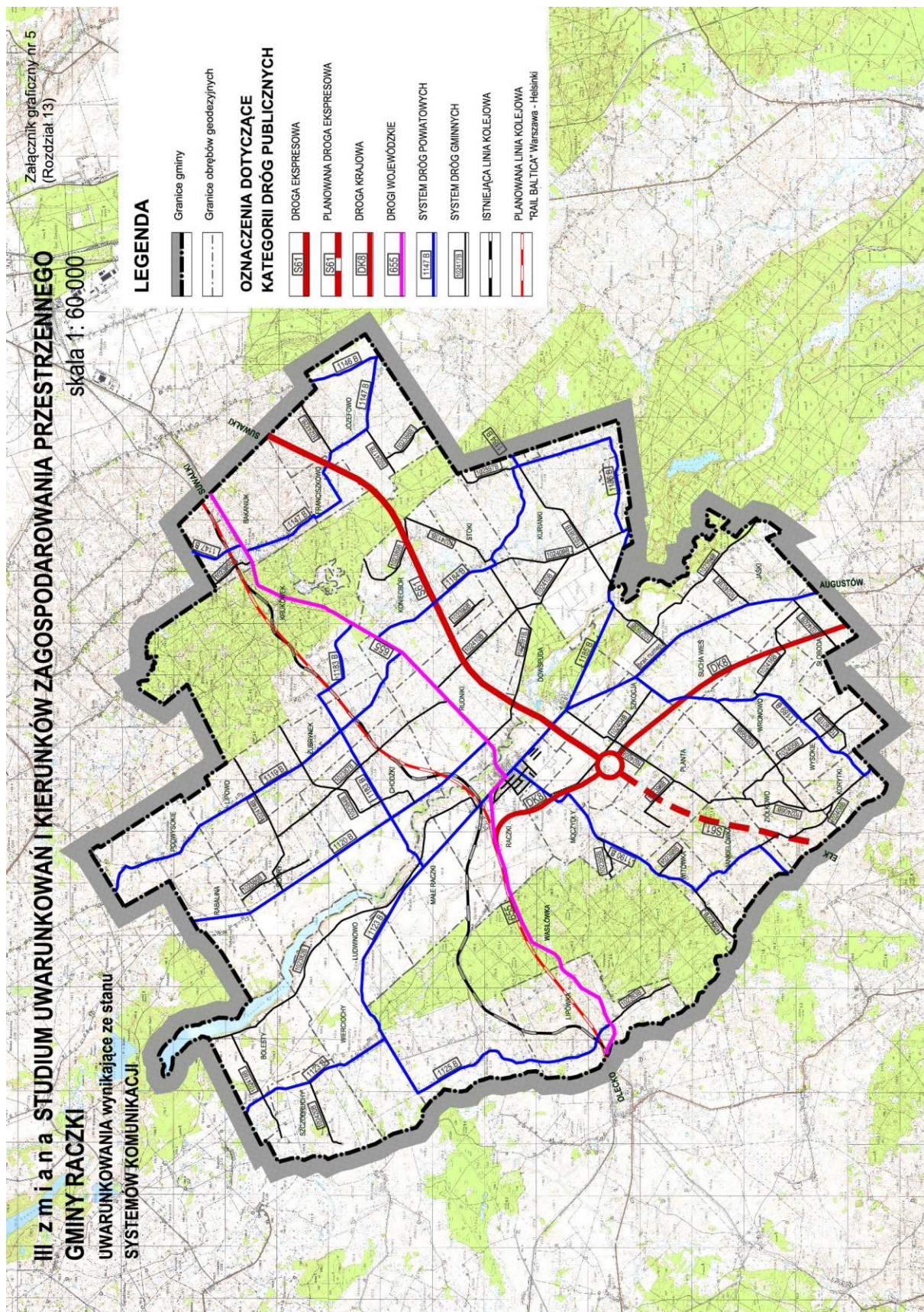
Z drogi gminnej biegnącej nad jeziorem Bolesty z Małych Raczek do Karasiewa należy uczynić drogę turystyczną dostępną przede wszystkim dla rowerów oraz lokalnego ruchu samochodów.

Transport publiczny w Raczkach charakteryzuje się dość niskimi standardami. Wprowadzie gmina ma dobre skomunikowanie autobusami PKS z Suwałkami i Augustowem. Pozostałe miejscowości gminy nie są jednak obsługiwane transportem zbiorowym w dostatecznym stopniu. Autobusy albo nie docierają wcale, albo ich kursowanie jest ograniczone do 1-2 par kursów na dobę. Dostępność komunikacyjna miejscowości gminy Raczki jest — poza głównymi drogami krajowymi — niedostateczna. Należy rozważyć możliwość funkcjonowania komunikacji zbiorowej opartej o mikrobusy, odbywającej się z dużą częstotliwością i docierającą do miejscowości położonych wzdłuż dróg powiatowych, w szczególności zaś komunikacja taka powinna obejmować trasy: Raczki – Rabalina -Karasiewo-Małe Raczki- Raczki, Augustów- Raczki – Koniecbór – Kurianki – Szczebra – Augustów itp.

Przez gminę Raczki przebiega linia kolejowa Olecko — Suwałki, która obecnie nie obsługuje przewozów pasażerskich. Należy rozważyć jednak ich przywrócenie na tej linii, zwłaszcza dla obsługi ruchu turystycznego a także jako komunikacji alternatywnej dla proponowanej mikrobusowej.

Bardzo ważnym zagadnieniem jest pionowe i poziome oznakowanie dróg, zarówno krajowych jak i wojewódzkich. Regułą jest brak dobrego oznakowania poziomego, co zwłaszcza w nocy utrudnia jazdę, szczególnie biorąc pod uwagę ograniczoną zazwyczaj widoczność i liczne zakręty. Oznakowanie pionowe jest często niewidoczne, zwłaszcza w nocy. Brak jest hektometrów oraz światełek odbłaskowych na poboczach. Oddzielnym problemem jest brak konsekwentnego, logicznego i czytelnego systemu oznaczeń drogowoskazowych. Jest to konieczne dla turystów i osób okazjonalnie korzystających z dróg gminy. Konieczne jest opracowanie systemu oznakowań i zamontowanie na skrzyżowaniach i odcinkach między skrzyżowaniami czytelnych drogowoskazów.

Warto rozważyć ustawienie na wyjeździe z Augustowa drogowoskazu informującego o trasie historycznej i transportowej Raczki — Bakalarzewo — Filipów — Przerośl — Suwalski Park Krajobrazowy.

Rozdział 14.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE ZE STANU SYSTEMÓW INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, W TYM STOPNIA UPURZĄDKOWANIA GOSPODARKI WODNO – ŚCIEKOWEJ, ENERGETYCZNEJ ORAZ GOSPODARKI ODPADAMI

Zaopatrzenie w wodę

Zaopatrzenie gminy w wodę oparte jest o ujęcie wód podziemnych czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Poziom ten, jest w całości izolowany utworami słabo przepuszczalnymi w północnej i środkowej części gminy oraz utworami słabo przepuszczalnymi w północnej i środkowej części gminy oraz nieprzepuszczalnymi w części południowo – zachodniej.

Głębokość zalegania wód w części zachodniej wynosi 40 – 80m, a w części wschodniej 30 – 60m oraz na obszarze sandru (Dolina Rospudy) 20 – 40 m. Miąższość utworów wodonośnych w północnej od 30-120 m³/godz., a w części południowej ponad 120 m³/godz. Woda jest na ogół dobrej jakości i wymaga jedynie prostego uzdatniania polegającego na wytrąceniu związków żelaza.

Tereny wodonośne najbardziej narażone na zanieczyszczenie są położone w obrębie sandru Rospudy.

Na terenie gminy czynne są trzy ujęcia wody: we wsi Raczki, Podwysokie i Wierciochy. Spoza granic gminy jest dostarczana woda ze wsi Pruska Mała w gminie Augustów oraz z rejonu b. fabryki domów w Suwałkach.

Istniejąca sieć wodociągowa

Wg stanu na koniec 2015r. sieć wodociągowa obejmuje łącznie 160 km sieci rozdzielczej. Do 30.08.2016r. nie zwiększyła się długość sieci wodociągowej.

Wg stanu na koniec 2015r. w gminie Raczki było 1109 szt. przyłączy wodociągowych.

W tym czasie z sieci wodociągowej korzystało 4894 osoby, co stanowiło 81,2 % ludności gminy Raczki.

Na 36 miejscowości położonych na terenie gminy woda z wodociągu dociera do wszystkich wsi. Wszystkie gospodarstwa zagrodowe, które są poza systemem zaopatrzenia w wodę z wodociągów, posiadają lokalne źródła zaopatrzenia w postaci studni kopanych.

Gmina posiada trzy stacje wodociągowe w miejscowościach: Raczki, Wierciochy i Podwysokie, *których charakterystykę podano w Rozdziale 12.* –W 2000 r. została zmodernizowana stacja wodociągowa we wsi Raczki. Modernizacja polegała na całkowitej automatyzacji ciągu technologicznego, składającego się trzech zbiorników wyrównawczych podziemnych, po 50 m³ każdy, dwóch studni głębinowych i zestawu pompowego do przetransportowania wody do sieci wodociągowej. Maksymalna wydajność, określona pozwoleniem wodnoprawnym wynosi 895 m³/dobę. W 2003r. wykonano sieć wodociągową we wsiach: Koniecbór, Stoki, Kurianki Pierwsze i Kurianki Drugie oraz zmodernizowano stację wodociągową we wsi Podwysokie. Modernizacja stacji wodociągowej polegała na zainstalowaniu nowych urządzeń oraz automatyzacji obsługi układów sprężonego powietrza, napowietrzania wody, areacji wody oraz jej filtracji wraz z płukaniem filtrów i dezynfekcją wody. Maksymalna wydajność, określona w pozwoleniu wodnoprawnym wynosi 262 m³/dobę. W 2004r. zmodernizowano stację wodociągową w Wierciochach, której wydajność wynosi 181 m³/dobę.

Aktualnie trwają prace nad modernizacją gminnego ujęcia wody w Raczkach, polegającą na likwidacji Studni Nr 1, której wydajność znacząco spadła i wykonaniu Studni nr 1A o głębokości 75 m, o wydajności 60 m³/h przy depresji 2,0m.

Stan istniejący kanalizacji gminy Raczki

Na terenie wsi Raczki tylko część wsi gminnej Raczki, część miejscowości Małe Raczki położonej na wyżynie i część miejscowości Dowspuda posiadają sieć kanalizacji *sanitarnej*. Ścieki z obu miejscowości odprowadzane są do mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków typu BIOBLOK, zlokalizowanej między tymi miejscowościami, na terenie wsi Dowspuda. *Przepustowość oczyszczalni wynosi 41m³/h tj. 300m³/dobę. W 2015r. rzeczywista przepustowość wyniosła 220 m³/dobę. Oczyszczone ścieki zrzucane są do gruntu.*

Budowa sieci kanalizacyjnej realizowana była etapowo. Finansowanie realizacji jednego z etapów odbyło się z udziałem środków z funduszu PHARE, natomiast ostatniego przy udziale środków Unii Europejskiej w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa.

Aktualnie trwają prace nad rozbudową oczyszczalni ścieków, polegającą na budowie osadnika wtórnego i pompowni osadów.

Obecnie (stan z grudnia 2006r.) sieć kanalizacyjna obejmuje kolektor główny o łącznej długości 13,95 km oraz przyłączy o łącznej długości 4,0 km (odbiór ścieków od 348 podmiotów). Oczyszczane ścieki odprowadzane są poprzez staw do rzeki Rospudy wpadającej do jeziora Rospuda powiązanej z jeziorem Necko. Rzeka posiada II klasę czystości. Wokół oczyszczalni istnieje strefa izolacyjna o szerokości 300m.

Istniejąca sieć kanalizacji sanitarnej wg stanu na koniec 2015r. to 18,2 km sieci głównej.

Do 30.08.2016r. nie zwiększyła się długość sieci kanalizacji sanitarnej.

Wg stanu na koniec 2015r. w gminie Raczki było 500 szt. przyłączy kanalizacyjnych.

W tym czasie z sieci kanalizacyjnej korzystało 2390 osób, co stanowiło 39,7 % ludności gminy Raczki.

Na nieruchomościach, które nie mają możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej znajdują się zbiorniki do gromadzenia ścieków *lub przydomowe oczyszczalnie ścieków*. Po przeprowadzonej ostatnio modernizacji, ~~Oczyszczalnia ścieków w Dowspudzie jest przystosowana do przyjmowania ścieków dowożonych (punkt zlewny).~~

W ramach inwestycji gminnych, w latach 2010 – 2014, wykonano 464 przydomowe oczyszczalnie ścieków, zlokalizowane na terenie całej gminy (z wyjątkiem Raczek, które posiadają rozwiniętą kanalizację sanitarną).

Na pozostałym obszarze gminy oraz terenów nie objętych siecią kanalizacyjną

Inwestycje gminne w zakresie oczyszczania ścieków bytowych, znacząco poprawiły stan środowiska, jednak jeszcze w wielu miejscach, nieczyszczone ścieki sanitarne odprowadzane są bezpośrednio lub poprzez nieszczelne szamba do gruntu i wód powierzchniowych.

Wody opadowe odprowadzane są bez oczyszczenia powierzchniowo lub rowami do gruntu i wód powierzchniowych. Odprowadzanie ścieków sanitarnych i wód opadowych bez oczyszczenia do gruntu i wód powierzchniowych powoduje degradację środowiska naturalnego gminy.

W nieobowiązującym od 1 stycznia 2004r. miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy przewidziano realizację pięciu oczyszczalni we wsiach: Wierciochy, Sucha Wieś, Bakaniuk, Kurianki i Franciszkowo.

Wysypiska

Od 1980 roku na terenie gminy funkcjonowało jedno składowisko odpadów w Ludwinowie. Właścicielem tego obiektu była gmina Raczki. Składowisko w chwili obecnej *(od 31.12.2016r.)* jest zamknięte *i zrekultywowane*, a odpady stałe wywożone są do kompostowni w Suwałkach. *Gmina nie posiada wylewiska.*

Odpady stałe w gospodarstwach indywidualnych gromadzone są głównie w pojemnikach 110 litrowych (250 gospodarstw) oraz w 60 litrowych workach jednorazowego użytku (50 gospodarstw). Systemem cyklicznego odbioru odpadów (1 x na dwa tygodnie) objęta jest miejscowość Raczki, w której mieszka blisko 40% mieszkańców gminy oraz miejscowości Małe Raczki i Dowspuda. Na obszarze gminy rozstawiono 18 kontenerów KP-7 i 15 pojemników PA-1100. Głównie przy szkołach rozstawiono 7 gniazd pojemników typu PA-1100, w których gromadzi się odpady w sposób selektywny (szkło, plastik, aluminium). Odbiór odpadów gromadzonych w tych kontenerach i pojemnikach (za wyjątkiem odpadów gromadzonych w sposób selektywny) finansowany jest z budżetu gminy.

Gospodarkę odpadami komunalnymi gmina prowadzi zgodnie z zasadami ustalonymi w ustawie z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminie (j.t. Dz.U. 2013r. poz.1399 z późn.zm.) oraz stosownym „Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Raczki”.

Odpady komunalne z terenu gminy Raczki są odbierane przez zewnętrzną firmę przewoźną. Odpady są dostarczane do Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej w Suwałkach, które zawiaduje Regionalną Instalacją Przetwarzania Odpadów Komunalnych, zgodnie z założeniami Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami. Odpady wyselekcjonowane z odpadów komunalnych (papier, metale, tworzywa sztuczne i szkło), są przekazywane do innych instalacji na terenie całego kraju. Balast , powstały po sortowaniu zmieszanych odpadów komunalnych jest zagospodarowany przez składowanie w Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej w Suwałkach.

Gmina posiada wieloletni „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Raczki”.

Elektroenergetyka

Energia elektryczna do Gminy Raczki jest doprowadzana liniami napowietrznymi średnich napięć (SN) 20 kV i 15 kV. Linie te są doprowadzone z następujących punktów: stacja w Augustowie (GPZ) 110/20kV, stacja w Suwałkach (GPZ) 110/20 kV, stacja w Filipowie (GPZ) 110/20 kV.

Linie średnich napięć doprowadzone są do stacji transformatorowych (SN/nn) 20/0,4 kV i 15 kV, z których liniami napowietrznymi niskiego napięcia zasilani są odbiorcy. W istniejącym rozwiązaniu sieci –warunki atmosferyczne mają istotny wpływ na pewność zasilania. Warunki bezpieczeństwa w dostawie energii elektrycznej, w porównaniu z siecią kablową są gorsze. Istniejący system sieci zabezpiecza potrzeby energetyczne gminy, jednak nie nadaje się w przeważającej większości do przesyłu większej mocy. Zaopatrzenie całego obszaru jest nierównomierne. W wielu rejonach ciągłość i jakość dostawy energii jest niezadawalająca, czego główną przyczyną są awarie dostawy prądu spowodowane dużym stopniem wyeksploatowania, zbyt małymi przekrojami przewodów, zbyt długimi odcinkami linii.

Telekomunikacja

System telekomunikacyjny na terenie gminy Raczki zapewnia wymagany standard usług telekomunikacyjnych pod względem jakości i ilości usług.

Tradycyjny system tworzą sieci światłowodowe, nowoczesne centrale automatyczne, kablowe sieci rozdzielcze i abonenckie. Wszystkie wsie są telefonizowane, istniejąca sieć zabezpiecza potrzeby mieszkańców w wystarczającym zakresie, zwiększa się dostępność do sieci informatycznej. Zapewniona jest automatyczna łączność wewnątrz obszaru, połączenia krajowe i międzynarodowe. Stan techniczny i wyposażenie w zakresie telekomunikacji nie odbiega od średnich wskaźników krajowych. Jedynym operatorem sieci telekomunikacyjnej tradycyjnej na terenie gminy jest Telekomunikacja Polska S.A. Poza tradycyjną siecią telekomunikacyjną na terenie gminy funkcjonuje: dynamicznie rozwijająca się łączność za pomocą telefonii komórkowej (*4 anteny*), obsługiwanej przez operatorów: ERA-GSM, PLUS-GSM i CENTERTEL. *2 nadajniki sieci Plus, 1 nadajnik sieci T-Mobile, 1 nadajnik sieci Orange, sieć światłowodowa.*

Sieć telefonii komórkowej swym zasięgiem pokrywa cały obszar gminy. Lawinowo rośnie liczba abonentów sieci telefonii komórkowej i zwiększa się oferta usług np. dostęp do Internetu i poczty elektronicznej.

Na terenie gminy znajdują się dwie stacje bazowe telefonii komórkowej w Wasilówce i Raczkach.

Program „Ikonka” w województwie podlaskim umożliwił zainstalowanie stałego łącza internetowego w Bibliotece Publicznej w Raczkach, z którego mieszkańcy gminy mogą korzystać w godzinach pracy biblioteki.

Wnioski dla kierunków

O konieczności budowy nowych lub modernizacji istniejącej sieci decydować będą:

- ✓ Rozwój gminy;
- ✓ Rosnące wraz z rozwojem gminy potrzeby odbiorców;
- ✓ Niezbędne remonty, przebudowa istniejącej sieci związana z występującymi przeciążeniami sieci (nadmierne spadki napięć) oraz budowa nowych instalacji w sposób zapewniający ochronę przeciwporażeniową wg. wymogów IEC;
- ✓ Wdrażanie nowych przepisów związanych z dostosowaniem ich do Norm Europejskich i przepisów decydujących o poprawie warunków bezpieczeństwa;
- ✓ Tworzenie stref chronionych, w których mogą być wprowadzone wymagania skablowania linii energetycznych;
- ✓ Zwiększenie ofert programowych usług telefonicznych;
- ✓ Zwiększenie dostępności do sieci informatycznej;
- ✓ *Potrzeby rozbudowy systemów dostarczania wody i odbioru i oczyszczania ścieków sanitarnych;*
- ✓ *potrzeby związane z zaopatrzeniem mieszkańców w gaz;*
- ✓ *inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.*

Rozdział 15.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z ZADAŃ SŁUŻĄCYCH REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

W studium uwzględnia się uwarunkowania wynikające w szczególności z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych i określa się obszary, na których będą one rozmieszczone zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego.

Cele publiczne określone wg. art.6 ustawy o gospodarce nieruchomościami z dnia 21 sierpnia 1997r., których realizacji służyć będą przedmiotowe zadania, obejmują w ww. planie zagospodarowania przestrzennego między innymi:

- wydzielanie gruntów pod realizację inwestycji,
- budowę i utrzymanie urządzeń z zakresu infrastruktury technicznej,
- budowę, rozbudowę i utrzymanie obiektów infrastruktury społecznej,
- budowę i utrzymanie obiektów na potrzeby obronności.

Zadania służące realizacji celów publicznych to każda działalność państwa lub właściwej jednostki samorządu terytorialnego, finansowana w całości lub części z budżetu państwa, samorządu lub ze środków własnych inwestora. Warunkiem realizacji zadań zawartych w programach rządowych wpisanych do wojewódzkiego rejestru oraz zadań samorządowych województwa zawartych w programie wojewódzkim, a także innych zadań uznanych za publiczne, zgodnie z art. 44, pkt. 1-4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jest ich wprowadzenie do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego po uprzednim przeprowadzeniu przez marszałka województwa negocjacji z wójtem gminy.

Przedmiotem tych negocjacji powinny być:

- warunki wprowadzenia zadań do planów miejscowych, dotyczące pokrycia kosztów sporządzenia planów lub ich zmianie oraz zakres i zawartość materiałów wejściowych dostarczonych przez Inwestora,
- realizacja zobowiązań finansowych z tytułu skutków prawnych sporządzenia planów określonych w w/w ustawie.

Zbiór zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych w planie zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego usystematyzowano poprzez ich podział na:

- a) działy i rodzaje powiązane z poszczególnymi celami publicznymi (np. układy transportowe, infrastruktura techniczna, infrastruktura społeczna itp.),
- b) grupy zadań (w obrębie działów) obejmujące:
 - zadania rządowe ujęte w rejestrze Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast,
 - zadania ujęte w uchwalonym programie wojewódzkim,
 - potencjalne zadanie programów rządowych lub centralnych wynikające z dokumentów rządowych, takich jak np. "Koncepcja polityki przestrzennej zagospodarowania kraju", strategię i polityki resortowe, plany rozwoju instytucji centralnych zarządzających infrastrukturą, w tym zgłoszone jako wnioski do planu,
 - potencjalne zadania programów wojewódzkich zawarte w programach średnio i długookresowych, sporządzanych przez organy i jednostki samorządu województwa oraz zgłoszone jako wnioski do planu zagospodarowania przestrzennego województwa przez samorządy lokalne,
 - potencjalne zadania programów wojewódzkich lub planów rozwoju jednostek zarządzających regionalną ponadlokalną infrastrukturę techniczną i społeczną, w tym zgłoszone jako wnioski do planu zagospodarowania przestrzennego województwa,

- potencjalne zadania programów centralnych lub regionalnych wynikające z potrzeb regionalnych, które wyłoniły się w trakcie prac planistycznych nad kierunkami zagospodarowania, a wiążą się z ogólnymi zapisami : „Strategii rozwoju województwa do roku 2020”.

Wśród potencjalnych zdań o charakterze ponadlokalnym, wynikającym z kierunków zagospodarowania przestrzennego, zawartych w programach rozwoju kultury do roku 2006, sportu do roku 2005 i turystyki do roku 2010 samorządu wojewódzkiego samorządu województwa dotyczących obszaru gminy Raczki, zapisano:

- 1) komputerowy System Informacji Turystycznej i Promocji Województwa Podlaskiego,
- 2) wspomaganie zarządzania województwa przez administrację samorządową,

Wśród potencjalnych zadań o charakterze ponadlokalnym, wynikających z kierunków zagospodarowania przestrzennego, zawartych w programach rozwoju kultury do roku 2006 sportu do roku 2005 i turystyki do roku 2010 samorządu wojewódzkiego dotyczących obszaru gminy Raczki, zapisano:

- 1) organizację muzeów społecznych lub regionalnych, izb rękodziela ludowego, warsztatów rękodzielniczych i innych – w terminie do roku 2006,
- 2) stworzenie punktów wypożyczalni nart i wytyczenie szlaków narciarskich w najpopularniejszych rejonach rozwoju narciarstwa biegowego – w terminie do roku 2006,
- 3) budowę nowych kampingów, pól biwakowych, schronisk, bazy gastronomicznej itp. na szlakach turystycznych pieszych i rowerowych – w terminie do roku 2006,
- 4) budowę przystani i stanic wodnych dla potrzeb turystyki wodnej – w terminie do roku 2015,
- 5) przekształcanie budynków byłych szkół w schroniska młodzieżowe oraz obiekty turystyki kwalifikowanej – w terminie od roku 2015,
- 6) wariantowy przebieg I Paneuropejskiego Korytarza Transportowego w uzgodnieniu z GDDKiA oraz PKP PLK.

Jako potencjalne zadania programów rządowych zawarte w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju i długoterminowych planach rozwoju Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. zapisano:

- budowa gazociągów wysokiego ciśnienia: Zambrów – Łomża – Stawiski – Szczuczyn – Prostki – Raczki DN 500 w orientacyjnym terminie 2006-2010r.

Jako potencjalne zadanie programów rządowych wynikające z długoterminowych planów rozwoju PGN i G S.A. zapisano:

- budowa gazociągu tranzytowego BIAŁORUŚ - ROSJA (obwód Kaliningradzki) – zasilanie alternatywne dla zachodnich i północnych obszarów województwa:
 - tłocznia Iwacewicze (Białoruś) – Lipszczany – Lipsk – Augustów- Raczki DN 1000
 - Augustów - Raczki - Gołdap DN 800.

Jako potencjalne zadanie kierunków rozwoju systemu gazowniczego wysokiego ciśnienia wynikające z planów rozwoju Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. krótko o długoterminowych, zapisano:

- budowa gazociągów wysokiego ciśnienia wraz ze stacjami redukcyjno - pomiarowymi pierwszego stopnia:
 - o Raczki – Suwałki DN 200, w orientacyjnym terminie 2011– 2020 r.
 - o Raczki – Gołdap DN 400/250 w orientacyjnym terminie 2011– 2020 r.

Potencjalnym zadaniem programów rządowych i samorządowych dotyczący przebudowy linii kolejowych, wynikająca z ustaleń Przedsiębiorstwa Państwowego PKP Zakład Infrastruktury Kolejowej w Białymstoku

- przebudowa i budowa linii kolejowych Olecko – Suwałki, w terminie po 2005r.

Wśród potencjalnych zadań programów wojewódzkich wynikających z polityki i zamierzeń inwestycyjnych samorządów oraz kierunków zagospodarowania przestrzennego województwa zapisano dla Gminy Raczki:

1) w ramach „Programu zintegrowanego rozwoju drogownictwa” – przebudowy i budowy dróg nie ujętych w innych zadaniach:

- przebudowę drogi wojewódzkiej nr 655 Kap – Wydminy – Olecko – Raczki – Suwałki – Rutka-Tartak – w terminie do roku 2015;

- przebudowę drogi wojewódzkiej nr 664 Raczki – Augustów – Lipsk – gr. Państwa – w terminie do 2015r.

- drogi powiatowej Raczki – Bakałarzewo – Filipów – Przerośl – (Linowo) – Hańcza – Wiżajny; jako trasa turystyki samochodowej wzdłuż doliny rzeki Rospudy do 2010r.

2) w ramach polityki zamierzeń inwestycyjnych Podlaskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich:

- przebudowę mostu na rzece Szezeberka w Bakaniu w ciągu drogi wojewódzkiej Kap – Wydminy – (Olecko) – gr. wojew. – Raczki – Suwałki – Rutka-Tartak – w orientacyjnym terminie 2003-2005;

- przebudowę mostu na rzece Głęboka w Dowspudzie w ciągu drogi wojewódzkiej nr 664 Raczki – Augustów – Lipsk – gr. Państwa – w terminie do 2015r.

Potencjalne zadania programów rządowych lub samorządowych wynikające z kierunków zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego i zgłoszonych wniosków samorządów, powiatów, miast i gmin

- budowa lotniska dla potrzeb północnego obszaru funkcjonalnego k/Raczek – początek 2005r.

W zakresie infrastruktury telekomunikacyjnej jako potencjalne zadania wynikające z informacji samorządów i TP S.A. zapisana została:

- budowa linii światłowodowych na obszarze gminy – I etap do 2004 roku.

Rozdział 16.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYMAGAŃ OCHRONY PRZECIWPOWODZIOWEJ

Ochronę przeciwpowodziową realizuje się na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (j.t. Dz.U. z 2015r. poz. 469 z późn.zm.)

Zgodnie z Prawem wodnym:

- *przez **obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi** rozumie się określone we wstępnej ocenie ryzyka powodziowego obszary, na których istnieje znaczące ryzyko powodzi lub jest prawdopodobne wystąpienie znaczącego ryzyka powodzi;*
- *przez **obszary szczególnego zagrożenia powodzią** rozumie się:*
 - *obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat,*
 - *obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat,*
 - *obszary, między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału przeciwpowodziowego, a także wyspy i przymuliska, o których mowa w art. 18, stanowiące działki ewidencyjne,*
 - *pas techniczny w rozumieniu art. 36 ustawy z dnia 21 marca 1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej;*

Potencjalne zagrożenie powodziowe może być związane jedynie z rzeką Rospudą. Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi wraz z zasięgiem zalewu bezpośredniego wodą o prawdopodobieństwie 1% wskazano na rysunku STUDIUM, zgodnie z wytycznymi opracowania pod nazwą „Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej - rzeka Rospuda”. Z opracowania tego wynika, że zalewiska powodziowe mają znaczny zasięg.

Na terenie gminy Raczki rzeka Rospuda znajduje się w większości w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”, gdzie obowiązuje zakaz realizacji obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegowej jezior, rzek i innych zbiorników wodnych. Ewentualne tereny zalewowe na ogół nie wykraczają poza tę strefę. Ograniczenia w zagospodarowaniu terenów chronionych na podstawie przepisów o ochronie przyrody, skutecznie wykluczają tereny zalewowe spod zabudowy.

Rozdział 17.

UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z WYSTĘPOWANIA OBSZARÓW PROBLEMYCH W GMINIE RACZKI I W JEJ ŚĄSIEDZTWIE

Załącznik graficzny nr 6

UWARUNKOWANIA wynikające z występowania OBSZARÓW PROBLEMYCH Identyfikacja obszarów zdegradowanych w DOWSPUDZIE

Na obszarze gminy Raczki dokonano identyfikacji obszarów zdegradowanych w oparciu o art. 9.1 ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015r. poz. 1777 z późn.zm.)

W granicach gminy Raczki za obszary w znacznym stopniu zdegradowane, stanowiące równocześnie obszary problemowe, uznano:

- 1) centralną część miejscowości Raczki, stanowiącą zabytkowy układ przestrzenny miasta Raczki, wpisany do rejestru zabytków pod Nr 986;
- 2) pozostałości zespołu pałacowo – parkowego Ludwika Paca w Dowspudzie, wpisane do rejestru zabytków pod Nr A-230 i W-963 wraz z otoczeniem przyległym do drogi ekspresowej S61, dróg powiatowych i rzeki Rospudy.

Diagnoza obszarów zdegradowanych w centralnej części miejscowości Raczki

Analizy dokonano w granicach zabytkowego układu przestrzennego miasta Raczki, wpisanego do rejestru zabytków pod Nr 986.

Opisane poniżej tereny znajdują się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Występuje również koncentracja negatywnych zjawisk:

- gospodarczych - w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, które odnoszą się głównie do prywatnej i spółdzielczej działalności gospodarczej;
- środowiskowych - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, które odnoszą się głównie do terenów położonych nad rzeką Rospudą;
- przestrzenno-funkcjonalnych - w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, które odnoszą się do całego obszaru objętego ochroną konserwatorską;
- technicznych - w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska, które odnoszą się do całego obszaru objętego ochroną konserwatorską.

Wyżej opisane negatywne zjawiska występują głównie na terenach prywatnych, co utrudnia działania naprawcze.

Place i zieleńce publiczne w dużym stopniu poddano działaniom naprawczym, w ramach częściowych rewitalizacji.

Dużym atutem dla działań naprawczych jest gminna oczyszczalnia ścieków znajdująca się w Dowspudzie.

Powyższa diagnoza, potwierdzająca spełnienie przez obszar zdegradowany przesłanek ich wyznaczenia, może być podstawą do wyznaczenia obszaru rewitalizacji.

Granice obszaru rewitalizacji nie mogą obejmować obszaru mniejszego niż zabytkowy układ przestrzenny miasta Raczki, wpisany do rejestru zabytków pod Nr 986, gdyż obejmują one całość obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji.

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji w zabytkowym układzie przestrzennym Raczek na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego oraz przywrócenia walorów zabytkowych i kulturowych obiektów budowlanych, zachowania zabytkowego układu przestrzennego, eliminacji lub rewitalizacji obiektów zdegradowanych.

Diagnoza obszarów zdegradowanych w Dowspudzie

Analizy dokonano w granicach strefy ochrony konserwatorskiej, obejmującej pozostałości zespołu pałacowo – parkowego Ludwika Paca w Dowspudzie, wpisane do rejestru zabytków pod Nr A-230 i W-963 oraz jej otoczenia.

Opisane poniżej tereny znajdują się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

Zidentyfikowano obszary zdegradowane, spełniające kryteria, zawarte w art. 9 i art. 10 ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji.

W załączniku graficznym nr 6, na mapie ewidencyjnej obrębu Dowspuda w skali 1:5000, wskazano działki z niżej opisanymi problemami wg kryteriów w ustawie o rewitalizacji.

W stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk:

- gospodarczych - w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, znajdują się działki nr 93/9, 42/2, 43, obejmujące pozostałości zabytkowego zespołu pałacowo – parkowego Ludwika Michała Paca oraz lasy i łąki sąsiadujące z parkiem i rzeką Rospudą oraz działki nr 44/10 i 42/1 związane z gminną oczyszczalnią ścieków.

Pozostałości zespołu pałacowo - parkowego znajdują się w skrajnym stanie wyniszczenia. Lasy i łąki są w stanie naturalnym. Na terenach leśnych nie prowadzi się gospodarki leśnej. Na terenach łąkowych prowadzi się ekstensywną gospodarkę rolną. Tereny nadrzeczne opanowane są przez groźny dla ludzi barszcz Sosnowskiego. Ratunku dla obiektu upatruje się w zorganizowanej działalności gospodarczej na rzecz usług turystycznych, którego realizację deklaruje prywatny przedsiębiorca - właściciel wymienionych działek i pozostałości pałacu. Na działkach nr 44/10 i 42/1 zagospodarowanych na potrzeby gminnej oczyszczalni ścieków, w dolinie rzeki Rospudy, występuje problem inwazji barszczu Sosnowskiego.

W stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk:

- przestrzenno-funkcjonalnych - w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, znajdują się działki nr 45/1, 45/2, 45/3, 45/4, 45/5, 45/28, 45/29, 45/30, 45/36, 45/37, 78/2, 81, 87, 90, 93/1, 93/7, 93/10, 93/11, 93/12, 93/14, 93/15, 93/16, 93/17.

Na działce nr 93/10 znajduje się budynek Zespołu Szkół, utrzymany w dobrym stanie technicznym i użytkowym. Na pozostałym terenie znajduje się boisko szkolne w stanie degradacji technicznej i użytkowej. Zagospodarowanie uzupełnia parking i zieleńce.

Na działce nr 93/16, w otoczeniu zdewastowanych budynków po szkolnym gospodarstwie rolnym, znajduje się czterokondygnacyjny budynek internatu szkolnego z kotłownią, w stanie częściowej degradacji technicznej.

Na działce nr 45/5 znajduje się 4 bloki mieszkalne (wielorodzinne) wraz z towarzyszącym terenem gospodarczym (place, dojścia, dojazdy, garaże, zieleń naturalna), w stanie częściowej degradacji technicznej.

Na działce 93/11 znajduje się urządzony, ogólnodostępny plac rekreacyjny dla dzieci i dorosłych, z którego korzystają turyści i mieszkańcy gminy.

Na działce nr 45/28 znajduje się odrestaurowana zabytkowa kordegarda, w której urządzono usługi turystyczne.

Działka nr 87 stanowi zabytkową aleję parkową prowadzącą od drogi publicznej (powiatowej) do pałacu Paca. Aleja posiada nową nawierzchnię z kostki brukowej, oświetlenie, ławki. Wzdłuż alei rośnie szpaler drzew uznanych za pomnik przyrody. Drzewa wymagają specjalistycznych zabiegów konserwacyjnych.

Aleja zapewnia dostęp do drogi publicznej dla użytkowników szkoły, mieszkańców osiedla, internatu i usług turystycznych. Zabytkowa aleja parkowa nie powinna spełniać roli obsługi komunikacyjnej przyległych terenów i zabudowy.

Na działce nr 93/9 znajdują się pozostałości zabytkowego zespołu pałacowo – parkowego Ludwika Michała Paca w stanie całkowitej degradacji technicznej. Zachowany portyk pałacu przedstawia wartości historyczne i architektoniczne (styl neogotycki). Pożądane jest odtworzenie pałacu na bazie zachowanych elementów i nadanie obiektowi funkcji użytkowych. Pożądane jest odtworzenie zabytkowego założenia parkowego, nadanie mu wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz utrzymanie go w należyтым stanie biologicznym.

Na omawianym obszarze występuje w szczególności problem niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do wielofunkcyjności obszaru oraz niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej. W celu poprawy funkcjonalności obszaru i zapewnienia ochrony zabytków, konieczna jest zmiana systemu obsługi komunikacyjnej obszaru, w połączeniu z zewnętrznym układem dróg publicznych.

Skrzyżowanie dwóch dróg powiatowych (dz. nr 79/3, 83) , drogi gminnej (dz. nr 89) i zabytkowej alei (dz. nr 87), wymaga przebudowy w celu zapewnienia bezpiecznego rozwiązania komunikacyjnego (np. małe rondo).

Wzrastający ruch turystyczny (szczególnie rowerowy), jak również komunikacja między gminną miejscowością Raczki a szkołą w Dowspudzie, wymaga, aby wzdłuż dróg powiatowych zaplanowany został pełnowymiarowy ciąg pieszo-rowerowy (z wykorzystaniem części działki Powiatu Suwalskiego nr 44/7).

Sąsiedztwo drogi ekspresowej S61 wymaga działań łagodzących skutki jej uciążliwości dla terenów zagospodarowanych, wymagających ochrony przed hałasem. Przylegające do tej drogi tereny Powiatu Suwalskiego (działki nr 44/7, 44/3) mogą posłużyć do takiego zagospodarowania, które złagodzi skutki hałasu a jednocześnie przyczyni się do wzmocnienia znaczenia turystycznego gminy.

Duże działki Powiatu Suwalskiego nr 58, 44/7, położone przy drogach powiatowych pozostają w użytkowaniu rolniczym, choć są dobrze skomunikowane i mogą służyć celom inwestycyjnym, zmierzającym również do wzmocnienia znaczenia turystycznego gminy.

Działka prywatna nr 74, dostępna z dwóch dróg powiatowych, jest zabudowana przez zabudowę zagrodową, a w pozostałej części jest użytkowana rolniczo. Na działce znajduje się cmentarz z okresu I wojny światowej, bez dostępu do drogi publicznej. Zachowanie, utrzymanie i udostępnienie publiczne obiektu wymaga działań naprawczych.

W stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk:

- *technicznych* - w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska, znajdują się działki zabudowane nr: 45/1, 45/2, 45/3, 45/5, 93/1, 93/14, 93/16; działki drogowe nr: 78/2, 81, 92, 93/8 oraz most na rzece Rospuda.

Na działce nr 93/16 znajduje się ponad 20 budynków po dawnym szkolnym gospodarstwie rolnym, w stanie całkowitej degradacji. Tylko część z nich jest wykorzystywana na potrzeby gospodarcze Zespołu Szkół. Teren jest zaniedbany, nieuporządkowany i bezużyteczny. Budynki te nie przedstawiają żadnej wartości architektonicznej ani użytkowej. Wartość historyczna dawnych budynków folwarcznych wymaga przebadania.

Na działce nr 45/5 znajdują się 4 bloki mieszkalne wielorodzinne, których stan techniczny wymaga interwencji, gdyż znajdują się w stanie częściowej degradacji technicznej. Zagospodarowanie terenu wokół bloków jest w stanie całkowitej degradacji.

Droga wewnętrzna prowadząca do oczyszczalni ścieków jest przejezdna, lecz jej stan techniczny niezadawalający. Pozostałe drogi wewnętrzne nie są urządzone a ich stan i parametry zagrażają bezpieczeństwu użytkownika. Most na rzece, który jest w stanie całkowitej degradacji technicznej, powinien być wyłączony z użytkowania, gdyż zagraża zawaleniu pod ciężarem pojazdów.

Drogi wewnętrzne i most na rzece Rospuda mogą być brane pod uwagę w planowaniu systemu obsługi komunikacyjnej diagnozowanego obszaru, jako dogodnie połączenie komunikacyjne między drogą powiatową (dawną drogą wojewódzką nr 664) a drogą gminną nr 102391B.

W stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk:

- *środowiskowych* - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, znajdują się działki nr: 2/3, 3, 4/2, 39, 40, 41, 42/1, 42/2, 43, 44/3, 44/4, 44/10 (gminna oczyszczalnia ścieków), 75 (rzeka Rospuda), 78/2, 81, 82, 85, 91, częściowo działki nr 74 i 58 wzdłuż drogi powiatowej.

Wskazany obszar jest zaatakowany i zagrożony przez gatunek bardzo niebezpieczny dla środowiska, dla zdrowia i życia ludzi – barszcz Sosnowskiego. Na rzecz eliminacji tego gatunku Gmina Raczki podjęła już współpracę ze Starostwem Powiatowym w Suwałkach, podpisując Porozumienie nr PIR.6120.1.2.2016 z dnia 20.06.2016r. Podjęte wówczas działania były tylko czynnościami jednorazowymi. Trwała eliminacja tego gatunku inwazyjnego wymaga przeprowadzenia działań na szeroką skalę. Nośnikiem umożliwiającym szybkie rozprzestrzenianie się tego gatunku jest przede wszystkim rzeka Rospuda oraz ciągi komunikacyjne (drogi). Każdego roku gatunek ten pojawia się też na nowych siedliskach.

Na działkach nr 2/3 i 4/2 w przeszłości zlokalizowane było nielegalne wysypisko śmieci. Przy bieżących pracach rolnych odpady są wydobywane na powierzchnię i roznoszone na sąsiednie nieruchomości, w tym do rzeki Rospudy i pobliskiego lasu.

Działki nr 3 i 4/2 są nadal lokalnym nielegalnym wysypiskiem śmieci, które corocznie w ramach gminnej akcji „Czysta Rospuda”, realizowanej przez Gminny Ośrodek Kultury w Raczkach, są usuwane w czynie społecznym przez wolontariuszy. Nieruchomość nr 44/3 także wymaga uporządkowania w tej kwestii, poprzez przeprowadzenie procesu rekultywacji dzikich wysypisk.

Wyżej opisane negatywne zjawiska gospodarcze, środowiskowe, techniczne i funkcjonalno – przestrzenne występują głównie na terenach Powiatu Suwalskiego i Gminy Raczki, co sprzyja działaniom naprawczym.

Negatywne zjawiska gospodarcze i środowiskowe, wymagające zorganizowanej działalności gospodarczej na rzecz usług turystycznych, być może mają szansę realizacji przez prywatnego przedsiębiorcę, który nabył pozostałości pałacu Ludwika Michała Paca wraz z rozległym parkiem i terenami nadrzecznymi. Negatywne zjawiska środowiskowe i gospodarcze na terenach nadrzecznych wymagają działań naprawczych.

Dużym atutem dla działań naprawczych jest gminna oczyszczalnia ścieków znajdująca się na działce nr 44/10, obsługująca istniejące obiekty na omawianym obszarze, jak również zdolna obsłużyć nowe obiekty budowlane.

Powyższa diagnoza, potwierdzająca spełnienie przez obszar zdegradowany przesłanek ich wyznaczenia, może być podstawą do wyznaczenia obszaru rewitalizacji.

Przy wskazaniu granic obszaru rewitalizacji należy jednak wziąć pod uwagę tereny przyległe, które choć nie uznane za zdegradowane, to są niezbędne, celem zapewnienia spójności i funkcjonalności obszaru rewitalizacji. Należą do nich działki Powiatu Suwalskiego nr 58, 44/7, i działka prywatna nr 74, będące w użytkowaniu rolniczym oraz przyległe do nich odcinki dróg powiatowych (dz. nr 79/3, 83) i odcinek drogi gminnej (dz. nr 89).

Granice obszaru rewitalizacji zaproponowano w załączniku graficznym nr 6, sporządzonym na mapie ewidencyjnej w skali 1:5000. Wskazane granice obejmują całość obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji, oraz przyległe drogi publiczne i tereny wykorzystywane rolniczo.

Wyznaczenie obszaru rewitalizacji w Dowspudzie ma istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego oraz przywrócenia walorów zabytkowych i kulturowych obiektów budowlanych, eliminacji obiektów zdegradowanych. Rozwój lokalny należy umożliwić, poprzez wskazanie w dokumentach planistycznych terenów inwestycyjnych, których zagospodarowanie pozwoli na realizację celów rewitalizacji, określonych w gminnym programie rewitalizacji.

III z m i a n a S T U D I U M U W A R U N K O W A Ń I K I E R U N K O W Z A G O S P O D A R O W A N I A P R Z E S T R Z E N N E G O

G M I N Y R A C Z K I

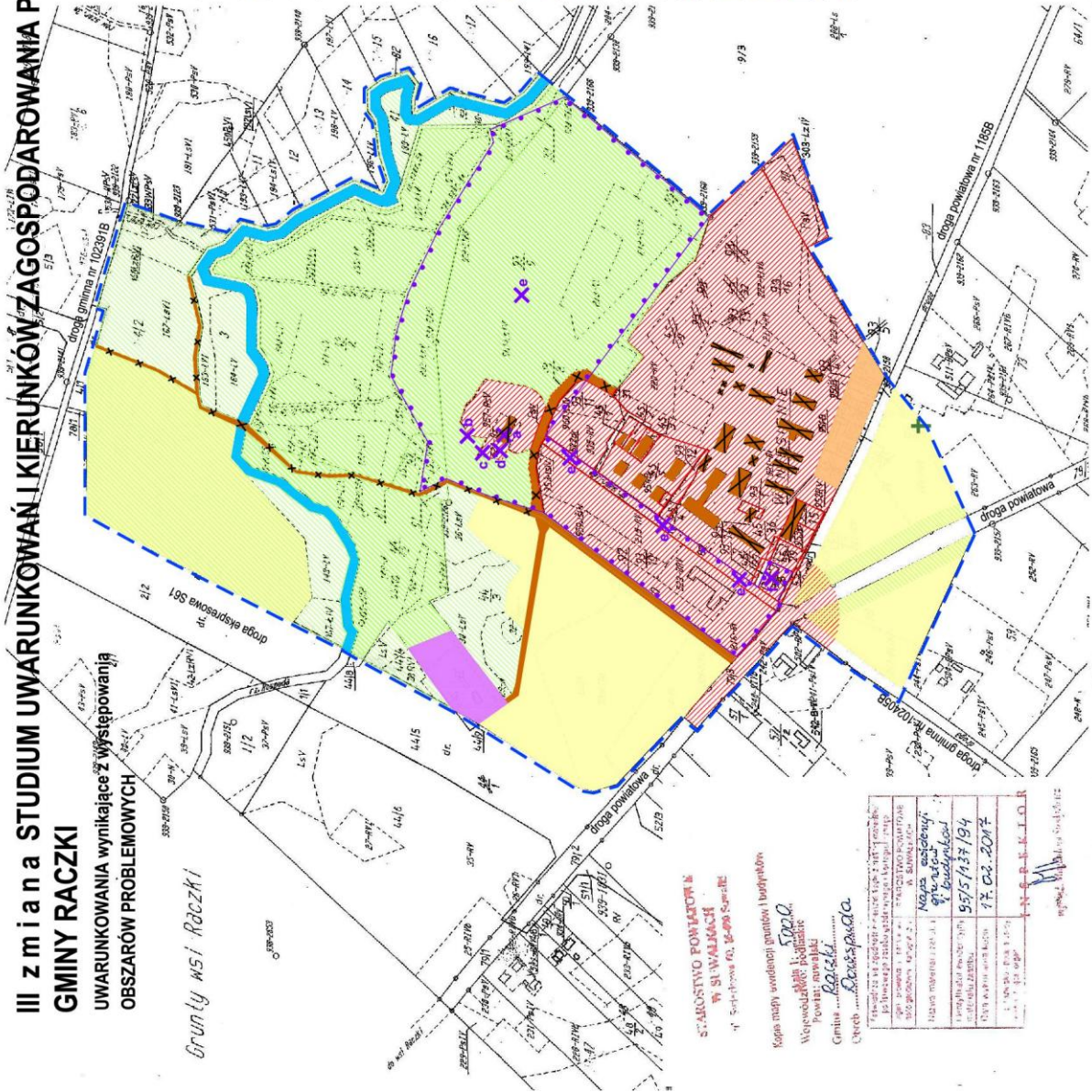
UWARUNKOWANIA wynikające z występowania
OBSZARÓW PROBLEMOWYCH

Załącznik graficzny nr 6
(Rozdział 17)
skala 1 : 5 000

Identyfikacja obszarów zdegradowanych w DOWSPUDZIE
na kopii mapy ewidencyjnej w skali 1 : 5 000

LEGENDA

- granice strefy ochrony konserwatorskiej obejmującej pozostałości zespołu pałacowo - parkowego Ludwika Pała w Dowspudzie wpisane do rejestru zabytków pod nr A-230 I A-963
- zabytki nienruhome architektury i urbanistyki wpisane do rejestru zabytków
- oświatarz z okresu I wojny światowej
- nieruchomości z koncentracją negatywnych zjawisk środowiskowych i gospodarczych
- nieruchomości z koncentracją negatywnych zjawisk środowiskowych
- nieruchomości z koncentracją negatywnych zjawisk funkcjonalno - przestrzennych
- obiekty budowlane w stanie całkowitej degradacji technicznej lub braku zagospodarowania zgodnie z przeznaczeniem
- obiekty budowlane w stanie częściowej degradacji technicznej
- rzeka Hospuda
- nieruchomości zagospodarowane rolniczo
- nieruchomości prywatne z zabudową mieszkaniową jednorodzinną
- gmina oczyszczalnia ścieków
- proponowane granice obszaru rewitalizacji

S. KRÓSTWO POWIATOWY
W SI. WALBACH
ul. Sędziowska 6, 32-090 Spale

Kopia mapy ewidencyjnej gminnej i powiatowej
5220
Województwo łódzkie
Powiat: rawański

Gmina: **Raczków**
Urząd: **Dowspudza**

Załącznik nr 6 do studium	
data sporządzenia	2022
data wejścia w życie	08.08.2022
numer dokumentacji	50/12012/22
data wyrażenia zgody	05.10.2022
numer uchwały	15/23
data uchwały	22.08.2022
numer uchwały	15/23

W O C H A K U I O R

Załącznik Nr 2 do Uchwały Nr XX/168/17
Rady Gminy Raczki
z dnia 28 marca 2017 r.

**STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY RACZKI**

K I E R U N K I
zagospodarowania przestrzennego gminy

Uchwała nr XVII/108/2000 Rady Gminy Raczki z dnia 19 czerwca 2000r.

z m i a n y:

Uchwała Nr XVII/81/08 Rady Gminy Raczki z dnia 01 lipca 2008r.
Uchwała Nr XXVII/166/13 Rady Gminy Raczki z dnia 25 września 2013 r.

Tekst ujednolicony

zmiany w tekście zostały wprowadzone kursywą w kolorze zielonym

R a c z k i – m a r z e c 2017r.

Spis treści:

I. CELE I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. **Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów.**
2. **Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy.**
 - 2.1. Obszar rozwojowy i strefy funkcjonalne „A” „Dolina Rospudy”.
 - 2.2. Obszar rozwojowy i strefy funkcjonalne „B” lasy i tereny przyłeśne.
 - 2.3. Obszar rozwojowy i strefy funkcjonalne „C” – rolniczy.
 - 2.4. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania poszczególnych terenów według ich kategorii.
 - 2.4.1 Tabelaaryczne wytyczne do planów miejscowych.
 - 2.5. Ogólne wytyczne dla obiektów istniejących w granicach wszystkich obszarów funkcjonalnych.
 - 2.6. *Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów w odniesieniu do uchwały intencyjnej i bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę.*
 - 2.7. *Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz przeznaczeniu terenów, wynikające z audytu krajobrazowego.*
3. **Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk.**
 - 3.1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów .
 - 3.2. Zasady ochrony przyrody.
 - 3.3. Racjonalne korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego.
 - 3.4. Lokalne wartości środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiskowe .
 - 3.5. Zasady ochrony *krajobrazu, w tym* krajobrazu kulturowego .
4. **Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.**
5. **Kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej**
 - 5.1. Komunikacja.
 - 5.2. Infrastruktura techniczna.
 - 5.2.1. System wodociągowy.
 - 5.2.2. System odprowadzania ścieków.
 - 5.2.3. W zakresie gospodarki odpadami.
 - 5.2.4. W zakresie ciepłownictwa.
 - 5.2.5. W zakresie gazownictwa.
 - 5.2.6. W zakresie elektroenergetycznym.
 - 5.2.7. System telekomunikacyjny.
6. **Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym .**
7. **Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego**

województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym, obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej *2000m²* oraz obszary przestrzeni publicznej.

9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne.

10. **Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej**

10.1. Kierunki rozwoju gospodarki rolnej.

10.2. Kierunki rozwoju gospodarki leśnej.

11. Obszary ~~narażone na niebezpieczeństwo powodzi~~ *szczególnego zagrożenia powodzią* i osuwania się mas ziemnych.

12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

13. Obszary pomników zagłady i stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady .

14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, ~~lub~~ rekultywacji *lub remediacji. Obszary zdegradowane.*

15. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych.

16. **Kierunki polityki w zakresie obrony cywilnej i ochrony przeciwpożarowej.**

16.1. Obrony i ochrony ludności (OC).

16.2. Ochrony przeciwpożarowej.

17. **Inne obszary problemowe w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.**

Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym.

18. Granice obszarów, na których rozmieszczone będą urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu terenu.

II. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

III. SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

I. CELE I KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNGO

W STRATEGII ROZWOJU GMINY RACZKI na lata 2016 - 2022

sformułowano następującą misję:

*„Zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców
oraz wspieranie kreowania atrakcyjnej i przedsiębiorczej gminy
z wykorzystaniem walorów środowiska naturalnego i położenia transgranicznego”.*

Cele i kierunki zagospodarowania przestrzennego Gminy Raczki stanowią konkretyzację uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych gminy przy uwzględnieniu misji, celów i kierunków rozwoju społeczno-gospodarczego zapisanych w strategii i planach dotyczących tego obszaru.

Przyjmuje się zasadę zrównoważonego rozwoju (ekorozwoju) jako optymalny kierunek rozwoju społeczno-gospodarczego oraz przestrzennego gminy. Ekorozwój rozumiany jest jako zaspokajanie aspiracji cywilizacyjnych i rozwojowych społeczności lokalnej bez niszczenia i degradacji zasobów naturalnych, przy zachowaniu bogactwa przyrody i trwałych wartości kultury.

Celem głównym jest zapewnienie wszechstronnego, trwałego rozwoju gwarantującego wzrost jakości poziomu życia przy zachowaniu równowagi pomiędzy strefą społeczną, ekologiczną i produkcyjną.

Rozwój ten powinien gwarantować sprawność funkcjonowania poszczególnych systemów tworzących strukturę przestrzenno -gospodarczo - społeczną gminy oraz zapewnić otwarcie na przyszłość przy zachowaniu obecnej wielkości i jakości zasobów przyrodniczych i kulturowych.

Ze względu na fakt, iż problem ochrony środowiska i wykorzystania jego zasobów stanowi integralną część procesów rozwojowych oraz na to że każda działalność człowieka odbywa się w środowisku przyrodniczym, dominujące formy działalności gospodarczej w gminie powinny być ściśle uzależnione od jakości i zasobów środowiska przyrodniczego. Ochrona środowiska przyrodniczego odgrywa zatem podstawowe znaczenie dla rozwoju gminy.

Na przyjęte kierunki zagospodarowania składają się główne cele o przedstawionej niżej problematyce:

a) cele przestrzenne obejmujące:

- utrzymanie i zapewnienie harmonijnego rozwoju struktur przestrzennych jednostek osadniczych o wyraźnie zachowanym układzie przestrzennym (optymalna koncentracja zabudowy w granicach zainwestowania miejscowości),
- racjonalizacja zagospodarowania turystyczno-rekreacyjnego (określenie standardów użytkowych przeciwdziałających degradacji środowiska przyrodniczego i kulturowego),
- uporządkowanie podstawowych struktur przestrzennych gminy w zakresie obsługi komunikacyjnej,
- zapewnienie możliwości rozwojowych poszczególnym obszarom rozwojowym;

b) cele społeczne obejmujące:

- zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania,
- zapewnienie właściwego wyposażenia w usługi, szczególnie w usługi zdrowia, kultury i oświaty,
- zapewnienie właściwych warunków wypoczynku,
- zapewnienie właściwego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i komunikację;

b) cele ekonomiczne obejmujące:

- rozwój lokalnego rynku pracy,
- rozwój małych i średnich przedsiębiorstw,

- restrukturyzacja rolnictwa, w tym łagodzenie skutków bezrobocia,
- tworzenie warunków do rozwoju usług turystycznych,
- tworzenie podstaw do aktywnych działań w zakresie pozyskiwania inwestorów;

c) cele przyrodnicze:

- zachowanie istniejącej wielkości i jakości zasobów środowiska przyrodniczego przy racjonalizacji jego wykorzystania,
- poprawa jakości wód powierzchniowych,
- rekultywacja terenów zdegradowanych (wyrobisk i dzikich wysypisk śmieci),
- redukcja emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- zachowanie obecnej struktury krajobrazu rolniczego (zadrzewienia, oczka wodne, tereny podmokłe, bagna, trwałe użytki zielone),

d) cele kulturowe obejmujące:

- zachowanie obiektów dziedzictwa kulturowego prawnie chronionych,
- zachowanie lub rehabilitacja wiejskiego krajobrazu kulturowego (osadniczego), w świetle niekorzystnych działań z przeszłości oraz obecnej potrzeby rozwoju zabudowy letniskowej,
- zapobieganie dalszym niekorzystnym zjawiskom dewastacji cennych obiektów środowiska kulturowego (cmentarzy i zespołu dworsko-parkowego).

1. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ PRZEZNACZENIU TERENÓW.

Dotychczasowy rozwój sieci osadniczej pozwala na ustalenie następujących hierarchii strukturalno – administracyjnej:

- miejscowość *gminna* Raczki *wraz z przyległymi terenami obrębów: Dowspuda, Szkocja i Moczydły*, stanowiąca wielofunkcyjny ośrodek gminny oraz ponadlokalny: w zakresie turystyki i wypoczynku oraz w zakresie *realizacji zakładów rzemieślniczych, produkcyjnych, produkcyjno – usługowych, produkcyjno – magazynowych, usług handlowych wielkopowierzchniowych*,
- wsie o funkcji rolniczej oraz usługowej na poziomie elementarnym dla sąsiednich jednostek osadniczych: Wierciochy, Sidory, Podwysokie, Żubrynek, Józefowo, Kurianki Pierwsze, Jaśki, Ziółkowo;
- pozostałe wsie o funkcji rolniczej;
- część wsi z różnych poziomów hierarchicznych będzie pełnić również funkcje turystyczne, są to wsie: Jaśki, Wierciochy, Bolesty Stare, Rabalina, Małe Raczki.

Kierunki działań powinny zmierzać do:

- racjonalnego korzystanie z zasobów przyrodniczych, społecznych i gospodarczych;
- stworzenia warunków do inwestowania na terenach z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i kulturowego, z uwzględnieniem warunków ich ochrony przez utworzenie stref funkcjonalnych, pełniących funkcje turystyczne i ochronne (strefa zagospodarowania turystycznego i ochrony Jeziora Bolesty i strefa zagospodarowania i ochrony Doliny Rospudy oraz rozwoju mieszkalnictwa w Raczkach, *Małych Raczkach* i Dowspudzie);
- *stworzenia przyjaznych warunków do rozwoju ośrodka gminnego w zakresie rzemiosła, usług, produkcji i handlu;*
- rozwoju agroturystyki we wsiach strefy chronionego krajobrazu;
- utworzenia centrum kultury, informacji i biznesu w Raczkach;

- modernizacji i uzupełnienia układu komunikacyjnego pod kątem ograniczenia uciążliwości wywołanych wzmożonym ruchem w miejscowości gminnej i na trasie do Gołdapi i Suwałk oraz poprawy komunikacji wzdłuż rzeki Rospudy;
- utrzymania tożsamości kulturowej zabudowy miejscowości gminnej i pozostałych wsi, poprzez wspieranie działań na rzecz rewitalizacji starej zabudowy, szczególnie zabytków w strefie ochrony konserwatorskiej jako zasobu przyciągającego turystów;
- uporządkowania funkcjonalno – przestrzennego i estetycznego zabudowy, poprawy wizerunku wsi;
- poprawy jakości życia mieszkańców poprzez rozwój infrastruktury społecznej i technicznej, w szczególności poprawę dostępności komunikacyjnej;
- *umożliwienia realizacji elektrowni fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100 kW.*

2. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA TERENÓW, W TYM TERENY WYŁĄCZONE Z ZABUDOWY

W oparciu o kryteria historyczne, przyrodnicze, funkcjonalne, gospodarcze i architektoniczne ustala się kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego dla gminy jako całości i miejscowości gminnej jako lokalnego centrum rozwoju gminy.

Obszar gminy został podzielony na trzy obszary rozwojowe i strefy funkcjonalne, oznaczone odpowiednimi symbolami i przedstawione na załączniku Nr 2 do niniejszego Studium.

Na wszystkich obszarach rozwojowych i we wszystkich strefach funkcjonalnych położonych w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” obowiązują zakazy i odstępstwa od nich, zgodnie z *przepisami Uchwały Nr XII/90/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 22.06.2015r. poz. 2118).*

2.1. OBSZAR ROZWOJOWY I STREFY FUNKCJONALNE „A” „DOLINA ROSPUDY”

Obszar ten obejmuje następujące sołectwa: Bolesty, Rabalina, Raczki, Choćki, Sidory, w części Małe Raczki, Wierciochy, Rudniki, Dowspuda, Szkocja, Sucha Wieś, Jaśki Leśne, Wronowo.

Cały obszar został podzielony na strefy „A1” i „A2”.

Strefa „A1” stanowi część Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” o najcenniejszych obszarach krajobrazowych, a szczególnie zasobach przyrodniczych.

Obszar funkcjonalny „A” obejmuje jako jedną strefę A1, najcenniejsze obszary krajobrazowe, a szczególnie zasoby przyrodnicze z wyłączonej z inwestowania strefą ochronną wód otwartych, obszarami przeznaczonymi do zalesienia i obszarami wyłączonymi z zabudowy oraz jako strefę A2 najważniejsze zasoby kulturowe z obszarami i obiektami ochrony konserwatorskiej w Raczkach i w Dowspudzie.

Ze względu na atrakcyjność turystyczną obszar funkcjonalny „A” posiada największe możliwości pozyskiwania inwestorów. Jednocześnie też występują tu potencjalne zagrożenia zniszczenia krajobrazu kulturowego przez samowole budowlane (Bolesty, Małe Raczki), niewłaściwe, obce kulturowo formy architektury budynków, brak kanalizacji itp. obszary takie powinny być przedmiotem szczególnej troski władz gminy – stanowią one bowiem „lokomotywę” rozwoju całej gminy. Ich niezrównoważony rozwój w dalszej perspektywie może przynieść szkody nie tylko dla środowiska ale również dla gospodarki i obniżać jakość życia w gminie. Modernizacji czy wręcz odbudowy wymaga wiele siedlisk opuszczonych

lecz bardzo dobrze wpisanych w krajobraz. Większość takich siedlisk nadaje się do pełnienia nowej funkcji – letniskowej, jest to znacznie bardziej korzystne dla krajobrazu niż nowoczesna zabudowa letniskowa i powinno być wspierane jako rozwiązania przyjazne środowisku kulturowemu. Konieczna ewidencja takich siedlisk – stanowią one zasób dla rozwoju turystyki i usług. Możliwe jest przenoszenie starych siedlisk w nowe miejsce.

Zabudowa wymagająca szczególnej uwagi – strefa A2 to przede wszystkim miejscowość gminna Raczki częściowo w zabytkowej zabudowie skupionej, ze strefą konserwatorską z układem urbanistycznym wpisany także do rejestru zabytków oraz miejscowość Dowspuda z zabytkowym kompleksem posiadłości Ludwika Paca. Pozostałe miejscowości o zabudowie zwartej oraz charakterystycznej dla terenów Suwalszczyzny zabudowie kolonijnej. Modernizacji wymagają zabudowania znajdujące się w Raczkach:

a) w strefie konserwatorskiej, na rynku i przyległych ulicach, a w szczególności na ulicach na skarpie nad rzeką Rospudą, jest niezbędna rewitalizacja przez wprowadzanie nowych funkcji i remonty;

b) poza strefą konserwatorską uporządkowanie wizerunku ulic, płoty, elewacje.

Główne kierunki zagospodarowania:

- ochrona wód powierzchniowych i głębinowych poprzez porządkowanie gospodarki ściekowej,
- dopuszczenie realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej, usługowej rzemiosła nieuciążliwego szczególnie w plombach istniejącej zabudowy wsi,
- opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zwłaszcza dla obszarów przyległych do jeziora Bolesty i rzeki Rospudy, poprzez wyznaczenie zagospodarowania terenów na cele mieszkalnictwa, usług turystyczno-wypoczynkowych, drobnej wytwórczości i lokalizowania zakładów rzemieślniczych nieuciążliwych dla środowiska, terenów przeznaczonych pod zalesienie oraz obszarów wyłączonych spod zabudowy,
- rezerwa terenu pod eksploatację surowców mineralnych.

Dla terenów objętych ochroną krajobrazową ~~wprowadza się następujące zakazy:~~ *obowiązują przepisy zawarte w Uchwale Nr XII/90/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 22.06.2015r. poz. 2118),*

- a) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska,
- b) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- c) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt,
- d) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych,
- e) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
- f) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych,
- g) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

2.2. OBSZAR ROZWOJOWY I STREFY FUNKCJONALNE „B” LASY I TERENY PRZYLEŚNE

Obejmuje dwie strefy wschodnią „B1” i zachodnią „B2” Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”. Strefa wschodnia – B1 obejmuje obszar lasu Podbudówek, Koniecbór i Las Podwysoczański z doliną rzeki Szczeberki i częścią obszaru wsi Krukówek, Koniecbór, Stoki, Kurianki. Strefa zachodnia obejmuje obszar Lasu Masalszczyzna oraz znaczną część

wsi Witówka. Obszar ten jest w większości wykluczony z zabudowy (tereny leśne, strefa ochronna wód otwartych rzeki Szczeberki). Możliwości zabudowy: tereny zwartej zabudowy wsi, istniejące siedliska oraz tereny wyznaczone w planach miejscowych oraz zgodnie z przyjętymi standardami zagospodarowania przestrzennego (pkt 2.4) i (pkt 16).

Możliwości rozwoju rolnictwa ekologicznego, warzywnictwa i agroturystyki opartej o lasy i bioklimat oraz programy odnowy biologicznej turystów (ścieżki sportowe w lasach, leczenie dietą). Brak jezior można rekompensować stawem, sauną, basenem.

Ochrona i poprawa wizerunku starych fragmentów wsi i kolonii przez zmianę ich funkcji na letniskową, zgłaszanie ofert przez rolników dla przygotowania przez gminę banku danych nieruchomości. Stara zabudowa wsi powinna być zinwentaryzowana.

Lokalne wartości środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiskowe

1) Wartości:

- park podworski w Koniecborze objęty ochroną konserwatorską,
- kompleksy lasów w strefie B1 – Las Koniecbór, w strefie B2 – Las Malesowizna,
- zadrzewienie wzdłuż brzegów rzeki Szczeberki – B1,
- rzeka Szczeberka o czystej wodzie i warunkach dla turystyki kwalifikowanej – wędkarstwo,
- krajobraz rolniczy.

2) Zagrożenia:

- nierozwiązany problem kanalizacji szczególnie we wsiach wzdłuż rzeki, priorytet budowy kanalizacji dla wsi nad nią położonych,
- rozwój budownictwa z nieszczelnymi szambami,
- obory w pobliżu wód,
- dzikie wysypiska śmieci,
- niska emisja z palenisk.

Zabudowa wymagająca szczególnej uwagi na obszarze B to przede wszystkim miejscowości o zabudowie zwartej oraz charakterystycznej dla terenów Suwalszczyzny zabudowie kolonijnej.

Modernizacji i poprawy wizerunku przestrzennego wymaga większość wsi.

Modernizacji czy wręcz odbudowy wymaga wiele siedlisk opuszczonych lecz bardzo dobrze wpisanych w krajobraz. Większość takich siedlisk nadaje się do pełnienia nowej funkcji – letniskowej, jest to znacznie bardziej korzystne dla krajobrazu niż nowoczesna zabudowa letniskowa i powinno być wspierane jako rozwiązania przyjazne środowisku kulturowemu. Konieczna ewidencja takich siedlisk – stanowią one zasób dla rozwoju turystyki i usług. Dotyczy to zwłaszcza wsi położonych w sąsiedztwie większych obszarów leśnych.

Pod zabudowę mogą być przeznaczone następujące tereny:

- a) w obrębie siedlisk zabudowy kolonijnej,
- b) w obrębie zwartej zabudowy wsi,
- c) w ramach zalesiania (2/3 powierzchni) działek o powierzchni min. 30 arów położonych na gruntach klasy VI, V i IVb, w sąsiedztwie terenów zalesionych.

Uzupełnianie zabudowy mieszkalnej, usługowej, turystycznej i związanej z nieuciążliwą działalnością gospodarczą nastąpić może według zasad i standardów ustalonych w pkt.17 oraz pkt 2.4.

Nie wyznacza się nowych terenów budowlanych w osobnych strefach inwestowania obszaru – „B”.

2.3. OBSZAR ROZWOJOWY I STREFY FUNKCJONALNE „C” – ROLNICZY

Obejmuje cztery strefy: wschodnią – „C1”, środkową – „C2”, południową – „C3” i zachodnią – „C4”, obszaru nie leżącego w strefie *Obszarze* Chronionego Krajobrazu „*Dolina Rospudy*”. Obszar ten posiada największe możliwości zmiany przeznaczenia terenów. Szczególnie pod usługi, handel, rzemiosło oraz produkcję nieuciążliwą dla środowiska np. przetwórstwo żywności czyste ekologicznie.

Strefa wschodnia – „C1” obejmuje w całości wsie: Bakaniuk, Franciszkowo i Józefowo. Jest to strefa oddziaływania miasta Suwałki i jednocześnie obszar przyległy do lasów Puszczy Augustowskiej.

Oferta terenów pod budownictwo mieszkaniowe jest możliwa w obrębie zwartej zabudowy wsi, zajazdy i karczmy dla wypoczynku sobotnio-niedzielnego. Kiermasze wyrobów wiejskich, jesienny jarmark plonów dający możliwość zakupów + wypoczynek świąteczny (wycieczki bryczkami i wozami po Puszczy Augustowskiej, w zimie saniami).

Strefa środkowa – „C2” obejmuje obszary wsi (w większości częściowo): Podwysokie, Rabalina, Sidory, Lipowo, *Chodźki*, Żubrynek, Krukówek, Koniecbór, Rudniki, Cynowo, Stoki. Możliwości rozwoju rolnictwa ekologicznego, warzywnictwa i agroturystyki opartej o programy odnowy biologicznej turystów (leczenie dietą).

Strefa południowa „C3” obejmuje (w większości) wsie: Jaški, Słoboda, Wronowo, Wysokie, Jankielówka, Witówka, Planta, Szkocja, Moczydły, Kolonia Raczki, Ludwinowo, Ogrodniki.

Strefa zachodnia – „C4” obejmuje wsie Szczodruchy i Bolesty (częściowo) oraz w całości wsie Wasilówka i Lipówka.

Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze może nastąpić jedynie zgodnie z przepisami ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (art.7 ust. 2 pkt.1) gruntów rolnych klas III , jeżeli ich zwarty obszar projektowany do takiego przeznaczenia przekracza 0,5 ha - wymaga uzyskania zgody Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych, w tym lasów ochronnych , bez pozbawienia ich klauzuli ochronności, stosownie do art. 7 ust. 2 pkt. 2 i 5 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych wymaga:

- uzyskania zgody Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, w przypadku gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa;
- uzyskania zgody Marszałka Województwa Podlaskiego po uzyskaniu opinii Izby Rolniczej , dla pozostałych gruntów leśnych.

2.4. KIERUNKI I WSKAŹNIKI DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA ORAZ UŻYTKOWANIA POSZCZEGÓLNYCH TERENÓW WEDŁUG ICH KATEGORII.

Przedstawione na rysunku studium ustalenia przestrzenne wskazują wiodące funkcje (dominujący sposób przeznaczenia) na danym terenie. Obecnie gmina Raczki pokryta jest planami miejscowymi w niewielkim procencie są one systematycznie oceniane i aktualizowane. Plany te w szczegółowy sposób opisują zasady zabudowy i zagospodarowania terenów oraz zasady ich ochrony. Zarówno gabaryty zabudowy jak i wskaźniki zabudowy są w przypadku większości obszarów są utrwalone i nie wymagają daleko idącej weryfikacji. Nieustannym zmianom ulegają jednak warunki gospodarowania na poszczególnych obszarach (związane m. in. ze zmianami własnościowymi, potrzebami inwestycyjnymi oraz warunkami wynikającymi ze zmieniających się norm prawa). W celu zapobieżenia szybkiej dezaktualizacji ustaleń zawartych w Studium wprowadzono zasady opisujące również sposoby przeznaczenia terenu, uzupełniające lub równorzędne. Ustalenie sposobów

przeznaczenia uzupełniającego lub równorzędnego terenu odbyło się na podstawie analizy stanu istniejącego oraz ustaleń zawartych w obowiązujących planach miejscowych. Analiza wykazała, że wiele obszarów posiada charakter zróżnicowany funkcjonalnie, o nie dającym się łatwo zdefiniować przeważającym kierunku rozwoju. Wynika to z wielofunkcyjnego charakteru obszaru (np. jednostka A2 obejmująca zespół zabudowy historycznego centrum *Raczek*, gdzie koegzystują funkcje publiczne, komercyjne i mieszkaniowe). Skala opracowania Studium jak i jego kierunkowy charakter determinuje jednak konieczność wydzielenia zespołów funkcjonalnych o homogenicznych cechach funkcjonalnych.

W Studium przyjęto następujące kategorie - funkcje terenów, których zagospodarowanie możliwe jest zgodnie poniższymi zasadami:

Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna – oznaczona na rysunku Studium symbolem MW:

- możliwość przeznaczenia terenu na zabudowę wielorodzinną, przez co rozumie się teren, na którym zlokalizowano budynek wielorodzinny (w rozumieniu przepisów odrębnych) lub zespół takich budynków, wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią.
- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, zabudowa mieszkaniowo- usługowa, usługi, usługi publiczne, usługi sportu i rekreacji, obsługa komunikacyjna.

Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna – oznaczona na rysunku Studium symbolem MN:

- możliwość przeznaczenia terenu na zabudowę mieszkaniową jednorodziną, przez co rozumie się teren, na którym zlokalizowano budynek jednorodzinny (w rozumieniu przepisów odrębnych) lub zespół takich budynków, wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią.
- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne: zabudowa mieszkaniowo- usługowa, usługi, usługi publiczne, usługi sportu i rekreacji, obsługa komunikacyjna.

Zabudowa mieszkaniowa letniskowa – oznaczona na rysunku Studium symbolem ML:

- możliwość przeznaczenia terenu na zabudowę budynkami rekreacji indywidualnej, przez co rozumie się teren, na którym zlokalizowano budynek rekreacji indywidualnej (w rozumieniu przepisów odrębnych) lub zespół takich budynków, wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią.
- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne: usługi sportu i rekreacji, obsługa komunikacyjna.

Zabudowa usługowa – oznaczona na rysunku Studium symbolem U:

- możliwość przeznaczenia terenu na usługi, przez co rozumie się teren, na którym zlokalizowano:
 - obiekty i urządzenia do prowadzenia funkcji handlowych;
 - funkcje związane ze szkolnictwem, nauką oświatą i wychowaniem;
 - obiekty i urządzenia związane z opieką zdrowotną i ratownictwem medycznym;
 - funkcje związane z turystyką i wypoczynkiem,
 - działalność wspólnot wyznaniowych;
 - funkcje usługowe w dziedzinach o charakterze ogólnospołecznym, w szczególności z zakresu administracji, ratownictwa, porządku publicznego, łączności oraz kultury i sztuki, wraz z urządzeniami towarzyszącymi;
 - obiekty i urządzenia do działalności drobnego rzemiosła i warsztatów naprawczo-usługowych;
 - urządzenia towarzyszące, infrastruktura i zieleń;

- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, usługi sportu i rekreacji, obsługa komunikacyjna.

Zabudowa przemysłowa – oznaczona na rysunku Studium symbolem **P**:

- możliwość przeznaczenia terenu na obiekty produkcyjne składy i magazyny;
- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne: obiekty i urządzenia do działalności drobnego rzemiosła i warsztatów naprawczo-usługowych, obsługa komunikacyjna.

Tereny sportu, rekreacji i turystyki – oznaczone na rysunku Studium symbolem **US/UT**:

- możliwość przeznaczenia terenu na obiekty i urządzenia związane z kulturą fizyczną i wypoczynkiem, takie jak hale sportowe, stadiony i boiska, baseny oraz siedziby klubów sportowych oraz urządzenia i obiekty związane z turystyką takie jak hotele i pensjonaty, pola namiotowe, a także łowiska, ścieżki przyrodnicze i dydaktyczne;
- przeznaczenie uzupełniające: usługi publiczne, usługi oświaty, zieleń parkowa, lasy i obsługa komunikacyjna.

Tereny zabudowy zagrodowej – oznaczone na rysunku Studium symbolem **RM**:

- możliwość przeznaczenia terenu na obiekty i urządzenia związane z zabudową zagrodową
- przeznaczenie uzupełniające: funkcja mieszkaniowa, funkcja usługowa, obsługa komunikacyjna - dopuszcza się towarzyszenie urządzeń infrastruktury technicznej oraz terenowych urządzeń w zależności od potrzeb ich obsługi, dopuszcza się wyodrębnienie urządzeń infrastruktury technicznej oraz komunikacji z obszaru o jednolitym, wiodącym przeznaczeniu terenu, pod warunkiem nie powodowania konfliktów sąsiedztwa,

Tereny rolnicze – oznaczone na rysunku Studium symbolem **R**:

- grunty rolne w tym: tereny orne, łąki i pastwiska, tereny zieleni nieurządzonej, zadrzewienie;
- przeznaczenie uzupełniające: obsługa komunikacyjna - dopuszcza się towarzyszenie urządzeń infrastruktury technicznej oraz terenowych urządzeń w zależności od potrzeb ich obsługi, dopuszcza się wyodrębnienie urządzeń infrastruktury technicznej oraz komunikacji z obszaru o jednolitym, wiodącym przeznaczeniu terenu, pod warunkiem nie powodowania konfliktów sąsiedztwa, dopuszcza się możliwość prowadzenia działalności związanej z istniejącymi złożami kruszywa naturalnego, tj. prowadzenia czynności rozpoznawczych i wydobywczych zgodnie z przepisami odrębnymi.

Tereny rolnicze, łąki i pastwiska – oznaczone na rysunku Studium symbolem **RZ**:

- grunty rolne;
- przeznaczenie uzupełniające: obsługa komunikacyjna;
- dopuszcza się towarzyszenie urządzeń infrastruktury technicznej oraz terenowych urządzeń w zależności od potrzeb ich obsługi;
- dopuszcza się wyodrębnienie urządzeń infrastruktury technicznej oraz komunikacji z obszaru o jednolitym, wiodącym przeznaczeniu terenu, pod warunkiem nie powodowania konfliktów sąsiedztwa.

Tereny lasów – oznaczone na rysunku Studium symbolem **ZL**:

- lasy;
- przeznaczenie uzupełniające: obsługa komunikacyjna;
- dopuszcza się towarzyszenie urządzeń infrastruktury technicznej oraz terenowych urządzeń w zależności od potrzeb ich obsługi;

- dopuszcza się wyodrębnienie urządzeń infrastruktury technicznej oraz komunikacji z obszaru o jednolitym, wiodącym przeznaczeniu terenu, pod warunkiem nie powodowania konfliktów sąsiedztwa.

Tereny zieleni urządzonej – oznaczone na rysunku Studium symbolem ZP:

- teren, na którym zlokalizowano zaplanowane i urządzone zespoły zieleni o charakterze reprezentacyjnym, rekreacyjnym lub ochronnym, takie jak: parki, zieleńce, skwery i zespoły zieleni izolacyjnej, wraz z urządzeniami towarzyszącymi;
- przeznaczenie uzupełniające: usługi, obsługa komunikacyjna;
- dopuszcza się towarzyszenie urządzeń infrastruktury technicznej oraz terenowych urządzeń w zależności od potrzeb ich obsługi pod warunkiem nie powodowania konfliktów sąsiedztwa.

Tereny cmentarzy – oznaczone na rysunku Studium symbolem ZC:

- przez co rozumie się teren, na którym zlokalizowano obiekty i urządzenia służące chowaniu zmarłych, takie jak: domy pogrzebowe, kostnice, kaplice i budynki administracyjne, wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią;
- przeznaczenie uzupełniające: usługi publiczne, obsługa komunikacji, zieleń.

Tereny wód powierzchniowych śródlądowych – oznaczone na rysunku Studium symbolem WS

- przez co rozumie się wody powierzchniowe śródlądowe stojące lub płynące, takie jak: ciekły naturalne, kanały, źródła, jeziora i inne zbiorniki wodne;
- dopuszcza się towarzyszenie urządzeń infrastruktury technicznej oraz terenowych urządzeń w zależności od potrzeb ich obsługi.

TERENY ROZWOJOWE

Zwarta zabudowa wsi

- możliwość przeznaczenia terenu na obiekty i urządzenia związane z zabudową zagrodową;
- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne: zabudowa mieszkaniowa, zabudowa letniskowa związana z agroturystyką, zabudowa usługowa, usługi sportu i rekreacji, obsługa komunikacyjna.

Tereny rozwojowe mieszkaniowe

- możliwość przeznaczenia terenu na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną.
- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne: zabudowa mieszkaniowa, usługi publiczne, usługi sportu i rekreacji zieleń parkowa, obsługa komunikacyjna.

Tereny rozwojowe mieszkaniowo-usługowe

- możliwość przeznaczenia terenu na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną lub usługi;
- przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne: zabudowa usługowa, handel nie przekraczający 400m², usługi publiczne, usługi turystyki, usługi zdrowia, drobne rzemiosło i warsztaty naprawczo-remontowe, usługi sportu i rekreacji zieleń, obsługa komunikacyjna.

Tereny rozwojowe rzemiosło, usługi, produkcja, handel

- ~~możliwość przeznaczenia terenu na zabudowę usługową;~~
- **przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne:** zabudowa usługowa, *zabudowa produkcyjno - magazynowa, w tym: produkcja rzemieślnicza, produkcja ogrodnicza, usługi rzemieślnicze, usługi dla rolnictwa, usługi administracyjne,* handel nie przekraczający 400m², usługi publiczne, drobne rzemiosło i warsztaty naprawczo-remontowe, składy i magazyny, *elektrownie fotowoltaiczne, itp. oraz zieleni i obsługa komunikacyjna;*
- **przeznaczenie dopuszczalne – obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².**

Tereny rozwojowe zabudowy letniskowej

- możliwość przeznaczenia terenu na zabudowę budynkami rekreacji indywidualnej, wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią;
- **przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne:** usługi sportu i rekreacji, obsługa komunikacyjna.

Tereny rozwojowe usług turystyki

- możliwość przeznaczenia terenu na usługi związane z turystyką wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią;
- **przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne:** usługi sportu i rekreacji, zabudowę budynkami rekreacji indywidualnej, obsługa komunikacyjna.

Rezerwa pod rozbudowę cmentarza

- możliwość przeznaczenia terenu na cmentarz, domy pogrzebowe, kostnice, kaplice i budynki administracyjne wraz z urządzeniami towarzyszącymi oraz zielenią.

Tereny elektrowni fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100kW

- *możliwość przeznaczenia terenu na elektrownie fotowoltaiczne;*
- *przeznaczenie uzupełniające lub równorzędne: tereny rolnicze, zabudowa zagrodowa, obsługa komunikacyjna.*

2.4.1. Tabelaryczne wytyczne do planów miejscowych

Ustalenia podane poniżej zawierają wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub innych aktów prawa miejscowego w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu dla poszczególnych kategorii lub grup kategorii użytkowania terenów wyznaczanych w granicach różnych obszarów funkcjonalnych.

Ustalenia te mają charakter ogólnych zasad zalecanych do stosowania dla wszystkich terenów o określonej kategorii przeznaczenia terenu, niezależnie od obszaru funkcjonalnego, w którego granicach zostaną wyznaczone i dotyczą terenów lub poszczególnych nieruchomości położonych w ich granicach, których przeznaczenie zostaje ustalone aktem prawa miejscowego

PARAMETRY I WSKAŹNIKI URBANISTYCZNE							
Symbol przeznaczenia terenu	Max. intensywność zabudowy	Min. udział powierzchni biologicznie czynnej	Max. wysokość budynku mieszkalnego	Min. liczba miejsc do parkowania	Max. ilość kondygnacji budynku	Gabaryty budowli	Min. powierzchnia nowowydzielanych działek pod zabudowę
MW	0,6	20%	13 m		3	Nie ustala się	600 m ²
MN	0,3	30%	10 m		2	Nie ustala się	700 m ²
ML	0,2	50%	9 m		2	Nie ustala się	1500 m ²
U	0,8	20%	10 m		2	Nie ustala się	900 m ²
P	0,9	10%	Nie ustala się		Nie ustala się	Nie ustala się	2000 m ²
US/UT	0,2	60%	12 m		3	Nie ustala się	1000 m ²
RM	0,8	30%	12 m		3	Nie ustala się	2000 m ²

Określone w Studium wskaźniki dotyczące zagospodarowania i użytkowania terenów mają charakter nieprzekraczalnych wartości. Uściślenie ich następować będzie na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Istniejące budynki przekraczające wysokości określone w Studium mogą być rozbudowywane i odbudowywane z zachowaniem istniejącej wysokości.

2.5 OGÓLNE WYTYCZNE DLA OBIEKTÓW ISTNIEJĄCYCH W GRANICACH WSZYSTKICH OBSZARÓW FUNKCJONALNYCH

- 1) W ramach określonych dopuszczalnych kategorii przeznaczenia terenu dopuszczalne są również lokalizacje obiektów lub urządzeń towarzyszących, które zgodnie z przepisami lub powszechnym zwyczajem stanowią wraz z obiektami o ustalonym przeznaczeniu całość użytkową i służą utrzymaniu właściwego standardu użytkowania terenu lub nieruchomości.
- 2) Obiekty istniejące mogą być rozbudowywane, przebudowywane lub remontowane z zachowaniem dotychczasowej funkcji lub z dopuszczeniem zmiany funkcji na zasadach określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub innych aktach prawa miejscowego.
- 3) Przeznaczenie obiektów istniejących, czasowo nieużytkowanych winno być określone w aktach prawa miejscowego, o których mowa w pkt. 2 przy uwzględnieniu ich walorów kulturowych oraz związków z otoczeniem, a w przypadku braku tych aktów, obiekty winny być użytkowane zgodnie z ich pierwotnym przeznaczeniem.
- 4) Granice wskazane na rysunku Studium obszarów funkcjonalnych winny być traktowane jako przybliżone i stanowią wytyczną dla sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ich uściślenie zostanie dokonane w tych planach w oparciu o aktualne granice władania, zainwestowania lub naturalne granice terenów.

2.6. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ PRZEZNACZENIU TERENÓW, W ODNIESIENIU DO UCHWAŁY INTENCYJNEJ ORAZ BILANSU TERENÓW PRZEZNACZONYCH POD ZABUDOWĘ

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Raczki” zatwierdzone Uchwałą Nr XVII/108/2000 Rady Gminy Raczki z dnia 19 czerwca 2000r. ze zmianami wprowadzonymi:

- Uchwałą Nr XVII/81/08 z dnia 1 lipca 2008r.
- Uchwałą Nr XXVII/166/13 z dnia 25 września 2013r.

określa kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów.

Niniejsza „Zmiana Studium” w znikomym stopniu ingeruje w ustaloną strukturę osadniczą.

Celem „Zmiany Studium” zainicjowanej Uchwałą Nr IX/54/15 Rady Gminy Raczki z dnia 24 listopada 2015r. ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr X/103/15 z dnia 29 grudnia 2015r. jest (jak określono w uchwale):

- 1) umożliwienie lokalizacji obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² na działkach gminnych nr 929/2, 929/4, 929/5, 929/6, 929/7 w obrębie Raczki, znajdujących się na terenie oznaczonym symbolem „U”, przeznaczonym pod usługi;
- 2) zmiana przeznaczenia terenów wskazanych nad rzeką Rospudą;
- 3) rozszerzenie terenów budowlanych w obrębie Ludwinowo nad jeziorem Bolesty;
- 4) wskazanie obszarów, na których mogą być rozmieszczone elektrownie fotowoltaiczne o mocy przekraczającej 100kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów;
- 5) dopuszczenie na „terenach rozwojowych – rzemiosło i usługi” realizacji zabudowy produkcyjno – magazynowej i obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²;
- 6) ustalenie na terenie całej gminy zakazu lokalizacji elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 100kW;
- 7) wskazanie obszaru, na którym mogą być prowadzone działania rewitalizacyjne.

„Zmiana Studium” w części graficznej obejmuje obszary wskazane w załączniku graficznym do uchwały intencyjnej, oznaczone granicami i numerami: 1, 2, 3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5 odpowiadającymi ww. celom.

W wyniku uwzględnienia uwag złożonych w związku z wyłożeniem projektu „Zmiany Studium” do publicznego wglądu, na obszarach oznaczonych numerami: 4.1, 4.2, 4.3, nie wskazano obszarów, na których mogą być rozmieszczone elektrownie fotowoltaiczne o mocy przekraczającej 100kW, pozostawiając je w dotychczasowym użytkowaniu rolniczym.

Na rysunku „POLITYKA PRZESTRZENNA” wskazano granice obszarów objętych „Zmianą Studium”, a w nich planowane zagospodarowanie.

Obszary objęte „Zmianą Studium” oznaczono symbolami:

Obszar U.1 - tereny zabudowy usługowej - lokalizacja obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², obręb Raczki, o powierzchni ok. 2,90 ha

Obszar 2 - zmiana przeznaczenia terenów nad rzeką Rospudą obręb Raczki, o powierzchni ok. 14,88 ha

- Obszar 3** - tereny rozwojowe - usługi turystyki,
obręb Ludwinowo, o powierzchni ok. 16,24 ha
- Obszar 4.1** – tereny rolnicze
obręb: Szczodruchy – Bolesty, o powierzchni ok. 35,74 ha
- Obszar 4.2** – tereny rolnicze
obręb: Ludwinowo- Wierciochy – Bolesty, o powierzchni ok. 172,61 ha,
- Obszar 4.3** – tereny rolnicze
obręb: Małe Raczki – Ludwinowo, o powierzchni ok. 219,08 ha
- Obszar 4.4** – tereny elektrowni fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100kW
obręb: Rudniki – Chodźki – Sidory, o powierzchni ok. 100,15 ha
- Obszar 4.5** – tereny elektrowni fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100kW
obręb Józefowo, o powierzchni ok. 127,63 ha
- Obszar 4.6** – tereny elektrowni fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100kW
obręb Kurianki Pierwsze, o powierzchni ok. 151,61 ha
- Obszar 4.7** – tereny elektrowni fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100kW
obręb Sucha Wieś, o powierzchni ok. 26,11 ha
- Obszar 4.8** – tereny elektrowni fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100kW
obręb Jaśki, o powierzchni ok. 78,47 ha
- Obszar 5.1** – tereny rozwojowe rzemiosło, usługi, produkcja, handel
obręb Raczki (teren między pasem kolejowym a drogą wojewódzką nr 655),
o powierzchni ok. 16,24 ha
- Obszar 5.2** – tereny rozwojowe rzemiosło, usługi, produkcja, handel
obręb Raczki (teren między pasem kolejowym a drogą wojewódzką nr 655),
o powierzchni ok. 16,24 ha
- Obszar 5.3** – tereny rozwojowe rzemiosło, usługi, produkcja, handel
obręb Szkocja (teren wzdłuż drogi S61, przy węźle „Raczki”),
o powierzchni ok. 16,24 ha
- Obszar 5.4** – tereny rozwojowe rzemiosło, usługi, produkcja, handel
obręb Dowspuda (teren przy drodze S61), o powierzchni ok. 16,24 ha
- Obszar 5.5** – tereny rozwojowe rzemiosło, usługi, produkcja, handel
obręb Dowspuda (teren przy drodze S61), o powierzchni ok. 16,24 ha

Mając na uwadze wymagania zawarte w art. 1 ust.3 i 4 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U z 2016. poz. 778 z późn.zm.) dotyczące zasad ustalania przeznaczenia terenów oraz sytuowania nowej zabudowy, uwzględniające wymagania ład przestrzennego, efektywnego gospodarowania przestrzenią oraz walorów ekonomicznych przestrzeni, dokonano analizy „**Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki**” z 2013r. , sporządzając bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w art. 10 ust.2 pkt 1 ww. ustawy. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów gminy Raczki, zostały sporządzone w oparciu o ww. uchwałę intencyjną, z uwzględnieniem bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę wskazanych w Studium z 2013r., w którym zawarto następujące wnioski:

- 1) Zachodzi potrzeba zaprognozowania terenów rozwojowych w zakresie zabudowy usługowej oraz produkcyjno – magazynowej i obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² w obrębie Raczki, Dowspuda i Szkocja. Jednocześnie nie ma potrzeby wyznaczania nowych terenów budowlanych lecz jedynie rozszerzenie funkcjonalności terenów rozwojowych już wyznaczonych w Studium z 2013r.

Zakłada się proces rozwojowy gminy w zakresie zabudowy usługowej, zabudowy produkcyjno – magazynowej, oraz obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Rozwój tego typu zabudowy wynika z chęci aktywizacji ekonomicznej gminy w związku z dogodnymi połączeniami komunikacyjnymi z krajem i zagranicą, które stały się faktem w 2015r. Możliwość gazyfikacji gminy będzie dodatkowym walorem ekonomicznym przestrzeni. Przygotowanie terenów dla zewnętrznych inwestorów jest nieodzownym warunkiem przyszłego rozwoju i wykorzystaniem nowej szansy, którą stwarzają realne inwestycje komunikacyjne i infrastrukturalne.

- 2) Zachodzi potrzeba zaprognozowania terenów rozwojowych w zakresie usług turystyki nad jeziorem Bolesty, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb turystów na szlaku wodnym, rowerowym, samochodowym i pieszym.

W Studium z 2013r. tereny rozwojowe w zakresie usług turystyki występują tylko w Raczkach nad rzeką Rospudą. Brak takich terenów nad jeziorem Bolesty. Turystyka kajakowa wymaga wyposażenia szlaku w miejsca biwakowania, przenocowania i rekreacji, gdzie zostanie zapewnione bezpieczeństwo turystów oraz usługi mające wpływ na komfort wypoczynku.

- 3) Nie zachodzi potrzeba wyznaczania dalszych terenów rozwojowych w zakresie mieszkalnictwa i usług podstawowych.

W Studium z 2013 r. zostały wyznaczone tereny rozwojowe zarówno w zakresie mieszkalnictwa i usług podstawowych ze znacznym przerostem w stosunku do bieżącego zapotrzebowania. Ponadto sporządzono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które zabezpieczają tereny budowlane mieszkaniowe na przyszłe 30 lat, a nawet dużo więcej. Przepisy obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ustalają możliwość ukształtowania się nowych zwartych struktur funkcjonalno – przestrzennych w części jednostek osadniczych: Raczki, Dowspuda, Rudniki, Sidory, Bolesty, Wierciochy, Ludwinowo i Małe Raczki. Struktury te jeszcze nie powstały.

- 4) Za obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej uznano jedynie miejscowość RACZKI.

Obszary zwartej zabudowy wsi wskazane w Studium z 2013r., w większości przypadków nie spełniają wymogów definicji prawnej, określonej w ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (j.t. Dz.U. z 2015r. poz. 909 z późn.zm.). Obszary zwartej zabudowy spełniające wymogi definicji występują na części obrębów: Małe Raczki, Bakaniuk, Józefowo, Stoki, Sucha Wieś, Wierciochy. W obszarach tych nie występują usługi ani inne funkcje centrotwórcze. Zatem wymienione obszary nie posiadają w pełni wykształconej zwartej struktury funkcjonalno- przestrzennej, w granicach jednostki osadniczej, o jakich mowa w art. 10 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2013r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2016r. poz. 778 z późn.zm.).

- 5) Zachodzi potrzeba drastycznej weryfikacji struktury osadniczej gminy, w oparciu o bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, wynikający z analizy obowiązującego Studium z 2013r., a w szczególności:

- ✓ weryfikacji obszarów zwartej zabudowy wsi,
- ✓ weryfikacji terenów rozwojowych mieszkaniowych,
- ✓ weryfikacji terenów rozwojowych mieszkaniowo - usługowych .

Występuje znaczący przerost powierzchni terenów rozwojowych, nie odpowiadający rzeczywistemu zapotrzebowaniu na tereny budowlane.

Weryfikacja struktury osadniczej gminy nie jest ujęta w zakresie „Zmiany Studium” określonym w Uchwale intencyjnej Nr IX/54/15 Rady Gminy Raczki z dnia 24 listopada 2015r. ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr X/103/15 z dnia 29 grudnia 2015r.

Za „Obszary zwartej zabudowy” uznaje się:

- *tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej MW,*
- *tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej MN,*
- *tereny zabudowy usługowej U.*

Granice „obszarów zwartej zabudowy” na rysunku „POLITYKA PRZESTRZENNA”, zostały wyznaczone czarną obwódką, z wypełnieniem barwnym wg legendy.

2.7. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE PRZESTRZENNEJ GMINY ORAZ PRZEZNACZENIU TERENÓW, WYNIKAJĄCE Z AUDYTU KRAJOBRAZOWEGO

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2015r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz.U. z 2015r. poz.774) wprowadziła obowiązek sporządzania, nie rzadziej niż raz na 20 lat , audytu krajobrazowego dla obszaru województwa. Obowiązek ten spoczywa na zarządzie województwa. W chwili sporządzania niniejszego dokumentu, województwo podlaskie nie posiada audytu krajobrazowego.

3. OBSZARY ORAZ ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, OCHRONY PRZYRODY, KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO I UZDROWISK

3.1. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW:

Ochrona zasobów środowiska realizowana jest na podstawie ustawy Prawa ochrony środowiska oraz przepisów szczególnych:

a) Ochrona powierzchni ziemi poprzez:

- zakaz naruszania powierzchni ziemi i niszczenia gleby, z wyjątkiem prac związanych z gospodarką rolną i leśną;
- zakaz eksploatacji powierzchniowej surowców mineralnych i organicznych z wyjątkiem rejonów, gdzie warunki środowiskowe i przyrodnicze nie wykluczają podejmowania takiej działalności, dopuszcza się możliwość wydobywania kopalin z udokumentowanych złóż na zasadach określonych ww. ustawą Prawo geologiczne i górnicze (w szczególności dopuszcza się eksploatację surowców mineralnych położonych w pobliżu tras projektowanego przebiegu dużych inwestycji liniowych);
- ochrona ~~wszystkich~~ gleb pochodzenia organicznego i gleb leśnych przed niepożądaną zmianą ich właściwości fizykochemicznych.
- zalesianie gleb o niskiej produktywności rolniczej;
- stosunkowo nieliczne już torfowiska i nieużytki powinny być zachowane jako cenne siedliska ptaków i owadów wspomagających rolnictwo w sposób naturalny w walce ze szkodnikami upraw.

b) Ochrona wód poprzez:

- ochrona wód powierzchniowych poprzez stosowanie zasad ochrony gleb przed zanieczyszczeniami i odpowiednie zagospodarowanie stref ochronnych,
- zachowanie wysokiej jakości wód w rzekach, jeziorze i zbiornikach wodnych poprzez zakaz odprowadzania do wód powierzchniowych i gruntu nieoczyszczonych ścieków sanitarnych i przemysłowych;
- zachowanie w niezmienionym stanie zbiorników wodnych, jezior, „oczek wodnych”, obszarów podmokłych, mokradeł, torfowisk, naturalnych wypływów wód podziemnych oraz terenów bagiennych, stanowiących obszary naturalnej retencji;
- zakaz wprowadzania zmian stosunków wodnych mogących pogorszyć stan środowiska; każda działalność realizacyjna w tym zakresie wymaga opracowania oceny (raportu) wpływu inwestycji na środowisko;
- prowadzenie wszelkiej działalności w sposób niezagrażający degradacją sanitarną zarówno wód gruntowych jak i powierzchniowych;

c) Ochrona powietrza atmosferycznego poprzez:

- ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych;
- stosowanie proekologicznych nośników energetycznych.

3.2. ZASADY OCHRONY PRZYRODY.

Podstawowym warunkiem skutecznej realizacji polityki ekologicznej państwa jest respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju w strategiach i politykach w poszczególnych dziedzinach gospodarowania.

Podstawowym celem w zakresie środowiska przyrodniczego jest ochrona przyrody, co w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (*j.t. Dz.U. z 2016r. poz. 2134 z późn.zm.*), oznacza zachowanie, właściwe wykorzystanie oraz odnawianie zasobów i składników przyrody. Ochrona przyrody jest częścią polityki ekologicznej państwa, jest

obowiązkiem każdego człowieka, organów państwowych oraz samorządu terytorialnego, a także jednostek organizacyjnych oraz osób prawnych i fizycznych prowadzących działalność wpływającą na przyrodę.

Ochronie prawnej na terenie gminy podlegają tereny *położone w granicach*:

- *Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy”, dla którego obowiązuje Uchwała Nr XII/90/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 22.06.2015r. poz. 2118);*
- *projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 "Dolina Górnej Rospudy" (kod obszaru PLH200022), dla którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku Nr 24/2013 z 9.12.2013 r. ws. ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Dolina Górnej Rospudy (Dz. U. Woj. Podl. z 2013 poz. 4472);*
- *projektowanego specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 "Ostoja Augustowska" (kod obszaru PLH200005), dla którego obowiązuje Zarządzenie nr 27/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku z dnia 31 grudnia 2013r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Ostoja Augustowska (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 10 stycznia 2014r, poz. 137);*
- *obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 „Puszcza Augustowska” (kod obszaru PLB200002), zatwierdzonego Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. Nr 25, poz.133);*

oraz dwa pomniki przyrody tj. pojedynczy głąz narzutowy w miejscowości Jaśki i aleja drzew (lipa drobnolistna i grab pospolity) w miejscowości Dowspuda.

Granice obszarów chronionych i lokalizacje pomników przyrody zamieszczono w części „UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACZKI” – rozdział 3, w tym:

Załącznik graficzny nr 1 UWARUNKOWANIA wynikające ze stanu ŚRODOWISKA.

Obszarem wskazanym do objęcia ochroną i ustanowienia użytku ekologicznego jest: „Jankielowski Gaj” w Jankielówce oraz śródpolne „leśne oczko” we wsi Planta.

Zgodnie z przepisami zawartymi w Uchwale Nr XII/90/15 Sejmiku Województwa Podlaskiego z dnia 22 czerwca 2015r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rospudy” (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z dnia 22.06.2015r. poz. 2118), w granicach OCK „Dolina Rospudy” zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;*
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;*
- 3) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;*
- 4) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztorowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;*

- 5) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 6) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodnoblotnych;
- 7) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Zakazy określone w punktach 3 i 4 nie dotyczą części Obszaru, na których położone są złoża skał:

- udokumentowane do dnia 31 grudnia 2004 r., których dokumentacje zostały zatwierdzone przez właściwy organ administracji geologicznej;
- udokumentowane na podstawie koncesji na poszukiwanie i rozpoznawanie, udzielonych do dnia 31 grudnia 2004 r.;
- udokumentowane na podstawie informacji geologicznych zawartych w dokumentacjach sporządzonych i zatwierdzonych przez właściwy organ administracji geologicznej do dnia 31 grudnia 2004 r.

Zakaz określony w punkcie 7 nie dotyczy:

- obszarów zwartej zabudowy miejscowości w granicach określonych w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, gdzie dopuszcza się uzupełnianie zabudowy mieszkaniowej, usługowej i lotniskowej pod warunkiem wyznaczenia nieprzekraczanej linii zabudowy od brzegu wód, określonej poprzez połączenie istniejących budynków na przylegających działkach w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003r, o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- siedlisk rolniczych – w zakresie uzupełniania istniejącej zabudowy o obiekty do prowadzenia gospodarstwa rolniczego, pod warunkiem nie przekraczania dotychczasowej linii zabudowy od brzegów wód;
- terenów ogólnodostępnych kąpielisk, plaż i przystani wodnych;
- istniejących obiektów lotniskowych, mieszkalnych, usługowych oraz o funkcji mieszanej nie kolidującej z podstawowym i uzupełniającym przeznaczeniem terenu, zrealizowanych na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które utraciły moc przed dniem 1 stycznia 2004r., gdzie dopuszcza się ich odbudowę, rozbudowę lub nadbudowę w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane, w celu poprawy standardów ochrony środowiska oraz walorów estetyczno – krajobrazowych, pod warunkiem nie przybliżania zabudowy do brzegów wód, a także zwiększania istniejącej powierzchni zabudowy:
 - o nie więcej niż 10 m², w przypadku budynków o powierzchni mniejszej lub równej 100m²,
 - o nie mniej niż 10%, w przypadku budynków o powierzchni powyżej 100m²;
- zbiorników wodnych pochodzenia antropogenicznego o powierzchni nie większej niż 0,5 ha i głębokości nie większej niż 3,0 m.

3.3. RACJONALNE KORZYSTANIE Z ZASOBÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

- Podejmowanie działań mających na celu likwidację zagrożeń środowiskowych (ścieki, samowole budowlane, *hałas komunikacyjny itp.*).
- *Podejmowanie działań mających na celu likwidację zagrożeń przyrodniczych (powodzie, podtopienia, wichury, osuwiska, toksyczna inwazyjna roślinność – np. „barszcz Sosnowskiego”).*
- Określenie terenów do zalesień, stworzenie podstaw do podniesienia lesistości w gminie (słabe gleby, duże spadki), wykorzystanie zasady przyjętej w polityce do wyznaczania terenów pod zalesienia.
- Określenie obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wyłączonej z zabudowy. Wyłączenie z zabudowy obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej (od IV klasy bonitacyjnej gleb, zaznaczone jako gleby dobre na mapie uwarunkowań), w celu rozwoju rolnictwa, warzywnictwa, zielarstwa i produkcji zdrowej żywności.
- *Zmiana przeznaczenia gruntów rolnych chronionych lub leśnych na cele nierolnicze i nieleśne jest możliwa zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (j.t. Dz.U. z 2015r. poz.909 z późn.zm.)*
- *Eksploatacja złoża jest możliwa zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (j.t. Dz.U. z 2015r. poz. 196 z późn.zm.).*

3.4. LOKALNE WARTOŚCI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO I ZAGROŻENIA ŚRODOWISKOWE.

Wartości:

- kompleksy lasów na południe od Dowspudy i w Jaśkach,
- jezioro Bolesty i zadrzewienia wzdłuż brzegów jeziora,
- zespół przyrodniczego krajobrazu rzeki Rospudy, sama rzeka o czystej wodzie i warunkach dla turystyki kwalifikowanej,
- krajobraz rolniczy,
- rzeka Szczeberka.

Zagrożenia:

- nierozwiązany problem kanalizacji szczególnie we wsiach wzdłuż rzeki i jeziora, z wyjątkiem miejscowości Raczki i Dowspuda. Priorytet dla Małych Raczek i nieskanalizowanych ulic nadrzecznych Raczek, żywiłowy rozwój zabudowy na skarpie nadrzecznej w Rudnikach,
- rozwój budownictwa letniskowego z nieszczelnymi szambami,
- obory w pobliżu wód,
- dzikie wysypiska śmieci,
- samowole budowlane w zakresie budownictwa letniskowego w strefie ochrony brzegowej wód,
- niska emisja z palenisk,
- *hałas komunikacyjny,*
- *toksyczna inwazyjna roślinność.*

3.5. ZASADY OCHRONY KRAJOBRAZU, W TYM KRAJOBRAZU KULTUROWEGO

W celu ochrony krajobrazu kulturowego Gminy Raczki należy:

- objąć ochroną krajobraz kulturowy, szczególnie starej zabudowy wsi;
- zachować obiekty o walorach kulturowych i poddać je konserwacji lub restauracji;
- chronić układy ruralistyczne, zabudowę siedlisk i osad leśnych;

- przyjąć zasadę powstawania nowych obiektów w nawiązaniu do architektury lokalnej;
- sporządzić i aktualizować gminny program opieki nad zabytkami;
- przeprowadzić rewitalizację „zabytkowego układu przestrzennego miasta Raczki”;
- przeprowadzić rewitalizację zespołu pałacowo - parkowego w Dowspudzie.

4. OBSZARY I ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ.

Pełną listę zabytków występujących na terenie gminy Raczki zamieszczono w części „UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACZKI” – rozdział 4. Lokalizacje zabytków i stanowisk archeologicznych obrazuje:

Załącznik graficzny nr 2 UWARUNKOWANIA wynikające ze stanu DZIEDZICTWA KUTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

rozmieszczenie zabytków i stanowisk archeologicznych

Załącznik graficzny nr 3 UWARUNKOWANIA wynikające ze stanu DZIEDZICTWA KUTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

rozmieszczenie zabytków w Raczkach

Celem ochrony zabytków – zgodnie z treścią ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (j.t. Dz.U. z 2014r. poz.1446 z późn.zm.) jest ich zachowanie, należyte utrzymanie oraz społeczne celowe wykorzystanie i udostępnianie dla celów naukowych, dydaktycznych i wychowawczych, tak aby służyły nauce oraz popularyzacji wiedzy i sztuki, stanowiły trwałe elementy rozwoju kultury i były czynnym składnikiem życia współczesnego społeczeństwa.

W rejestrze zabytków figuruje 6 obiektów:

- Kościół p.w. Trójcy Przenajświętszej w Raczkach
- Pozostałości zespołu pałacowego w Dowspudzie wraz z obiektami
- Park dworski w Koniechorze
- Zabytkowy układ przestrzenny miasta Raczki
- 2 cmentarze (Moczydły, Raczki)

Obiekty wpisane do rejestru zabytków podlegają ścisłej ochronie prawnej.

W odniesieniu do zabytków architektury i budownictwa wpisanych do rejestru zabytków, zakazuje się dokonywania zmian mogących doprowadzić do utraty wartości zabytkowej.

W granicach gminy Raczki nie utworzono parku kulturowego.

W granicach gminy Raczki nie występują pomniki historii.

W gminnej ewidencji zabytków figuruje 48 obiektów:

- dwór w Koniechorze
- 4 cmentarze (Bakaniuk, Dowspuda, Franciszkowo, Józefowo)
- mogiła żołnierska w Stokach
- fabryka chusteczek w Raczkach
- szkoła w Sidorach
- 10 budynków mieszkalno – usługowych w Raczkach
- 8 budynków mieszkalnych w Raczkach (plebania, obiekt administracyjny)
- 12 zabytków nieruchomości architektury militarnej
- inne obiekty (domy, chlewy, obory, stodoły, kurniki, spichlerze).

Zabytki nieruchome, znajdujące się w gminnej ewidencji zabytków, w tym również zabytki architektury militarnej, podlegają ochronie w zakresie ustalonym w miejscowym planie

zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Zakres i sposób ich ochrony należy określić stosownie do prezentowanych wartości historycznych, kulturowych, architektonicznych, technicznych i użytkowych.

W odniesieniu do zabytkowych **amentarzy** wpisanych do rejestru zabytków (2 obiekty) oraz ujętych w gminnej ewidencji zabytków (5 obiektów): ochroną należy objąć drzewostan, elementy małej architektury, nagrobki, ogrodzenia, kompozycję przestrzenną.

W granicach gminy ujawniono 78 stanowisk archeologicznych zaewidencjonowanych aktualnie w dokumentacji konserwatorskiej – Archeologiczne Zdjęcie Polski (AZP).

Lista stanowisk archeologicznych nie jest zbiorem zamkniętym. Dalsze badania archeologiczne lub przypadkowe odkrycia mogą prowadzić do ujawniania kolejnych stanowisk.

Gminna ewidencja zabytków jest podstawą sporządzenia gminnego programu opieki nad zabytkami. Program opieki nad zabytkami winien określić zasady i wytyczne ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, wynikające z potrzeb ochrony zabytków. Ustalenia programu uwzględnia się w opracowaniach planistycznych.

Zasady zagospodarowania zabytków, prowadzenie badań, prac i robót oraz podejmowanie innych działań przy zabytkach, w tym również w odniesieniu do zabytków archeologicznych, określają przepisy ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w powiązaniu z ustawą z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (j.t. Dz.U z 2016r. poz. 290 z późn.zm.)

Projekty miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego podlegają uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 20 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz art. 17 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2015r. poz. 199 z późn.zm.)

Rewitalizacja centralnej części miejscowości Raczki, stanowiącej zabytkowy układ przestrzenny miasta Raczki, wpisany do rejestru zabytków pod Nr 986, oraz zespołu pałacowo – parkowego wpisanego do rejestru zabytków pod Nr A-230 i A-963, przeprowadzona zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz.U z 2015r. poz. 1777 z późn.zm.) winna obejmować w szczególności:

- Ochronę obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków;
- Ochronę dziedzictwa kulturowego i rozwój miejscowości gminnej przez wyznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową i usługową, a także terenów pod budowę ewentualnie rozbudowę centrum kultury, informacji i biznesu w gminie. Jako podstawę rozwoju miejscowości Raczki przyjmuje się zachowanie jej tożsamości kulturowej, przez respektowanie zabytkowego układu urbanistycznego i rewitalizację zabudowy w strefie konserwatorskiej. Dbałość o zachowanie klimatu zabytkowego, byłego miasta Raczki, przyciągającego turystów i mieszkańców;
- Uporządkowanie układu urbanistycznego z uwzględnieniem jego walorów zabytkowych i formy przestrzennej wsi, przy lokalizacji nowej zabudowy, a także przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;
- Modernizację i rehabilitację zabudowy Raczek również poza strefą konserwatorską dla poprawy wizerunku miejscowości jako „Dawnego XVI - wiecznego Miasteczka”;
- Uzupełnienie braków infrastruktury na terenach zabudowanych i wyprzedzające uzbrojenie terenów przeznaczonych do zabudowy;

- Opracowanie w porozumieniu z właścicielami nieruchomości programu rewitalizacji zabudowy w obszarze objętym strefą konserwatorską poprzez wprowadzenie nowych sposobów użytkowania obiektów, remonty także kapitalne z uwzględnieniem zaleceń dokumentacji konserwatorskiej. ~~Przygotowanie kompleksowej oferty dla inwestorów (dzierżawców) i wystąpienie do Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast o pomoc Finansową.~~ Nowe sposoby użytkowania powinny objąć wykorzystanie turystyczne (usługi informacyjno – organizacyjne, przewodnictwo turystyczne, hotelarstwo, pensjonaty, gastronomia), mieszkaniowe, biurowe i inne nieuciążliwe dla otoczenia;
- Podniesienie jakości eksploatacji obiektów i obszarów chronionych w celu stworzenia podstaw do rozwoju agroturystyki, turystyki i wypoczynku;
- Kontynuację powierzchniowych badań w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski.
- Zapewnienie ochrony prawnej rozpoznany stanowiskom archeologicznym;
- ~~➤ Oznaczenie w planach zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki wszystkich stanowisk archeologicznych oraz obszarów nie objętych AZP lub wymagających weryfikacji;~~
- Gruntowne rozpoznanie obiektu oraz uwzględnienie stopnia zagrożenia zniszczeniem przed podjęciem decyzji o wpisaniu do rejestru zabytków;
- Objęcie nadzorem archeologicznym wszystkich ważniejszych inwestycji ziemnych (budowa dróg, melioracje, prace przy sieci wodociągowej);
- Prowadzenie badań stacjonarnych w pierwszej kolejności na obiektach zagrożonych; w dalszej kolejności należy kierować się wartością naukową danego stanowiska;
- Realizację założeń gminnego programu opieki nad zabytkami;
- Aktualizowanie i włączenie nowych zabytków do gminnej ewidencji zabytków,
- *Kreatywne odtwarzanie układów urbanistycznych i założeń parkowych,*
- *Przeobrażanie gruntów leśnych w założenia parkowe, towarzyszące obiektom usługowym użyteczności publicznej.*

5. KIERUNKI ROZWOJU KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ.

5.1. KOMUNIKACJA

Gmina leży poza głównymi szlakami komunikacyjnymi województwa podlaskiego, ale ma dość dobre połączenia komunikacyjne. zlokalizowana jest stosunkowo niedaleko od przejść granicznych na Litwę: Budzisko (43 km), Ogrodniki (55 km).

Głównymi drogami na terenie gminy są dwie drogi wojewódzkie: Suwałki-Raczki-Olecko oraz Augustów-Raczki.

Wykazy dróg publicznych zamieszczono w części „UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACZKI” – rozdział 13.

Lokalizacje dróg publicznych wskazano w Załączniku graficznym nr 4

UWARUNKOWANIA wynikające ze stanu SYSTEMÓW KOMUNIKACJI

W kategoriach administracyjnych układ publicznej komunikacji drogowej na obszarze gminy tworzą:

- *istniejący odcinek drogi ekspresowej S61, od „węzła Raczki” pod Raczkami, do „węzła Suwałki Południe” pod Suwałkami;*
- *planowany odcinek drogi ekspresowej S61, od „węzła Raczki” w kierunku Elku;*
- *droga krajowa DK8 od „węzła Raczki” w kierunku Augustowa (zwana potocznie „obwodnicą Augustowa”) i od „węzła Raczki” do połączenia z drogą wojewódzką nr 655 (obwodnica Raczek);*
- *droga wojewódzka nr: 655 granica województwa – Raczki – Suwałki – Rutka Tartak,*

- drogi powiatowe nr:
1119B, 1120B, 1123B, 1125B, 1146B, 1147B, 1183B, 1184B, 1185B, 1189B, 1190B, 2540B,
- drogi gminne.

Odcinki dróg S61 i DK8 krzyżujące się w „węźle Raczki” pod Raczkami, stanowią elementy krajowego systemu komunikacyjnego będącego w trakcie realizacji. „Węzeł Raczki” stanowi w gminie Raczki jedyne skrzyżowanie, umożliwiające połączenie dróg krajowych z układem zewnętrznym.

Układ podstawowy na obszarze gminy pozostaje oparty o drogę wojewódzką i drogi powiatowe.

Drogi gminne stanowią układ uzupełniający i pełnią funkcje dojazdowe do wiejskich jednostek osadniczych.

W celu usprawnienia obsługi komunikacyjnej gminy i poprawienia jej dostępności oraz w celu zminimalizowania uciążliwości ruchu samochodowego dla mieszkańców, określa się następujące zasady i kierunki działania:

- zakłada się utrzymanie parametrów drogi wojewódzkiej nr 655 w klasie nie niższej niż Z – zbiorczej;
- drogi powiatowe wymagają remontów, przebudowy i budowy w celu dostosowania do parametrów technicznych i użytkowych w klasie nie niższej niż L – lokalnej;
- drogi gminne wymagają remontów, przebudowy i budowy w dostosowaniu do parametrów technicznych i użytkowych w klasie nie niższej niż D – dojazdowej. Docelowo należy dążyć do zapewnienia drogom gminnym klasy L – lokalnej.

Wymagane parametry dróg publicznych, w porozumieniu z ich zarządcami, należy zapewnić w ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Zagospodarowanie terenów położonych w pobliżu dróg publicznych i ich obsługa komunikacyjna, muszą spełniać wymagania określone w przepisach:

- ✓ Ustawy z dnia 21 marca 1985r. o drogach publicznych (j.t. Dz.U. z 2016r. poz.1440 z późn.zm.)
- ✓ Rozporządzenia Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (j.t. Dz.U. z 2016, poz. 124 z późn.zm.)
- ✓ Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (j.t. Dz.U. z 2014r. poz.112 z późn.zm.)

Sposób zagospodarowania terenów przyległych do pasa drogowego lub zmiana ich zagospodarowania nie może mieć negatywnego wpływu na ruch drogowy lub samą drogę.

Dobre połączenia autobusowe z Suwałkami, Augustowem i Oleckiem ma miejscowość Raczki. Pozostałe miejscowości gminy nie są obsługiwane transportem zbiorowym w dostatecznym stopniu.

Na terenie gminy realizowana ma być budowa drogi ekspresowej S61 będąca częścią obwodnicy Augustowa. Inwestycja ta ma na celu wyprowadzenie ruchu tranzytowego z Augustowa. Spowoduje to niewątpliwie wzrost natężenia ruchu w na terenie gminy ale także znacząco wpłynie na dynamikę rozwoju gminy i standardy komunikacyjne. W ramach realizacji drogi ekspresowej istnieje możliwość tworzenia MOP-ów będących potencjalnymi miejscami tworzenia nowych miejsc pracy. Realizacja tak zwanej obwodnicy Raczek także poprawi segregację ruchu kołowego w gminie i wpłynie na złagodzenie konfliktów przestrzennych.

W związku z potrzebą zorganizowania drogi równoległej do drogi „Via Baltica” istnieje konieczność budowy obejścia drogowego Raczek, zgodnie z dotychczas planowanym w miejscowym planie gminy, przebiegiem przez teren sołectwa Dowspuda. W Raczkach należy zbudować mini rondo na skrzyżowaniu dróg 664 i 655 oraz zastosować środki uspokojenia ruchu (z powodzeniem stosowane w krajach Unii Europejskiej) jak „bramy wjazdowe” do miejscowości, uszorstnienie nawierzchni przed „bramami”, chodniki na krawężnikach a także zwięźnienia przekroju jezdni i oświetlenie. Pozostałe drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne wymagają systematycznej modernizacji i niezbędnej budowy nawierzchni bitumicznej. Konieczna jest stopniowa likwidacja nawierzchni z żużla.

Teren gminy obsługiwany jest przez autobusy PKS. Głównym węzłem ich linii są Raczki. Z przystanku autobusowego w Raczkach, autobusy odjeżdżają najczęściej do Suwałk (19 km),

Augustowa (21 km) oraz do Olecka (21 km). Do wymienionych miejscowości jeździ bowiem najwięcej mieszkańców gminy – do pracy, szkoły i w innych celach. (zakupy, rozrywka). Pozostałe miejscowości gminy nie położone na tych trasach nie są obsługiwane transportem zbiorowym w dostatecznym stopniu.

Przez gminę przebiega linia kolejowa Suwałki – Olecko, która obecnie nie obsługuje przewozów pasażerskich. Wskazuje się jednak na możliwość modernizacji i rozwoju linii kolejowej. Przez teren gminy ma przebiegać linia kolejowa „Rail Baltica” łącząca Warszawę z Helsinkami. *Trasa planowanej linii kolejowej „Rail Baltica” wymaga pozyskania terenów, umożliwiających spełnienie wymogów technicznych i technologicznych.*

Zakłada się:

- poprawę warunków komunikacji drogowej poprzez modernizację nawierzchni, łuków, mostów i przepustów oraz prawidłowego odwadniania;
- systematyczną modernizację i uzupełnianie sieci dróg w gminie, stosowanie nowoczesnych środków uspokajania ruchu w miejscowościach, na drogach o dużym natężeniu;
- wytyczenie tras ścieżek rowerowych (trasy międzyregionalne, regionalne i lokalne oraz szkolne) wg opracowania pt.: „Koncepcja tras ścieżek rowerowych” wraz z siecią parkingów, wypożyczalni rowerów oraz przechowalni w punktach docelowych;
- rezerwację terenu pod budowę ścieżek rowerowych wzdłuż głównych ulic w Raczkach i Dowspudzie;
- proponuje się budowę promu na jeziorze Bolesty, jako atrakcji turystycznej o znaczeniu komunikacyjnym.

5.2. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Budowa sprawnych systemów zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków w gminie Raczki stanowi ważny czynnik do zachowania jej stanu środowiska przyrodniczego. Przewidywane w przyszłości osiągnięcie I klasy czystości rzeki Rospuda oraz jeziora Bolesty, wymaga wysokosprawnych urządzeń oczyszczających ścieki z terenów położonych w ich zlewiskach, ponieważ ścieżki te będą odprowadzane do tych akwenów. Dalszy rozwój zagospodarowania przestrzennego gminy wymagać będzie przede wszystkim rozbudowy systemów kanalizacji szczególnie tam gdzie już istnieją systemy wodociągowe.

5.2.1. System wodociągowy

Przyjmuje się generalne założenie, że wszyscy jej mieszkańcy będą mogli korzystać ze zorganizowanych systemów zaopatrzenia w wodę ze zmodernizowanych ujęć wody :

- w Raczkach,
- w Podwysokim,
- w Wierciochach.

Wydajność istniejących ujęć wody jest wystarczająca dla zaspokojenia potrzeb istniejących i perspektywicznych.

Z ujęcia w Raczkach zaopatrywanych jest 14 wsi: Raczki, Ludwinowo, Małe Raczki, Choćki, Rudniki, Moczydły, Witówka, Jankielówka, Ziółkowo, Planta, Korytki, Wysokie, Wronowo, Szkoćja, Słoboda, Sucha Wieś, Dowspuda, Jaśki oraz szkoła-rolnicza *Zespól Szkół* w Dowspudzie. Z ujęcia w Podwysokim 14 wsi: Podwysokie, Rabalina, Sidory, Lipowo, Żubrynek, Krukówek, Kurianki Pierwsze, Kurianki Drugie, Koniecbór, Bakaniuk, Józefowo i Franciszkowo, *Rudniki, Chodźki*.

Z ujęcia w Wierciochach 7 wsi: Wierciochy, Wasilówka, Lipówka, Ludwinowo, Bolesty, Szczodruchy, *Małe Raczki*.

Szkoła-Rolnicza *Zespól Szkół* w Dowspudzie posiada własne ujęcie wody.

Prawidłowe funkcjonowanie wodociągów zależy w znacznej mierze od czystości ujmowanej wody a więc pośrednio również od systemu odprowadzania ścieków, który powinien chronić przed zanieczyszczeniem wody podziemne, szczególnie tam gdzie warstwa nieprzepuszczalna dzieląca je od powierzchni gruntu jest słaba. Stąd też projektując kierunki rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy należy zawsze brać pod uwagę problem gospodarowania wodą to znaczy system zaopatrzenia w wodę razem z systemem odprowadzania ścieków.

Przebieg projektowanych wodociągów wraz z urządzeniami zaliczany jest do inwestycji liniowych, które nie wymagają rezerwowania terenów i mogą być realizowane na każdym terenie przy zachowaniu przepisów szczególnych.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy przewidziano realizację pięciu oczyszczalni we wsiach: Wierciochy, Sucha Wieś, Bakaniuk, Kurianki i Franciszkowo.

Budowę, rozbudowę i przebudowę sieci i urządzeń wodociągowych należy realizować zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (j.t. Dz.U z 2015r. poz. 139 z późn.zm.).

5.2.2. System odprowadzenia ścieków.

Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. — Prawo wodne (art. 208, ust. 1) zobowiązuje gminy do realizacji zadania własnego gmin w zakresie usuwania i oczyszczania ścieków (ustawa o samorządzie gminnym — Dz. U z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm., ustawa — Prawo wodne: art. 43, ust. 5) na obszarach aglomeracji wyznaczonych na ich terenie.

Zapisy te są transpozycją ustaleń negocjacji z Unią Europejską w sektorze „Środowisko”, przeniesionych następnie do Traktatu o Akcesji Polski do Unii Europejskiej.

W Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych, przyjętym w grudniu 2003 roku w rozdziale: „Program wyposażania aglomeracji w systemy kanalizacji zbiorczej i oczyszczalni ścieków oraz uwarunkowania jego realizacji” zakłada uregulowanie kwestii oczyszczania ścieków w terminie do 31 grudnia 2015 r. w przypadku aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców (RLM) wynoszącej od 2000 do 15000, do których należy wieś Raczki.

W miejscowości Dowspuda działa gminna oczyszczalnia ścieków.

Sieć kanalizacyjna obejmuje część miejscowości Raczki, część miejscowości Małe Raczki oraz część miejscowości Dowspuda. Budowa sieci kanalizacyjnej realizowana była etapowo. Finansowanie realizacji jednego z etapów odbyło się z udziałem środków z funduszu PHARE.

Sieć kanalizacyjna obejmuje kolektor główny o łącznej długości ok. 7 km oraz sieć rozdzielczą przyłącza o łącznej długości 4,00 km (odbiór ścieków od 348 podmiotów). Na nieruchomościach, które nie mają możliwości przyłączenia do sieci kanalizacyjnej znajdują się przydomowe oczyszczalnie ścieków lub zbiorniki do gromadzenia ścieków. Po przeprowadzonej ostatnio modernizacji, oczyszczalnia ścieków w Dowspudzie jest przystosowana do przyjmowania ścieków dowożonych.

Dla większych wsi położonych blisko odbiorników proponuje się realizację grupowych lub wiejskich czyszczalni ścieków z odprowadzeniem ścieków do wód powierzchniowych lub gruntu.

Na terenie gminy istnieje jedna oczyszczalnia we wsi Dowspuda, natomiast w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (nieobowiązującym od 1.01.2004r.) zarezerwowano teren dla pięciu oczyszczalni we wsiach: Wierciochy NO — 2, Sucha Wieś NO — 3, Bakaniuk NO — 4, Kurianki NO — 5 i Franciszkowie NO — 6. W niniejszym Studium przyjęto że oczyszczalnia NO — 1 obsługiwać będzie sołectwa Raczki, Dowspuda, Raczki Małe i Rudniki z odprowadzaniem ścieków do rzeki Rospudy.

Przewidywane w miejscowym planie gminy oczyszczalnie będą obsługiwały:

- oczyszczalnia NO — 2 — sołectwo Wierciochy i po sprawdzeniu opłacalności budowy kanalizacji oraz chłonności odbiornika ścieków sołectwo Wasiłówka. Odbiornikiem ścieków będzie Strumień Głęboki.
- oczyszczalnia NO — 3 — sołectwo Sucha Wieś i po sprawdzeniu opłacalności budowy kanalizacji oraz chłonności odbiornika ścieków sołectwo Jaśki. Ścieki oczyszczone będą odprowadzane do gruntu.
- oczyszczalnia NO — 4 — sołectwo Bakaniuk; ścieki będą odprowadzane do rzeki Szezeberki.
- oczyszczalnia NO — 5 — sołectwo Kurianki i Stoki; odbiornikiem ścieków będzie rzeka Szezeberka.
- oczyszczalnia NO — 6 — sołectwo Franciszkowo i Józefowo; ścieki będą odprowadzane do gruntu.

Wszystkie nowopropozowane oczyszczalnie ścieków powinny mieć strefy izolacyjne o szerokości 100m licząc od granicy działki.

W przypadku niekorzystnych warunków gruntowo — wodnych dla odprowadzania ścieków do gruntu proponuje się zmianę lokalizacji oczyszczalni NO — 3 w pobliżu rzeki Rospudy w celu zmiany odbiornika ścieków z gruntu na ciek powierzchniowy, natomiast w przypadku oczyszczalni NO — 6 przesłanie ścieków siecią lub taborem asenizacyjnym do oczyszczalni NO — 4.

Na obszarach gminy, pozostających poza zasięgiem istniejącej oczyszczalni można stosować systemy oczyszczania ścieków z odprowadzeniem ścieków oczyszczonych do gruntu, o ile

pozwalając na to będą lokalne warunki gruntowo-wodne. Dla gospodarstw indywidualnych, zabudowy kolonijnej, luźnej zagrodowej zaleca się stosować prosty układ technologiczny oczyszczania zwany "przydomową oczyszczalnią ścieków".

W gminie są realizowane *zrealizowano* następujące inwestycje:

- „Budowa i przebudowa sieci wodociągowej oraz budowa kanalizacji sanitarnej – etap D w miejscowości Raczki”;
 - „Budowa i przebudowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej w miejscowości, Dowspuda („teren szkoły”)”;
 - „Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej w miejscowości Małe Raczki”;
- Planuje się budowę przydomowych oczyszczalni ścieków w tym:
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach: Bolesty, Rudniki, Chodźki, Bakaniuk, Koniecbór, Stoki, Kurianki Pierwsze w ilości 95 sztuk;
 - Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków w miejscowościach Sucha Wieś, Jaśki i Dowspuda w ilości 61 sztuk;
 - Budowa 308 przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Raczki;

Ponadto w indywidualnych przypadkach ścieki winny być gromadzone w szczelnych zbiornikach bezodpływowych i wywożone do punktów zlewnych najbliższych oczyszczalni ścieków.

Wody opadowe z ulic i placów oraz z terenów przemysłowo – składowych należy odprowadzić kanałami krytymi. Przed ich zrzutem do wód powierzchniowych lub gruntu powinny być podczyszczone w stopniu odpowiadającym wymogom wynikającym z przepisów szczególnych.

Nie ma potrzeby rezerwowania terenów pod inwestycje w zakresie gospodarki ściekowej. Należy przyjąć zasadę, że kanalizacja wraz ze studzienkami rewizyjnymi i przepompowniami ścieków jest inwestycją liniową, która może być realizowana na każdym terenie.

Do podstawowych działań dla rozwoju problemów w zakresie kanalizacji należą;

- rozbudowa istniejącej oczyszczalni ścieków we wsi Dowspuda;
- kontynuowanie budowy kanalizacji i systemu oczyszczania ścieków (okolice skarpy nad rzeką w Raczkach oraz Małe Raczki), rozważenie budowy kanalizacji wzdłuż rzeki Rospudy w Rudnikach i przeprowadzenie kolektora pod kładką dla pieszych do Raczek;
- uporządkowanie gospodarki ściekowej w zlewni rzeki Rospuda i jeziora Bolesty poprzez realizację systemów unieszkodliwiania ścieków;
- rozwiązanie gospodarki ściekowej w pierwszej kolejności w sołectwach wyposażonych w sieć wodociągową;
- *roz*budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej w miejscowościach: *Raczki*, Małe Raczki, Sucha Wieś, Jaśki;
- *budowa i przebudowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej w miejscowości Dowspuda („teren szkoły”).*

Budowę, rozbudowę i przebudowę sieci i urządzeń kanalizacyjnych należy realizować zgodnie z ustawą z dnia 7 czerwca 2001r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (j.t. Dz.U z 2015r. poz. 139 z późn.zm.)

5.2.3. W zakresie gospodarki odpadami:

Ochrona środowiska przed odpadami powinna być traktowana jako priorytetowe zadanie, ponieważ odpady stanowią źródło zanieczyszczeń wszystkich elementów środowiska.

Z uwagi na niesprzyjające na warunki geologiczno – gruntowe i hydrogeologiczne zaleca się wprowadzenie zakazu lokalizacji składowisk i zakładów utylizacji odpadów.

Lokalizacja nowego składowiska odpadów komunalnych wymaga określonego typu postępowania. Z zaproponowanych 5 różnych lokalizacji wstępnych, dwie wydają się mieć korzystne warunki (skrajna północna i południowa). Jednak, ze względu na szczególne cechy tego typu inwestycji i jej uciążliwość dla wód podziemnych, powierzchniowych, a także oddziaływanie zapachowe, hałasowe i skażenie bakteriologiczne terenu otaczającego – konieczne jest przed przystąpieniem do realizacji tego programu wykonanie studium przedprojektowego, w celu znalezienia optymalnej lokalizacji obiektu. Także ten rodzaj inwestycji wymaga na etapie wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wykonania oceny oddziaływania inwestycji na środowisko (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko Dla osiągnięcia założonego celu w najbliższych latach należy:

- do czasu wybudowania nowego wysypiska odpadów uzgodnić z władzami sąsiadujących gmin możliwość wywożenia odpadów na ich wysypiska;
- objąć zbiórką odpadów 100% mieszkańców gminy;
- stworzyć system selektywnej zbiórki odpadów oraz ich recyklingu;
- stworzyć system zbiórki odpadów wielkogabarytowych;
- stworzyć system zbierania odpadów niebezpiecznych;
- wyznaczyć miejsce na odpady z robót budowlanych;
- ustalić sposób postępowania z odpadami zawierającymi azbest i z osadami ściekowymi;
- egzekwować od „producentów odpadów” przestrzegania obowiązków wynikających z ustawy o odpadach;
- doprowadzić do likwidacji dzikich wysypisk i dokonać rekultywacji terenów po tych wysypiskach.

Gospodarkę odpadami komunalnymi należy prowadzić zgodnie z zasadami ustalonymi w ustawie z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminie (j.t. Dz.U. 2016r. poz.250 z późn.zm.) oraz stosownym „Regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Raczek”.

5.2.4. W zakresie ciepłownictwa:

Ograniczyć niską emisję zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego powodowaną spalaniem węgla poprzez rozpropagowanie tej tematyki i lansowanie wymiany kotłów na biopaliwa, tj. paliwa pochodzące ze źródeł odnawialnych lub paliwo gazowe, olejowe.

Należy stosować rozwiązania przyjazne środowisku, wykorzystujące odnawialne źródła energii takie jak: promieniowanie słoneczne i ciepło pochodzące z ziemi i wody. Zakłada się coraz powszechniejsze zastosowanie pomp ciepła i innych technologii pozyskania energii ze źródeł odnawialnych do ogrzewania pomieszczeń.

5.2.5. W zakresie gazownictwa:

Gmina nie posiada sieci gazociągu, dystrybucja gazu na potrzeby bytowe mieszkańców odbywa się za pomocą przenośnych butli na propan – butan. Gazyfikacja gminy stanie się możliwa w momencie planowanego doprowadzenia gazociągu wysokiego ciśnienia. Doprowadzenie gazu do Raczek zaplanowano w II wariantach zgodnie z planami PGNiG (Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo). Pierwszy byłby to gazociąg z Lipszczan przez Raczek do Gołdapi i Obwodu Kaliningradzkiego. Drugi wariant to gazociąg z kierunku Łomża – Szczuczyn tłoczący gaz z Zambrowa z międzynarodowego gazociągu Jamał Rosja-Niemcy.

„Plan zagospodarowania przestrzennego województwa Podlaskiego” wspomina również o możliwości dostarczania gazu ziemnego z Litwy.

Na terenie gminy Raczek planowany jest odcinek międzysystemowego gazaociągu, stanowiącego połączenie systemów przesyłowych Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Litewskiej wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi na terenie województw: mazowieckiego, podlaskiego i warmińsko – mazurskiego. Projektowana inwestycja jest objęta ustawą z dnia 24 kwietnia 2009r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu – Dz.U. z 2009r. Nr 84, poz.700 wraz z późn.zm. Aktualnie trwają prace przygotowawcze, związane z uzyskaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, zlecone przez inwestora. Inwestorem jest Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ – SYSTEM S.A.

Na rysunku „POLITYKA PRZESTRZENNA” wskazano orientacyjny przebieg międzysystemowego gazaociągu, stanowiącego połączenie systemów przesyłowych Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Litewskiej.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz.U. z 2013r. poz. 640 z późn.zm.), dla planowanego gazociągu szerokość strefy kontrolowanej wynosi 12 m, tj. 2 x 6, m od osi gazociągu.

Zaplanowanie gazowej sieci dystrybucyjnej i ustalenie źródła jej zasilania na potrzeby gminy Raczek, będzie możliwe po przeprowadzeniu prac analitycznych obejmujących: badania rynku

odbiorców, analizie warunków ekonomicznych, , rozważenie alternatywnych rozwiązań zasilania i dystrybucji oraz opracowanie warunków technicznych budowy sieci - jeśli wypadną pomyślnie dla realizacji przedsięwzięcia.

5.2.6. W zakresie elektroenergetycznym

Dostosowanie systemu elektroenergetycznego do potrzeb wynikających z rozwoju gminy oraz dostarczanie energii w normatywnym standardzie jakościowym i ilościowym w sposób ciągły poprzez:

- 1) racjonalne wykorzystanie i utrzymanie w dobrym stanie technicznym istniejących urządzeń elektroenergetycznych, punktów rozdzielczych i linii przesyłowych o napięciu WN 110 kV, SN 20 kV i NN 0,4 kV;
- 2) budowa, modernizacja i dostosowanie sieci elektrycznej do potrzeb rozwoju zagospodarowania przestrzennego gminy oraz dostarczanie energii w normatywnym standardzie jakościowym i ilościowym poprzez rozbudowę i modernizację systemu elektroenergetycznego na zasadach określonych PRZEZ Zakład Energetyczny Białystok-Dystrybucja Sp. z o.o.; *gestora sieci;*
- 3) przewidywana realizacja w Raczkach stacji (GZP) 110/20 kV ważna dla zasilania w energię elektryczną Gminy Raczki i doprowadzenie niezbędnej linii zasilającej wysokiego napięcia (WN) 110 kV;
- 4) rozbudowa i modernizacja linii wysokiego napięcia (WN) 110;
- 5) modernizację istniejących sieci SN i przebudowa w kierunku powiązania linii magistralnych SN z istniejącymi stacjami 110/20 kV w Suwałkach i Filipowie, 110/15kV w Augustowie i projektowaną stacją 110/20 kV w Raczkach, oraz powiązań między magistralami, co umożliwi zasilanie ważniejszych odbiorców z dwóch różnych źródeł, zapewniając im dużą niezawodność zasilania;
- 6) rozwój energetyki odnawialnej (*wiatrowej*) (*słonecznej*) w dostosowaniu do wymogów Unii Europejskiej oraz tworzenie warunków dla przekazywania energii uzyskanej w *farmach wiatrowych* *elektrowniach fotowoltaicznych* do krajowego systemu energetycznego;
- 7) szersze wykorzystanie energii uzyskanej ze źródeł odnawialnych na potrzeby *lokalne, indywidualne o mocy do 100 kW;*
- 8) stosowanie rozwiązań kablowych w zakresie sieci SN i NN na *terenach* **Obszarze Chronionego Krajobrazu** i objętych ochroną konserwatorską oraz na terenach intensywnej zabudowy,
- 9) utrzymanie rezerw terenu pod urządzenia energetyczne w miejscowych planach zagospodarowania terenu.

Budowę, rozbudowę, przebudowę sieci oraz urządzeń elektroenergetycznych należy realizować zgodnie z ustawą z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (j.t. Dz.U z 2012r. poz. 1059.z późniejszymi zmianami) oraz aktami wykonawczymi do tej ustawy.

5.2.7. System telekomunikacyjny:

System infrastruktury telekomunikacyjnej ma strategiczne znaczenie dla rozwoju kraju i gminy, a stan telekomunikacji jest jednym z ważnych standardów międzynarodowych określających poziom rozwoju społeczno-gospodarczego. Jednym z najważniejszych szczegółowych celów zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki jest tworzenie warunków przestrzennych do rozbudowy systemu telekomunikacyjnego i upowszechniania technik informatycznych w dostosowaniu do systemów i standardów Unii Europejskiej oraz wymogów „społeczeństwa informacyjnego”.

O konieczności budowy nowych lub modernizacji istniejącej sieci decydować będą:

- rosnące wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym gminy potrzeby odbiorców;
- zwiększenie ofert programowych usług telefonicznych;
- zwiększenie dostępności do sieci informatycznej,

- tworzenie systemu łączności teleinformatycznej dla potrzeb struktur administracji publicznej w celu zapewnienia łączności dla jednostek samorządowych oraz usprawnienia komunikacji między obywatelami a administracją samorządową i rządową.

Budowę, rozbudowę i przebudowę sieci oraz urządzeń telekomunikacyjnych należy realizować zgodnie z:

- *ustawą z dnia 16 lipca 2004r. Prawo telekomunikacyjne (j.t. Dz.U.z 2014r. poz.243 z późn.zm.) oraz aktami wykonawczymi do tej ustawy;*
- *ustawą z dnia 7 maja 2010r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (j.t.Dz.U z 2015r. poz. 880 z późn.zm.) oraz aktami wykonawczymi do tej ustawy.”*

5.2.8. Ustalenia ogólne:

Obiekty o wysokości przekraczającej 50 m n.p.t. należy lokalizować przestrzegając wymogów zawartych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003r. w sprawie sposobu zgłaszania i oznakowania przeszkód lotniczych (Dz.U. z 2003r. Nr 130, poz.1193)

Zgłoszeniu do właściwego organu nadzoru nad lotnictwem wojskowym podlegają wszystkie, stałe lub tymczasowe obiekty budowlane, o wysokości przekraczającej 50 m n.p.t.

Zgłoszenia należy kierować do Szefostwa Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP (00-912 Warszawa, ul. Żwirki i Wigury 1C).

6. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU LOKALNYM.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym są sformułowane w „Strategii rozwoju ekologicznego stowarzyszenia gmin „Rospuda” na lata 2000-2015” , „Planie rozwoju lokalnego Gminy Raczki na lata 2004 – 2013” oraz „Analizie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym” :

- możliwość wykorzystania wolnych obiektów na działalność gospodarczą,
- rozwój wielofunkcyjnego rozwoju obszaru miejscowości gminnej,
- możliwość stworzenia kompleksowego programu rozwoju ruchu turystycznego na atrakcyjnym szlaku turystycznym i wodnym rzeki Rospudy,
- rozwój szeroko rozumianej agroturystyki we wsiach turystycznych i pielgrzymkowy do atrakcyjnych miejsc nad jeziorami oraz do miejscowości historycznych,
- zmniejszanie bezrobocia i migracji poprzez m.in. pozyskanie inwestycji na terenie gminy,
- wyposażenie wsi gminnych w infrastrukturę techniczną,
- kompleksową kanalizację miejscowości Raczki, Dowspuda,
- realizację przystani kajakowej i usług rekreacyjno-wypoczynkowych we wsi Sidory,
- modernizację istniejących i realizację nowych szlaków turystycznych, pieszych i rowerowych,
- budowę i wyposażenie szkolnych boisk oraz ogólnodostępnych boisk społecznych,
- przeznaczanie pod zabudowę terenów najkorzystniejszych pod względem warunków fizjograficznych, małej przydatności rolniczej i możliwości zapewnienia infrastruktury technicznej,
- budowę i modernizację dróg gminnych i wewnętrznych,
- realizacja po stronie wschodniej i południowej obwodnicy miejscowości Raczki,
- powiększenie cmentarza w miejscowości Raczki.

7. OBSZARY, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM, ZGODNIE Z USTALENIAMI PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA I USTALENIAMI PROGRAMÓW O KTÓRYCH MOWA W ART. 48 UST.1 USTAWY O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM.

Brak zapisanych zadań rządowych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych w centralnym rejestrze programów, a dotyczących obszaru czy problemów gminy Raczki.

Na terenie gminy Raczki planuje się następujące inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym:

- Inwestycje z zakresu komunikacji: realizacja planowanego przebiegu drogi S61 wraz z terenami obsługi komunikacji oraz „Miejsc Obsługi Podróżnych”,
- Inwestycje z zakresu infrastruktury: realizacja i modernizacja sieci infrastruktury technicznej elektroenergetycznej i gazowej.

W programie wojewódzkim na lata 2001 – 2003 były zapisane zadania dotyczące obszaru całego województwa, w tym Gminy Raczki:

- 1) komputerowy System Informacji Turystycznej i Promocji Województwa Podlaskiego;
- 2) wspomaganie zarządzania województwa przez administrację samorządową.
- 3) wariantowy przebieg I Paneuropejskiego Korytarza Transportowego w uzgodnieniu z GDDKiA oraz PKP PLK.

Wśród potencjalnych zadań o charakterze ponadlokalnym, wynikających z kierunków zagospodarowania przestrzennego, zawartych w programach rozwoju kultury i turystyki samorządu wojewódzkiego dotyczących obszaru gminy Raczki, zapisano:

- 1) organizację muzeów społecznych lub regionalnych, izb rękodziela ludowego, warsztatów rękodzielniczych i innych,
- 2) stworzenie punktów wypożyczalni nart i wytyczenie szlaków narciarskich w najpopularniejszych rejonach rozwoju narciarstwa biegowego,
- 3) budowę nowych kempingów, pól biwakowych, schronisk, bazy gastronomicznej itp. na szlakach turystycznych pieszych i rowerowych,
- 4) budowę przystani i stanic wodnych dla potrzeb turystyki wodnej,
- 5) przekształcanie budynków byłych szkół w schroniska młodzieżowe oraz obiekty turystyki kwalifikowanej.

Dla realizacji tych przedsięwzięć należy przygotować tereny we wsiach: Sidory, Dowspuda, Raczki.

Z planów rozwoju gazownictwa zakłada się budowę gazociągu wysokiego ciśnienia. Ich wariantowe rozwiązanie podano w pkt. 5.2.5. Dla tych potencjalnych zadań liniowych (po ustaleniu generalnego przebiegu trasy) należy zabezpieczyć tereny niezbędne do jego realizacji.

Na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (j.t. Dz.U. z 2014r. poz .1501 z późn.zm.) Operator Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie zrealizuje na terenie gminy Raczki odcinek „międzysystemowego gazociągu stanowiącego połączenie systemów przesyłowych Rzeczypospolitej Polskiej i Republiki Litewskiej wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi na terenie województw mazowieckiego, podlaskiego i warmińsko-mazurskiego”: gazociąg Rembelszczyzna – granica RP, który stanowi inwestycję towarzyszącą inwestycjom w zakresie terminalu, wymienioną w art. 38 ppkt x.

Przepisy ww. ustawy, zwanej potocznie „spec- ustawą”, dla wymienionego przedsięwzięcia wyłączają przepisy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Potencjalnym zadaniem programów rządowych i samorządowych dotyczący przebudowy linii kolejowych, wynikająca z ustaleń Przedsiębiorstwa Państwowego PKP Zakład Infrastruktury Kolejowej w Białymstoku przewidziano przebudowę i budowę linii kolejowej Olecko – Suwałki.

Potencjalnym zadaniem programów rządowych lub samorządowych wynikające z kierunków zagospodarowania przestrzennego województwa podlaskiego i zgłoszonych wniosków samorządów, powiatów, miast i gmin

- budowę lotniska komunikacyjnego w Małych Raczkach.

Wyciąg z miejscowego planu województwa podlaskiego

Legenda:

- ☐ (green) Ponadlokalna funkcja jednostki osadniczej w zakresie turystyki i wypoczynku
- ⌚ (red) Doga wojewódzka do przebudowy
- ≡●≡ (black) Linia kolejowa trzeciorzędna
- ✈ (blue) Postulowane lokalne lotnisko
- == (yellow) Projektowana trasa gazociągu WN
- (yellow) Projektowana stacja redukcyjno – pomiarowa
- (red) Stacja transformatorowo – rozdzielcza 220/110kV/15kV
- (blue) Źródła energii odnawialnej – wodnej
- (grey) Układy urbanistyczne i rualistyczne

Wśród potencjalnych zadań programów wojewódzkich wynikających zapisano:

- przebudowę i dostosowanie do parametrów klasy Z, drogi wojewódzkiej nr 655 Kap – Wydminy – Olecko – Raczki – Suwałki – Rutka-Tartak,
- przebudowę i dostosowanie do parametrów klasy Z, drogi wojewódzkiej nr 664 Raczki – Augustów – Lipsk – gr. Państwa,
- drogi powiatowej Raczki – Bakałarzewo – Filipów – Przerośl – Hańcza – Wiżajny; jako trasa turystyki samochodowej wzdłuż doliny rzeki Rospudy,
- przebudowę mostu na rzece Szczeberka w Bakaniu w ciągu drogi wojewódzkiej Kap – Wydminy – (Olecko) – gr.wojew. – Raczki – Suwałki – Rutka Tartak,
- przebudowę mostu na rzece Głęboka w Dowszudzie w ciągu drogi wojewódzkiej nr 664 Raczki – Augustów – Lipsk – gr. Państwa.

Dla zabezpieczenia niezbędnych terenów do realizacji powyższych przedsięwzięć niezbędne jest opracowanie planów miejscowych zagospodarowania przestrzennego dla wsi położonych na trasach ich obecnych i projektowanych przebiegów.

8. OBSZARY, DLA KTÓRYCH OBOWIĄZKOWE JEST SPORZADZENIE MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODREBNYCH, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEPROWADZENIA SCALEŃ I PODZIAŁU NIERUCHOMOŚCI, A TAKŻE OBSZARY, ROZMIESZCZENIA OBIEKTÓW HANDLOWYCH O POWIERZCHNI SPRZEDAŻY POWYŻEJ 2000m² ORAZ OBSZARY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ.

1) Stosownie do przepisu artykułu 7 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych przeznaczenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nie leśne dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. W związku z tym przepisem decyzję o przystąpieniu do sporządzania planów miejscowych, dla terenów rolnych przeznaczonych pod zabudowę nie związaną z gospodarką rolną lub leśną, należy podejmować po zaistnieniu potrzeb i możliwości w tym zakresie.

2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego sporządza się obowiązkowo, gdy:

- na obszarze gminy przygotowywana jest realizacja zadania rządowego, albo zadania samorządu województwa;
 - przewidywana jest realizacja lokalnego celu publicznego, z wyjątkiem zadań związanych z budową urządzeń infrastruktury technicznej w granicach pasa drogowego;
- W związku z powyższym, plany związane z realizacją celów publicznych sporządzane być muszą po:
- sporządzeniu programów zadań rządowych lub zadań samorządu województwa i negocjacji z gminą warunków wprowadzenia ich do planu miejscowego;
 - zaistnieniu możliwości realizacji lokalnego celu publicznego;

Obowiązek przystąpienia do sporządzenia w/w powstaje po upływie 3 miesięcy od dnia jego ustanowienia i po uprzednim uzgodnieniu terminu realizacji inwestycji celu publicznego i warunków wprowadzenia ich do planu (art. 10 ust. 3 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe dla obszarów rozwojowych, na których musi nastąpić ustalenie innego niż rolnicze ich przeznaczenia, ustalenie przebiegu nowej drogi lub dróg publicznych oraz ustalenie zasad podziału terenu na działki budowlane, a także lokalnych warunków zabudowy, zagospodarowania i uzbrojenia technicznego.

Nie przewiduje się na obszarze gminy realizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 400 m².

1) *Zgodnie z art.14 ust.7 ustawy z dnia 27marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2016r. poz. 778 z późn.zm.) plan miejscowy sporządza się obowiązkowo, jeżeli wymagają tego przepisy odrębne.*

2) *Obszary, dla których sporządzenie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów odrębnych:*

- *dla terenów górniczych w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (j.t. Dz. U. z 2015 r. poz. 196 z późn. zm.);*
- *dostosowanie treści obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego do wymagań określonych w art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 880 z późn. zm.);*
- *dla gruntów leśnych i gruntów rolnych chronionych, przeznaczanych na cele nierolnicze i nieleśne, na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (j.t. Dz.U. z 2015r. poz. 909 z późn. zm.).*

3) *Na podstawie art.32 ustawy z dnia 27 marca 2003r.o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2016r. poz.778 z późn.zm.) treść obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy dostosować do wymagań określonych w art. 15 art.16 ust.1 w.w. ustawy.*

4) *Nie przewiduje się na obszarze gminy wyznaczania obszarów wymagających przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości. Nie wyklucza się dokonywania*

procedury scaleń i podziału nieruchomości na podstawie przepisów o gospodarce nieruchomościami, jeżeli wynika to z ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

- 5) Na obszarze gminy przewiduje się realizację obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² :
- w obrębie Raczki, na działkach gminnych nr: 929/2, 929/4, 929/5, 929/6, 929/7 i innych działkach, znajdujących się na terenie oznaczonym symbolem „U.1”, położonym przy ul. 1 Maja, przeznaczonym pod usługi,
 - dopuszcza się na „terenach rozwojowych rzemiosło, usługi, produkcja, handel”, oznaczonych symbolami:
 - 5.1 - obręb Raczki (teren między pasem kolejowym a drogą wojewódzką nr 655),
 - 5.2 - obręb Raczki (teren między pasem kolejowym a drogą wojewódzką nr 655),
 - 5.3. – obręb Szkocja (teren wzdłuż drogi S61, przy „węźle Raczki”),
 - 5.4. – obręb Dowspuda (teren przy drodze S61),
 - 5.5. – obręb Dowspuda (teren przy drodze S61).
- 6) Na obszarze gminy wskazuje się obszar przestrzeni publicznej, stanowiący Plac Kościuszki w miejscowości Raczki. Zagospodarowanie placu zostanie określone w gminnym programie rewitalizacji, centralnej części miejscowości Raczki, stanowiącej zabytkowy układ przestrzenny miasta Raczki, wpisany do rejestru zabytków pod Nr 986.

9. OBSZARY, DLA KTÓRYCH GMINA ZAMIERZA SPORZĄDZIĆ MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, W TYM OBSZARY WYMAGAJĄCE ZMIANY PRZEZNACZENIA GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH NA CELE NIEROLNICZE I NIELEŚNE.

Nowe tereny budowlane wyznacza się w następujących strefach obszaru – „A” Dolina Rospudy:

- „a1” – Raczki – zabudowa uliczna parterowa z użytkowym poddaszem dla gmachów publicznych dwukondygnacyjna. Wskazana rewitalizacja i rekonstrukcja zabudowy w strefie konserwatorskiej dla wzmocnienia atrakcyjności turystycznej miejscowości jako „Dawnego Miasteczka z XVI w.”. Szczególnie atrakcyjne oprócz Rynku i jego otoczenia są tereny na skarpie nadrzecznej, które po rewaloryzacji i budowie kanalizacji mogą stanowić atrakcyjną dzielnicę turystyczną i mieszkaniową;
- „a2” – Małe Raczki – stacja wodna, zabudowa mieszkaniowa, letniskowa.
- „a3” – Bolesty – zabudowa mieszkaniowa, pensjonatowa, letniskowa z możliwością uzupełniania zabudowy zagrodowej wg zasad i standardów ujętych w pkt.17;
- „a4” – Dowspuda – stacja wodna wraz z infrastrukturą turystyczną;
- „a5” – Sucha Wieś – stacja wodna w Chodorkach wraz z infrastrukturą turystyczną;
- „a6” – Sidory – zabudowa mieszkaniowa, usługowa, rekreacyjno-sportowa, letniskowa; Należy rozważyć instalację promu na jeziorze Bolesty, na trasie Sidory – Bolesty, jako atrakcji turystycznej. Jezioro jest trudnodostępne. Prom mógłby „skanalizować” ruch turystyczny i ożywić miejscowości po obu stronach jeziora;
- „a7” – Jaśki Leśne – stacja wodna, pole biwakowe;
- „a8” – Wierciochy – zabudowa letniskowa, stacja wodna, pole biwakowe;
- „a9” – Ludwinowo- zabudowa mieszkaniowa, usługowa, rekreacyjno-sportowa, letniskowa;
- „a10” – Małe Raczki – zabudowa mieszkaniowa, usługowa, rzemieślnicza, letniskowa;

„a11” – Rudniki- między drogą wojewódzką a gruntami PKP- uzupełnienie zabudowy mieszkaniowej, zabudowa letniskowa, usługi turystyczne.

W celu pobudzenia rozwoju gospodarczego gminy, należy przygotować tereny budowlane, sporządzając na wskazanych obszarach miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

Obszar U.1 - tereny zabudowy usługowej - lokalizacja obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m², obręb Raczki;

Obszar 2 - zmiana przeznaczenia terenów nad rzeką Rospudą, obręb Raczki;

Obszar 3 - tereny rozwojowe - usługi turystyki, obręb Ludwinowo.

Obszary 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8 lub ich części, na których przewiduje się wskazanie terenów elektrowni fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100kW;

Obszary 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5 - tereny rozwojowe rzemiosło, usługi, produkcja, handel.

Jeżeli rozwój gospodarczy gminy wpłynie na znaczące zapotrzebowanie ma tereny mieszkaniowe i usługowe, to miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego należy, stosownie do potrzeb, sporządzać na następujących terenach rozwojowych:

Tereny na których gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego są przedstawione na rysunku studium i należą do grupy oznaczonej jako tereny rozwojowe. Są wśród nich następujące tereny:

- Małe Raczki – pomiędzy drogą powiatową a drogą gminną – zabudowa mieszkaniowo-usługowa;
- Małe Raczki – pomiędzy terenami kolejowymi a drogą powiatową – zabudowa mieszkaniowa, zabudowa usługowa;
- Raczki – pomiędzy terenami kolejowymi i drogą wojewódzką – zabudowa usługowa, rzemiosło;
- Raczki – pomiędzy tzw. „obwodnicą Raczek” a istniejącą zabudową w miejscowości Raczki – zabudowa mieszkaniowo-usługowa;
- Raczki – na południe od istniejącej zabudowy do planowanej drogi S61 – zabudowa mieszkaniowo-usługowa oraz usługi i rzemiosło;
- Raczki – pomiędzy drogą wojewódzką, planowanym przebiegiem drogi S61 i rzeką Rospudą – zabudowa mieszkaniowa, usługi;
- Dowspuda – na południe od drogi wojewódzkiej zabudowa mieszkaniowa i usługi;
- Jaśki – zabudowa mieszkaniowa;
- Jaśki (Leśne) – zabudowa mieszkaniowa i usługi;
- Sidory – zabudowa letniskowa;
- Bakaniuk – zabudowa mieszkaniowa;
- *Tereny przeznaczone pod obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²;*
- *Obszary rewitalizacji.*

Jeżeli „na trasie rzeki” znajdzie się inwestor, który będzie zainteresowany wybudowaniem obiektów dla obsługi turystów (kajakarzy) z przystanią kajakową, to musi być to poprzedzone obowiązkiem sporządzenia planu.

Nie wyznacza się nowych terenów budowlanych w osobnych strefach inwestowania obszaru – „B”.

Nowe tereny budowlane wyznacza się w następujących strefach obszaru „C3” – Witówka: zabudowa mieszkalna, pensjonatowa i letniskowa ze wskazaniem ustaleń wg załączonych zasad zabudowy polityki zagospodarowania przestrzennego. Predestynowana do pełnienia roli wsi letniskowej o programie agroturystycznym programującym zdrowy tryb życia – lokalne „uzdrowisko” o korzystnym mikroklimacie.

Nie wyklucza się sporządzenia planów dla terenów innych niż wskazane na rysunku Studium, gdy ich sporządzenie będzie uzasadnione i służyć będzie potrzebom mieszkańców, rozwojowi turystyki i wypoczynku oraz aktywizacji gminy lub terenów udokumentowanych złóż kruszywa.

10. KIERUNKI I ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ.

10.1. KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARKI ROLNEJ

Obszar gminy cechuje się gorszymi od przeciętnych w kraju warunkami glebowo klimatycznymi. Agroklimat wyróżnia się wyraźnie skróconym okresem wegetacyjnym, a silne urzeźbienie terenu powoduje intensywny spływ powierzchniowy i bezpowrotnie utratę części korzystnych dla rolnictwa wód opadowych.

Ogólny wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej (rzeźba terenu, agroklimat, warunki wodne, glebowe) wynosi 56,0 pkt, przy wskaźniku dla Polski wynoszącym 66,6 pkt.

W gminie przeważają gospodarstwa o powierzchni 10 – 20 ha. Jest to typ gospodarstwa rodzinnego ukształtowanego przez ostatnie dziesięciolecia, ale dostosowanych do czasów, gdy produkcja nie była zmechanizowana.

W gminie przeważają użytki rolne. Zalesienie wynosi 18,13%. Uderza bardzo mała powierzchnia sadów. Są to głównie sady przydomowe. Wpływ na powyższe ma również surowy klimat, krótszy okres wegetacji.

Większy kompleks gruntów klasy III występuje jedynie w południowozachodniej części gminy, strefa B/C, we wsiach Witówka, Jankielówka, Ziółkowo, Korytki i Wysokie. Grunty klasy IV występują w strefie C. W obszarze funkcjonalnym A nie występują znaczące kompleksy rolniczej przestrzeni produkcyjnej o glebach wyższych klas.

Kierunkami i zasadą produkcji rolniczej prowadzoną na terenie gminy winien być zrównoważony rozwój rolnictwa uwzględniający ekonomikę produkcji, przy zachowaniu wymogów ekologicznych, który można osiągnąć przez:

- dostosowanie kierunków intensywności produkcji rolniczej do specyfiki rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz wymogów ochronnych systemu przyrodniczego,
- utrzymanie dominującej pozycji rodzinnych gospodarstw rolnych przy jednoczesnym wspieraniu procesu zwiększania powierzchni gospodarstw rolnych,
- organizacji nowoczesnego systemu obsługi producentów rolnych w zakresie prawno-ekonomicznym i doradztwa rolniczego oraz nowoczesnego marketingu ukierunkowanego na świadczenie usług obejmujących produkcję i sprzedaż produktów rolnych,
- inwestowaniu w rozwój bazy surowcowej oraz zwiększaniu powiązań między produkcją i przetwórstwem,
- wspieraniu i upowszechnianiu rozwoju upraw warzywniczych, sadowniczych, zielarskich i przemysłowych,
- poprawę stosunków wodnych użytków rolnych poprzez realizację nowych obiektów zmeliorowanych i modernizację istniejących urządzeń melioracyjnych.

10.2. KIERUNKI ROZWOJU GOSPODARKI LEŚNEJ

- Prowadzenie zalesień gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa w celu poprawy lesistości gminy i tworzenia źródła dochodów dla gospodarstw rolnych;
- Tworzenie racjonalnej struktury powierzchniowej w ramach uwzględnienia m. in. granicy polno-leśnej oraz dopuszcza się dodatkowo na niskich klasach bonitacyjnych;
- Podniesienie rangi funkcji gospodarczych i ochronnych lasów prywatnych do poziomu zbliżonego do lasów państwowych;
- Wykorzystanie walorów rekreacyjnych lasu z zachowaniem podstawowych funkcji gospodarczych i ochronnych;
- Ograniczanie zmian przeznaczenia gruntów zalesionych na cele nieleśne poza przypadkami uzasadnionymi.

11. OBSZARY NARAŻONE NA NIEBEZPIECZEŃSTWO POWODZI SZCZEGÓLNEGO ZAGROŻENIA POWODZIA I OSUWANIA SIĘ MAS ZIEMNYCH.

Na terenie gminy wzdłuż rzeki Rospudy występują niewielkie obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi i osuwanie się mas ziemnych.

Na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi zagospodarowanie terenów musi być zgodne z przepisami odrębnymi w tym ustawy z dnia 18 lipca 2001r. „Prawo wodne” (j.t. Dz.U z 2015r. poz.469 późn.zm.)

Ochronę ludzi i mienia przed powodzią realizuje się między innymi przez kształtowanie zagospodarowania przestrzennego dolin rzecznych lub terenów zalewowych.

Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi wraz z zasięgiem zalewu bezpośredniego wodą o prawdopodobieństwie 1% wskazano na rysunku STUDIUM, zgodnie z wytycznymi opracowania pod nazwą „Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej- rzeka Rospuda”.

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe, w tym:

- *wykonywania urządzeń wodnych oraz budowy innych obiektów budowlanych;*
- *sadzenia drzew lub krzewów, z wyjątkiem plantacji wiklinowych na potrzeby regulacji wód oraz roślinności stanowiącej element zabudowy biologicznej dolin rzecznych lub służącej do wzmocnienia brzegów, obwałowań lub odsypisk;*
- *zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód, a także utrzymywaniem, odbudową, rozbudową lub przebudową wałów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie.*

Tereny osuwiskowe występują wzdłuż rzeki Rospudy i jeziora Bolesty. Zbocza porośnięte są naturalną roślinnością, która stanowi zabezpieczenie przed osuwaniem. Tereny osuwiskowe wyłączone są spod zabudowy.

Tereny zalewowe i osuwiskowe oznaczono na rysunku POLITYKA PRZESTRZENNA.

12. OBIEKTY LUB OBSZARY, DLA KTÓRYCH WYZNACZA SIĘ W ZŁOŻU KOPALINY FILAR OCHRONNY

Działania związane z wydobywaniem zasobów ze złóż muszą być poprzedzone uzyskaniem koncesji. Stosownie do przepisu art. 53 ust. 1 i ust.3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. prawo geologiczne i górnicze (j.t. Dz. U. Nr 27 poz. 96 z późniejszymi zmianami) dla terenu górniczego sporządza się miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który powinien zapewnić integrację wszelkich działań podejmowanych w granicach terenu górniczego w celu:

- wykonania uprawnień określonych w koncesji;
- zapewnienia bezpieczeństwa powszechnego;
- ochrony środowiska, w tym obiektów budowlanych.

Koszty sporządzenia projektu planu ponosi przedsiębiorca. Jeżeli w ocenie wpływu wydobycia kopalin na środowisk, przedstawionej wraz z wnioskiem o koncesję, nie przewiduje się ujemnych wpływów na środowisko, organ wydający koncesję może zwolnić ubiegającego się o tą koncesję od sporządzenia planu miejscowego dla terenu górniczego, utworzonego w związku z wydobywaniem kopalin pospolitych.

W związku z wyżej wymienionym przepisem decyzję o przystąpieniu do sporządzenia planu dla terenu górniczego należy podjąć na podstawie ustaleń zawartych w koncesji na wydobycie kopalin ze złóż.

- Udokumentowane a jeszcze nie eksploatowane złoża nie mogą być zabudowane trwałymi obiektami kubaturowymi lub urządzeniami sieciowymi.
- W przypadku udokumentowania w przyszłości dodatkowych złóż kopalin, których przewidywane szkodliwe wpływy na środowisko będą nieznaczne, rada gminy może podjąć uchwałę o odstąpieniu od sporządzania miejscowego planu.
- Poza rejonami występowania złóż surowcowych zabrania się nadmiernego przekształcania istniejącej rzeźby terenu.

Na terenie gminy Raczki udokumentowano 22 złoża kruszywa naturalnego, które wymieniono w części „UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY RACZKI” – rozdział 12.

Lokalizacje złóż wskazano w Załączniku graficznym nr 1

**UWARUNKOWANIA wynikające ze stanu ŚRODOWISKA
rozmieszczenie obszarów i obiektów chronionych oraz złóż naturalnych.**

Filary ochronne wyznaczono w następujących złożach kopalin:

Dowspuda III KN 14459 – ustanowiono filar ochronny od linii elektroenergetycznej;

Dowspuda V KN 15634 – ustanowiono filar ochronny od linii elektroenergetycznej;

Rudniki II KN 15667 – ustanowiono filar ochronny od lasu i od rowu melioracyjnego;

Sucha Wieś KN 15133 – ustanowiono filar ochronny od linii elektroenergetycznej.

Eksploatacja złoża jest możliwa zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (j.t. Dz.U. z 2015r. poz. 196 z późn.zm.).

Przeznaczenie terenów pod powierzchniową eksploatację kruszywa wymaga sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (o ile przepisy prawa geologicznego i górniczego nie stanowią inaczej), w których należy określić:

- warunki zachowania bezpieczeństwa powszechnego, spełnienia wymogów dotyczących ochrony środowiska, w tym ochrony złoża i obiektów budowlanych (zagrożenia wodne, zagrożenia pożarami i wybuchami, prowadzenie eksploatacji według zasad optymalnego wykorzystania udokumentowanych zasobów złoża, opis i oznaczenie na mapie ustanowionych filarów ochronnych);
- uwarunkowania zagospodarowania terenów górniczych oraz ograniczenia w ich użytkowaniu;
- położenie pasów ochronnych dla terenów sąsiednich nie objętych eksploatacją oraz opis warunków i zasad ochrony sąsiednich gruntów rolnych i leśnych;
- zasady prowadzenia gospodarki odpadami poeksploatacyjnymi;
- sposób rekultywacji terenu po wyeksploatowaniu kruszyw w oparciu o ustalony kierunek i opracowany projekt rekultywacji.

13. OBSZARY POMNIKÓW ZAGŁADY I STREF OCHRONNYCH ORAZ OBOWIAZUJĄCE NA NICH OGRANICZENIA PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ, ZGODNIE Z PRZEPISAMI USTAWY Z DNIA 7 MAJA 1999 R. O OCHRONIE TERENÓW BYŁYCH HITLEROWSKICH OBOZÓW ZAGŁADY.

Na terenie gminy nie występują obszary stanowiące pomniki zagłady.

14. OBSZARY WYMAGAJĄCE PRZEKSZTAŁCENIA, REHABILITACJI, LUB REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI. OBSZARY ZDEGRADOWANE.

Na terenie gminy występują rozproszone, niewielkie lokalne obszary wymagające rekultywacji przez właścicieli tych wyrobisk. Nie występują obszary *zdegradowane* na większą skalę, będące w gestii gminy.

Wyrobiska legalnie eksploatowanych złóż rekultywuje się zgodnie z warunkami określonymi koncesji na wydobywanie, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. Prawo geologiczne i górnicze (j.t. Dz.U. z 2015r. poz. 196 z późn.zm.)

Na obszarze gminy Raczki dokonano identyfikacji obszarów zdegradowanych w oparciu o art. 9.1 ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015r. poz. 1777 z późn.zm.)

W granicach gminy Raczki za obszary w znacznym stopniu zdegradowane uznano:

- 1) centralną część miejscowości Raczki, stanowiącą zabytkowy układ przestrzenny miasta Raczki, wpisany do rejestru zabytków pod Nr 986;*
- 2) pozostałości zespołu pałacowo – parkowego Ludwika Michała Paca w Dowspudzie, wpisane do rejestru zabytków pod Nr A-230 i W-963 wraz z otoczeniem przyległym do drogi ekspresowej S61, dróg powiatowych i rzeki Rospudy.*

Obszary te znajdują się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Występuje również koncentracja negatywnych zjawisk:

- gospodarczych - w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;*
- środowiskowych - w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska;*
- przestrzenno-funkcjonalnych - w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych;*
- technicznych - w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.*

Wskazane obszary zdegradowane cechują się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 3, ustawy z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Zatem wyznacza się je jako:

- 1) obszar rewitalizacji obejmujący centralną część miejscowości Raczki, stanowiącą zabytkowy układ przestrzenny miasta Raczki, wpisany do rejestru zabytków pod Nr 986.*
- 3) obszar rewitalizacji obejmujący pozostałości zespołu pałacowo – parkowego Ludwika Michała Paca w Dowspudzie, wpisane do rejestru zabytków pod Nr A-230 i A-963, wraz z otoczeniem przyległym do drogi ekspresowej S61, dróg powiatowych i rzeki Rospudy.*

Zagospodarowanie obszarów zostanie określone w gminnych programach rewitalizacji, sporządzanych zgodnie z trybem określonym w ustawie z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

----- granice obszaru rewitalizacji obejmujące centralną część miejscowości Raczkі, stanowiącą zabytkowy układ przestrzenny miasta Raczkі wpisany do rejestru zabytków pod Nr 986

--- granice obszaru rewitalizacji obejmujące pozostałości zespołu pałacowego Ludwika Pacy w Dowspudzie, wpisane do rejestru zabytków pod Nr A-230 i A-963 wraz z otoczeniem przyległym do drogi ekspresowej S61, dróg powiatowych i rzeki Rospudy

15. GRANICE TERENÓW ZAMKNIĘTYCH I ICH STREF OCHRONNYCH.

Na terenie gminy Raczki nie występują tereny o charakterze zamkniętym.

16. KIERUNKI POLITYKI W ZAKRESIE OBRONY CYWILNEJ I OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

16.1. OBRONY I OCHRONY LUDNOŚCI (OC):

Podnoszenie zdolności obronnych i ochronnych gminy na wypadek klęsk żywiołowych jest jednym z celów planowania przestrzennego, który można osiągnąć m.in. poprzez:

- 1) w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych, użyteczności publicznej, usługowych, przemysłowych, magazynowych, handlowych itp. na etapie sporządzania planów zagospodarowania działek lub terenów należy przewidzieć ukrycia typu II;
- 2) ukrycia powinny być wykonywane w budynkach w okresie podwyższonej gotowości obronnej R.P. W przypadku zaprojektowania obiektu na większą liczbę niż 50 osób obowiązuje opracowanie „Aneksu OC”;
- 4) rozwijanie wszystkich systemów infrastruktury technicznej i stosowanie zasady dwustronnego zasilania większych miejscowości i obiektów produkcyjnych;
- 5) oświetlenie zewnętrzne (ulice, zakłady pracy) przystosowane do zaciemniania i wygaszania;
- 6) uwzględnienie systemu alarmowania i powiadamiania mieszkańców w wypadku zagrożenia poprzez syreny alarmowe (promień słyszalności syreny zakłada się do 300 metrów);
- 7) rozwijanie układu transportowego dróg i ulic, które powinny spełniać następujące warunki:
 - a) posiadać odpowiednią szerokość – uniemożliwiającą ewentualne zagruzowanie;
 - b) posiadać połączenie z traktami przelotowymi – zapewniające sprawną ewakuację ludności w okresie zagrożenia,
 - c) posiadać wyznaczone bezpieczne trasy przejazdu dla pojazdów z toksycznymi środkami przemysłowymi;
- 8) zaopatrywanie ludności w wodę z zasobów wód podziemnych, poprzez budowę awaryjnych studni wody pitnej należy przyjmować normę równą 7,5 l na osobo - dobę. Odległość studni od budynków mieszkalnych powinna wynosić nie więcej niż 800 metrów.
- 9) zabezpieczenie przed likwidacją istniejących studni i przystosowanie ich do sprawnego uruchomienia eksploatacyjnego w sytuacjach kryzysowych;

Przy opracowywaniu planów obejmujących tereny, gdzie przewidziano lub występują przedsięwzięcia OC (budowle i urządzenia ochronne) nie wolno dopuścić do likwidacji tych obiektów, a ich prawidłowe rozmieszczenie uzgodnić z Wydziałem Zarządzania Kryzysowego Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku.

16.2. OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

- 1) Projektować zabudowę zgodnie z obowiązującym prawem odnośnie jej lokalizacji i warunków technicznych;
- 2) Zapewnić właściwą ochronę przeciwpożarową i zabezpieczenie przeciwpożarowe budynków zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 3) Zapewnić zaopatrzenie wodne na cele przeciwpożarowe zgodnie z obowiązującymi przepisami;

- 4) Uwzględniać w opracowaniach planistycznych konieczność zaprojektowania dróg pożarowych umożliwiających dojazd i dostęp dla jednostek ratowniczo-gaśniczych straży pożarnej zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 5) Wyposażenie jednostek OSP w sprawne technicznie pojazdy oraz doposażenie w sprzęt;
- 6) Zapewnienie właściwej ochrony przeciwpożarowej i zabezpieczenia przeciwpożarowego budynków;
- 7) Zapewnienie zaopatrzenia wodnego na cele przeciwpożarowe;
- 8) Zaprojektowanie dróg pożarowych, umożliwiających dojazd i dostęp dla jednostek ratowniczo – gaśniczych straży pożarnej.

17. INNE OBSZARY PROBLEMOWE W ZALEŻNOŚCI OD UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ZAGOSPODAROWANIA WYSTĘPUJĄCYCH W GMINIE. **OBSZRY FUNKCJONALNE O ZNACZENIU LOKALNYM.**

Mając na celu zrównoważony rozwój gminy polegający na wzajemnym wspieraniu procesów ochrony przyrody, rozwoju gospodarczego i społecznego rozumianych jako poprawa jakości życia wszystkich istot dziś i jutro stwierdza się co następuje:

- 1) Zasoby wpływające na jakość życia mieszkańców, zasoby warunkujące prawidłowe funkcjonowanie procesów gospodarczych oraz zasoby stanowiące wysokiej wartości dobra kultury i przyrody muszą być chronione i użytkowane w sposób nie zagrażający ich dewastacji i degradacji. W miarę możliwości powinny być rozwijane i wzbogacane, dzięki harmonijnemu współdziałaniu czynników przyrodniczych, społecznych i gospodarczych.
- 2) Z uwarunkowań przyrodniczych gminy, której największym bogactwem obok terenów rolniczych jest krajobraz i nieskażone środowisko wynika, że rozwój zagospodarowania traktowany jako proces, powinien spełniać następujące warunki:
 - przestrzeganie wykluczeń i ograniczeń wynikających z zasad gospodarowania w obszarach ochrony środowiska przyrodniczego i kulturowego;
 - zachowanie struktury zabudowy zharmonizowanej z rzeźbą terenu i innymi warunkami geomorfologicznymi, szatą roślinną i klimatem. Dotyczy to w szczególności lokalizacji nowych siedlisk zarówno rolniczych jak mieszkalnych i rekreacyjnych;
 - uszanowanie i zrozumienie lokalnej budowlanej tradycji kulturowej jako podstawowego warunku zapewniającego ład przestrzenny krajobrazu;
 - działki rekreacyjne powinny być lokalizowane w powiązaniu z istniejącą zabudową wsi, w formie uzupełnienia istniejącej zabudowy zagrodowej w bezpośrednim sąsiedztwie, wielkość działki $> 1500 \text{ m}^2$, z intensywnym zadrzewieniem, w wyjątkowych wypadkach wielkość działki w przedziale $1000 \text{ m}^2 > S < 1500 \text{ m}^2$;
 - lokalizacja działek umożliwiająca percepcję krajobrazu z dróg krajowych, wojewódzkich i gminnych, ewentualnie przy zwartej zabudowie lokalizacja parkingów i punktów widokowych;
 - poszukiwanie lokalizacji działek wpisanych w krajobraz, która umożliwi percepcję tego krajobrazu z dróg;
 - małe zespoły działek rekreacyjnych powinny być lokalizowane w parkach (ogrodach) rekreacyjnych, z kanalizacją lokalną (wspólne oczyszczalnie ścieków), małe parki powinny tworzyć system parków rekreacyjnych ze wspólną infrastrukturą techniczną, społeczną i usługami turystycznymi. Wskazane rozwiązania architektoniczne wg zasad architektury organicznej (ekologicznej). Lokalizacja parków powinna wzbogacać krajobraz, np. tam gdzie nie ma jezior – baseny sportowe, zadrzewienia, architektura organiczna;

- działki osadnictwa ekologicznego (architektura organiczna), > 2000 m², z wymogiem zalesienia 2/3 terenu;
- wykorzystanie (odtworzenie) starych siedlisk w tych samych co kiedyś technikach budowania oraz tradycyjnym kształcie przestrzennym, tzn. z zastosowaniem tradycyjnych materiałów i wykonawstwa;
- zharmonizowanie i poprawianie wizerunku przestrzennego istniejącej zabudowy;
- porządkowanie, zadrzewianie i zakrzewianie poboczy dróg.

Ład przestrzenny i wynikający z niego wizerunek miejscowości oraz całości krajobrazu ma silny wpływ na decyzje inwestorów co do zakupu działek budowlanych i rekreacyjnych jak również szanse na rozwój budownictwa o charakterze budownictwa rezydencjonalnego. Decyzje te bowiem zależą od sumy wartości energii oddziaływania poszczególnych elementów krajobrazu i znaku siły tego oddziaływania. (W opracowaniu są zasady oceny ładu przestrzennego wg metody energetycznej).

Realizacji kierunków zmian zagospodarowania przy danych uwarunkowaniach powinien towarzyszyć odpowiedni program społeczny, zaś polityka przestrzenna zagospodarowania następuje w wyniku realizacji programów i pojedynczych inwestycji; powinna być sprzężona z polityką społeczną. Obiektem realizacji zasad zrównoważonego rozwoju jest wieś wielofunkcyjna z następującymi funkcjami:

- rolnictwo tradycyjne,
- rolnictwo ekologiczne,
- obsługa rolnictwa,
- agroturystyka i jej obsługa,
- mieszkalnictwo stałe,
- mieszkalnictwo rekreacyjne,
- mieszkalnictwo o charakterze luksusowym typu rezydencji na pobyt stały lub wypoczynkowy,
- obsługa mieszkalnictwa,
- przetwórstwo produktów rolniczych,
- usługi turystyczne,
- centra kultury, oświaty i kształcenia ustawicznego,
- usługi zdrowotne (opieka dla ludzi starych i niepełnosprawnych, lecznictwo uzdrowiskowe w zakresie stresu i stanów wyczerpania pracą, medycyna naturalna).

Przyjmuje się zatem, że budownictwo zagrodowe będzie uzupełniane siedliskami związanymi z realizacją funkcji turystycznych i rekreacyjnych oraz mieszkaniowych. Mogą to być siedliska stare odbudowane lub nowo zakładane siedliska w formie tradycyjnych zagród. Także rezydencje na wzór dworów i dworków oraz domy letniskowe i jednorodzinne czerpiące wzory z form elementów zabudowy zagrodowej i folwarcznej.

Można rozwijać również nowoczesne formy architektury organicznej (ekologicznej), nie stanowiące zakłócenia ładu przestrzennego krajobrazu.

Chodzi o to, aby przy kształtowaniu nowych siedlisk czerpać nie tylko z formy architektury regionalnej ale z jej treści funkcjonalnych i logicznych. Znaczy to, że powinni osiedlać się tutaj ludzie, którzy rozumieją i potrafią czerpać z zasobów kulturowych Suwalszczyzny dla wzbogacenia własnego życia. Kto tego standardu nie zechce przyjąć, nie potrzebuje osiedlać się na Suwalszczyźnie, jest ona bowiem dla tych, którzy podejmą trud „wrośnięcia” w krajobraz kulturowy, rozwijając wrażliwość i „słuch” na wartości suwalskich skarbów. Obszary te promują unikalną jakość życia, coś trudnego do uzyskania w innych regionach.

~~Warto zatem może stworzyć w Suwałkach pracownię architektury ekologicznej (organicznej) współpracującą z Instytutem.~~

Powinno być zasadą, że zmiany zagospodarowania poprawiają jakość krajobrazu a siła oddziaływania (atrakcyjność) krajobrazu na turystów będzie zwiększać chęć przebywania na tym obszarze bądź nabywania działek rekreacyjnych.

Poprawa jakości krajobrazu, rozumiana jako kształtowanie ładu przestrzennego przez korzystne oddziaływanie na ewolucję krajobrazu powinna polegać na:

- harmonii całości i elementów siedlisk z geomorfologią,
- estetyce siedlisk letniskowych, logice formy architektonicznej stosownie do funkcji i miejsca,
- zgodności z krajobrazem kulturowym,
- zgodności z ochroną przyrody.

Zasada projektowania obiektów na siedliskach:

- na nowych siedliskach budynki murowane lub w innych nowoczesnych technologiach wg projektu architektoniczno-budowlanego z zagospodarowaniem terenu wg zasad ustalonych w studium,
- budynki drewniane wznoszone w tradycyjnych technikach i kształcie przestrzennym wg rysunku uprawnionego rzemieślnika wykonawcy obiektu,
- konieczne jest opracowanie katalogu tradycyjnych rozwiązań budynków drewnianych, glinianych, drewniano-kamiennych,
- wykorzystanie miejscowych materiałów budowlanych: drewno, kamień, glina, słoma, trzcina.

Spodziewane wyniki:

- wykorzystanie umiejętności miejscowych rzemieślników – stworzenie nowych miejsc pracy,
- ograniczenie budownictwa z betonu, pustaków i cegły dla dobra krajobrazu,
- wzbogacanie krajobrazu kulturowego przez restytucję starych siedlisk w tradycyjnych technologiach, rewitalizację i poprawę wizerunku istniejącej zabudowy oraz nowoczesne rozwiązania architektury organicznej,
- poprawa wizerunku poszczególnych wsi i całej gminy dla zwiększenia siły przyciągania potencjalnych inwestorów,
- zwiększenie siły oddziaływania oferty gmin na rynku nieruchomości i wzrost ceny rynkowej gruntów,
- wzrost zainteresowania lokalizacją usług i nieuciążliwego przemysłu,
- wzrost popularności gminy na rynku turystycznym.

Przestrzeganie niżej wymienionych reguł przy sporządzaniu planów miejscowych i przeznaczaniu terenów pod zabudowę:

- granice zwartej zabudowy wsi przyjmuje się jako granice obszarów inwestycyjnych,
- leżące w wyżej wymienionych granicach tereny przeznaczone pod zabudowę, dla których nie określono jednak zasad podziału na działki budowlane i zasad zabudowy, przeznaczają się do obowiązkowego sporządzenia planu miejscowego,
- na pozostałych terenach leżących w zwartej zabudowie wsi lub w granicach siedlisk zabudowy kolonijnej, uzupełnienie zabudowy może występować bez wcześniejszego sporządzenia planu miejscowego pod warunkiem przestrzegania standardów zabudowy wymienionych poniżej,
- charakter i gabaryty zabudowy oraz kolor pokryć dachowych muszą nawiązywać do tradycji regionalnych (dach dwuspadowy, zabudowa maksymalnie dwukondygnacyjna – parter plus użytkowe poddasze)
- w przypadku realizacji inwestycji produkcyjno-usługowych ustala się zasadę, że uciążliwość funkcji zawiera się w granicach działki.

- dla pozostałych obszarów poza granicami zwartej zabudowy wsi, które mogą stanowić rezerwy terenów budowlanych ustala się obowiązek sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Ustala się niżej wymienione wskaźniki i standardy przy opracowaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:

- W miejscowości Raczki należy zachowywać i utrzymywać historycznie ukształtowany układ urbanistyczny między innymi przez: adaptowanie starego układu ulicznego, zachowanie gabarytu budynków zgodnie z dokumentacją konserwatorską (maksimum dwie kondygnacje użytkowe), preferowanie zabudowy mieszkaniowej i usługowej z wysokimi dachami dwuspadowymi, nawiązywanie do form architektonicznych występujących w inwentaryzacji konserwatorskiej.
- W pozostałych miejscowościach:
 - ograniczenie gabarytu zabudowy do max dwóch kondygnacji dla budynków mieszkalnych na wsi (parter plus użytkowe poddasze), odległość w pionie do 4 m od poziomu terenu do okapu budynku dla budynków gospodarczych i nie więcej jak 5 m od poziomu terenu do okapu dla obiektów produkcyjno-usługowych i użyteczności publicznej, wysokość 9 m od poziomu terenu do okapu (dwie kondygnacje użytkowe),
 - poziom podłogi parteru nie wyżej niż 1,3 m ponad poziom terenu, wysokości podpiwniczenia do max 1,3 m ponad poziom terenu, w przypadkach realizacji podpiwniczenia powyżej 1,3 m ponad poziom terenu traktowanie takiego rozwiązania jako kondygnacji budynku,
 - dachy symetryczne dwuspadowe o nachyleniu połaci *do* 45° wyposażone w poszerzone okapy,
 - wprowadza się zakaz realizowania obiektów budowlanych z dachami pulpitowymi, kopertowymi, uskokowymi i asymetrycznymi oraz stosowania w budynkach schodkowych zwieńczeń ścian,
 - zaleca się stosowanie prostej i zwartej bryły opartej na rzucie wydłużonego prostokąta,
 - do prac wykończeniowych, elewacyjnych zaleca się stosowanie materiałów pochodzenia rodzimego – kamień, drewno,
 - utrzymanie skali i charakteru miejscowości,
 - bezwzględne przestrzeganie w ustaleniach planu miejscowego 100- metrowej strefy ochronnej wód,
 - ustala się, że użytki rolne niższe niż trzecia klasa bonitacyjna, położone na obszarach pomiędzy chronioną, rolniczą przestrzenią produkcyjną a granicą lasów mogą być użytkowane zamiennie na gospodarkę rolną lub leśną, co oznacza możliwość zalesienia tych gruntów stosownie do potrzeb właścicieli,
 - nowe struktury przestrzenne dla funkcji lotniskowej i usług turystycznych umożliwiające pobyt do 100 osób.

Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.

„Obszar funkcjonalny”, zdefiniowany w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, to obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych, stanowiących zwarty układ przestrzenny, składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanym jednolitymi celami rozwoju.

W granicach gminy Raczki za „obszar funkcjonalny” o znaczeniu lokalnym uznaje się miejscowość gminną RACZKI, która stanowi zwarty układ przestrzenny, ukształtowany historycznie jako dawne miasteczko, przylegające do rzeki Rospudy.

Zabytkowy układ przestrzenny miasta Raczki, znajdujący się w centralnej części miejscowości Raczki, wskazano do rewitalizacji.

Nieoczekiwanie, wieś Raczki w krótkim czasie uzyskała znakomite połączenia drogowe z miastami Suwałki i Augustów, gdyż na terytorium gminy „wkroczyły” droga krajowa DK8 i droga ekspresowa S61, które krzyżują się pod Raczkami w „węźle Raczki”.

Nowowyzbudowane drogi stanowią przestrzenne ograniczenia terytorialne rozwoju Raczek, lecz równocześnie stwarzają możliwości i nadzieje rozwoju gospodarczego gminy w rejonie „węzła Raczki”, gdzie wskazano „tereny rozwojowe rzemiosło i usługi”, na których możliwa jest również realizacja zabudowy produkcyjno – magazynowej i obiektów handlowych o powierzchni handlowej powyżej 2000m².

18. GRANICE OBSZARÓW, NA KTÓRYCH ROZMIESZCZONE BĘDĄ URZĄDZENIA WYTWARZAJĄCE ENERGIĘ Z ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII O MOCY PRZEKRACZAJĄCEJ 100kW, A TAKŻE ICH STREF OCHRONNYCH ZWIĄZANYCH Z OGRANICZENIAMI W ZABUDOWIE ORAZ ZAGOSPODAROWANIU TERENU.

Wskazuje się obszary, na których mogą być rozmieszczone urządzenia wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100kW, w postaci elektrowni fotowoltaicznych, (wytwarzających energię elektryczną z wykorzystaniem energii słonecznej), w granicach wskazanych na rysunku „POLITYKA PRZESTRZENNA”, które oznaczono:

Obszar 4.4 – obręb: Rudniki – Chodźki – Sidory.

Obszar 4.5 – obręb Józefowo,

Obszar 4.6 – obręb Kurianki Pierwsze,

Obszar 4.7 – obręb Sucha Wieś,

Obszar 4.8 – obręb Jaśki.

Dopuszcza się realizację elektrowni fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100kW na obszarach rozwojowych rzemiosło, usługi, produkcja, handel, oznaczonych:

Obszar 5.1 – obręb Raczki (teren między pasem kolejowym a drogą wojewódzką nr 655)

Obszar 5.2 – obręb Raczki (teren między pasem kolejowym a drogą wojewódzką nr 655)

Obszar 5.3 – obręb Szkocja (teren wzdłuż drogi S61, przy „węźle Raczki”)

Obszar 5.4 – obręb Dowspuda (teren przy drodze S61),

Obszar 5.5 – obręb Dowspuda (teren przy drodze S61).

Strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, związane z elektrowniami fotowoltaicznymi, zawierają się w granicach wskazanych obszarów oznaczonych symbolami: 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5. Panele fotowoltaiczne należy lokalizować w odległości nie mniejszej niż:

- 100 m od linii rozgraniczających drogi powiatowe;
- 200 m od terenów o walorach turystyczno – wypoczynkowych, związanych z rzeką Rospudą – na obszarze 4.6.

W ramach wyznaczonych obszarów 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8 mogą być rozmieszczone następujące urządzenia, budowle i budynki:

- elektrownie fotowoltaiczne;
- infrastruktura techniczna i drogowa konieczna do obsługi elektrowni fotowoltaicznych;
- obiekty budowlane i urządzenia elektroenergetyczne służące do odbioru i przesyłu wytworzonej energii elektrycznej;

- drogi i infrastruktura techniczna nie związana z elektrowniami;
- zabudowa zagrodowa.

Lokalizacje elektrowni fotowoltaicznych o mocy równej lub przekraczającej 1000 kW należy ustalać tylko w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w sposób optymalny w stosunku do istniejącej zabudowy, mając na uwadze komfort zamieszkiwania i obowiązujące przepisy prawa, gwarantujące dotrzymanie standardów jakości środowiska.

Lokalizacja elektrowni fotowoltaicznych w pobliżu dróg publicznych, nie może zagrażać bezpieczeństwu ruchu drogowego odbywającego się na drogach publicznych. W szczególności, panele fotowoltaiczne nie mogą powodować oślepienia kierowców odbłaskiem promieni słonecznych w ciągu dnia lub refleksami odbiciowymi światła samochodowych w ciągu nocy.

Elektrownie fotowoltaiczne wymagają zmiany przeznaczenia rolniczego terenu na cele produkcyjne.

Na terenie gminy możliwa jest realizacja tzw. mikroinstalacji.

Mikroinstalacja w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2015r poz. 478z późn.zm.), to instalacja odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 40 kW, przyłączoną do sieci elektroenergetycznej o napięciu znamionowym niższym niż 110 kV lub o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 120 kW.

Elektrownie fotowoltaiczne i pojedyncze elektrownie wiatrowe o mocy nie przekraczającej 100kW, mogą być zlokalizowane na terenie gminy Raczki, w odległości nie mniejszej niż:

- 30 m od zabudowy zagrodowej,
- nie mniejszej niż 50 m od zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i zabudowy letniskowej.

Wyżej wymagane odległości nie dotyczą zabudowy, na potrzeby której realizowana jest instalacja produkcji energii.

Na terenie gminy Raczki zabrania się lokalizacji elektrowni wiatrowych, elektrowni wodnych, i biogazowi o mocy przekraczającej 100 kW .

Plan miejscowy przewidujący możliwość lokalizacji budynków umożliwia lokalizację urządzenia wytwarzającego energię z odnawialnych źródeł energii, wykorzystującego energię wiatru, o mocy nie większej niż moc mikroinstalacji, również w przypadku innego przeznaczenia terenu niż produkcyjne, chyba że ustalenia planu miejscowego zakazują lokalizacji takich urządzeń.

Obiekty o wysokości przekraczającej 50m n.p.t. należy lokalizować przestrzegając wymogów zawartych w Rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2003r. w sprawie sposobu zgłaszania i oznakowania przeszkód lotniczych.

II. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ

Przyjęte rozwiązania w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki mają umożliwić podejmowanie działań dla realizacji celów zrównoważonego rozwoju gminy. Działania te powinny służyć uruchamianiu mechanizmów akumulacji energii w gminie w postaci różnorodności wielu przede wszystkim drobnych i średnich przedsięwzięć, które możliwie dobrze zsynchronizowane i kooperujące ze sobą, będą się wzajemnie wspierały, a w połączeniu z działaniami gminy w zakresie zadań własnych (drogi, telefony, wodociągi, kanalizacja, oświata, kultura, dostęp do informacji itp.), dadzą w efekcie wzrost dochodów i zamożności oraz poprawę jakości życia.

Wiąże się to z przestrzeganiem następujących zasad:

- a) racjonalne i oszczędne gospodarowanie zasobami przyrody przez wykluczenie z zabudowy wskazanych na rysunku Studium terenów i jednoczesne wyznaczenie obszarów rozwoju turystyki i mieszkalnictwa w powiązaniu z ochroną najcenniejszych terenów jako zasobu rozwoju gospodarczego gminy,
- b) odnowa i odpowiednie eksponowanie wartości tkwiących w zasobach kulturowych gminy, stanowią bowiem one również czynnik gospodarczego rozwoju przez przyciąganie turystów i rozrost osadnictwa letniskowego (tradycja jagiellońska dokumentów lokacyjnych wielu miejscowości, w tym Raczek, jako byłego miasta, stare cmentarze, parki, stara zabudowa wiejska),
- c) rozbudowa i modernizacja infrastruktury służącej pozyskiwaniu europejskich środków pomocowych i funduszy strukturalnych, w szczególności dla modernizacji i rozbudowy infrastruktury transportowej, systemów energetycznych, wodno-kanalizacyjnych oraz infrastruktury turystycznej,
- d) współpraca z właściwymi organami w zakresie zabezpieczania terenów dla realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- e) przystępowanie, do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów niezbędnych dla realizacji lokalnych i ponadlokalnych celów publicznych, dla obszarów wskazanych w studium na rysunku obszarów rozwojowych a także planów związanych z przekształceniem terenów rolnych na cele nierolne.

Celem ~~obecnej~~ nowelizacji Studium *zatwierdzonego Uchwałą Nr XXVII/166/13 Rady Gminy Raczki z dnia 25 września 2013r. było* zaktualizowanie obowiązujących zasad w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej na terenie gminy, stanowiących podstawę sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zgodnie z nowymi uregulowaniami prawnymi, a także potrzebami, jakie zarysowały się od 2008 roku, to jest od czasu uchwalenia poprzedniej wersji Studium.

W niniejszym Studium wprowadzono podział na obszary rozwojowe, z podziałem na występujące w ich ramach obszary funkcjonalne, w których granicach określono wytyczne ustalania przepisów w zakresie przeznaczenia terenów i zasad ich wyznaczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W granicach obszarów rozwojowych i funkcjonalnych wskazanych na rysunku Studium określono wytyczne ustalania przepisów w zakresie przeznaczenia terenów i zasad ich wyznaczania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Dla każdego z obszarów został ustalony katalog dopuszczalnych kategorii przeznaczenia terenów – dominujących i uzupełniających. Zgodność ustaleń sporządzanego planu miejscowego z tymi wytycznymi jest zgodnością planu ze Studium. Celem tak przyjętej metody sporządzenia Studium była graficzna synteza dających się wydzielić w granicach gminy obszarów o dominujących funkcjach, sprowadzająca się do określenia kilku rodzajów obszarów funkcjonalnych, z równoczesnym ustaleniem dopuszczalności działań w ich granicach,

przekładających się na ustalenia planów miejscowych. Metoda taka ma tę zaletę, że ustalając warunki brzegowe, w których ramach należy sporządzać plany miejscowe, pozostawia się większy zakres swobody w określaniu m.in. położenia oraz granic terenów o funkcjach dopuszczalnych – dominujących oraz innych niż dominujące, których potrzeby w czasie tworzenia i uchwalania Studium nie można było przewidzieć.

Równocześnie zostały zaktualizowane wytyczne ustaleń w zakresie parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów dla poszczególnych kategorii lub grup kategorii użytkowania terenów wyznaczanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub innych miejscowych przepisach, w granicach różnych obszarów funkcjonalnych, określonych w Studium, niezależnie od obszaru funkcjonalnego, w którego granicach zostaną wyznaczone. Ustalenia te mają charakter ogólnych zasad zalecanych do stosowania dla wszystkich terenów o określonej kategorii użytkowania i dotyczą terenów lub poszczególnych nieruchomości położonych w ich granicach, których przeznaczenie zostaje zmienione aktem prawa miejscowego.

Przyjęto m. in., że:

- w granicach wszystkich obszarów funkcjonalnych dopuszczalne są tereny lokalizacji urządzeń infrastruktury technicznej i związanej z nimi zabudowy służące zaopatrzeniu ludności i podmiotów gospodarczych w wodę, energię, gaz, łączność oraz utylizacji ścieków lub odpadów,
- obiekty istniejące mogą być rozbudowywane, przebudowywane lub remontowane z zachowaniem dotychczasowej funkcji, a w przypadku zmiany funkcji na zasadach określonych w aktach prawa miejscowego,
- tereny komunikacji oraz korytarze infrastruktury technicznej mogą być wyznaczane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w granicach wszystkich obszarów funkcjonalnych,
- prowadzenie badań oraz pozyskiwanie złóż surowców naturalnych jest dopuszczalne niezależnie od wyznaczonych w Studium obszarów funkcjonalnych.

Celem „Zmiany Studium” zainicjowanej Uchwałą Nr IX/54/15 Rady Gminy Raczki z dnia 24 listopada 2015r. ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr X/103/15 z dnia 29 grudnia 2015r. jest (jak określono w uchwale):

- 1) umożliwienie lokalizacji obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² na działkach gminnych nr 929/2, 929/4, 929/5, 929/6, 929/7 w obrębie Raczki, znajdujących się na terenie oznaczonym symbolem „U”, przeznaczonym pod usługi;
- 2) zmiana przeznaczenia terenów wskazanych nad rzeką Rospudą;
- 3) rozszerzenie terenów budowlanych w obrębie Ludwinowo nad jeziorem Bolesty;
- 4) wskazanie obszarów, na których mogą być rozmieszczone elektrownie fotowoltaiczne o mocy przekraczającej 100kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów;
- 5) dopuszczenie na „terenach rozwojowych – rzemiosło i usługi” realizacji zabudowy produkcyjno – magazynowej i obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²;
- 6) na terenie całej gminy zakazu lokalizacji elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 100kW;
- 7) wskazanie obszaru, na którym mogą być prowadzone działania rewitalizacyjne.

„Zmiana Studium” w części graficznej obejmuje obszary wskazane w załączniku graficznym do uchwały intencyjnej, oznaczone granicami i numerami: 1, 2, 3, 4, 5 odpowiadającymi ww. celom.

Na rysunku „POLITYKA PRZESTRZENNA” wskazano granice obszarów objętych zmianą Studium, a w nich planowane zagospodarowanie. Obszary objęte „Zmianą Studium” oznaczono symbolami:

U.1 - w odniesieniu do lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²;

5.1, 5.2, 5.3, 5.4, 5.5 – w odniesieniu do lokalizacji zabudowy usługowej i produkcyjno – magazynowej, z dopuszczeniem obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m²;

2 – w odniesieniu do zmiany przeznaczenia terenów nad rzeką Rospudą;

3 – w odniesieniu do rozszerzenia terenów budowlanych w obrębie Ludwinowo z przeznaczeniem pod usługi turystyki;

4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8 – w odniesieniu do lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100kW.

W wyniku uwzględnienia uwag złożonych w związku z wyłożeniem projektu „Zmiany Studium” do publicznego wglądu, na obszarach oznaczonych numerami: **4.1, 4.2, 4.3**, nie wskazano obszarów, na których mogą być rozmieszczone elektrownie fotowoltaiczne o mocy przekraczającej 100kW, pozostawiając je w dotychczasowym użytkowaniu rolniczym.

„Zmiana Studium” w części tekstowej pt. „Kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy” obejmuje zapisy stosowne do dokonywanej zmiany z jednoczesną weryfikacją zapisów tekstowych niezgodnych z obowiązującym stanem prawnym i faktycznym.

„Zmiana Studium” w części tekstowej pt. „UWARUNKOWANIA” obejmuje zapisy stosowne do dokonywanej zmiany z jednoczesną weryfikacją zapisów tekstowych niezgodnych z obowiązującym stanem prawnym i faktycznym.

Mając na uwadze wymagania zawarte w art. 1 ust.3 i 4 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U z 2016. poz. 778 z późn.zm.) dotyczące zasad ustalania przeznaczenia terenów oraz sytuowania nowej zabudowy, uwzględniające wymagania ładu przestrzennego, efektywnego gospodarowania przestrzenią oraz walorów ekonomicznych przestrzeni, dokonano analizy „**Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki**” z 2013r. , sporządzając bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w art. 10 ust.2 pkt 1 ww. ustawy.

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów gminy Raczki, zostały sporządzone w oparciu o ww. uchwałę intencyjną, z uwzględnieniem bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę wskazanych w Studium z 2013r., w którym zawarto następujące wnioski:

- 1) Zachodzi potrzeba zaprognozowania terenów rozwojowych w zakresie zabudowy usługowej oraz produkcyjno – magazynowej i obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² w obrębie Raczki, Dowspuda i Szkocja. Jednocześnie nie ma potrzeby wyznaczania nowych terenów budowlanych lecz jedynie rozszerzenie funkcjonalności terenów rozwojowych już wyznaczonych w Studium z 2013r.

Zakłada się proces rozwojowy gminy w zakresie zabudowy usługowej, zabudowy produkcyjno – magazynowej, oraz obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Rozwój tego typu zabudowy wynika z chęci aktywizacji ekonomicznej gminy w związku z dogodnymi połączeniami komunikacyjnymi z krajem i zagranicą, które stały się faktem w 2015r. Możliwość gazyfikacji gminy będzie dodatkowym walorem ekonomicznym przestrzeni. Przygotowanie terenów dla zewnętrznych inwestorów jest nieodzownym warunkiem przyszłego rozwoju i

wykorzystaniem nowej szansy, którą stwarzają realne inwestycje komunikacyjne i infrastrukturalne.

- 2) Zachodzi potrzeba zaprognozowania terenów rozwojowych w zakresie usług turystyki nad jeziorem Bolesty, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb turystów na szlaku wodnym, rowerowym, samochodowym i pieszym.

W Studium z 2013r. tereny rozwojowe w zakresie usług turystyki występują tylko w Raczkach nad rzeką Rospudą. Brak takich terenów nad jeziorem Bolesty. Turystyka kajakowa wymaga wyposażenia szlaku w miejsca biwakowania, przenocowania i rekreacji, gdzie zostanie zapewnione bezpieczeństwo turystów oraz usługi mające wpływ na komfort wypoczynku.

- 3) Nie zachodzi potrzeba wyznaczania dalszych terenów rozwojowych w zakresie mieszkalnictwa i usług podstawowych.

W Studium z 2013 r. zostały wyznaczone tereny rozwojowe zarówno w zakresie mieszkalnictwa i usług podstawowych ze znacznym przerostem w stosunku do bieżącego zapotrzebowania. Ponadto sporządzono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które zabezpieczają tereny budowlane mieszkaniowe na przyszłe 30 lat, a nawet dużo więcej. Przepisy obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ustalają możliwość ukształtowania się nowych zwartych struktur funkcjonalno – przestrzennych w części jednostek osadniczych: **Raczki, Dowspuda, Rudniki, Sidory, Bolesty, Wierciochy, Ludwinowo i Małe Raczki**. Struktury te jeszcze nie powstały.

- 4) Za obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej uznano jedynie miejscowość RACZKI.

Obszary zwartej zabudowy wsi wskazane w Studium z 2013r., w większości przypadków nie spełniają wymogów definicji prawnej, określonej w ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (j.t. Dz.U. z 2015r. poz. 909 z późn.zm.). Obszary zwartej zabudowy spełniające wymogi definicji występują na części obrębów: Małe Raczki, Bakaniuk, Józefowo, Stoki, Sucha Wieś, Wierciochy. W obszarach tych nie występują usługi ani inne funkcje centrotwórcze. Zatem wymienione obszary nie posiadają w pełni wykształconej zwartej struktury funkcjonalno- przestrzennej, w granicach jednostki osadniczej, o jakich mowa w art. 10 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2013r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2016r. poz. 778 z późn.zm.).

- 5) Zachodzi potrzeba drastycznej weryfikacji struktury osadniczej gminy, w oparciu o bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, wynikający z analizy obowiązującego Studium z 2013r., a w szczególności:

- ✓ weryfikacji obszarów zwartej zabudowy wsi,
- ✓ weryfikacji terenów rozwojowych mieszkaniowych,
- ✓ weryfikacji terenów rozwojowych mieszkaniowo - usługowych .

Występuje znaczący przerost powierzchni terenów rozwojowych, nie odpowiadający rzeczywistemu zapotrzebowaniu na tereny budowlane.

Weryfikacja struktury osadniczej gminy nie jest ujęta w zakresie „Zmiany Studium” określonym w Uchwale intencyjnej Nr IX/54/15 Rady Gminy Raczki z dnia 24 listopada 2015r. ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr X/103/15 z dnia 29 grudnia 2015r.

Granice obszarów objęte „Zmianą Studium”, wskazane w uchwale intencyjnej nie pozwalają na dokonanie uściślenia granic obszarów chronionych na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004r. o ochronie przyrody (j.t. Dz. U. z 2016 poz.2134 z późn.zm.). Informacje te wprowadzono do części „UWARUNKOWANIA”.

Granice obszarów objęte „Zmianą Studium”, wskazane w uchwale intencyjnej nie pozwalają na dokonanie aktualizacji obiektów chronionych na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (j.t. Dz. U. z 2014 poz. 1446 z późn.zm.). Informacje te wprowadzono do części „UWARUNKOWANIA”.

III. SYNTEZA USTALEŃ PROJEKTU STUDIUM

W celu zapewnienia ładu przestrzennego, utrzymania i zapewnienia harmonijnego rozwoju, zachowania walorów przyrodniczych i kulturowych i krajobrazowych środowiska ustala się poniższe zasady do uwzględnienia w planach zagospodarowania przestrzennego:

- rozwój osadnictwa wiejskiego wzdłuż ciągów komunikacyjnych, w obrębie zwartej zabudowy wsi, na których mogą być realizowane funkcje mieszkaniowe, letniskowe, pensjonatowe, usługowe oraz nieuciążliwa działalność gospodarcza, a także obiekty związane z realizacją celów publicznych;
- racjonalne zagospodarowanie terenów najbardziej atrakcyjnych turystycznie poprzez wyznaczenie miejsc do lokalizacji stanic wodnych, pól biwakowych i usług turystycznych;
- wyznaczenie obszarów pod realizację zabudowy mieszkaniowej, pensjonatowej i budownictwa letniskowego;
- uzupełnianie braków infrastruktury technicznej na terenach zabudowanych i wyprzedzające przygotowanie infrastruktury dla terenów przeznaczonych pod zabudowę;
- wyznaczenie terenów przestrzeni publicznych;
- *budowa, przebudowa i modernizacja dróg i ulic, z zabezpieczeniem terenów pod budowę infrastruktury technicznej oraz ścieżek rowerowych i ciągów pieszych;*
- rozwój programów wiążących rolnictwo z ochroną środowiska naturalnego np. retencją wód, ochroną bioróżnorodności, zalesieniem, przeciwdziałaniem erozji gleb;
- *wyznaczenie terenów rozwojowych rzemiosło, usługi, produkcja, handel;*
- *umożliwienie lokalizacji obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²;*
- *wyznaczenie obszarów pod realizację elektrowni fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 100 kW, z jednoczesnym zakazem realizacji elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 100 kW,*
- rozwój gospodarki leśnej;
- wyznaczenie obszarów wyłączonych spod zabudowy;
- *rewitalizacja pozostałości zespołu pałacowo – parkowego Ludwika Paca w Dowspudzie z otoczeniem wraz z otoczeniem przyległym do drogi ekspresowej S61, dróg powiatowych i rzeki Rospudy.*

Wieś gminna Raczki, która jest centrum administracji, informacji, usług i mieszkalnictwa winna realizować główne kierunki zagospodarowania przestrzennego poprzez m.in. :

- rozwój miejscowości gminnej jako ośrodka wielofunkcyjnego; ~~wraz z uporządkowaniem układu urbanistycznego objętego strefą konserwatorską,~~
- modernizacja i rehabilitacja istniejącej zabudowy;

- *rewitalizacja centralnej części miejscowości Raczki, stanowiącej zabytkowy układ przestrzenny miasta Raczki;*
- wyznaczanie terenów pod zabudowę mieszkaniową oraz terenów predysponowanych do lokalizacji inwestycji w zakresie *zabudowy produkcyjnej, zabudowy usługowej, w tym:* administracji lokalnej, biznesu, informacji, oświaty i kultury, usług dla mieszkańców, usług dla rolnictwa i turystyki;
- wspieranie rozwoju systemów kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz innych działań zapobiegających zanieczyszczeniom i degradacji wód.

Załącznik Nr 4 do Uchwały Nr XX/168/17

Rady Gminy Raczki

z dnia 28 marca 2017 r.

Rozstrzygnięcie o sposobie rozpatrzenia uwag do projektu zmiany "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki", które wpłynęły w okresie wyłożenia projektu do publicznego wglądu w dniach od 20 grudnia 2016 r. do 20 stycznia 2017 r. z prawem składania uwag do 10 lutego 2017 r.

Wszystkie uwagi uwzględniono.

Uzasadnienie

do UCHWAŁY w sprawie zmiany

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki”

W treści uchwały treści uchwały intencyjnej Rady Gminy Raczki Nr IX/54/15 z dnia 24 listopada 2015 r. ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr X/103/15 z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „zmiany Studium”. określono cel i zakres dokonywanej zmiany.

„Zmianę Studium” sporządza się w celu:

1) umożliwienia lokalizacji obiektu handlowego o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² na działkach gminnych nr 929/2, 929/4, 929/5, 929/6, 929/7 w obrębie Raczki, znajdujących się na terenie oznaczonym symbolem „U”, przeznaczonym pod usługi;

2) zmiany przeznaczenia terenów wskazanych nad rzeką Rospudą;

3) rozszerzenia terenów budowlanych w obrębie Ludwinowo nad jeziorem Bolesty;

4) wskazania obszarów, na których mogą być rozmieszczone elektrownie fotowoltaiczne o mocy przekraczającej 100kW, a także ich stref ochronnych związanych z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów;

5) dopuszczenia na „terenach rozwojowych – rzemiosło i usługi” realizacji zabudowy produkcyjno – magazynowej i obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000m²;

6) ustalenia na terenie całej gminy zakazu lokalizacji elektrowni wiatrowych o mocy przekraczającej 100kW;

7) wskazania obszaru, na którym mogą być prowadzone działania rewitalizacyjne.

„Zmiana Studium” obejmuje część tekstową i graficzną.

„Zmiana Studium” w części graficznej obejmuje obszary wskazane na rysunku POLITYKA PRZESTRZENNA, oznaczone granicami i numerami: 1, 2, 3, 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8, 5.1 5.2, 5.3, 5.4, 5.5 odpowiadającymi ww. celom.

„Zmiana Studium” w części tekstowej pt. „KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY” obejmuje zagadnienia wymienione w uchwale intencyjnej, stosownie do dokonywanej zmiany, z jednoczesną weryfikacją zapisów tekstowych niezgodnych z obowiązującym stanem prawnym i faktycznym.

Część tekstowa zarówno w części „UWARUKOWANIA” jak i w części „KIERUNKI” została sporządzona wg spisów treści, określonych w art. 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2016 r. poz. 778 z późn.zm.), z zachowaniem treści uznanych za aktualne i wykreśleniem treści nieaktualnych.

Zwraca się uwagę na kwestię ubiegłorocznych zmian w treści ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a w szczególności zmiany obowiązującej od dnia 18 listopada 2015 r. wprowadzone ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 3.11.2015 r. poz. 1777). Zmiany te rozszerzyły znacząco zakres wymagań dotyczących zawartości studium.

Zgodnie z art. 9 ust. 3a ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym - zmiana studium dla części obszaru gminy wymaga dokonania, zarówno w części tekstowej jak i graficznej studium, zmian w odniesieniu do wszystkich treści, które w wyniku wprowadzonej zmiany przestają być aktualne, w szczególności zmian, w zakresie określonym w art. 10 ust. 1.

Prezentowana „zmiana Studium” uwzględnia zmiany w odniesieniu do wszystkich treści, które w wyniku wprowadzonej zmiany przestają być aktualne, mając na uwadze zakres zagadnień wymienionych w uchwale intencyjnej.

Mając na uwadze wymagania zawarte w art. 1 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U z 2016 r. poz. 778 z późn.zm.) dotyczące zasad ustalania przeznaczenia terenów oraz sytuowania nowej zabudowy, uwzględniając wymagania ładu przestrzennego, efektywnego gospodarowania przestrzenią oraz walorów ekonomicznych przestrzeni, dokonano analizy „**Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki**” z 2013 r., sporządzając bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, o którym mowa w art. 10 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy.

Kierunki zmian w strukturze przestrzennej oraz w przeznaczeniu terenów gminy Raczki, zostały sporządzone w oparciu o ww. uchwałę intencyjną, z uwzględnieniem bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę wskazanych w Studium z 2013 r., w którym zawarto następujące wnioski, wyszczególnione również w punkcie **2.6. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w odniesieniu do uchwały intencyjnej oraz bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę:**

1) Zachodzi potrzeba zaprognozowania terenów rozwojowych w zakresie zabudowy usługowej oraz produkcyjno – magazynowej i obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² w obrębie Raczki, Dowspuda i Szkocja. Jednocześnie nie ma potrzeby wyznaczania nowych terenów budowlanych lecz jedynie rozszerzenie funkcjonalności terenów rozwojowych już wyznaczonych w Studium z 2013r.

Zakłada się proces rozwojowy gminy w zakresie zabudowy usługowej, zabudowy produkcyjno – magazynowej, oraz obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Rozwój tego typu zabudowy wynika z chęci aktywizacji ekonomicznej gminy w związku z dogodnymi połączeniami komunikacyjnymi z krajem i zagranicą, które stały się faktem w 2015r. Możliwość gazyfikacji gminy będzie dodatkowym walorem ekonomicznym przestrzeni. Przygotowanie terenów dla zewnętrznych inwestorów jest nieodzownym warunkiem przyszłego rozwoju i wykorzystaniem nowej szansy, którą stwarzają realne inwestycje komunikacyjne i infrastrukturalne.

2) Zachodzi potrzeba zaprognozowania terenów rozwojowych w zakresie usług turystyki nad jeziorem Bolesty, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb turystów na szlaku wodnym, rowerowym, samochodowym i pieszym.

W Studium z 2013 r. tereny rozwojowe w zakresie usług turystyki występują tylko w Raczkach nad rzeką Rospudą. Brak takich terenów nad jeziorem Bolesty. Turystyka kajakowa wymaga wyposażenia szlaku w miejsca biwakowania, przenocowania i rekreacji, gdzie zostanie zapewnione bezpieczeństwo turystów oraz usługi mające wpływ na komfort wypoczynku.

3) Nie zachodzi potrzeba wyznaczania dalszych terenów rozwojowych w zakresie mieszkalnictwa i usług podstawowych.

W Studium z 2013 r. zostały wyznaczone tereny rozwojowe zarówno w zakresie mieszkalnictwa i usług podstawowych ze znacznym przerostem w stosunku do bieżącego zapotrzebowania. Ponadto sporządzono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które zabezpieczają tereny budowlane mieszkaniowe na przyszłe 30 lat, a nawet dużo więcej. Przepisy obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ustalają możliwość ukształtowania się nowych zwartych struktur funkcjonalno – przestrzennych w części jednostek osadniczych: Raczki, Dowspuda, Rudniki, Sidory, Bolesty, Wierciochy, Ludwinowo i Małe Raczki. Struktury te jeszcze nie powstały.

4) Za obszar o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno – przestrzennej uznano jedynie miejscowość RACZKI .

Obszary zwartej zabudowy wsi wskazane w Studium z 2013 r., w większości przypadków nie spełniają wymogów definicji prawnej, określonej w ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (j.t. Dz.U. z 2015 r. poz. 909 z późn.zm.). Obszary zwartej zabudowy spełniające wymogi definicji występują na części obrębów: Małe Raczki, Bakaniuk, Józefowo, Stoki, Sucha Wieś, Wierciochy. W obszarach tych nie występują usługi ani inne funkcje centrotwórcze. Zatem wymienione obszary nie posiadają w pełni wykształconej zwartej struktury funkcjonalno- przestrzennej, w granicach jednostki osadniczej, o jakich mowa w art. 10 ust. 5 pkt 2 ustawy z dnia 27 marca 2013 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (j.t. Dz.U. z 2016 r. poz. 778 z późn.zm.).

5) Zachodzi potrzeba drastycznej weryfikacji struktury osadniczej gminy, w oparciu o bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę, wynikający z analizy obowiązującego Studium z 2013 r., a w szczególności:

- weryfikacji obszarów zwartej zabudowy wsi,
- weryfikacji terenów rozwojowych mieszkaniowych,
- weryfikacji terenów rozwojowych mieszkaniowo - usługowych.

Występuje znaczący przerost powierzchni terenów rozwojowych, nie odpowiadający rzeczywistemu zapotrzebowaniu na tereny budowlane.

Weryfikacja struktury osadniczej gminy nie jest ujęta w zakresie „Zmiany Studium” określonym w Uchwale intencyjnej Nr IX/54/15 Rady Gminy Raczki z dnia 24 listopada 2015r. ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Nr X/103/15 z dnia 29 grudnia 2015r.

Prezentowana „zmiana Studium” w **znikomym stopniu ingeruje w ustaloną strukturę osadniczą**. Zgodnie z uchwałą intencyjną, w obrębie Ludwinowo nad jeziorem Bolesty, wskazuje się nowe tereny przeznaczone pod zabudowę. Na obszarze tym, oznaczonym w zmianie Studium „Obszar 3”, wskazano tereny rozwojowe - pod usługi turystyki, związane z jeziorem Bolesty, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb turystów na szlaku wodnym rzeki Rospudy oraz turystów rowerowych, pieszych i zmotoryzowanych.

Prezentowana „zmiana Studium” **ingeruje w strukturę przestrzenną gminy w zakresie lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych** na znacznych obszarach: 4.4, 4.5, 4.6, 4.7, 4.8.

Pozostałe zmiany **mają charakter uzupełniający ustalenia na terenach rozwojowych, wskazanych w Studium z 2013r.**

Przeprowadzono procedurę formalno – prawną powstawania „zmiany Studium”.

W okresie wyłożenia projektu „zmiany Studium” do publicznego wglądu w dniach od 20 grudnia 2016r do 20 stycznia 2017r. z prawem składania uwag do 10 lutego 2017r. wniesiono 31 uwag krytycznych (w tym jedna zbiorowa z 53 podpisami), odnoszących się do lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych na obszarach, oznaczonych symbolami: 4.1, 4.2, 4.3. Wójt Gminy Raczki przychylił się do argumentacji zawartej w treści uwag. **Uwagi te uwzględniono** i tym samym z projektu zmiany Studium usunięto lokalizację elektrowni fotowoltaicznych na obszarach, oznaczonych symbolami: 4.1, 4.2, 4.3.

Dwie uwagi złożone w terminie przysługującym do składania uwag w sprawie projektu zmiany Studium, dotyczyły rozszerzenia obszaru rewitalizacji w Dowspudzie, o obszary otaczające strefę ochrony konserwatorskiej, zdegradowane pod względem środowiskowym, technicznym i funkcjonalno – przestrzennym. Dokonano diagnozy wskazanych obszarów zdegradowanych w Dowspudzie, w oparciu o art. 9.1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (D.U. z 2015 r., poz. 1777). Wójt Gminy Raczki przychylił się do argumentacji zawartej w treści uwag. **Uwagi te uwzględniono** i tym samym do projektu zmiany Studium wprowadzono rozszerzone granice obszaru rewitalizacji w Dowspudzie.

Przedmiotowy projekt „zmiany „Studium” sporządzony został zgodnie z obowiązującymi przepisami stosowanymi w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, stosownie do zakresu zagadnień objętych uchwałą intencyjną.

Prezentowana zmiana Studium, jest zgodna z uchwałą intencyjną.

Wnoszę o uchwalenie **zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raczki”.**